

R. L. STEVENSON
A KINCSES SZIGET

REGÉNY

**FORDÍTOTTA:
DEVECSERI GÁBOR**

TARTALOM

A HABOZÓ VEVŐHÖZ

1. A VÉN KALÓZ

A VÉN TENGERI MEDVE A *BENBOW ADMIRÁLISBAN*
A FEKETE KUTYA MEGJELENIK ÉS ELTŰNIK
A FEKETE FOLT
A MATRÓZLÁDA
A VAK EMBER VÉGE
A KAPITÁNY IRATAI

2. A HAJÓSZAKÁCS

BRISTOLBA MEGYEK
A MESSZELÁTÓHOZ CÍMZETT KOCSMÁBAN
PUSKAPOR ÉS FEGYVEREK
ÚTON
MIT HALLOTTAM AZ ALMÁSHORDÓBAN?
HADITANÁCS

3. KALANDJAIM A PARTON

HOGYAN KEZDŐDTEK KALANDJAIM?
AZ ELSŐ CSAPÁS
A SZIGETLAKÓ

4. A CÖLÖPVÁR

A DOKTOR FOLYTATJA AZ ELBESZÉLÉST: HOGYAN HAGYTÁK EL A HAJÓT
A DOKTOR FOLYTATJA AZ ELBESZÉLÉST: A LADIK UTOLSÓ FORDULÓJA
A DOKTOR FOLYTATJA AZ ELBESZÉLÉST: AZ ELSŐ NAP HARCA VÉGET ÉR
JIM HAWKINS ISMÉT ÁTVESZI AZ ELBESZÉLÉST: TÁBOROZÁS A GERENDAVÁRBAN
SILVER KÖVETSÉGBEN
AZ OSTROM

5. AZ ÉN TENGERI KALANDOM

HOGYAN KEZDŐDÖTT TENGERI KALANDOM?
AZ APÁLYBAN
UTAZÁS A LÉLEKVESZTŐBEN
BEVONOM A JOLLY ROGER-T
ISRAEL HANDS
NYOLCFORINTOS

6. SILVER KAPITÁNY

AZ ELLENSÉG TÁBORÁBAN
MEGINT A FEKETE FOLT
BECSÜLETSZÓRA
A KINCSKERESÉS - FLINT ÚTMUTATÓJA
A KINCSKERESÉS - HANG A FÁK KÖZÖTT
EGY VEZÉR BUKÁSA
ÉS VÉGÜL

A HABOZÓ VEVŐHÖZ

Ha matrózmesék és dalok,
vihar, kaland, kalózhadak,
ha kitett matrózok, hajók,
szigetek, kincs a föld alatt,
s újrarendve a régi vad
történet megragadja még
a mai bölcsőbb ifjakat,
mint lelke megragadta rég:

- akkor hát rajta! De ha nem,
ha már a tudós-útra tért
ifjú nem hevül szertelen
Baltantyne-ért és Kingstonért:
vagy a cooperi őszonért:
úgy is jó! S hadd feküdjem én
rablóimmal e hajdan élt
hősök sírjának mély ölében.

1. A VÉN KALÓZ

A VÉN TENGERI MEDVE A *BENBOW ADMIRÁLISBAN*

Minthogy Trelawney lovag, Livesey doktor és a többi urak megkértek, hogy írjak le mindent részletesen, ami a *Kincses szigeten* történt, kezdettől végig, ne hallgassak el semmit, csak a sziget fekvését, és ezt is csak azért, mert még mindig található rajta ki nem ásott kincs, tollat fogok az Úr kegyelméből 17. esztendőben, és visszatérek abba az időbe, melyben apám a *Benbow Admirális*hoz címzett fogadó tulajdonosa volt, és a barna képű öreg tengerész, arcán a kardvágta sebhellyel, először ütötte fel tanyáját a tetőnk alatt.

Úgy emlékszem rá, mintha tegnap történt volna, amint ingadozó léptekkel közeledett fogadónk ajtajához, utána kézitalyigán a tengerészládáját tolták; magas, erős, nehézkes, dióbarna képű férfi volt; kátrányos hajfonata, piszkos kék kabátja vállát verdeste. Keze bütykös volt és forradásos, hosszú, töredezett körmökkel; fél orcáján pedig a sebhely húzódott keresztül, a piszkos, ólmos fehér színű sebhely. Emlékszem, körülnézett az öböl partján, közben pedig füttyörészett maga elé, azután meg rágyújtott arra a régi tengerésznótára, amelyet később oly gyakran énekelt:

*Heten a halott ládáján -
Yo-ho-ho, meg egy üveg rum!*

Magas, öreges, bizonytalan hangja olyan volt, mint a horgonyhúzás nyikorgása. Majd megszorította az ajtót egy darab fával, melyet, mint valami buzogányt hurcolt magával, s mikor apám megjelent, nyers hangon egy pohár rumot rendelt. Mikor megkapta, lassan kortyolgatta, nyenc módra kóstolgatta, és még mindig maga köré pillantgatott, hol ki a sziklákra, hol föl a mi cégérünkre.

- Helyes kis öböl - szólalt meg végtére -, jó fekvésű pálinkásbolt. Sok a vendég, gazda?

Apám azt felelte, hogy nagyon is kevés a vendég, sajnós.

- No, jó - mondta erre a tengerész -, akkor ez a nekem való fészek. Hé, ide gyere, pajti! - kiáltott a talyigáját gördítő embernek. - Menj csak fel egyenesen, és vidd csak fel a ládámat! Megszállok itt egy kis időre - folytatta. - Egyszerű ember vagyok; nem kell nekem egyéb, csak egy kis rum, szalonna, tojás és az a szirtfok odafönn, ahonnan a hajókat figyelhetem. Hogy minek szólíthatok? Felőlem szólíthatok kapitánynak: Ohó, látom már, mi a baj! No, itt van - és három-négy darab aranyat dobott a küszöbre -, megmondhatjátok, ha már végére jár a pénz! - És olyan büszkén nézett ránk, mint egy parancsnok.

És valóban, bármilyen rossz volt is a ruhája, s akármilyen durva hangon beszélt is, egyáltalán nem látszott közönséges, árboc körül szolgálatot teljesítő matrónak, hanem olyan benyomást keltett, mint egy kapitány vagy hajótulajdonos, aki megszokta, hogy engedelmeskedjenek neki, mert különben odavág. A talyigás ember közölte velünk, hogy postakocsival érkezett reggel a *György Király* elé, ott kérdezősködött a part menti fogadók felől, és miután a miénket, mint fölteszem, dicsérték neki, és elmondták, milyen elhagyatott helyen áll, mind közül ezt választotta ki magának szállásul. És ez volt minden, amit vendégünkről megtudhattunk.

Nagyon hallgatag ember volt. Naphosszat kószált az öböl partján vagy a sziklákon, kezében egy sárgaréz messzelátóval; esténként pedig a vendégszoba sarkában gubbasztott a tűz mellett,

rumot ivott szódával, igen erős keverést. Legtöbbször nem is felelt, ha szóltak hozzá; csak hirtelen és nagy büszkén feltekintett, és olyat horkantott az orrán át, mint valami ködkürt. Mi pedig, a házukba járó vendégekkel együtt, hamar megtanultuk, hogy békében kell hagynunk. Mindennap, amint csavargásából megérkezett, megkérdezte, nem haladt-e erre az úton valami-féle tengerjáró ember. Kezdetben azt gondoltuk, hiányzik neki a magafajtájú emberek társasága, azért teszi fel ezt a kérdést; de végül is észrevettük, hogy inkább elkerülni akarja őket. Valahányszor egy tengerész botlott be a *Benbow Admirális*ba, ami olykor-olykor megtörtént, midőn az illető a parti úton Bristol felé tartott, a mi vendégünk előbb belesett rá a függönyös ajtón át, mielőtt a szobába lépett volna, és biztosak lehettünk benne, hogy ha ilyen ember van jelen, csendes lesz, mint az egér. Énelőttem legalább egyáltalán nem titkolta a dolgot, sőt, bizonyos módon részt vettem a riadalmaiban. Egy nap félrevont, és minden hónap elsejére egy ezüst négypennyst ígért, ha „jól nyitva tartom a szemem, és mihelyt látok egy féllábú tengerjáró embert”, abban a pillanatban tudatom vele. Elég gyakran megtörtént, hogy mikor elérkezett az elseje, és én jelentkeztem nála a béremért, csak rám horkantott az orrán keresztül, lesújtó tekintettel mért végig, de biztosra vehettem, hogy egy hét leforgása előtt meggondolja a dolgot, elhozza a négypennysemet, és megismétli parancsát, hogy figyeljem „a féllábú tengerjáró embert”.

Talán nem is szükséges elmondanom, hogy ez az ember még álmaimban is üldözött. Viharos éjjeleken, mikor szél rázta a háznak mind a négy sarkát, harsogva verték a hullámok a partot és a szirteket, ezer alakban is láttam őt, ezer sátáni ábrázattal. A lába olykor térdben volt levágva, máskor csípőből; majd szörnyszülöttként jelent meg, akinek sohasem volt több lába, mint egy, és az is a teste közepéből nőtt ki. A legborzalmasabb lidércnyomás volt látni, amint ugrálva rohan, és üldöz engem árkon-bokron át. És mindent egybevetve, ugyancsak megszolgáltam a havi négy pennyemet ezekkel az undorító látomásokkal.

De bár ennyire féltem, ha csak gondoltam is a féllábú tengerjáró emberre, magától a kapitánytól sokkal kevésbé féltem, mint bárki más, aki elébe került. Voltak éjszakák, mikor jóval több szódás rumot ivott, mint amennyit a feje elbírt, és ilyenkor megesett, hogy csak ült, és az istentelen, régi, vad tengerésznótát dúdolta, senkivel sem törődve, de az is megtörtént, hogy mindenkinek rumot hozatott, és az egész reszkető társaságot arra kényszerítette, hogy hallgassa meg a történeteit, vagy kórussal kísérelje az énekét... Gyakran hallottam, mint rengett a ház a sok „Yo-ho-ho, meg egy üveg rum”-tól, míg az összes jelenlevők csatlakoztak az éneklőhöz, édes életükért reszketve, halálfélelemtől gyötrődve - és egyik hangosabban énekelt, mint a másik, csakhogy elkerülje a megjegyzést. Mert a kapitány ezekben a rohamaiban a legveszélyesebb társaság volt, amelyet valaha is ismertünk: rá-ráütött öklével az asztalra, hogy teljes csendet parancsoljon, dührohamot kapott egy fölöttébb kérdésre, vagy azért, mert egyetlen kérdést sem intéztek hozzá, hát azt gondolta, hogy a társaság nem követi figyelemmel az elbeszélését. Azt sem tűrté, hogy bárki elhagyja a fogadót, míg őt a sok italtól el nem fogta az álomság, és fel nem botorkált a szobájába.

De legjobban történetei rémítették meg az embereket. Hajmeresztő történetek voltak ezek, akasztásról és vesszőfutásról, tengeri viharokról, a *Száraz Tortuga-szigetről*, mindenféle gáztettekről és félelmetes helyekről a spanyol tengeren. Saját szavai után ítélve, a legelvetemültebb fickók között élhette le életét, akiket az Úristen valaha tengerre engedett; a kifejezései pedig, amelyekkel ezeket a történeteket előadta, a mi együgyű vidéki népségünket majdnem annyira megbotránoztatták, mint a gonosztettek, melyeket elmesélt. Apám mindig mondogatta, hogy a fogadónk tönkremegy, mert az emberek rövidesen elmaradnak tőlünk, nem fogják tűrni, hogy a kapitány zsarnokoskodjék fölöttük, rémítgesse őket, és mindannyiszor félelemtől reszketve kerüljenek ágyba. És én mégis azt hiszem, hogy vendégünk jelenléte inkább fellendítette a fogadónkat. Az emberek pillanatnyilag megrémültek, de mikor visszatekintettek

e pillanatra, meglehetősen élvezték. Kellemes izgalmat nyújtott az egyhangú vidéki életben. Sőt, volt egynéhány fiatalember, aki egyenesen azt játszotta, hogy csodálja őt, „valódi-tengeri medvé”-nek, „igazi sós hering”-nek nevezte, még más ilyen neveket is adott neki, és kijelentette: az ilyen emberek teszik Angliát félelmetessé a tengeren.

Valahogyan azonban mégiscsak ő volt az oka annak, hogy tönkrementünk. Mert hét hét után múlt el, majd hónap hónap után, s ő még mindig a nyakunkon ült, úgyhogy a pénze már régen teljesen elfogyott, és apám mégsem merete soha rászanni magát, hogy a többit követelje. Ha mégis tett róla említést, a kapitány mindannyiszor ordításnak is beillő horkantást hallatott az orrán át, és szegény apámat kinézte a szobából. Láttam egyszer, amint apám a kezét tördelte egy ilyen letorkolás után, és bizonyos vagyok benne, hogy az állandó izgalom és rémület nagymértékben siettette korai és szomorú halálát.

A kapitány egész idő alatt, amíg csak nálunk élt, soha nem változtatta ruházatát, kivéve, hogy egyszer néhány pár harisnyát vásárolt egy házalótól. Attól kezdve, hogy kalapkarimája egy helyütt kifoszlott, lógni hagyta, noha szeles időben bizonyosan nagyon zavarta. Jól emlékszem, milyen volt a kabátja, melyet emeleti szobájában maga szokott megfoltozni, és mely végül már nem is volt más, mint folt hátán folt. Soha nem írt levelet, nem is kapott soha, és nem állt szóba senkivel, kivéve a szomszédokat, azokkal is többnyire csak akkor, ha részeg volt a rumtól.

Hatalmas matrózládáját egyikünk sem látta soha nyitva.

Egyetlenegyszer keresztezték csak az útját, ez már a vége felé történt, midőn szegény apámon már nagyon erőt vett a betegsége, mely később elvitte.

Livesey doktor egy délután későn érkezett, hogy betegét megtekintse: egy kis vacsorát kapott anyámtól, aztán bement a vendégszobába, hogy elszívja a pipáját, míg a lovát le nem hozzák a tanyáról, mert nekünk az öreg *Benbow*ban nem volt istállónk.

Én követtem, és emlékszem, hogy megjegyeztem az ellentétet, mennyire elütött a tiszta, mosolygós arcú orvos, hófehér hajporos parókájával, ragyogó fekete szemével és kellemes modorával a bárdolatlan falusiaktól, és főképp attól a mi mocskos, nehézkes, harsogó, madár-ijesztő kalóznaktól, aki már jó sok rumot ivott, és karját szétterpesztette az asztalon. Egyszerre csak rágyújtott - már tudniillik a kapitány - az ő örökös nótájára:

*Heten a halott ládáján -
Yo-ho-ho, meg egy üveg rum!
A többit megölte a rum s a sátán -
Yo-ho-ho, meg egy üveg rum!*

Eleinte úgy képzeltem, hogy a „halott ládaja” nem más, mint az ő útiládája, fent az elülső szobában, és ez a gondolat rémlátásaimban összekapcsolódott a füllábú tengerjáró ember képével. De azóta régen fölhagytunk vele, hogy különösebb jelentőséget tulajdonítsunk ennek az éneknek. Azon az estén sem volt már új senki számára, kivéve Livesey doktort, és őrá, amint észrevettem, egyáltalán nem gyakorolt kellemes hatást, mert egy pillanatra nagyon mérgesen tekintett fel, mielőtt folytatta volna beszédét, amelyet az öreg Taylorhoz, a kertészhez intézett, akinek új orvosságot ajánlott a csúza ellen. Közben a kapitány fokozatosan belemelegedett a saját énekébe, és végül kezével maga elé csapott az asztalra, azon a módon, melyről mindnyájan tudtuk, hogy csendet parancsol. Nyomban elnémult minden hang, csak Livesey doktoré nem, ő tovább beszélt, tisztán és nyájasan, mint addig is, és egy-két szó után mindig nagyot szippantott a pipájából. A kapitány egy darabig rámeredt, aztán újra az asztalra csapott, még keményebben nézett az orvosra, s végül gyalázatos, aljas káromkodásba tört ki:

- Csönd, ott lenn, a fedélközön!

- Hozzám beszélt az úr? - kérdezte a doktor; mire a zsvány egy újabb káromkodás kíséretében azt mondta, hogy igen. - Akkor csak egyet mondhatok magának, uram - válaszolta a doktor -, azt, hogy ha kitart a rumivás mellett, a világ hamarosan megszabadul egy nagyon mocskos csirkefogótól.

A vén fickó dühe rettenetes volt. Fölpattant, előrántotta és kinyitotta a matróbicskáját, így nyitva egyensúlyozta a tenyerén, és azzal fenyegette a doktort, hogy falhoz szegezi. A doktor még csak meg sem mozdult. Úgy beszélt hozzá, mint az előbb, a vállán keresztül, és ugyanazon a hangon: kissé hangosan, hogy az egész szoba meghallhassa, de azért tökéletes és szilárd nyugalommal:

- Ha rögtön el nem teszi azt a kést a zsebébe, becsületemre ígérem, hogy a legközelebbi esküdszéki tárgyalás után lógni fog.

Ezt egy pillantásokkal vívott párbaj követte; de a kapitány hamarosan alulmaradt, eltette fegyverét, és újra elfoglalta helyét, morogva, mint egy megvert kutya.

- Most pedig, uram - folytatta a doktor -, mivel már tudom, hogy ilyen fickó tartózkodik a járásomban, számíthat rá, hogy éjjel-nappal szemmel fogom tartani. Én nemcsak orvos vagyok, hanem hatósági személy is, és ha csak leheletnyi panaszt hallok is maga ellen, ha csak egy olyan gorombaságért is, mint a ma esti, hatékony eszközökhöz fogok folyamodni, hogy letartóztassam, és kiseprűztessem innen. Ennyi elég.

Kisvártatva az ajtó elé vezették Livesey doktor lovát, és a doktor elvágtatott. De a kapitány békén maradt ezen az estén, és még sok estén ezután.

A FEKETE KUTYA MEGJELENIK ÉS ELTŰNIK

Nem sokkal ezután történt, hogy bekövetkezett az első ama titokzatos események közül, amelyek végre megszabadítottak bennünket a kapitánytól, de amint látni fogják, nem szabadítottak meg az ügyeitől.

Keserves, hideg telünk volt, hosszú, kemény fagyokkal és erős szélviharokkal. Kezdetől fogva tudtuk, hogy szegény apám aligha fogja megérni a tavaszt. Egészsége napról napra jobban hanyatlott, s anyámnak meg nekem kellett vezetnünk az egész fogadót. Éppen elég dolgunk akadt, s így nem törődtünk túl sokat kellemetlen vendégünkkel.

Egy januári reggelen történt, nagyon korán - csípős, fagyos reggelen. Az öböl egész szürke volt a dértől, a hullám lágyan csapdosta a köveket, a nap még alacsonyan állt, éppen hogy érintette a dombok tetejét, és messze ragyogott a tenger felé. A kapitány a szokottnál korábban ébredt, és kiment a partra; rövid kardja a kopott kék kabát széles szárnyai alatt ideoda lengett, réz messzelátóját a hóna alá vette, kalapját hátracsapta a fején. Emlékszem, a lehelete füstként szállt a nyomában, amint lépegetett, és az utolsó hang, amit hallottam tőle, mikor a nagy szikla mellett befordult, egy hangos, méltatlankodó horkantás volt, mintha még mindig Livesey doktor járna az eszében.

Egyszóval, anyám fönt foglalatoskodott apámnál, én pedig a reggelizőasztalt terítettem meg a kapitány visszaérkezésére, amikor kinyílt a vendégszoba ajtaja, és egy ember lépett be, akit azelőtt sohasem láttam. Sápadt, viaszképű teremtés volt, bal kezének két ujja hiányzott, és bár kardot viselt, nemigen keltette harcos benyomását. Mindig nyitott szemmel lestem már a tengerjáró embereket, akár féllábúak, akár kétlábúak voltak, de emlékszem, hogy ez az ember

zavarba hozott. Nem volt olyan, mint a tengerészek, és valahogyan mégis a tenger leheletét árasztotta.

Megkérdeztem, mivel lehetek szolgálatára, és ő azt mondta, rumot kér; de mikor kifelé mentem a szobából az italért, az asztal szélére ült, és intett, hogy lépjek közelebb. Veszteg maradtam ott, ahol voltam, asztalkendőmmel a kezemben:

- Gyere ide, fiacskám - mondta -, gyere közelebb hozzám.

Egy lépéssel közelebb mentem.

- Ez az asztal itt az én Bill cimborámat várja? - kérdezte vigyorogva.

Azt mondtam, nem ismerem az ő Bill cimboráját, és ez az asztal egy úré, aki nálunk lakik, és akit mi kapitánynak szólítunk.

- No, jó - mondta erre -, felőlem nevezhetitek az én Bill cimborámat kapitánynak is. Kardvágás van az egyik orcáján, és szörnyen kellemes modora van az én Bill cimborámnak, különösen, hogyha be van rúgva. De hát föltesszük, bizonyításképpen, hogy a ti kapitányotoknak egy kardvágás van az egyik orcáján, és - engedelmeddel - azt is föltételezzük, hogy ez a jobb orcája. Ah, rendben van. Megmondtam, amit megmondtam. No hát itthon van-e az én Bill cimborám?

Megmondtam neki, hogy kiment sétálni.

- Merre, fiacskám? Merre indult el?

És mikor megmutattam neki a sziklát, és elmondtam, hogy valószínűleg merre tér vissza a kapitány, és milyen időtájban, és még egynéhány kérdésére megfeleltem, akkor így szólt:

- Ah, akkor hát úgy megörül majd nekem az én Bill cimborám, mint az itókának.

De az arckifejezése, míg ezeket a szavakat mondta, egyáltalán nem volt biztató, és megvolt az okom rá, hogy azt higgyem, az idegen téved, még akkor is, ha komolyan gondolta, amit mondott. De hát ez nem az én dolgom, gondoltam, és különben is, igazán nehéz volt tudnom, mitévő legyek. Az idegen egy darabig az ajtó körül ólalkodott bent a szobában; megvizsgálva minden zugot, mint az egerésző macska. Egyszer magam is kinéztem az országútra, de ő azonnal visszahívott, és mivel nem engedelmeskedtem elég gyorsan a szeszélyéhez képest, szörnyűségesen eltorzult a viaszos képe, és olyan átkozódás kíséretében parancsolt vissza, hogy ijedtemben ugrottam egyet.

Amint újra mellette voltam, megint visszatért előbbi, félig hízelgő, félig gúnyos modorához, vállamra veregetett, azt mondta, derék fiú vagyok, és hogy ő egészen megszeretett.

- Nekem is van egy fiam - mondta -, úgy hasonlít rád, mint egyik tojás a másikra, és ő az én szívem büszkesége. De a nagy próba a fiúk számára a fegyelem, fiacskám... a fegyelem. Ha te együtt hajóztál volna Billel, akkor sohasem várnád, hogy kétszer szóljanak rád, nem bizony. Ezt soha nem tűrte Bill, sem az olyanok, akik vele vitorláztak. De nini, ha igaz, itt jön az én Bill cimborám, messzelátóval a hóna alatt. Isten is megáldja a vén szívét, bizony, hogy ő az. No, most együtt szépen visszamegyünk a vendégszobába, fiacskám, és elbújunk az ajtó mögé, és egy kis meglepetéssel szolgálunk Billnek... áldom a szívét... megint csak aszondom én.

Miután ezt mondta, az idegen velem együtt visszacompolygott a vendégszobába, és maga mögé állított a sarokba, úgyhogy a nyitott ajtó mindkettőnket elrejtett. Én nagyon kényelmetlenül éreztem magam, meg is riadtam, gondolhatjátok - és félelmemet meglehetősen növelte az, hogy észrevettem: az idegen maga is egészen bizonyosan félt. Megtapogatta kardja markolatát,

meglazította a pengét hüvelyében, és egész idő alatt, amíg csak ott álltunk, egyre csak nyelte azt, amit úgy hívnak, hogy gombóc a torokban.

Végre belépett a kapitány, bevágta maga mögött az ajtót anélkül, hogy jobbra vagy balra nézett volna, és egyenesen áttörtetett a szobán oda, ahol reggelije várta:

- Bill - szólalt meg az idegen, olyan hangon, amelyet - úgy gondoltam - igyekezett bátornak és erősnek feltüntetni.

A kapitány megperdült a sarkán, és felénk fordult: Minden barnaság leszaladt az arcából, még az orra is kék lett; úgy nézett ránk, mint aki szellemet lát, vagy az ördöggel találkozik, vagy valami még rosszabbal, ha ugyan van ilyen, és szavamra, szánalmat éreztem, hogy így látom öreggé és roskataggá változni egy pillanat alatt.

- Mi az, Bill? Hiszen ismersz engem: bizonyosan megismered régi hajóspajtásodat; Bill - szólt az idegen.

A kapitány fuldokló hangot hallatott.

- Fekete Kutya! - mondta.

- Ki volna más? - válaszolta a másik, kissé megkönnyebbülten. - Fekete Kutya, az bizony, aki eljött meglátogatni az ő öreg Billy tengerészcimboráját a *Benbow Admirális* fogadóban. Ah, Bill, Bill, jó nagy időt láttunk mi ketten, mióta elvesztettem ezt a két karmot. - És felemelte csonka kezét.

- Hát jó - szólt a kapitány -, rám találtál; itt vagyok; na hát, ki vele, miért jöttél?

- Ez rád vall, Bill - felelte Fekete Kutya. - Igazságod van, Billy. Hozatok egy üveg rumot, ezzel a kedves gyerekekkel itt, akit úgy megkedveltem; leülünk engedelmeddel, és csevegünk, mint régi hajóscimborákhoz illik.

Mikor a rummal visszatértem, már a kapitány reggelizőasztalának két oldalán ültek. - Fekete Kutya ült közelebb az ajtóhoz, még hozzá oldalvást, úgy hogy egyik szemét régi hajóscimboráján tarthassa, a másikat pedig, ahogy én gondoltam, a visszavonulás útján.

Intett, hogy menjek ki, és hagyjam szélesre tárva az ajtót.

- Semmi szükségem rá, hogy a kulcslyukon hallgatózz, fiacskám - mondta. Magukra hagytam őket, és visszatértem az ivóba.

Hosszú ideig, noha minden igyekezetemmel füleltem, semmit sem hallottam, csak mély suttogást: de végre a hangulat kezdett emelkedni, és elcsíphettem egy-két szót, nagyjából káromkodásokat a kapitány részéről.

- Nem, nem, nem, nem és vége legyen a dolognak! - kiáltotta egyszer. Majd hozzátette: - Ha akasztásra kerül a dolog, hát lógjanak valamennyien, ezt mondom.

Azután egyszerre csak káromkodások és egyéb zajok borzalmas kitörése következett, a szék és az asztal felborult, ezt acélsattogás követte és egy fájdalmas kiáltás, s a következő pillanatban láttam Fekete Kutyát rohanva menekülni, s a kapitányt, amint hevesen üldözi, mindketten kivont karddal, s az elsőnek bal vállából ömlött a vér. Közvetlenül az ajtó előtt a kapitány egy utolsó, borzalmas vágást szánt a menekülőnek, mely feltétlenül kettészelte volna a gerincét, ha fel nem fogja a mi *Bendow Admirálisunknak* hatalmas cégére. A hasítást még ma is lehet látni a keret alsó szélén.

Ez a csapás befejezte a harcot. A Fekete Kutya, amint egyszer már kiért az útra, sebe ellenére, csodálatos gyorsan nyaka közé szedte a lábát, és fél perc alatt eltűnt a domb szegélye mögött. A kapitány csak állt egy helyben, és bámult a cégérre, mint az örült. Azután több ízben végigsimította a homlokát, végül pedig visszafordult a házba.

- Jim - szólt -, rumot! - Beszéd közben megtántorodott egy kissé, és egyik kezével nekitámaszkodott a falnak.

- Megsebesült? - kiáltottam.

- Rumot! - ismételte. - El kell mennem innen! Rumot! Rumot!

Rohantam, hogy hozzam: a történetek úgy hatottak rám, hogy megtántorodtam, eltörtem egy poharat, kiöntöttem tartalmát a padlóra, s miközben még mindig a magam bajával voltam elfoglalva, hangos zuhanás zaját hallottam a vendégszobából. Berohantam, és a kapitányt teljes hosszában a padlón elterülve találtam. Ugyanebben a pillanatban anyám, akit megrémített a kiabálás és a csatazaj, rohanva szaladt le a lépcsőn segítségemre. Együtt emeltük fel a kapitány fejét, Hangosan és nehezen lihegett; de szeme csukva maradt, és arcszíne borzalmas volt.

- Jaj, jaj nekem - siránkozott anyám -, micsoda szégyen a házon! És közben szegény apád beteg!

Emellett pedig sejtelmünk sem volt, hogyan segítsünk a kapitányon, nem is volt más gondolatunk fölöle, minthogy az idegennel való viaskodásban halálos sebet kapott. Mindenesetre fogtam a rumot, és megkíséreltem a szájába önteni; de fogait szorosan összeharapta, és állkapcsa erős volt, mint a vas.

Boldog megkönnyebbülés volt számunkra, mikor nyílt az ajtó, és Livesey doktor lépett be, aki éppen apámat akarta megnézni.

- Ó, doktor úr - kiáltottunk fel -, mit tegyünk vele? Hol sebesült meg?

- Hol sebesült meg? A kutyafejét! - mondta a doktor. - Éppoly kevésbé sebesült meg, mint maguk vagy én. Szélütést kapott a fickó, ahogyan meg is jóstam neki. No most, kedves Hawkinsné, szaladjon csak föl a férjéhez, és ha lehetséges, semmit se mondjon el neki erről. Ami engem illet, mindent el kell követnem, hogy ennek a fickónak semmirekellő életét megmentsem, és Jim barátom itt, majd hoz nekem egy mosdótálat.

Mikor visszajöttem a tállal, a doktor már fölhasította a kapitány kabátujját, és fölfedte erős, inas karját. Több helyen tetoválás látszott rajta. „*Itt a szerencse*”, „*Jó szelet!*” és „*Billy Bones babája*” volt szép rendesen odarajzolva az alsókarjára; és fönt a váll mellett egy akasztófa rajza állt, rajta lógó emberrel, ezt, úgy láttam, nagy élvezettel csinálhatták.

- Prófétai kép - szólt a doktor, ujjával megérintve a rajzot -, és most Billy Bones mester, ha ez a neved, egy pillantást vetünk a véred színére. Jim - kérdezte -, félsz a vértől?

- Nem, uram - mondtam.

- No jó - szólt a doktor -, tartsd a tálat. - Ezzel fogta sebészkesét, és megnyitott egy eret.

A kapitánytól jó sok vért vettek, mielőtt kinyitotta a szemét, és ködösen tekingetett maga köré. Legelőször a doktort ismerte föl, félreérthetetlen homlokráncolással; ezután énrám esett a pillantása, és ekkor megkönnyebbültnek látszott. De hirtelen megváltozott a színe, és megpróbált fölemelkedni, miközben ezt kiáltotta:

- Hol a Fekete Kutya?

- Itt nincs semmi fekete kutya - szólt a doktor -, kivéve azt, amelyik ott ül a maga hátán. Rumot ivott, gutaütést kapott, pontosan úgy, ahogyan megjósoltam. És éppen most, igazán nagyon az akaratom ellenére, a hajánál fogva húztam ki magát a sírjából. Most tehát, Mr. Bones...

- Nem ez a nevem - szólt közbe a kapitány.

- Sokat törődöm vele - válaszolt a doktor. - Ez egy kalózismerősöm neve, és rövidség kedvéért így szólítom magát. Amit pedig mondani akarok, az a következő: egy üveg rum nem fogja elpusztítani, de ha egyet iszik, inni fog még egyet és megint egyet, és a parókámba fogadok, ha rövidesen abba nem hagyja az ivást, meghal... érti?... meghal, és odaköltözik, ahová való, mint a bibliabeli ember. Most pedig szedje össze magát. Most az egyszer még besegítem az ágyába.

Közös erővel, sok vesződés árán, sikerült felvonszolniunk az emeletre, és lefektetnünk az ágyára, ahol fejét hátraejtette a vánkoson, mint aki elájult.

- Most pedig figyelmeztetem - mondta a doktor -, én elhárítok magamtól minden felelősséget: a rum neve a maga számára halál.

Ezzel fölment, hogy megnézzé apámat, s karon fogva engem is magával vitt.

- Ez még semmi - szólt, mihelyt betette maga mögött az ajtót. - Elég vért csapoltam ki belőle ahhoz, hogy egy ideig nyugton maradjon; egy hétig hadd feküdjék ott, ahol van... ez a legjobb neki, és nektek is. De ha egy újabb szélütést kap, az elintézi.

A FEKETE FOLT

Déltájban megálltam a kapitány ajtaja előd egy kis üdítő itallal és orvosságokkal.

Szakasztott úgy feküdt, ahogyan otthagytuk, csak egy kissé magasabban, s gyengének és izgatottnak látszott.

- Jim - mondta -, te vagy itt az egyetlen valamirevaló ember, és te tudod, hogy mindig jó voltam hozzád. Soha nem múlt el hónap anélkül, hogy ne adtam volna meg neked az ezüst négypennyesedet. És most látod, cimbora, alaposan el vagyok intézve, és mindenki elhagyott. És, Jim, te most hozol nekem egy pohárka rumot, ugye, megteszed, cimbora?

- A doktor... - kezdtem el.

De a kapitány közbevágott, átkozva a doktort, bágyadt hangon, de szívvel-lélekkel.

- A doktorok mind rongyok - jelentette ki -, és ez a doktor itt, hát mit gondolsz, mit tud ez a tengerjáró emberekhez? Voltam én olyan forró helyeken, mint a pokol, ahol a pajtásaim úgy hulltak a sárgaláztól, mint a legyek, az áldott anyaföld úgy emelkedett és süllyedt a földrengésektől, mint a tenger... Mit tud a doktor az ilyen országokról?... És a rum tartotta bennem a lelket, azt mondhatom neked. Ételem, italom, barátom és feleségem volt; és ha nem kapom meg a rumomat, akkor csak egy szegény vén hajóroncs vagyok, szélsendes parton. A vérem rajtad szárad, Jim, és azon a rongy doktoron - és egy darabig újra csak káromkodott.

- Nézd, Jim, hogy remegnek az ujjaim - folytatta azután, most már esengően. - Nem tudom őket nyugodtan tartani, nem én. Egy csöpp ital nem ment le a torkomon egész áldott nap. Az a doktor bolond, én mondom neked. Ha nem kapok egy kortyocska rumot, Jim, akkor rémeket fogok látni. Néhányat már láttam is. Láttam az öreg Flintet, ott a sarokban mögöttem; olyan tisztán láttam, mint a nyomtatott betűt. Ha pedig rám jön a roham, én olyan ember vagyok,

akinek viharos élete volt, és Káinon is túteszek. Hiszen még a doktorotok is aszonta, egy pohár nem árt nekem. Egy aranyguineát adok neked egy pohárkáért, Jim.

Egyre izgatottabb lett, és ez riadalommal töltött el apám miatt, aki aznap nagyon rosszul volt, és nyugalomra lett volna szüksége; amellet fölbátorodtam a doktor szavain, melyeket most a kapitány idézett nekem, és sértett, hogy meg akart vesztegetni.

- Nem kell a pénze - mondtam -, inkább adja meg, amivel tartozik az édesapámnak. Egy pohárnyit hozok és nem többet.

Mikor bevitettem neki az italt, mohón megragadta és felhajtotta.

- Ejnye, ejnye - szólt -, ez bizonyára valami jobb fajta, annyi bizonyos. És most, kispajtás, mit mondott az a doktor, meddig kell feküdnöm itt, ezen az ócska vackon?

- Legalább egy hétig - mondtam.

- Mennydörgős ménkút! - kiáltotta. - Egy hétig! Ezt nem tehetem meg. Addigra már kezembe nyomják a fekete foltot. Azok a bitangok talán már ebben a percben kiszimatolták, hol vagyok; olyan zsványok azok, akik nem tudják megőrizni a maguk szerzeményét, és meg akarják kaparintani a másét. Hát tengerészhez illő viselkedés ez, mi? Szeretném tudni. De én takarékos ember vagyok. Soha nem pocskoltam a drága pénzemet, nem is veszítettem el, és most újra rászedem őket. Nem gyulladok be miattuk. Kibontom a tartalékvitortlámát, pajtikám, és túljárok az eszközön másodszer is.

Míg ezeket mondta, nagy nehezen felemelkedett az ágyból, és olyan erősen ragadta meg a vállamat, hogy majdnem följajdultam; a lábait pedig úgy mozgatta, mintha ólomból lettek volna. Szavainak erősen eleven értelme szomorú ellentétben állt gyenge hangjával. Mikor ülőhelyzetbe került az ágy szélén, rövid ideig hallgatott.

- Ez a doktor elintézett engem - mormogta. - Zúg a fülem. Fektesz vissza.

Mielőtt sokat segíthettem volna rajta, újra visszahanyatlott előbbi helyére, s ott egy ideig csendben feküdt.

- Jim - mondta végül -, láttad ma ezt a tengerészt?

- Fekete Kuttyát? - kérdeztem.

- Ah! Fekete Kutya - szólt -, ő aztán igazán gonosz fajzat; de vannak gonoszabbak is: azok, akik ideküldték. No most, ha semmiképpen sem sikerül elpárolognom, és azok a kezembe nyomják a fekete foltot, akkor jegyezd meg, az én öreg matrózládámra fáj a foguk; lóra szállsz... tudsz lovagolni, ugye?... No jó, szóval lóra kapsz, és elvágatsz a... no jó, rendben van, én akarom... ahhoz a nyomorult rongy doktorhoz, és megmondod neki, hogy csődítse ide minden emberét... rendőreit meg efféléket... és itt a *Benbow Admirális* fedélzetén lefülelheti az öreg Flint egész legénységét, minden matrózt és hajósínast, aki csak megmaradt közülük. Én voltam az első kormányos, én voltam az öreg Flint első kormányosa, és én vagyok az egyetlen, aki tudja, hol van az a hely. Ő adta nekem Savannah-ban, mikor haldokolva feküdt, mint ahogy én itt most, látod. De el ne fecsegsd, mielőtt rám nem küldik a fekete foltot, vagy mielőtt újra nem látod a Fekete Kuttyát vagy egy féllábú tengerészt, Jim - őt legfőképpen.

- De mi az a fekete folt, kapitány? - kérdeztem.

- Az egy intő jel, cimborá. Meg fogom mondani neked, ha elhozzák. De te csak légy résen, Jim, és én megosztozom veled testvériesen, becsületesen.

Egy darabig még tovább suttogott, a hangja egyre gyengébb lett; de kevéssel ezután odaadtam neki az orvosságát, bevette, mint egy gyerek, és megjegyezte:

- Ha tengerész valaha is rászorult ilyen mérgekre, hát az én vagyok. - És végül is nehéz, ájulásszerű álomba zuhant, én pedig magára hagytam.

Mit tehettem volna, ha minden rendben megy, nem tudom. Valószínűleg elmondtam volna az egész történetet a doktornak; mert halálosan félttem, hogy a kapitány talán megbánja a vallomását, és végez velem. De úgy esett, hogy szegény apám aznap este hirtelen meghalt, s ez minden más ügyet háttérbe szorított. A ránk szakadt nagy szomorúság, a szomszédok látogatásai, a temetés előkészületei és közben a vendéglő vezetésének munkái annyira elfoglaltak, hogy alig maradt időm a kapitányra gondolnom, még kevésbé arra, hogy féljek tőle.

Annyi bizonyos, hogy másnap reggel a maga lábán jött le az emeletről, és elfogyasztotta ebédjét, mint rendesen, bár keveset evett, és tartok tőle, hogy még a szokottnál is többet ivott, mert ő maga szolgálta ki magát a söntésben, mogorva tekintettel és fújtatva az orrán át, és senki sem merészelt az útjába állni. A temetés előtti éjszakán éppen úgy berúgott, mint mindig, és megbotránkoztató volt hallani, amint abban a gyászházban azt a förtelmes matrózdalát énekelte. De minthogy nagyon gyenge volt, mindnyájan féltünk attól is, hogy meghal; a doktornak egy jó néhány mérföldnyire lakó betegét kellett meglátogatnia; apám halála után nem is járt a házunk közelében. Azt mondtam, a kapitány nagyon elgyengült, és valóban úgy látszott, egyre jobban hanyatlik, ahelyett, hogy visszanyerné az erejét. Föl-le mászkált a lépcsőn, a vendégszobából az ivóba ment és megint vissza, néha meg kidugta az orrát a szobából, hogy beszívja a tenger szagát; a fal mellett haladt, hogy támaszkodni tudjon, nehezen és gyorsan lélegzett, mint aki meredek hegyre mászik. Számomra nem volt semmi különös mondanivalója, és az a meggyőződésem, hogy el is felejtette a vallomását. De a viselkedése még hóbortosabb, és testi gyengeségét leszámítva, sokkal erőszakosabb volt, mint valaha. Ijesztő új szokása volt ekkor: ha részeg volt, kihúzta kardját, és mezítelenül maga elé fektette az asztalra. De mindennek ellenére, kevésbé vette észre a többieket, s úgy tűnt, hogy gondolataiba mélyed és elmereng. Egyszer például, legnagyobb csodálkozásunkra, egy egészen más természetű nótára gyűjtött, valami falusi szerelmes dalra, melyet bizonyára ifjúkorában tanult, még mielőtt tengerre szállt volna.

Így telt az idő, mígnem a temetés utáni napon, zord, ködös, fagyos délután, három óra tájban - mikor egy pillanatra megálltam az ajtónál, és szomorú szívvel gondoltam apámra - láttam, hogy valaki lassan közeleg az úton. Nyilvánvalóan vak volt, mert bottal tapogatta az utat maga előtt; szeme és orra fölött nagy zöld ellenzőt viselt, azonkívül görnyedt volt a kortól vagy a gyöngeségtől, és egy roppant bő, rongyos, csuklyás matrózköpenyt hordott, mely valósággal púpossá tette. Soha életemben nem láttam ijesztőbb külsejű alakot. Kis távolságra a fogadótól megállt, és valami különös magas, éneklő hangon belekiáltott a levegőbe maga elé:

- Megmondaná-e valamely derék ember egy szegény világtalannak, aki szeme drága fényét hazájának, Angliának és György királynak - az Isten áldása reá - dicsőséges védelmében veszítette el... hol lehet most, hazájának melyik részén?

- A *Benbow Admirális*nál jár, Black Hill-öbölnél, jó ember - szóltam.

- Hangot hallok - mondta -, egy fiatalos hangot. Ideadná a kezét, kedves fiatal barátom, és bevezetne a fogadóba?

Kinyújtottam a kezemet, és a félelmetes, lágy szavú vak ember egy szempillantás alatt megragadta, mint a csavarfogó. Úgy megijedtem, hogy küszködve igyekeztem kiszabadulni a karmai közül, de a vak ember karjának egyetlen mozdulatával magához rántott.

- No, fiú - mondta -, most vezess be a kapitányhoz.

- Uram - szoltam -, szavamra mondom, nem merem.

- Ó - vigyorodott csúfondárosan -, hát ez a baj? Vezess be tüstént, vagy kitöröm a karodat. - S miközben ezt mondta, olyat csavart a kezemen, hogy föl kellett kiáltanom.

- Uram - mondtam -, magára gondoltam. A kapitány nem az, aki régebben volt. Kivont karddal ül. Egy másik úr...

- No, mars előre - szakított félbe, és soha nem hallottam hangot, mely olyan kegyetlen, olyan hideg és visszataszító lett volna, mint ezé a vak emberé. Ez még jobban megfélemlített, mint a fájdalom. Nyomban engedelmeskedtem neki, egyenesen bementem az ajtón, és a vendégszoba felé tartottam, ahol a mi öreg kalózunk rumtól kábultan ült. A vak ember szorosán tapadt hozzám, vasököllel tartott, és olyan erővel nehezedett rám, hogy majdnem összerogytam.

- Vezess egyenesen oda hozzá, és mikor már a szeme előtt vagyok, kiáldsd hangosan: „Itt van egy barátod, Bill!” Ha meg nem teszed, ezt kaphatod - és olyat csavart a kezemen, hogy azt hittem, elájulok.

Eközben úgy rettegettem a vak koldustól, hogy el is felejtettem, mennyire félek a kapitánytól; kinyitottam a vendégszoba ajtaját, és remegő hangon bekiáltottam azt, amit a vak parancsolt.

A szegény kapitány fölemelte szemét; a rum első pillantásra elpárolgott fejéből, s ő kijózanodva meredt ránk. Arc kifejezése nem annyira rémületet, mint inkább halálos rosszullétet árult el. Olyan mozdulatot tett, mintha föl akart volna emelkedni, de nem hiszem, hogy ehhez elég erő maradt volna a tagjaiban.

- No, Bill, csak maradj ülve, ott, ahol vagy - mondta a koldus. - Ha nem látok is, még az ujjak moccanását is meghallom. Az üzlet üzlet. Nyújtsd ki jobb kezedet. Fiú, fogd meg a jobb kezét a csuklójánál, és tartsd ide az én jobb kezemhez.

Mindketten engedelmeskedtünk neki, és láttam, amint bottartó kezének öbléből átcúsztat valamit a kapitány tenyerébe, s az a tárgy fölött rögtön bezárult.

- No, ez is megvolt - mondta a vak ember. Miközben e szavakat mondta, hirtelen elengedte a kezemet, és bámulatosan biztos, fúrge léptekkel kisietett a vendégszobából az országútra, én pedig még mindig mozdulatlanul álltam, és hallgattam botjának távolodó kop-kop-kopogását.

Eltelt egy kis idő, míg én és a kapitány magunkhoz tértünk, de végül is, méghozzá ugyanabban a pillanatban, elengedtem a csuklóját, melyet még mindig tartottam, ő pedig visszahúzta a kezét, és figyelmesen a markába bámult.

- Tíz órakor! - kiáltotta. - Még van hat óránk. Még elintézhjük őket! - És talpra ugrott. De abban a pillanatban meg is tántorodott, torkához kapott, egy percig dülöngélve állt, aztán sajátságos hangot hallatva, teljes hosszában arccal a földre zuhant.

Rögtön hozzá rohantam, és anyámért kiáltottam. De a sietség teljesen hiábavaló volt. Villám-szerű halálos gutaütés érte. Különös és érthetetlen dolog - mert hiszen egészen bizonyosan soha nem szerettem ezt az embert, bár az utóbbi időben szánni kezdtem -, most hogy holtan láttam magam előtt, patakzott szememből a könny. A második haláleset volt, melyet láttam, és az első fájdalom még mindig frissen sajgott a szívemben.

A MATRÓZLÁDA

Természetesen nem vesztegettem időt, mindent elmondtam anyámnak, amit tudtam, és talán sokkal előbb kellett volna mondanom. Mindjárt megértettük, hogy nehéz és veszélyes helyzetben vagyunk. A kapitány pénzének egy része - ha ugyan egyáltalán volt valamije - feltétlenül minket illetett meg: de nem látszott valószínűnek, hogy a mi kapitányunk tengerésztársai, főképpen pedig az a két különös alak, akit én is láttam, Fekete Kutya és a vak koldus, hajlandók lennének zsákmányukról lemondani, hogy kifizessék a halott adósságát. Ha teljesítem a kapitány utasítását, hogy pattanjak azonnal lóra, és vágtassak el Livesey doktorért, akkor anyám egyedül marad és védtelenül: erre gondolni sem lehetett. Sőt, mindketten lehetetlennek éreztük, hogy tovább is a házban maradjunk: a tűzhely rostélyára hulló széndarabok, de még az óraketyegés is rémülettel töltött el bennünket. Állandóan azt képzeltük, hogy közeledő lépések nesztét halljuk, és a vendégszoba padlóján holtan fekvő kapitányra gondoltam meg a gyűlöletes vak koldusra, aki itt ólálkodott a közelben, készen arra, hogy bármelyik pillanatban visszatérjen - a rémülettől, mint mondani szokás, minden hajam szála égnek állt. Sietve valami megoldást kellett találnunk, és végül is azt láttuk a legjobbnak, ha együtt eltávozzunk, és segítséget kérünk a szomszéd tanyáról. Úgy is tettünk. Hajadonfőtt, ahogy voltunk, kirohantunk a sűrűsödő sötétbe, a fagyos ködbe.

A tanya csak néhány százlépésnyire volt tőlünk, bár nem láthattuk, mert a szomszédos öböl másik oldalán feküdt: és - ami nagyon bátorítóan hatott rám - éppen az ellenkező irányban állt, mint amerről a vak ember jött, és amerre bizonyára vissza is tért. Csak néhány percig tartott az út, noha olykor-olykor megálltunk, hogy egymás karjába kapaszkodva hallgatózzunk. De semmi szokatlan zaj nem hallatszott, semmi, csak a hullám halk csobogása és az erdőből a varjak káromása.

Gyertyagyújtás ideje volt már, mikor elértük a tanyát, és soha nem fogom elfelejteni, mennyire megörültem, hogy láthatom az ajtókból és ablakokból kiszűrődő fényt: de, mint kiderült, ez volt a legtöbb segítség, amelyre ezen a vidéken számíhattunk. Mert - bár érthetetlen, hogy a férfiak nem szégyellték magukat - egyetlen lélek sem akadt, aki hajlandó lett volna visszajönni velünk a *Benbow Admirális*ba. Mennél többet meséltünk a bajainkról, annál inkább ragaszkodtak - férfiak, asszonyok és gyerekek - a saját oltalmat nyújtó házukhoz.

Flint kapitány neve, bármily idegenül hangzott is számomra, ott néhányuk előtt éppen eléggé ismert volt, és nagy rémületet keltett bennük. A férfiak közül néhányan, akik kint dolgoztak a földeken, a *Benbow Admirális* mögött, arra is emlékeztek, hogy több idegent láttak az úton csatangolni, és mert azt hitték, hogy csempészek, elrohantak; egyikük pedig még egy kis vitorlášhajót is látott az öbölben, melyet mi *Macska-zugolynak* hívtunk. Egyébként pedig a kapitány bármelyik társa is halálra rémítette volna őket. Száz szónak is egy a vége: sokakat találtunk, akik elég hajlandóságot mutattak arra, hogy az ellenkező irányban lakó Livesey doktorhoz elnyargaljanak, de egyetlenegy sem akadt, aki arra vállalkozott volna, hogy velünk védje a fogadót.

Azt mondják, a gyávaság ragályos; de másfelől a sok okoskodásból bátorságot merít az ember, és így, mikor már mindegyikük elmondta a magáét, anyám egy kis beszédet intézett hozzájuk. Nem túri, hogy elveszzen a pénz, jelentette ki, mely az ő apátlan gyermekét illeti.

- Ha egyikőtökben sincs elég bátorság - mondta -, bennem és Jimben van. Visszamegyünk azon az úton, amelyen jöttünk, és megvan a véleményem rólatok, ti mihaszna, tunya, nyúlszívű férfiak. Ki kell nyitnunk azt a ládát, ha belehalunk is. És megköszönném magának, Crossley asszonyság, ha idekölsönözné azt a zacskót, hogy elhozhassuk benne a törvényesen minket illető pénzt.

Én természetesen kijelentettem, hogy visszamegyek anyámmal, ők meg természetesen mind kiáltoztak, hogy ez milyen bolond vakmerőség; de még akkor sem került egyetlen ember sem, aki velünk akart volna tartani. Mindössze azt tették meg, hogy adtak nekem egy töltött pisztolyt, ha talán valaki megtámadna minket, és megígérték: fölnyergelt lovakat tartanak készenlétben arra az esetre, ha visszatérésünkkel üldöznének bennünket: egy legény pedig máris ellovagolt a doktorhoz, fegyveres segítségért.

Erősen vert a szívem, mikor ketten elindultunk a hideg éjszakában erre a veszélyes vállalkozásra. Emelkedőben volt a telihold, és vörösen kukucskált át a köd a felső szegélyen. Ezért még jobban siettünk, mert nyilvánvaló volt, hogy még mielőtt odábbállhatunk, mindenütt nappali világosság lesz, és távozásunkat bárki meglesheti. A sövények mellett osontunk el zajtalanul és gyorsan, és sem nem láttunk, sem nem hallottunk olyasmit, ami félelmünket növelhette volna, míg végre a *Benbow Admirális* ajtaja nagy megkönnyebbülésre becsukódott mögöttünk. Nyomban rátoltam a reteszt, s egy pillanatig lihegve álltunk a sötétben, egyedül a házban, melyben a kapitány teteme feküdt. Aztán anyám gyertyát hozott elő az ivóból, és egymás kezét fogva merészkedtünk a vendégszobába. A kapitány a hátán feküdt, úgy, ahogyan otthagytuk, nyitott szemmel és kinyújtott félkarral.

- Ereszd le a függönyt, Jim - suttogta anyám -, jöhetnek, és kintről beleshetnek. - És most - szólt, mikor megtettem, amit kívánt -, meg kell szereznünk *annak* a kulcsát; de ki meri megérinteni ezt az embert, azt szeretném tudni! - és valami zokogásfélét hallatott, midőn ezeket a szavakat mondta. Azon nyomban térdre ereszkedtem. A padlón, közel a kapitány kezéhez egy kis kerek papírdarab feküdt, mely egyik oldalán be volt kormozva. Nem kételkedhettem benne, hogy ez volt a *fekete folt*; és mikor felemeltem, a másik oldalon írást láttam, nagyon szép és tiszta kézvonásokkal, ezt a rövid üzenetet: „Ma este tíz órára!”

- Tízíg volt ideje, anyám - szóltam, és alighogy kiejtettem ezeket a szavakat, öreg falióránk ütni kezdett. Ez a hirtelen zaj szörnyen megrémített minket; de a dolog jót jelentett, mert még csak hat óra volt.

- Most pedig, Jim - szólt anyám -, lássuk azt a kulcsot.

Kikutattam a kapitány zsebeit, egyiket a másik után, néhány pénzdarab, egy gyűszű, kevés fonál és ormótlan varrótűk, vékony dohánytekercs, a végén elharapva, görbe nyelű bicskája, zsebiránytű és egy taplótartó volt minden tartalmuk, és én kezdtem már kétségbeesni.

- Talán a nyakára van akasztva - vélte anyám.

Leküzdve borzadásomat, felszakítottam a nyakánál az inget, és ott valóban megtaláltam a kulcsot: egy darabka madzagon lógott, s ezt saját bicskájával vágtam el.

Ez a diadalunk reménységgel töltött el bennünket, és késedelem nélkül fölrohantunk az emeletre, a kis szobába, ahol oly soká hált volt, és ahol megérkezése napja óta a ládája állott.

A láda külseje olyan volt, mint bármely más matrózládáé, tetején tüzes vassal égetett „B” betű díszlett, sarkai kissé ütődöttek, töredezetek voltak a hosszú használatból és kíméletlen kezeléstől.

- Add ide a kulcsot - mondta anyám. És bár a lakat nagyon nehezen járt, egy szempillantás alatt megfordította benne a kulcsot, és felhajtotta a láda fedelét.

Erős tubák és kátrányszag szállt föl a belsejéből, de a tetején semmit sem lehetett látni, csak egy nagyon jó minőségű, gondosan kefélt és összehajtogatott ruhát. - Ezt soha nem hordták - mondta anyám. Alattuk megkezdődött a zűrzavar - egy quadráns, egy ónszelence, több tekercs dohány, két pár nagyon csinos pisztoly, egy darab ezüstrúd, egy régi spanyol óra és néhány

más, keveset érő, nagyrészt idegen gyártmányú csecsebecse, két rézfoglalatú iránytű és öt-hat különös alakú nyugat-indiai kagyló. Azóta gyakran gondolkodóba ejtett, hogy ezeket a kagylókat vajon miért hurcolta magával mindenüvé, bolyongó, bűnös, üldözött életében.

De eddig még semmit sem találtunk, ami valamit ért volna, kivéve az ezüstöt és a csecsebecsét, és ezek egyikével sem tudtunk volna mit kezdeni. Alattuk volt még egy régi matróz-köpeny, sok kikötő tengeri sójától fehérén. Anyám türelmetlenül rántott félre, és ekkor ott feküdtek előttünk a láda tartalmának utolsó darabjai: egy viaszosvászonba kötözött göngyöleg, mely iratcsomónak látszott, és egy vászonzacskó, mely érintésünkre aranycsengéssel felelt.

- Megmutatom ezeknek a gazfickóknak, hogy én becsületes asszony vagyok - szólt anyám. - Kiveszem, ami jár nekem, és egy fillérrel sem többet. Tartsd ide Crossleyné zacskóját. - És elkezdte átszámlálni a kapitány adósságát a matróztáskából abba a zacskóba, amelyet én tartottam.

Hosszas és nehéz feladat volt, mert a pénzdarabok különböző nagyságúak és különböző országokból valók voltak: mindenféle dublók, Lajos-aranyak, guinea-k, nyolcforintosok és még mit tudom én, mik, mind taláalomra összedobálva. Azonkívül is, a guinea-k voltak a legritkábbak, pedig csak ezekkel tudta anyám elvégezni a számlálást.

Mikor körülbelül a felénél jártunk, hirtelen anyám karjára tettem a kezem; mert a csöndes, fagyos levegőben egy hangot hallottam, mely szívemet a torkomba kergette - a vak ember botjának kop-kop-kopogását a keményre fagyott úton. Közelebb és közelebb nyomult, míg mi lélegzetünket visszafojtva ültünk, azután élesen koppant a fogadó ajtaján, és hallhattuk, hogy fordul a kilincs, hogyan csikorog a retesz, mikor a nyomorult teremtés be akart hatolni: azután hosszú időre csend következett, kívül és belül. Végre a kopogás újra kezdődött, és leírhatatlan örömünkre és hálaérzetet keltve bennünk, lassan-lassan újra elhalt. S már nem lehetett hallani.

- Anyám, vedd az egészet, és menjünk - mondtam én, mert bizonyos voltam benne, hogy az elreteszelt ajtónak gyanút kellett kelteni, és ez még nyakunkba zúdítja az egész darázsfészket; bár, hogy mennyire örültem, amiért bezártam, azt senki sem képzelheti el, aki azt a rettenetes vak embert soha nem látta.

De anyám, nagy rémületében sem volt hajlandó akár csak egy kis töredéssel többet elvinni, mint amennyi járt neki, ám kevesebbel sem volt hajlandó megelégedni. Hiszen még hét óra sincsen, mondta; ő tudja, mi a jussa, és azt meg is akarja kapni, és még mindig vitatkozott velem, mikor egy kis halk fütty hallatszott a távolból, a dombtetőn.

Ez éppen elegendő volt mindkettőnknek.

- Viszem, ami nálam van - mondta anyám, és felpattant.

- Én meg ezt viszem, hogy kiegyenlítsem a számlát - szóltam, és fölvettem a viaszosvászon csomagot.

A következő pillanatban már mindketten tapogatódzva botorkáltunk le a lépcsőn, mert a gyertyát az üres láda mellett hagytuk; még egy pillanattal később kinyitottuk az ajtót, és menekültünk. Perccel sem indultunk korábban, mint kellett. A köd rohamosan oszlott, s már a hold is mindkét oldalon egészen tisztán világította meg a dombot; csak a völgy alján, továbbá a kocsmajtó körül csüngött még egy vékony, de ép fátyol, hogy leplezze menekülésünket. Még jóval innen a tanyához vezető út fele részén, csak kevéssel túl a dombhajlaton, ki kellett lépnünk a holdfénybe. És ez még nem volt minden; mert számtalan rohanó láb lépésének zaja érkezett már fülünkhöz, és mikor abba az irányba visszatekintettünk, egy ide-oda imbolygó és állandóan rohamosan közeledő fény mutatta, hogy a jövevények közül valamelyik lámpást visz.

- Drágám - szólt hirtelen anyám -, fogd a pénzt, és fuss tovább. Érzem, hogy mindjárt elájulok. Most bizonyára végünk, gondoltam. Hogy átkoztam magamban a szomszédok gyávaságát; hogy hibáztattam szegény anyámat becsületességéért és kapzsiságáért, az előbbi vakmerőségéért és a mostani gyengeségéért! Szerencsénkre éppen a kis hídnál voltunk; anyámat, bárhogyan is tántorgott, a túlsó part szélére segítettem, hanem ott aztán, nagyot sóhajtott, és a vállamra roskadt. Nem tudom, honnan szedtem össze annyi erőt, hogy mindezt megtegyem, és félek, nagyon ügyetlenül intéztem, de sikerült levonszolnom a part lejtőjén egy kissé a híd íve alá. Tovább nem tudtam mozdítani, mert a híd olyan alacsony volt, hogy éppen csak alá tudtam csúszni. Így tehát ott kellett vesztegelnünk - míg anyámat alig rejtette valami, és mind a ketten hallótávolságra voltunk a fogadótól.

A VAK EMBER VÉGE

Kíváncsiságom nagyobb volt, mint félelmem; mert nem tudtam megmaradni ott, ahol voltam, hanem visszacsúsztam a partlejtőre, ahonnan egy rekettyebokor oltalma alatt, áttekinthettem az ajtónk előtt vezető utat. Alig helyezkedtem el, mikor ellenségeim már meg is érkeztek; heten vagy nyolcan voltak, futottak, lábuk összevissza dobogott az úton, s a lámpás ember néhány lépéssel előttünk rohant. Hárman egymás kezét fogva szaladtak, és még a ködön keresztül is kivehettem, hogy ennek a hármasnak a középső tagja a vak koldus volt. A következő pillanatban a hangja győzött meg arról, hogy jól láttam.

- Törjétek be az ajtót! - kiáltotta.

- Igenis, uram - feleltek ketten vagy hárman, és megrohmozták a *Benhow Admirálist*; a lámpavivő követte őket. Azután láttam, hogy szünetet tartanak, és hallottam, hogy csendesen kezdenek beszélni, mintha meglepte volna őket, hogy az ajtót nyitva találták.

De a szünet rövid volt, mert a vak ember már adta is újabb parancsait. Szava hangosabban és élesebben csengett, mintha a kíváncsiságtól és a dühtől tűzben égne.

- Befelé, befelé, befelé! - üvöltötte, és átkozta őket késlekedésükért.

Négyen vagy öten nyomban engedelmeskedtek, ketten pedig együtt maradtak a félelmetes koldussal az úton.

Most szünet következett, azután a meglepetés felkiáltása, és végül egy hang, mely a házból ordította:

- Bill meghalt!

De a vak ember tovább káromkodott; hogy minek késlekednek annyit.

- Kutassa át valamelyik, ti mihaszna szárazföldi léhűtők, a többi meg szaladjon föl a ládáért - kiáltotta.

Hallottam felfelé siető lábaik dobogását a mi öreg lépcsőinken, olyan zajt csaptak, hogy bizonyára a ház is megrendült belé.

Rögtön utána újabb meglepett kiáltások hallatszottak, a kapitány szobájának ablakát nagy csattanás és törött üveg csörömpölése kíséretében felrántották, s egy emberi fej és váll hajolt ki a holdsütésben, és leszólt a vak koldushoz az útra.

- Pew - kiáltotta -, megelőztek! Valaki keresztül kasul kiforgatta a ládát.

- Megtaláltátok? - ordította Pew.

- A pénz itt van.

A vak ember a pokolba kívánta a pénzt.

- A Flint körmöléséről beszélek - kiáltotta.

- Itt sehol nem látjuk - felelte az ember.

- Hé, te ott lenn! Nincs Billnél? - kiáltotta újra a vak ember.

Erre egy másik fickó, kétségkívül az, aki lenn maradt, hogy a kapitány tetemét átkutassa, megjelent a fogadó ajtajában.

- Billt már átvizsgálták - szólt -, semmit sem hagytak rajta.

- Biztosan a fogadóbeli népség volt. Az a kölyök volt. Bánom, hogy nem nyomtam ki a szemét! - kiáltotta Pew, a vak ember. - Csöpp ideje sincs, hogy itt voltak, az ajtajuk el volt reteszelve, mikor be akartam menni. Oszoljatok szét, fiúk, és keressétek őket.

- Az bizonyos, hogy itt hagyták a gyertyájukat - szólt a fickó az ablakból.

- Széledjete széjjel, és keressétek meg őket. Forgassátok fel a házat! - ismételte Pew, és botjával az utat csapkodta.

Ezt nagy sürgés-forgás követte, öreg fogadónkban keresztül-kasul nehéz lábak dobbantak itt is, ott is, bútorokat borítottak föl, ajtókat rúgtak be, míg már a sziklák is visszhangzottak odakint, azután újra kijöttek az országútra, egyik a másik után, és kijelentették, hogy sehol sem tudtak megtalálni bennünket. És éppen abban a pillanatban, ugyanaz a füty, mely anyámat és engemet a halott kapitány pénze felett úgy megriasztott, még egyszer tisztán felhangzott az éjszakában, de ezúttal kétszer egymás után. Az előbb azt hittem, hogy ez a vak ember kürtje volt, hogy így nevezzem, mellyel legénységét ostromra szólítja; de most észrevettem, hogy a jelzés a domboldalról szól a tanya felé, és mint a kalózkodra tett hatása mutatta, közeledő veszélyre figyelmeztette őket.

- Dirk újra megszólalt - szólt egyikük. - Ez már a második. El kell lógnunk, cimborák.

- Ellógni, te gyáva féreg! - kiáltotta Pew. - Dirk mindig bolond volt és gyáva... ne törődjete velem. A közelben kell lenniük; nem juthattak messzire, csak utánuk kell nyúlni. Oszoljatok, és keressétek őket, kutyák! Ó, pokolba a lelkeimmel - kiáltotta -, csak megvolna a szemem világa!

Ennek a bátorításnak volt némi hatása, mert két gazfickó elkezdett kotorászni a házból kihajított ócska holmik között, de csak ímmel-ámmal - úgy láttam - mert fél szemmel a fenyegető veszély irányába sandítottak egész idő alatt, míg a többiek habozva álldogáltak az út közepén.

- Ezrek vannak a kezetekben, örültek, és ti lógatjátok a lábatokat! Olyan gazdagok lehetnétek, mint a királyok, ha megtalálnátok, amit keresünk, és tudjátok, hogy itt van, de csak álltok, és adjátok a beteget. Egyetlenegy sem akadt köztetek, aki szembe mert volna nézni Bill-lel, és én mertem - én, a vak ember! És nekem is el kell veszítenem a szerencsém miattatok! Nyomorult, vánszorgó, rumot szomjazó koldusnak kellennem, mikor hintó röpíthetne. Ha csak annyi merszetek volna, mint egy lisztkukacnak, akkor még mindig elcsíphetnétek őket.

- Fene vigye el, Pew, hiszen megtaláltuk az aranyakat! - dörögte az egyik.

- El is rejthették azt az átkozott dolgot - mondta egy másik. - Fogd a ruppókat, Pew, és ne visongj annyit.

Valóban, visongás volt a helyes kifejezés, olyan magasra csapott Pew dühe ezekre az ellenvetésekre, míg végül is teljesen úrrá lett rajta a szenvedély, vakságában jobbra-balra csapkodott feléjük, és botja nem egynek a hátán koppant keményen.

Azok pedig viszonzásul szintén átkozták a világtalan gazfickót, borzalmas kifejezésekkel fenyegették, és hiába igyekeztek megragadni a botját és kicsavarni a markából.

Ez a dulakodás volt a megmentőnk. Mert míg egyre dühöngött még, a tanya felől a domboldalon egy másféle zaj hallatszott: ügető lovak dobogása. Csaknem ugyanebben a pillanatban pisztolylövés villant és dörrent a sövény felől. És ez nyilvánvalóan az utolsó vészjel volt. Mert a kalózok egyszerre csak megfordultak, és elrohantak a szélrózsa minden irányába, egyikük a tenger felé, az öböl partján, másikuk haránt a dombon át, és így tovább, úgy, hogy fél perc múlva nyomuk se volt, egyedül Pew maradt ott. Őt elhagyták. Vajon pusztán fejvesztett-ségükben-e, vagy bosszúból gonosz szavai és ütései miatt, nem tudom: tény az, hogy ott maradt kétségbeesetten ide-oda botorkálva az úton, tapogatózva, és a társai után kiabálva. Végül is eltévesztette az irányt, és néhány lépésnyire mellettem a tanya felé futott kiáltozva: - Johnny, Fekete Kutya, Dirk - és más neveket -, csak nem hagyjátok el az öreg Pew-t, cimborák, az öreg Pew-t!

Rögtön ezután a lovak lármája elérte tetőpontját, és négy vagy öt lovas tűnt fel a holdfényben, amint gyors vágásban nyargalt lefelé a lejtőn.

Ekkor Pew észrevette tévedését, ijedt kiáltással megfordult, egyenesen az ároknak rohant, és bele is gurult. De egy másodperc alatt talpon volt, újra nekiiramodott, most már tökéletesen megzavarodva - egyenesen az első vágató ló lába alá.

A lovas megkísérelte kikerülni, de hiába. Pew egy kiáltással, mely élesen hasított bele az éjszakába, összerogyott; a négy pata letaposta, szétrúgta, és keresztülment rajta.

Oldalára esett, azután csendesén arcrá borult, és többé nem mozdult.

Fölpattantam, és kiáltottam a lovasoknak, hogy álljanak meg. Azok megborzadva a balesettől, amúgy is belekaptak a zablába. Rögtön láttam, kik voltak. Egyikük, a legutolsók mögött kullogó legény, az a kamasz volt, aki a tanyáról ment el Livesey doktorért; a többiek pedig vámőrök, akikkel útközben találkozott. Elég értelmes volt ahhoz, hogy rögtön visszatérjen velük. A *Macska-zugoly*ban horgonyzó kis vitorlásról szállongó hírek valahogyan eljutottak Dance felügyelő fülébe, s ő még az éjjel elindult, és ennek a körülménynek köszönhattük, anyám is, én is, hogy megmenekültünk a haláltól.

Pew halott volt, halott, mint egy darab kő. Ami anyámat illeti, mikor föl vittük a tanyára egy kis hideg víz és repülősegykettőre magához térítette, csak még egyre sopánkodott a pénz miatt, amért nem tudta kiegyenlíteni a számlát. Közben a felügyelő, amilyen gyorsan csak tudott, továbbvágatott a *Macska-zugoly*ba, de ott a legényeinek le kellett szállniok a lovukról, és lefelé tapogatózniuk a szakadékban, kantáron vezetve és néha támogatva a lovakat, miközben állandóan vigyázniuk kellett, nehogy törbe csalják őket. Így hát nem nagyon lepődtek meg azon, hogy mire leérkeztek a zugolyba, a vitorlás hajó már elindult, bár még eléggé közel volt a parthoz. A felügyelő megállásra szólította fel. Egy hang azt válaszolta, álljon félre a holdfényből, vagy majd egy kis ólmot ereszt belé, és ugyanakkor már el is füttyült egy golyó a felügyelő karja mellett. Nem sokkal ezután a kis vitorlás megkettőzte sebességét, és eltűnt. Dance úr úgy állt ott, saját szavai szerint, „mint a szárazra vetett hal”, és minden, amit tenni tudott, az volt, hogy elküldött egy embert Black Hillbe a hajót figyelgetni. „Ez pedig - mondta -, nem sokkal ér többet a semminél. Szép simán eltszultak, és ezzel vége. Csak annak örülök - tette hozzá -, hogy rátapostam Pew uraság tyúkszemére” - mert ekkora már hallotta volt a történetemet.

Visszamentem vele a *Benbow Admirális*ba. El sem tudnátok képzelni egy házat ennyire szédült állapotban. Ezek a fickók, miközben dühödten kerestek engem és anyámat, még az órát is lerángatták, és bár tulajdonképpen semmit sem vittek el, kivéve a kapitány csomagját és a pénztárfiókból egy kis ezüstöt, mégis rögtön láttam, hogy tönkrementünk. Dance úr sehogyan sem tudott kiokoskodni a helyzetből.

- A pénzt megszerezték, azt mondd? No hát, Hawkins, akkor mi a csudát kerestek? Még több pénzt talán?

- Nem, uram; úgy gondolom, nem pénzt - válaszoltam. - Sőt, azt hiszem, uram, hogy az a holmi a kabátzsebemben van; és az igazat megvallva, szeretném biztonságba helyezni.

- Jól van, fiacskám; nagyon helyes - szólt. - Én elteszem, ha úgy akarod.

- Azt gondoltam, hogy talán Livesey doktor... - kezdtem.

- Nagyon helyes - szakított félbe igen szívélyesen -, nagyon helyes. Ő úriember is, hatósági személy is, és most jut eszembe, én is elnyargalhatok, és elmondhatom az eseményeket neki vagy a lovagnak. Pew uraság halott, ezen nem segíthetünk. Nem mintha sajnálnám, de látod: halott - és az emberek fölhasználhatják ezt is, hogy hacsak tehetik, megvádolják őfelsége vámhivatalnokát. No hát mondok valamit, Hawkins: ha akarod, magammal viszlek.

Szívből megköszöntem az ajánlatát, és visszasétáltunk a tanyára, ahol a lovakat hagytuk. Mire anyámnak elmondtam szándékomat, már mindenki nyeregben volt.

- Dogger - szólt Dance úr -, neked jó lovad van; ültess csak ezt a fiatalembert magad mögé.

Mihelyt fönt voltam, és Dogger derékszíjába kapaszkodtam, a felügyelő indított, és a társaság szokellő ügetésbe fogott a Livesey doktor háza felé vezető úton.

A KAPITÁNY IRATAI

Egész úton élénk iramban nyargaltunk, míg meg nem álltunk Livesey doktor ajtaja előtt. A ház homlokzata egészen sötét volt.

Dance felügyelő szólt, hogy ugorjak le és kopogtassak, Dogger pedig odanyújtotta egyik kengyelvasát, hogy leszállhassak. A szolgáló rögtön kinyitotta az ajtót.

- Itthon van Livesey doktor? - kérdeztem.

- Nincs - mondta -, délután hazajött, de átment a kastélyba vacsorára, és az estét együtt tölti a lovaggal.

- Így hát mi is odamegyünk, fiúk - szólt Dance úr.

Ekkor, minthogy rövid volt az út, nem szálltam lóra, hanem Dogger kengyelszíjába kapaszkodva, velük futottam a külső kapuig, azután föl a hosszú, lombtalan, holdsütötte fasoron, odáig, ahol a kastély épülete fehérén bontakozott ki a hatalmas vén park közepén.

Miután megérkeztünk, Dance felügyelő leszállt lováról, magával vitt engem, és az első szóra bebocsátást nyert a házba.

Az inas egy gyékényszőnyeges folyosón át egy nagy könyvtárszobába vezetett, amelynek falait mindenütt könyvespolcok borították, tetejükön egy-egy mellszoborral. Ott ült a lovas és Livesey doktor, pipával a kezében, lobogó tűz mellett, a kandalló két oldalán.

Még sohasem láttam ilyen közvetlen közletről a lovagot. Magas, széles vállú ember volt, hat lábánál is magasabb; durva, indulatosságra valló arca volt, mely hosszú utazásai alatt teljesen kicserződött, vörös és ráncos lett. Szemöldöke nagyon fekete és mozgékony volt, és ez az indulatosság kifejezését, nem gonosz, de élénk és heves indulatét kölcsönözte arcának.

- Lépjen be, Dance úr - szólalt meg nagyon méltóságos és leereszkedő hangon.

- Jó estét, Dance - szólt a doktor, és biccentett. - Jó estét neked is, Jim pajtás. Mi jó szél fújt ide?

A felügyelő kemény, merev tartással előlépett, és úgy mondta el a történeteket, mint egy leckét. Látni kellett volna, hogyan hajolt előre a két úriember, hogyan tekintgetett egymásra, és meglepetésében és érdeklődésében hogyan feledkezett meg még a pipájáról is. Mikor meghallották, hogy anyám hogyan tért vissza a fogadóba, Livesey doktor bámulatában a combjára csapott, a lovag fölkiáltott: „Bravó!”, és el is törte hosszú pipaszárát a kandallórostélyon. Még jóval a történet befejezése előtt Trelawney úr (emlékeztek, hogy ez volt a lovag neve) felkelt karoszkéből, és izgatottan föl-alá járt a szobában, a doktor pedig, mintha jobban akart volna hallani, levetette rizsporos parókáját, úgy ült ott, és valóban nagyon különös látványt nyújtott, rövidre nyírt fekete hajával.

Dance úr végre befejezte a történetet.

- Dance felügyelő - mondta a lovag -, ön nagyon derék ember. És hogy eltiporta azt a sötét gazfickót, azt én érdemes tetteknek tekintem, uram, mintha csak egy svábbogarat tiport volna el. Ez a Hawkins gyerek is pompás legény, amint látom. Hawkins, rázd csak meg azt a csengőt. Dance úr rászolgált egy kis sörre.

- Így hát, Jim - szólt a doktor -, nálad van az a holmi, amit szerettek volna megkaparintani, ugye?

- Itt van, uram - mondtam, és átadtam neki a viaszosvászonba burkolt csomagot.

A doktor figyelmesen megforgatta, mintha az ujjai bizseregének, hogy felbontsa, de ahelyett, hogy ezt tette volna, nyugodtan a kabátja zsebébe csúsztatta.

- Lovag - mondta -, ha Dance megitta sörét, akkor természetesen el kell mennie, és folytatnia öfelsége szolgálatát; de úgy gondolom, Jim Hawkinsot itt kell tartanunk éjszakára, és az ön engedelmével azt ajánlom, hozassuk fel a hideg pástétomot, és adjunk neki vacsorát.

- Ahogy parancsolja, Livesey - szólt a lovag -, Hawkins többet is érdemel, mint hideg pástétomot.

Hatalmas adag galambpástétomot hoztak be, és egy kisasztalon terítették számomra. Jó étvággal megvacsoráztam, hiszen olyan éhes voltam, mint a farkas, míg ők tovább dicsérték Dance urat, és végül útjára bocsátották.

- És most, lovag - szólt a doktor.

- És most, Livesey - szólt a lovag ugyanabban a pillanatban.

- Csak sorjában, csak sorjában - nevetett Livesey doktor. - Ön hallott már erről a Flintről, gondolom.

- Hogy hallottam-e? - kiáltott a lovag. - Azt kérdezi, hogy hallottam-e róla? Ő volt a legvérszomjasabb kalóz, aki valaha tengeren járt. Fekete Szakáll csecsemő Flinthez képest. A spanyolok olyan szörnyen rettegetek tőle, hogy mondhatom, uram, olykor szinte büszke is voltam rá, hogy Flint angol ember. Láttam egyszer az oromvitorlást, ezzel a két szememmel,

Trinidad szigeténél, és az a gyáva rumoshordó, akinek hajóján utaztam, visszafordult... visszafordult, uram, a Port of Spain-i kikötőbe.

- Igen, magam is hallottam róla idehaza, Angliában - mondta a doktor. - De a kérdés az, volt-e neki pénze?

- Pénze - rikoltott a lovag -, hát nem hallotta a történetet? Mi után futottak ide ezek a gazemberek, ha nem pénz után? Mivel törődnek, ha nem pénzzel? Miért kockáztatják a hitvány bőrüket, ha nem pénzért?

- Hamarosan meg fogjuk tudni - válaszolta a doktor. - De ön oly átkozottul indulatos, és úgy kiabál, hogy szóhoz sem tudok jutni. Pedig csak annyit akarok tudni: feltéve, hogy van itt a zsebemben valami útmutatás arra vonatkozóan, hol ásta el Flint a kincsét, megéri-e ez a kincs a fáradságot?

- Hogy megéri-e, uram - kiáltotta a lovag -, annyira megéri, hogy ha megvan az az útmutatás, amelyről ön beszél, rögtön fölszerezek egy hajót a bristoli kikötőben, és magammal viszem önt meg ezt a Hawkinsot, és megszerzem azt a kincset, ha egy évig kell is kutatnom utána!

- Nagyon helyes - mondta a doktor. - Most hát, ha Jim beleegyezik, kibontjuk a csomagot - és letette a csomagot maga mellé az asztalra. A göngyöleg össze volt varrva, és a doktornak elő kellett vennie műszeres táskáját, és az öltéseket sebészollójával elvágta. A csomag két tárgyat tartalmazott: egy könyvet és egy lepecsételt papírvet.

- Mindenekelőtt a könyvet fogjuk megvizsgálni - mondta a doktor.

A lovag és én válla fölé hajoltunk, és néztük, míg kinyitotta, mert Livesey doktor nyájasan odaintett engem a kisasztaltól, ahol ettem, hogy élvezzem a kutatás multságát. Az első oldalon csak néhány ákombákom volt, olyasmi, amit az ember csak szórakozottságban firkál, vagy azért, hogy a tollát kipróbálja. Az egyik azonos volt a tetoválás szövegével: *Billy Bones babája*; azután ez állt ott: *Mr. W. Bones kormányos* és néhány más kaparás, nagyjára összefüggéstelen és értelmetlen szavak. Nem álltam meg, hogy el ne gondolkozzam azon, ki lehetett az, aki *Megkapta aztat*, és mi volt az az *aztat*, mit kapott meg. Egy késszúrást a hátába, könnyen lehet.

- Itt nincs sok útbaigazítás -, mondta Livesey doktor, amint továbbhaladt.

A következő tíz-tizenkét lap különös bejegyzések sorozatával volt tele, a sor elején dátum állt, a végén pedig egy pénzösszeg, mint a közönséges számlakönyvekben; de magyarázó megjegyzések helyett csak különböző számú keresztek voltak a kettő között. 1745. június 12-én például nyilvánvalóan hetven fontja folyt be valakinek, és az eset magyarázatára semmi más nem állt ott, mint hat kereszt.

Igaz, hogy némely esetben egy-egy helység neve is csatlakozott ezekhez, mint például *Caracas mellett*, vagy csak szélességi és hosszúsági fok volt meg jelölve, mint $62^{\circ} 17' 20''$, $19^{\circ} 2' 40''$.

A bejegyzések csaknem húsz éven át folytatódtak, s az egyes összegek idővel egyre magasabbra nőttek, a végén pedig hatalmas összegezés következett, öt vagy hat helytelen összeadás után, és ezek a szavak voltak még odabiggyesztve: „Ez a Bones része”.

- Ennek se füle, se farka - mondta Livesey doktor.

- Világos, mint a nap - kiáltotta a lovag. - Ez a sötét lelkű kutya számadási könyve. A keresztek hajók vagy városok neve helyett állnak itt, melyeket elsüllyesztettek vagy feldúltak. Az összegek a gazfickó osztalékai, és ahol valami félreértéstől tartott, ott, látja, pontosabb megjelölést is hozzáírt. Itt van például *Caracas mellett*, ez azt jelenti, hogy valamelyik szerencsét-

len hajót ezen a tájon süllyesztették el. Isten irgalmazzon a szegényeknek, akik annak idején rajta voltak, most már régóta korallá váltak.

- Igaz! - szólt a doktor. - Lám, mit tesz, ha az ember sokat utazik. Igaz! És az összegek emelkednek, ahogyan a fickó rangban emelkedett.

Nem sok más akadt a kötetben, csak néhány hely földrajzi fekvésének följegyzése, az utolsó tiszta lapokon, és egy táblázat, amely francia, angol és spanyol pénznemek átszámítását mutatta.

- Takarékos ember! - kiáltotta a doktor. - Nem az a fajta volt, akit egykönnyen be lehetett csapni.

- És most - szólt a lovag -, lássuk a másikat.

Az irat több helyen le volt pecsételve, pecsétnyomó helyett egy gyűszűvel; talán ugyanaz a gyűszű volt ez, amelyet én a kapitány zsebében találtam. A doktor nagy óvatossággal törte fel a pecsétet, és a csomagból egy sziget térképe hullott ki, szélességi és hosszúsági fokokkal, szorosok, dombok, öblök és beszögellések nevével; és minden olyan részlettel, amely szükséges ahhoz, hogy egy hajó biztonságosan horgonyt vethessen partjain.

Körülbelül kilenc mérföld hosszú volt és öt mérföld széles, olyan alakja lehetett, mint egy álló, kövér sárkánynak, és két jó védett kikötője volt, a közepe táján pedig egy domb, mely a *Messzelátó* nevet viselte. Még több, későbbi időből származó bejegyzés is volt a térképen, de mindenek fölött, három, vörös tintával rajzolt kereszt: kettő a sziget északi részén, egy délnyugaton, és az utóbbi mellett ugyanavval a vörös tintával és apró betűs tiszta írással, mely annyira különbözött a kapitány ákombákomjától, ezek a szavak: *a kincs nagyobb része itt*.

A térkép hátára ugyanaz a kéz a következő, további útbaigazításokat jegyezte le:

Magas fa a Messzelátó lejtőjén, egy fokkal északra az észak-északkeleti iránytól.

Csontváz-sziget, kelet-délkelet és kelet felé.

Tíz láb.

Rúdezüst az északi rejtkehelyen, megtalálhatod a keleti domboldal irányában, tízölnyire délfelé a fekete kőszáltól, amelyen az arc látható.

A fegyverek könnyen megtalálhatók a homokdomb mélyén, az északi torkolat fokának északi pontján, keleti és egy negyed északi irányban.

J. F.

Ez volt minden; de amilyen rövid és érthetetlen volt számomra, olyan gyönyörűséggel töltötte el a lovagot és Livesey doktort.

- Livesey - szólt a lovag -, ön rögtön abba hagyja ezt a nyomorult orvosi gyakorlatot. Holnap indulok Bristolba. Három hét múlva... három hét? Két hét... tíz nap múlva birtokunkban lesz a legjobb hajó, uram és Anglia legválogatottabb legénysége. Hawkins velünk jön, mint hajóinas. Pompás hajóinas lesz belőled, Hawkins. Maga, Livesey, hajóorvos lesz; én admirális. Elvisszük Redruthot, Joyce-ot és Huntert. Kedvező szelünk lesz, gyors utunk, a legkevesebb nehézségünk sem a hely föltalálásában és abban, hogy együk a pénzt, hogy meghengergőzzünk benne, hogy akár örökké csak kacszunk vele a vízen.

- Trelawney - szólt a doktor -, magával megyek, és kezeskedem róla, hogy Jim is jön, és becsületesen meg fogja állni a helyét. Csak egyetlen ember van, akitől félek.

- És ki az? - kiáltotta a lovag. - Nevezze meg azt a kutyát, uram!

- Ön az - válaszolt a doktor -, mert ön nem tudja féken tartani a nyelvét. Nem mi vagyunk az egyedüliek, akik tudunk erről a papírról. Azok a fickók, akik ma éjjel a fogadót megostromolták... bizonyára vakmerő, kétségbeesett legények, és a többiek is, akik azon a vitorlásra maradtak, és itt ólálkodnak a közelben, kötik magukat ahhoz, hogy megszerzik ezt a pénzt. Egyikünknek sem szabad egyedül járnia, míg tengerre nem szállunk. Jim és én együtt maradunk addig; önnek Joyce-ot és Huntert kell magával vinnie, ha Bristolba megy, és ami a legfontosabb: egyikünknek sem szabad egy árva szót sem ejtenie arról, hogy mit találtunk.

- Livesey - válaszolt a lovag -, önnek mindig igaza van. Néma leszek, mint a sír.

2. A HAJÓSZAKÁCS

BRISTOLBA MEGYEK

Az, hogy tengerre szállhassunk, hosszabb időbe telt, mint a lovag gondolta, és egyetlenegy tervünket sem tudtuk úgy véghezvinni, ahogyan szándékoztuk, még Livesey doktorét sem, hogy engem állandóan maga mellett tart. A doktornak Londonba kellett utazni a helyettesért, akire rábízhatja orvosi gyakorlatát, a lovagnak sok dolga akadt Bristolban, én pedig a kastélyban éltem az öreg Redruthnak, a vadórnek a felügyelete alatt; csaknem fogoly voltam, de állandóan a tengerről ábrándoztam, és előre élveztem a különös szigeteket és kalandokat.

Órák hosszat a térkép felett kotlottam, melynek minden részletére jól emlékszem. A házvezetőnő szobájában, a kandalló mellé telepedtem, és képzeletemben minden lehetséges irányból megközelítettem azt a szigetet; területének minden négyzetméterét fölkutattam, ezerszer is felmáztam arra a *Messzelátónak* nevezett dombra, és a tetőről a legcsodálatosabb és legváltozatosabb kilátást élveztem. Olykor a sziget zsúfolva volt vademberekkel, akikkel harcoltunk; máskor tele veszedelmes ragadozókkal, melyek üldözőbe vettek bennünket, de képzeletem sem tudott oly különös és végzetes kalandokat teremteni, mint amilyenek a valóságban ott várahoztak ránk.

Így teltek a hetek, mígnem egy szép napon levél érkezett Livesey doktor címére, ezzel a jegyzettel: „*Távolléte esetén felnyitandó Tom Redruth vagy a fiatal Hawkins által.*”

Engedelmeskedve az utasításnak, a következő fontos híreket olvastuk - vagy inkább csak én, mert a vadór nemigen tudott olvasni mást, mint nyomtatott betűket:

Vasmacska Fogadó, Bristol, 17... márc. 1.

Kedves Livesey! - minthogy nem tudom, vajon oda haza van-e, vagy még mindig Londonban tartózkodik, ezt a levelet másolatban mindkét helyre elküldöm. A hajót megvettem és felszereltem. Itt horgonyoz indulásra készen. El sem tudna képzelni takarosabb kis kétárbocost - egy gyermek is el tudná kormányozni -, kétszáz tonnás, a neve Hispaniola.

Régi barátom, Blandley révén jutottam hozzá, aki véges-végig meglepően pompás fickónak bizonyult. A csodálatraméltó fiú valósággal agyondolgozta magát érdekemben, és megmondhatom, így tett mindenki Bristolban, mihelyt neszét vették, hogy miféle kikötőbe akarunk vitorlázni - vagyis, hogy kincset keresünk...

- Redruth - szóltam, megszakítva a levél felolvasását -, Livesey doktornak ez nem fog tetszeni. A lovag fecsegett, akárhogy vesszük is.

- No és, talán nincs joga hozzá? - dörmögte a vadór. - Szép is volna, ha a lovag nem beszélhetne, csak azért, mert a doktor nem akarja, még csak az kéne.

Erre aztán föladtam minden kísérletet, hogy a levelet megjegyzésekkel kísérjem, és tovább olvastam:

Blandley maga találta meg a Hispaniolát és a legcsodálatosabb ügyességgel szerezte meg, egészen nevetséges áron. Vannak Bristolban emberek, akik rettenetesen elfogultak Blandleyvel szemben. Odáig mennek, hogy azt bizonygatják: ez a becsületes fickó pénzért mindenre kapható, hogy a Hispaniola az ő tulajdona volt, és hogy képtelenül drágán adta el nekem... Mindez a legátlátszóbb rágalom. Mindazonáltal egyikük sem meri tagadni a hajó érdemeit.

Eddig egyetlen akadály sem volt. A munkások - vitorlaszerelők és mások - mindenesetre nagyon bosszantóan lassan dolgoztak, de az idő erre is gyógyírt hozott. A legénység toborzása azonban valóban nagy gondot okozott nekem.

Kerek húsz embert akartam felfogadni arra az esetre, ha bennszülöttekkel, kalózzokkal vagy a gyűlöletes franciákkal akadna dolgunk - és magával a pokollal kellett harcba szállnom, amíg valahogy fél tucatot össze tudtam hozni -, de végre a legszerencsésebb véletlen elém hozta éppen azt az embert, akire szükségem volt.

A rakodóparton álltam, mikor egészen véletlenül beszédbe elegyedtem vele. Megtudtam, hogy régi tengerész. Kocsmája van, ismeri az összes tengerészeket Bristolban, már betege lett a szárazföldnek, és szeretne egy jó helyet kapni, hogy mint hajószakács újra a tengerre szállhasson. Csak azért ödöngött itt ezen a délelőttön is - mint mondta -, hogy egyet szíppanthasson a sós levegőből.

Szörnyen megsajnáltam - Ön is ezt tette volna -, és merő szánalomból, ott helyben alkalmaztam őt hajószakácsnak. Hosszú John Silver a neve; fél lába hiányzik, de ezt ajánlólevélnek vettem, minthogy a haza szolgálatában veszítette el, a halhatatlan Hawke admirális alatt. Nincs nyugdíja, Livesey. Mit szól, milyen undorító korban élünk.

Hát jó uram, azt hittem, csak egy szakácsot találtam, pedig tulajdonképpen egész legénységet fedeztem fel. Silver és én együtt néhány nap alatt a legszívósabb tengeri medvék társaságát gyűjtöttük össze - egyik sem valami kellemes látvány, de látszik az arcukon, hogy rettenthetetlen fickók. Állítom, hogy egy fregatt ellen is harcba tudnánk bocsátkozni.

Hosszú John még meg is szabadította a hajót kettőtől a hat vagy hét ember közül, akiket én már azelőtt alkalmaztam. Egy perc alatt bebizonyította, hogy ezek az édesvízi patkányoknak ahhoz a fajtájához tartoznak, amelytől ilyen fontos vállalkozás során félnünk kell.

Egészségem és hangulatom pompás, annyit eszem, mint egy bika, úgy alszom, mint a bunda, és mégsem élvezek egyetlen percet sem, míg nem hallom az öreg víztaposóimat a horgonycölöp körül sűrögni. Tengerre hát! Ördög vigye a kincset! A tenger dicsősége az, ami a fejemet elcsavarta. Jöjjön hát gyorsan, Livesey, egy órát se vesztegessen el, ha becsül engem.

Az ifjú Hawkins azonnal menjen, és látogassa meg az édesanyját. Redruth kísérje el; azután pedig mindketten jöjjenek teljes sebességgel Bristolba.

John Trelawney

Utóirat. - Nem is említettem még, hogy Blandley, aki melleleg megjegyvezve, azt is vállalta, hogy egy kísérőhajót indít utánunk, ha augusztus végéig nem kerülünk vissza, egy csodálatra méltó fickót kerített elő kapitánynak. Konok ember, amit sajnálok, de minden más tekintetben valóságos kincs. Hosszú John Silver kibányászott egy nagyon rátermett embert másodkapitánynak: Arrow-nak hívják. Van egy csónakmesterem, aki az ágyúhoz is ért, Livesey; úgyhogy egészen hadihajószerűen folynak majd a dolgok, a jó Hispaniola fedélzetén.

Elfelejtettem közölni Önnel, hogy Silver vagyonos ember: magam győződtem meg róla, letéte van egy bankban, melyhez még nem nyúlt. Feleségét hagyja itt, hogy az vezesse a vendéglőjét, és mivel a felesége színes asszony, meg lehet bocsátani két olyan megrögzött Agglegénynek, mint Maga meg én, ha úgy gondoljuk, hogy nemcsak az egészsége, hanem a felesége is oka annak, hogy újra bolyongásra szánja magát.

J. T.

Utóirat. - Hawkins egy estét az édesanyjánál tölthet.

Képzeltetik, milyen izgalomba hozott engem ez a levél. Örömben majd kiugrottam a bőrömből, s ha valaha is volt ember, akit megvettem, akkor ez az öreg Tom Redruth volt, aki egyebet sem tudott, mint dörmögni és siránkozni. Bármelyik az erdészlegények közül boldogan cserélt volna velem, de nem ez volt a lovag akarata, és a lovag akarata törvény volt mindannyiuk számára. Senki sem mert akárcsak odáig is menni, mint a vén Redruth, hogy morogjon. Másnap reggel Redruth és én gyalogosan elindultunk a *Benbow Admirális* felé, ahol anyámat jó egészségben és jó kedélyállapotban találtam. A kapitány, aki oly sokáig annyi kellemetlenségnek volt oka, odaköltözött, ahol a gonosz emberek már nem zavarnak senkit. A lovag mindent kijavított, a vendégszobákat és a cégért újrafestette, még néhány bútordarabot is adott - mindenekfelett az ivóba egy gyönyörű karosszéket anyám számára. Még egy fiút is szerzett, hogy ne hiányozzék neki a segítség, míg én távol vagyok.

Csak amikor ezt a fiút megpillantottam, értettem át először a helyzetemet. Egészen addig a percig csak a rám váró kalandokra gondoltam - az otthonra, amelyet el kell hagynom, egyáltalán nem. És most, ennek az esetlen idegennek a láttára, akinek itt kellett maradnia, hogy helyemet anyám mellett betöltse, kaptam első sírórohamomat. Félek, hogy kutyául bántam azzal a fiúval, mert száz alkalmat találhattam, hogy rendreutasítsam és megszegyenyítsem és ezt nem is mulasztottam el soha.

Eltelt az éj, és a következő napon, ebéd után Redruth és én újra az országúton gyalogoltunk. Istenhozzádot mondtam anyámnak és az öbölnek, amelynek partján születésemtől fogva éltem és a jó öreg *Renbow Admirális*nak, mely amióta újra volt festve, már nem is volt számomra olyan kedves, mint azelőtt. Utolsó gondolataim egyike a kapitány körül járt, aki oly gyakran baktatott a part mentén felcsapott kalapjával, sebhelyes arcával és öreg réz távcsövével. A következő pillanatban befordultunk a kanyarnál, és az én otthonomat már nem lehetett látni.

A postakocsi a puszta szélén, a *György Királynál* szedett fel bennünket. Beékelődtem Redruth és egy testes idősebb úr közé, s a gyors mozgás és hideg éjszakai levegő ellenére alighanem már kezdettől fogva sokat szundikáltam, azután aludtam, mint a tuskó, hegynek fel, völgynek le, állomásról állomásra, mert arra ébredtem fel, hogy valaki oldalba üt, kinyitottam a szemem, hát láttam, hogy nyugodtan állunk egy hatalmas épület előtt, egy városi utcán, és hogy a nap már régen felkelt.

- Hol vagyunk? - kérdeztem.

- Bristolban - felelte Tom. - Szállj le.

Trelawney úr egy fogadóban ültette fel tanyáját, a várostól messze, a rakodópart közelében, hogy szemmel kíséresse a kétárbocson folyó munkát. Odáig most már gyalog kellett mennünk, és utunk, legnagyobb gyönyörűségemre, a rakodópart mentén vezetett, a mindenfajta nagyságú, felszerelésű és nemzetiségű hajók sokasága mellett. Egyiken matrózok énekeltek munka közben; egy másikon emberek másztak fölfelé, magasan a fejem fölött, köteleken csüngve, melyek nem látszottak vastagabbnak, mint a pókfonal. Noha egész életemet a partvidéken töltöttem, úgy tűnt, hogy idáig soha nem voltam a tenger közelében. A kátrány és só szaga egészen új volt számomra. A legsodálatosabb faragott képeket láttam a hajók orrán, melyek messze bejárták a tengereket. Amellett számos vén tengerészt, karikával a fülében, csigába kunkorított oldalszakállal, kátrányos varkocsal, fesztelen, lomha matrózjárással, és ha megannyi királyt vagy érseket láttam volna, akkor sem lehettem volna jobban elragadtatva.

S most én magam is tengerre készültem. A tengerre! Tengerreszállás egy kétárbocson, ágyús csónakmesterrel és varkocsos, daloló matrózokkal; tengerre egy ismeretlen sziget felé, ahol elásott kincsek után kell kutatnunk!

Még mindig ez a gyönyörű ábránd foglalkoztatott, mikor hirtelen egy nagy vendégfogadó elé értünk, és találkoztunk Trelawney lovaggal, aki vastag, kék posztóruhában volt, tengerésztisztnak öltözve. Mosolyogva lépett ki a kapun, és nagyszerűen utánozta a tengerészek járását.

- Itt vagytok hát - kiáltotta -, és a doktor tegnap este érkezett meg Londonból! Bravó! A hajóstársaság teljes!

- Ó, uram! - kiáltottam. - Mikor indulunk?

- Hogy mikor? Holnap indulunk.

A MESSZELÁTÓHOZ CÍMZETT KOCSMÁBAN

Mikor elkészültem a reggelivel, a lovag egy üzenetet adott át nekem, John Silvernek címezve, a *Messzelátóhoz* címzett kocsmába, és azt mondta, könnyen odatalálok, ha folyton a rakodópart mellett haladok, és jól nyitva tartom a szemem, hogy észrevegyek egy kis kocsmát, mely előtt nagy réz messzelátó a cégér. Elindultam, s nagyon örültem ennek az alkalomnak, hogy még több hajót és tengerészt láthatok, és sűrű tömeg közepén szekerek és csomagok között haladtam, mert a kikötő ebben az időben volt a legforgalmasabb - míg végül rábukkantam a keresett kocsmára. Egészen kedves kis hely volt a szórakozni vágyók számára. A cégér újonnan festve; az ablakokon csinos, vörös függönyök, a padló szép, tiszta homokkal fölhintve. Mindkét oldalán egy-egy utca volt, mindkét utcára egy-egy ajtó nyílt, s ez a dohányfüst sűrű felhői ellenére is kellemesen világossá tette a széles és alacsony szobát.

A vendégek legnagyobb részét tengerészek voltak, és olyan hangosan beszéltek, hogy megálltam az ajtóban, és majdhogynem féltem bemenni.

Mialatt a küszöbön tétováztam, egy ember jött ki valamelyik mellékszobából, és én első pillantásra bizonyos voltam benne, hogy ez Hosszú John. Bal lába majdnem csípőből le volt vágva, s bal hóna alatt mankót tartott, melyet csodálatos ügyességgel kezelt: ide-oda ugrált vele, mint egy madár. Nagyon magas és izmos volt, arca széles, mint egy sonka, elég csúnya és sápadt, de értelmes és mosolygós. Valóban úgy látszott, nagyon jó hangulatban van, füttyörészve sürgött-forgott az asztalok között, s mindig volt egy-egy vidám szava vagy egy-egy vállveregetése kedvesebb vendégei számára.

Az igazat megvallva, nyomban azután, hogy Trelawney lovag a levelében említést tett Hosszú John felől, félni kezdtem, hogy kiderül: ő ugyanaz a féllábú tengerész, akit én az öreg *Benbowban* oly sokáig lestem. De elég volt egyetlen pillantást vetnem erre az emberre. Én láttam a kapitányt és a Fekete Kuttyát, Pew-t, a vak embert, és úgy gondoltam, jól tudom, hogy milyen egy kalóz - véleményem szerint egészen másféle teremtés, mint ez a tiszta és jókedvű vendéglős.

Azonnal összeszedtem bátorságomat, átléptem a küszöbön, és egyenesen az emberemhez mentem, oda, ahol mankójára támaszkodva állt, és egyik vendégével beszélgetett.

- Silver úr, ugye? - kérdeztem, átnyújtva neki az üzenetet.

- Az vagyok, fiam - mondta ő -, ez a nevem. És ki vagy te? - Azután, mikor meglátta a lovag levelét, arcán mintha a megdöbbenés jelét láttam volna.

- Ó - mondta egészen hangosan, és a kezét nyújtotta -, értem. Te vagy a mi új hajóinasunk; örülök, hogy megismertelek.

És keményen megszorította a kezemet.

Ugyanakkor az egyik vendég, aki távolabb ült, hirtelen felállt, és az ajtó felé igyekezett. Az ajtó közel volt hozzá, és a vendég egy pillanat alatt az utcán volt. De sietsége magára vonta a figyelmet, és első pillantásra felismertem. A viaszosarcú ember volt, akinek két ujjá hiányzott, s aki először kereste fel a *Benbow Admirálist*.

- Ó! - kiáltottam fel. - Fogják meg! Hiszen ez a Fekete Kutya.

- Bánom is én, kicsoda! - kiáltotta Silver. - De nem fizette ki a számláját. Harry, rohanj, és csípd nyakon.

Az ajtó közelében ülők egyike felpattant, és utána iramodott.

- Ha maga Hawke admirális volna ez a fickó; még akkor is ki kellene fizetnie a számláját - kiáltotta Silver, és ezután eleresztve a kezemet, megkérdezte: - Mit mondtál, ki ez? Fekete... micsoda?

- Kutya, uram - feleltem. - Nem beszélt önnek Trelawney úr a kalózkőről? Ez az egyik közülük.

- Úgy? - kiáltott Silver. - Az én házamban! Ben, rohanj, és segíts Harrynek. Egyike volt azoknak a patkányoknak, igen? Te iddogáltál vele, Morgan? Gyere csak ide.

Az ember, akit Silver Morgannek nevezett - egy öreg, szürke hajú, mahagóni arcú tengerész előlépett, nagyon félénken, bagóját forgatva szájában.

- No hát, Morgan - szólt Hosszú John nagyon szigorúan -, te soha nem láttad ezt a Fekete... Fekete Kutyt, ugye? Mi?

- Nem én, uram - felelte Morgan tisztelgő mozdulattal.

- Nem tudta a nevét sem, ugye?

- Nem, uram.

- A mindenségit, Tom Morgan, ez a szerencséd! - háborgott a vendéglős. - Ha te ilyen fajtákkal szűrned össze a levet, soha még csak a lábadat sem tehetned az én házamba, erre mérget vehetsz. És mit beszélt veled ez az ember?

- Nem tudom pontosan, uram - felelte Morgan.

- Hát fej van a te nyakadon? Hát nincs szemed? - kiabált Hosszú John. - Nem tudod pontosan, nem tudod! Talán azt sem tudod pontosan, ki beszélt hozzád, talán azt sem? Gyerünk csak, mit pofázott... utazásról, kapitányokról, hajókról? Nyisd ki a szád! Mit beszélt?

- Kikötésről beszéltünk, uram - felelte Morgan.

- Kikötésről? Úgy? Ez igen hozzátok illő tárgy, valóban, erre mérget vehetsz. Menj a helyedre Tom, te tökfefű.

Azután, míg Morgan visszadöcögött a székéhez, Silver megjegyezte nekem, bizalmasan suttogva, amit nagy megtiszteltetésnek vettem:

- Egész becsületes ember ez a Tom Morgan, csak egy kicsit buta. És most - folytatta újra hangosan -, lássuk csak... Fekete Kutya? Nem, nem ismerem ezt a nevet, nem én. És mégis emlékszem valamire... igen, láttam a disznót. Egy vak koldussal szokott idejárni... igen.

- Úgy van, teljesen bizonyos lehet benne - mondtam én. - Azt a vak embert is ismertem. Pew volt a neve.

- Úgy van! - kiáltott fel Silver, nagyon izgatottan. - Pew! Ez volt a neve egész biztosan. Kapzsi fickónak látszott, annyi bizonyos. Ha most sikerül elcsípnünk ezt a Fekete Kuttyát, akkor lesz egy kis újságunk Trelawney kapitány számára! Ben jó futó, kevés tengerész szalad jobban, mint Ben. Föltétlen utoléri, és ráteszi a kezét, a mindenségit! Kikötésről beszélt, mi? No majd én kikötetem!

Egész idő alatt, míg ezeket a szavakat pöfögte, mankójával föl-alá ugrált a vendéglőben, csapkodta kezével az asztalokat, és az izgalomnak olyan jelét adta, amely egy Old Bailey-beli bírót, vagy egy Bowstreeti fogdmeget is meggyőzött volna. Gyanúm ugyan újraéledt, mikor a Fekete Kuttyát a Messzelátóban találtam, és élesen figyelni kezdtem a szakácsot, de az túl ravasznak, túl szemfülesnek és túl tikosnak bizonyult számomra, és mire a két ember lihegve visszaérkezett, és jelentette, hogy a tömegben elveszítették a nyomot, Silver pedig leszidta őket, mint tolvaj gazembereket, addigra már kezeskedni mertem volna, hogy Hosszú Silver John ártatlan.

- No most figyelj ide, Hawkins - mondta ő -, átkozottul nehéz dolga van egy olyan embernek, mint én, nem? Itt van Trelawney lovag... Mit fog gondolni ő? Itt van ez a nyomorult hollandusfajzat, itt ül az én saját házamban, és issza az én rumomat! Most aztán belépsz te, fölfedem előttem a dolgot, s végül itt vagyok én, és hagyom, hogy az meglógjon a saját két szép szemem láttára! Hát, Hawkins, te igazolj engem a kapitány előtt. Fiatal vagy, fiatal, az igaz, de olyan jó eszű, jóképű legényke. Mikor beléptél, rögtön láttam. No most így állunk: mit tehettem volna ezzel a vén tuskóval, amin ugrálok? Mikor még elsőrendű tengerész voltam, utolértem volna, rátettem volna a kezem, és ráraktam volna egy pár béklyót, ezt tettem volna; de hát most...

Ekkor hirtelen félbeszakította a mondókáját, és leejtette az állát, mintha valami az eszébe jutott volna.

- A számla! - fakadt ki. - Három pohár rum! Ejnye, hasogassátok szét a tuskómat, ha el nem felejtkeztem a járandóságomról!

És egy padra dobva magát olyan jóízűen nevetett, hogy a könnyei is potyogtak. Nem álltam meg, hogy ne tartsak vele; együtt neveltünk, hahotáztunk, hogy csak úgy zengett tőle a kocsmá.

- Ejnye, micsoda különös, vén tengeri borjú vagyok én! - szólt végül, megtörölve az arcát. - Mi ketten jól megférünk majd egymással, Hawkins, mert a fejemet teszem rá, hogy engem is hajóinassá fokoznak le. De gyerünk csak, készüljünk az indulásra. Ez így nem lesz jó. A kötelesség, kötelesség, barátaim. Fölteszem az öreg, csapott kalapomat, veled együtt elbaktatok Trelawney lovaghoz, és jelentem neki ezt az ügyet. Mert jegyezd meg, ifjú Hawkins, ennek a fele sem tréfa. Sem te, sem én nem kerülünk ki belőle olyan színben, amelyről azt merném állítani, hogy bizalomgerjesztő. Te sem, mondom. Nem vagyunk ügyesek, kettőnk közül egyik sem ügyes. De fene a gombjaimat! Mégiscsak jót neveltünk a számlámon!

És újra nevetni kezdett, méghozzá oly szívbőljövően, hogy bár nem nagyon értettem el a tréfát, megint csak elragadott féktelen jókedvével.

Kis sétánkon, végig a rakodóparton, a legszórakoztatóbb társaságnak bizonyult. Beszélt nekem a különféle hajókról, amelyek mellett elhaladtunk, főszerelésükről, tonnatartalmukról, nemzetiségükről; megmagyarázta a rajtuk folyó munka természetét - hogyan fogják az egyiket kiüríteni, a másikat megrakni, a harmadikat előkészíteni a vízrebocsátásra, és minden alkalommal egy-egy kis történetet mondott el nekem a hajókról és tengerészekről, vagy egy-egy hajóskifejezést ismételtetett, míg tökéletesen meg nem tanultam. Láttam, hogy a lehető legjobb hajóstárs.

Mire a vendéglőbe érkeztünk, a lovag és Livesey doktor már együtt ültek, és negyedpint sörüket itták kétszersülttel, mielőtt a kétárbocos fedélzetére mentek volna felülvizsgáló látogatásra.

Hosszú John elmondta a történeteket kezdettől végig, nagyon élénken, és az igazságnak tökéletesen megfelelően.

- Így történt, ugye? Nem így történt, Hawkins? kérdezte újra meg újra, és én mindig teljesen igazat adtam neki.

A két úriember sajnálta, hogy Fekete Kutya tovább állhatott, de mindnyájan egyetértettünk abban, hogy nem volt mit tenni, s Hosszú John, miután köszönetet mondtak neki, fogta a mankóját, és eltávozott.

- Délután négy órakor mindenki a fedélzetre! - kiabált utána a lovag.

- Igen, igen, uram! - kiáltott vissza a szakács.

- Hát lovag - szólt Livesey doktor -, általában nem sok bizalmam van az ön felfedezéseiben, de mondhatom, ez a John Silver tetszik nekem.

- Pompás fickó, az igaz - hangoztatta a lovag.

- És most - jegyezte meg a doktor -, Jim feljöhet velünk a fedélzetre, ugye?

- Természetesen, feljöhet - mondta a lovag. - Fogd a kalapod, Hawkins, és gyerünk, nézzük meg a hajót.

PUSKAPOR ÉS FEGYVEREK

A *Hispaniola* egy kissé távol feküdt; sok idegen hajó orra és tatja mellett kellett elhaladnunk: köteleik olykor a csónakunk alatt csikorogtak, olykor a fejünk felett himbálóztak. Végül mégiscsak mellé kerültünk, és mikor a fedélzetre léptünk, elénk jött, és köszöntött bennünket a másodkapitány, Mr. Arrow, egy napbarnított öreg tengerész, aki karikákat viselt a fülében, és bandzsított. Ő és a lovag igen jó barátságban voltak, ezzel szemben hamarosan észrevettem, hogy Trelawney úr és a kapitány nem mindenben értettek egyet.

Ez az utóbbi kemény tekintetű ember volt, aki mindenben, ami a fedélzeten történt, mérgelődni látszott, és hamarosan meg is mondta nekünk, hogy miért: alig értünk a kabinba, mikor egy matróz lépett be.

- Smollett kapitány beszélni akar önnel, uram - szólt.

- Mindenkor a kapitány rendelkezésére állok. Vezesd be - mondta a lovag.

A kapitány, aki küldönce mögött állt, nyomban belépett, és becsukta maga mögött az ajtót.

- No, Smollett kapitány, mi a mondanivalója? Remélem, a hajón minden rendben van, kifogástalan minden.

- Hát uram - mondta a kapitány -, jobb nyíltan beszélni, még akkor is, ha esetleg sértődés lesz belőle. Nekem nem tetszik ez a vállalkozás; nem tetszik a legénység, és nem tetszik nekem a másodkapitány sem. Röviden és velősen, ennyi az egész.

- Talán bizony a hajó sem tetszik önnek? - kérdezte a lovag, amint láthattam, nagyon mérgesen.

- Ezt nem állíthatom, uram, mert még nem próbáltam ki - mondta a kapitány. - Jó hajónak látszik; többet nem mondhatok.

- Önnek valószínűleg az alkalmazója sem tetszik? - folytatta a lovag.

De itt Livesey doktor közbevágott.

- Csigavér - mondta -, csigavér! Az ilyen kérdések semmire sem jók, csak arra, hogy elmérge-sítsék a dolgot. A kapitány túl sokat vagy túl keveset mondott, és ki kell jelentenem, hogy magyarázatot kívánok a szavaira. Tehát, mint mondta, nem tetszik önnek ez a vállalkozás. Nos, miért nem tetszik?

- Engem, uram, amint mondani szokás, pecsétes szerződés alapján alkalmaztak, vagyis oda kell vezetnem a hajót, ahová ez az úr rendelni fogja - mondta a kapitány. - Ez eddig rendben van. De most azt látom, hogy az árboc körül minden ember többet tud, mint én. Ezt nem tartom helyesnek, ön talán annak tartja?

- Nem - szölt Livesey doktor -, én sem tartom annak.

- Azután meg - mondta a kapitány -, hallom, kincskereső útra megyünk... A saját embereimtől hallom, gondolják meg. No hát, kincs, az kényes dolog. Egyáltalán nem szeretem a kincskereső utakat. Különösen pedig akkor nem szeretem, ha a dolgot titokban óhajtják tartani, és ha, engedelmet kérek, Trelawney úr, a titkot még a papagáj is tudja.

- Silver papagája? - kérdezte a lovag.

- Ez csak olyan szólásmód - mondta a kapitány -, azt akarom mondani vele, hogy mindenféle elfecsegték a dolgot. Az a meggyőződésem, hogy önök közül, uraim, egyik sem tudja, mire vállalkozott; de én megmondom, miről van itt szó: életről vagy halálról.

- Ez mind világos, és bizonyára tökéletesen igaz - válaszolt Livesey doktor. - Vállaljuk a kockázatot. De egyáltalán nem vagyunk olyan tudatlanok, mint képzeli. Azt mondta, hogy nem tetszik önnek a legénység. Talán nem tartja őket jó tengerészeknek?

- Nem tetszenek nekem, uram - felelte Smollett kapitány. - És ha már ezt szóba hozták, úgy gondolom, nekem magamnak kellett volna kiválogatnom a legénységemet.

- Talán igaza van - válaszolta a doktor. - Barátomnak talán magával kellett volna vinnie önt, de a mellőzés, ha egyáltalán megesett, szándéktalan volt. És Mr. Arrow sem tetszik önnek?

- Nem, uram. Azt tartom, jó tengerész; de túl bizalmas a legénységgel ahhoz, hogy jó tiszt legyen. A másodkapitány legyen tartózkodóbb, rátartibb, és ne üljön le poharazni a közönséges matrózokkal.

- Azt gondolja, hogy Arrow iszákos? - kiáltotta a lovag.

- Nem, uram - válaszolt a kapitány -, csak azt, hogy túl bizalmas velük.

- No jó, és mi hát a dolog lényege, kapitány? - kérdezte a doktor. - Mondja meg nekünk, mit kíván?

- Nos, uraim, erős a szándékuk, hogy elinduljanak erre a vállalkozásra?

- Mint a vas - felelte a lovag.

- Helyes - mondta a kapitány. - Akkor hát miután nagyon türelmesen meghallgattak tőlem olyan dolgokat, amelyeket be sem bizonyíthattam, kérem, hallgassanak meg még néhány szót. Az emberek a puskaport és a fegyvereket a hajó előrérszébe helyezik el. Nos, erre a célra van egy jó hely az önök kabinja alatt; miért ne helyeznék oda? Ez az első pont. Azután pedig önök elhoztak négyet a maguk emberei közül, és úgy hallom, néhányukat szintén az előrérszébe szállásolják. Miért ne szállásolnák el őket itt, a kabin mellett? Ez a második pont.

- Van még valami mondanivalója? - kérdezte Trelawney úr.
- Még csak egy - mondta a kapitány. - A hajón már eddig is sokat fecsegték.
- Túl sokat - helyeselte a doktor.
- Elmondom önöknek, mi az, amit én magam hallottam - folytatta Smollett kapitány: - Hogy önöknek van egy térképük egy szigetről, hogy a térképen keresztet jelölök, hol van a kincs, és hogy a sziget fekvése...
- És pontosan megjelölte a szélességi és hosszúsági fokot.
- Ezt soha meg nem mondtam - kiáltotta a lovag - egy léleknek sem!
- Az emberek tudnak róla, uram - válaszolta a kapitány.
- Livesey, ez csak ön lehetett vagy Hawkins! - kiáltotta a lovag.
- Nem lényeges, hogy ki volt - felelte a doktor. És láttam rajta is meg a kapitányon is, hogy nem sokat hederítettek Trelawney úr tiltakozására. Az igaz, hogy én sem, mert tudtam, mennyire szeret fecsegni. És mégis, ebben az esetben, azt hiszem, valóban igaza volt, és senkinek sem árulta el a sziget fekvését.
- Nos, uraim - folytatta a kapitány -, én nem tudom, hogy kinél van az a térkép; de kikötöm magamnak, hogy tartsák titokban még előttem is, és Mr. Arrow előtt is, különben kénytelen lennék az elbocsátásomat kérni.
- Most már értem - szólt a doktor. - Azt akarja, hogy tartsuk az egész dolgot titokban, és építsünk erődítményt a hajó tatján, benépesítve a barátom saját embereivel, és ellátva a hajón levő minden fegyverrel és puszkaporral. Más szóval, ön lázadástól fél.
- Uram - szólt Smollett kapitány -, ne vegye rossz néven, de szerintem nincs joga olyan szavakat adni a szájamba, amelyeket nem mondtam. Egyetlen kapitánynak sem szabad tengerre szállnia ha oka van ilyesmit állítani. Ami Arrow urat illeti, azt hiszem, talpig becsületes ember; néhányról a legénységből ugyanezt mondhatom; attól, amit én tudok róluk, akár mindegyikük az lehet. De én felelős vagyok a hajó épségéért és minden ember biztonságáért, aki csak a fedélzeten van. Azt látom, hogy a dolgok nem jól mennek úgy, ahogy mennek. És arra kérem önöket, tegyenek néhány elővigyázatossági intézkedést, vagy bocsássanak el a szolgálatból. Ez minden.
- Smollett kapitány - kezdte a doktor mosolyogva -, talán hallotta a mesét a hegyről meg az egérről? Talán megbocsát, ha azt mondom, maga ezt a mesét juttatja az eszembe. A parókámba mernék fogadni, hogy mikor ide bejött, mást is akart mondani.
- Doktor - mondta a kapitány -, ön belelát a vesékbe. Mikor ide beléptem, az elbocsátásomat akartam kérni. Arra nem is gondoltam, hogy Trelawney úr akár csak egy szavamat is meghallgatja.
- Nem is akarom többé! - kiabált a lovag. - Ha Livesey nem lett volna itt, rég elküldtem volna magát a pokolba. Az a helyzet, hogy most már meghallgattam. Teljesítem a kívánságát. De a véleményem magáról sokkal rosszabb lett, azt mondhatom.
- Ahogy önnek tetszik, uram - mondta a kapitány. - Meg fogja látni, hogy én csak a kötelességemet teljesítettem.

Ezzel eltávozott.

Trelawney - mondta a doktor -, azt hiszem, önnek minden várakozásom ellenére sikerült két becsületes embert szerződtetnie a hajójára... ezt a kapitányt és John Silvert.

- Silverre vonatkozóan talán igaza van - kiáltotta a lovag. - De ami ezt a túrhetetlen handabandázót illeti, kijelentem, hogy a viselkedését nem tartom sem férfiasnak, sem tengerészhez méltónak, a legkevésbé pedig angol emberhez illőnek.

Mire a fedélzetre kiléptünk, az emberek munkájuk közben yohózza már javában rakták át a fegyvereket, és felügyeltek rájuk.

Az új elrendezés teljesen kedvem szerint való volt. Az egész hajót fenekestül felforgatták. Hat fülkét a hajó tatján rendeztek be, közvetlenül a középső rész mögött, úgy, hogy a tat felőli oldalon csak egy léccel szegett folyosó kötötte össze a fülkéket a konyhával és az előrészsel. Eredetileg úgy tervezték, hogy a kapitány, Mr. Arrow, Hunter, Joyce, a doktor és a lovag fogja elfoglalni ezt a hat fülkét.

Most pedig Redruthnak és nekem kellett elfoglalnunk közülük kettőt, míg Mr. Arrow és a kapitány a fedélzeten kapott szállást, a lépcsősíkok mellett, melyet mindkét oldalon kiszélesítettek úgy, hogy majdnem kabinnak lehetett volna nevezni. Még mindig nagyon alacsony volt, természetesen, de jutott benne hely két függőágy számára is, és még a másodkapitány is megelégedettnek látszott az átrendezéssel. Lehet, hogy ő sem nagyon bízott a legénységben, de ez csak föltevés; mert mint hallani fogjátok, nem sokáig részesültünk véleményének áldásában.

Javában dolgoztunk a lőszer és a fekvőhelyek átrakásán, mikor az utolsó néhány ember, köztük Hosszú John, egy kis csónakon megérkezett.

A szakács majomügyességgel kúszott fel a hajóra, és amint meglátta, mi történik, felkiáltott:

- Ejha, cimborák! Mi ez?

- Máshová rakjuk a puskaport, Jack - felelte az egyik.

- De az egekre - kiáltott Hosszú John -, ha ezzel foglalkozunk, elmulasztjuk a reggeli dagályt!

- Az én parancsom - szólta a kapitány kurtán. - Lemehet a konyhába, barátom. A legénységnek vacsora kell.

- Igen, igen, uram - felelte a szakács, és sapkaellenzőjét megérintve egy szempillantás alatt eltűnt konyhája irányába.

- Ez derék ember, kapitány - mondta a doktor.

- Valószínűleg, uram - válaszolta Smollett kapitány. - Mozgás, emberek, mozgás - folytatta a legényekhez fordulva, akik a puskaport hordták át, és azután hirtelen észrevéve engem, amint a forgatható ágyút nézegettem, melyet a hajó közepén vittünk, egy hosszú, rézből való kilencest, rám kiáltott:

- Hé, hajóinas, el onnan! Menj azonnal a szakácshoz, és kérj valami munkát.

És miközben lesiettem, hallottam, amint egész hangosan így szól a doktorhoz:

- Én nem tűrök meg semmiféle kedvcenet a hajómon.

Biztosíthatok mindenkit, hogy teljesen a lovag véleményét tettem magamévá, és mélységesen meggyűlöltem a kapitányt.

ÚTON

Egész éjjel nagy sürgés-forgásban voltunk, mindent a helyére raktunk, miközben csónakszámra jöttek a lovag barátai, Blandley úr és a többiek, hogy kellemes utat és biztonságos visszatérést kívánjanak. A *Benbow Admirális*ban egyetlen este sem volt feleannyi munkám: dögfáradt voltam, mikor valamivel pirkadat előtt a csónakmester megszólaltatta sípját, és a legénység gyülekezett a fedélzeten. Ha hétszer olyan kimerült lettem volna is, akkor sem hagytam volna el a fedélzetet, minden annyira új és érdekes volt számomra... a kurta vezényszavak, az éles füttyjelek, a hajólámpások fényénél tolongva helyükre igyekvő emberek.

- No most, Barbecue, gyűjts egy nótára - kiáltott egy hang.

- A régre! - kiáltotta egy másik.

- Jó, jó, cimborák - szolt Hosszú John, aki mankójára támaszkodva ott állt közöttük, és egyszerre csak felzendült a dallam és a szöveg, melyet oly jól ismertem:

Heten a halott ládáján...

Mire az egész legénység kórusban fújta:

Yo-ho-ho, meg egy üveg rum!

Ez a dal még ebben az izgalmas percben is visszavitt egy pillanatra a *Benbow Admirális*ba, és úgy tűnt, hogy a kapitány hangját hallom felharsanni a kórusban. De csakhamar felhúzták a horgonyt; elsuhant a hajó orrán; csöpögve függött, már a vitorlák is kifeszültek, a szárazföld meg az összes hajók kétoldalt elsuhantak mellettünk, és még mielőtt ledőlhettem volna, hogy egy órácskát szenderegjek, a *Hispaniola* már megkezdte útját a *Kincses-sziget* felé.

Nem akarom az utazás minden részletét felsorolni. A körülmények elég kedvezőek voltak. A hajóról kiderült, hogy nagyon jó, a legénység ügyes tengerészekből állt, és a kapitány tökéletesen értette mesterségét. De mielőtt a *Kincses-sziget* délkörét elértük volna, két-három dolog történt, melyet szükséges tudni.

Mindenekelőtt Mr. Arrow még rosszabbnak bizonyult, mint a kapitány várta. Nem volt tekintélye az emberei előtt, és mindenki azt tette, ami éppen tetszett neki. De még ez sem volt a legrosszabb a dologban; egy két nappal a tengerre szállás után kezdett zavaros szemmel, vérvörös orcával, dadogó nyelvvel és a részegség egyéb tüneteivel megjelenni a fedélzeten. Egyszer-kétszer szégyenszemre le is parancsolták a hídról. Olykor elesett, és megütötte magát, máskor egész napon át kis vackán feküdt a lépcsősisak oldalában; de megesett az is, hogy egy-két napig majdnem józan volt, és a munkáját legalábbis tűrhetően végezte.

Közben pedig soha nem tudtuk kitalálni, honnan veszi az italt. Ez volt a hajó rejtélye. Figyelgettük, ahogyan csak akartuk, nem tudtunk rájönni a titok nyitjára; és amikor szemtől szembe megkérdeztük, ha részeg volt, csak röhögött, ha pedig józan, akkor ünnepélyesen tagadta, hogy valaha is mást ivott volna, mint tiszta vizet.

Nemcsak hogy használhatatlan volt mint hajóstiszt, nemcsak hogy rossz hatást tett az emberekre, hanem világos volt az is, hogy ilyen viselkedéssel hamarosan tönkreteszi magát; így aztán senki sem csodálkozott, senki nem volt nagyon szomorú, mikor egy sötét és viharos éjszakán végképpen eltűnt, és többé nem került szemünk elé.

- A tengerbe esett! - mondta a kapitány. - Hát uraim, ez megkímél bennünket attól a fáradtságtól, hogy vasra verjük.

De másodkapitány nélkül maradtunk; természetesen szükséges volt, hogy egy embert előléptessünk. A fedélzeten Job Anderson, a csónakmester bizonyult erre a legalkalmasabbnak. És bár régi címét tartotta meg, bizonyos tekintetben mint másodkapitány szolgált. Trelawney úr gyakran járt már tengeren, és szakismerete nagyon használhatóvá tette: szép időben ő maga is gyakran vette át a felügyeletet, és a kormányos, Israel Hands is körültekintő, agyafúrt, öreg, tapasztalt tengerész volt, akire szükség esetén bármit rá lehetett bízni.

Ez a kormányos nagy bizalmasa volt Hosszú John Silvernek, és így az ő nevének említése arra indít, hogy szóljak hajószakácsunkról, Barbecue-ről, ahogyan az emberek nevezték.

A fedélzeten a nyakába akasztott vastag zsinóron hordta mankóját, hogy amennyire csak lehetséges, mindkét keze szabadon maradjon. Érdemes volt megnézni, amint mankója végét egy válaszfalnak feszítette, és rátámaszkodott, a hajó minden ringásához simulva, és mégis úgy végezve szakácsmunkáját, mint aki biztonságban, szárazföldön áll. Még különösebb volt látni, amint a legnagyobb ítéletidőben végigment a fedélzeten. Ott a legszélesebb helyeken egy-két kötél volt kifeszítve számára - ezeket Hosszú John fülbevalóinak hívták, és ezek segítségével mindig átügyeskedett egyik helyről a másikra: majd használta mankóját, majd a rövid kötélén vonszolta maga után, s olyan gyorsan mozgott, mint bárki más. Mégis néhányan a legénységből, akik azelőtt is hajóztak már vele, szánakozásuknak adtak kifejezést, amiért ilyen nyomoréknak kellett őt látniok.

- Nem közönséges ember ez a Barbecue - mondta nekem a kormányos. - Végzett ő iskolákat is fiatal korában, és ha akar, úgy tud beszélni, mintha könyvből olvasná. Aztán bátor is... egy oroszán semmi a Hosszú Johnhoz képest. Láttam egyszer, mikor négy emberrel viaskodott, és összeütögette a koponyájukat... ő egyedül, fegyvertelenül.

Az egész legénység tisztelettel nézett föl rá, és még engedelmeskedett is neki. Mindenkivel a maga módján beszélt, és mindenkinek tudott valami különös szolgálatot tenni. Hozzám változatlanul kedves volt. Mindig örült, ha meglátott a konyhában, melyet állandóan olyan tisztán tartott, hogy csak úgy ragyogott; az edények fényesre súrolva lógtak a falon, és egy kalitkában a sarokban papagája ült.

- Gyere csak, Hawkins - mondogatta -, gyere egy kis meseszóra Johnhoz. Senkit sem látok szívesebben, mint téged, fiacskám. Ül le, és hallgasd meg, amit mondok. Itt van *Flint kapitány*... *Flint kapitánynak* hívom a papagájomat, a hírneves kalóz után... itt van tehát *Flint kapitány*, és szerencsét jósol az utunknak. Ugye, kapitány?

És a papagáj mindannyiszor irtózatosan sebesen ezt darálta: „Nyolcforintos! Nyolcforintos! Nyolcforintos!” - míg az ember lassan el nem csodálkozott, hogy hogyan bírja szusszal, vagy míg John rá nem borította zsebkendőjét a kalitkára.

- Bizony, ez a madár talán kétszáz éves is megvan már, Hawkins - mondogatta a szakács -, a legtöbbje örökké szok élni, és ha valaki is látott már több gáztettet, hát az csak maga az ördög lehetett. Ez a papagáj Englanddel vitorlázott, a nagy England kapitánnyal, a kalózzal. Madagaszkárnál is ott volt, Malabárnál is, Surinamnál, Providence-nál és Portobellónál. Ott volt, mikor kihalászták az elpusztult ezüst hajókat. Ott tanulta meg, hogy „nyolcforintos”, és nem is csoda. Hiszen háromszázötvenezeret találtak belőlük, Hawkins! Ott volt, mikor elfogták az indiai alkirályt. Goa előtt, ott bizony, és ha ránézel, hát azt hiszed, hogy valami madárfióka. Pedig bizony szagoltál te puskaport ugye, kapitány?

- Vigyázz! Kész! - rikoltotta erre a papagáj.

- Legény ez a talpán, az bizony - mondja ilyenkor a szakács, és cukrot ad neki a zsebéből. A madár pedig csipkedni kezdi a kalitka drótját, és minden képzeletet meghaladó szörnyűséges káromkodásba fog.

- Itt van ni - teszi hozzá John -, az ember nem nyúlhat szurokhoz anélkül, hogy be ne piszkolódjék, fiú. Itt van az én szegény öreg, ártatlan madaram, s úgy káromkodik, mint az istennyila, pedig sejtelve sincs az értelméről, erre mérget vehetsz. Ugyanígy káromkodnék, hogy úgy mondjam, egy lelkész előtt is. - És John ilyenkor megérintette sapkaellenzőjét, a maga ünnepléses módján, mely arról győzött meg, hogy ő minden emberek között a legbecsületesebb.

Közben pedig a lovag és Smollett kapitány még mindig igen hűvös viszonyban voltak egymással. A lovag nem is nagyon titkolta a dolgot; egyszerűen megvetette a kapitányt. A kapitány, a maga részéről, sohasem beszélt, csak ha szóltak hozzá, de akkor élesen, röviden, szárazon, egyetlen fölösleges szót sem vesztegetve. Mikor egyszer sarokba szorították, beismerte, hogy talán tévedett, ami a legénységet illeti, hogy néhányan közülük éppen olyan szorgalmasak, mint ahogy ő kívánta, és hogy mindnyájan kielégítő módon viselkednek. Ami pedig a hajót illeti, abba egyenesen szerelmes volt.

- Ez a hajó, uram, egy fokkal engedelmesebb, mint az ember akár a hites feleségétől elvárhatná. De - teszi hozzá -, csak annyit mondhatok, hogy még nem értünk haza, és egy csepp sem tetszik nekem ez a vállalkozás.

Mire a lovag sarkon fordul, és állát előre szegezve föl-alá jár a fedélzeten.

- Ha még egy kukkot hallok ettől az embertől, felrobbanok -, szokta mondogatni.

Néhányszor kemény időnk volt, ami csak a *Hispaniola* jó tulajdonságait bizonyította be. A fedélzeten mindenki meglegedettnek látszott, és nagyon nehezen kielégíthetőknak kellett volna lenniök, ha másképpen lett volna; mert meggyőződésem, hogy amióta Noé tengerre szállt, soha hajósnépet még ennyire el nem kényeztettek. A legkisebb ürügy is jó volt arra, hogy dupla adag grogot osszanak: különös alkalmakkor puding került az asztalra, mint például olyankor, ha a lovag azt hallotta, hogy valamelyik embernek születésnapja van; és egy nyitott almás hordó mindig ott állott a fedélközön, hogy bárki, akinek csak kedve tartja, vehessen belőle magának.

- Nem tudok róla, hogy valaha is jó származott volna ilyesből - mondta a kapitány Livesey doktornak.

És mégis jó származott az almás hordóból, mint hallani fogjátok: mert ha ez nincs, akkor nem lett volna semmi jel, ami figyelmeztessen, és árusítás következtében valamennyien elpusztultunk volna.

Így történt:

A passzátszelek irányába haladtunk, hogy aztán bekanyarodjunk szigetünk felé - többet erről nem szabad mondanom -, és most már éjjel-nappal vidám izgalommal vártuk, hogy mikor fogjuk megpillantani. Kifelé tartó utunknak, ha nagyjából számítjuk, az utolsó napja körül történt; azon az éjjelen, vagy legkésőbb másnap délelőtt meg kellett látnunk a *Kincses szigetet*. Délnyugati irányt vettünk, erős oldalszelünk támadt, s a tenger nyugodt volt. A *Hispaniola* olykor-olykor tajtékot csapva állhatatosan haladt előre. Lenn és fõnn minden vitorla megfeszült, mindenki a legvállalkozóbb kedvében volt, olyan közel jártunk már kalandunk első részének végéhez.

Hát közvetlenül napnyugta után, mikor már minden munkámon túl voltam, és lefekvéshez készültem, eszembe jutott, hogy jó volna egy kis alma. A fedélközbe futottam. Az őr minden erejével feszülten figyelt előre, a sziget felé. A kormánynál álló ember a vitorla széloldalát figyelte, és csendesen füttyörészett maga elé; ez volt az egyetlen hang, no meg a habok locsogása a hajó orra és bordái körül. Egészen belemásztam az almás hordóba, és láttam, alig volt már benne alma, de miután ott a sötétben leültem, a víz csobogásától s a hajó ringásától elszenderedtem, vagy éppen azon az úton voltam, hogy elszenderedjem, midőn meglehetősen nyekkenő zajjal egy nehéz testű ember ült le a hordó oldalához. A hordó megingott, amint az ember vállal nekidőlt, és már azon voltam, hogy kiugorjam, mikor az illető elkezdett beszélni. Silver hangja volt; mikor első néhány szavát hallottam, már a világért sem mutatkoztam volna, hanem csak lapultam ott a helyemen, reszketve és figyelve, a legnagyobb rettegésben és kíváncsiságban, mert abból a tíz szóból megértettem, hogy a hajón tartózkodó minden becsületes ember élete tőlem, csakis tőlem függ.

MIT HALLOTTAM AZ ALMÁSHORDÓBAN?

- Nem, nem én - mondta Silver. - Flint volt a kapitány; én szállásmester voltam, a tuskólábam ellenére. Ugyanott vesztettem el a lábamat, ahol az öreg Pew a szeme világát. Nagyszerű sebész volt, aki leamputálta... egyetemet végzett, meg minden mást... zsebében volt a latin és még mi nem... de azért felakasztották, mint egy kutyát, és megaszalták a napon, mint a többieket is mind, Corso Castle mellett. Ezek Roberts emberei voltak, azok bizony, és az egész onnan származott; hogy megváltoztatták a hajójuk nevét, *Királyi Szerencsére*, vagy ilyesféltre. Márpedig, én aszondom, ahogyan egy hajót elkereszteltek, úgy kell annak maradnia. Így volt ez *Cassandrával*, amely mindnyájunkat biztonságban hozott haza Malabárból, miután England kapitány elfogta az indiai alkirályt. Így volt a vén *Rozmárral*, Flint régi hajójával; én láttam, milyen piros volt a sok vértől, és majd elsüllyedt a sok aranytól.

- Ó! - kiáltotta a legnagyobb elismeréssel egy másik hang, a legfiatalabb matrózé. - Ő volt a csapat dísze, Flint, úgy ám, az volt!

- Davis is férfi volt a talpán, akárhogy vesszük is - mondta Silver. - Bár én sohasem voltam vele együtt; először Englanddel hajóztam, azután Flinttel, így áll a dolog; most meg a saját számlámra, hogy úgy mondjam. England szolgálatában kilencszáz fontot tettem félre. Flintében kétezret. Ez nem rossz kereset egy egyszerű matróz számára... és mind biztonságban van a bankban. Nem elég megszerezni a pénzt, félre is kell tenni, az a fontos, erre mérget vehetsz. Hol vannak most England emberei? Nem tudom. Hol vannak Flint legényei? Mi? Legtöbbjük itt van ezen a fedélzeten, és örül a jó pudingnak, hiszen néhányan mindeddig koldultak. Az öreg Pew, aki elvesztette a szemét, ezerkétszáz fontot költött egy évben, mint egy lord. Hát ő hol van most? No hát elpatkolt, és alulról szagolja az ibolyát; de két évvel ezelőtt - a falámra mondom! - az az ember az éhhalál küszöbén volt. Koldult meg lopott meg torkokat metszett el, és mindezek tetejébe még éhezett is a mindenségit!

- És a végén még sincs az embernek belőle semmije - szólt a fiatal tengerész.

- Nem bizony, a bolondnak nincs, annak aztán nincs! - kiáltotta Silver. - Hanem idefigyelj: te még fiatal vagy, de olyan jóképű, jó eszű legény. Rögtön láttam, mihelyt rád néztem, és úgy fogok veled beszélni, mint egy férfival.

Képzeltetik, mit éreztem, mikor hallottam, amint ez a gyalázatos vén csirkefogó annak a másik fiúnak pontosan ugyanolyan hízelgő szavakat mondott, mint nekem. Azt hiszem, ha tehettem volna, hát a hordón keresztül megölöm. Ő meg közben folytatta a beszédet, és sejtelve sem volt róla, hogy kihallgatják.

- Így járnak a szerencse lovagjai. Keményen élnek, és gyakran akasztófa fenyegeti őket, de isznak, esznek is ám, amennyi beléjük fér, és ha egy kiruccanásnak vége, akkor nem száz fityinget, hanem száz meg száz fontot vágnak zsebre. A legtöbbje azután rumot vedel, jól kitombolja magát, és mikor újra tengerre száll, megint csak egy szál ing van rajta. De én nem így járok el, erre mérget vehetsz. Én mindent félrerakok, egy keveset ide, egy keveset oda, sehova se túl sokat, nehogy gyanút ébresszek. Ötvenéves vagyok, gondold meg; ha egyszer erről az útról visszatérek, nyugalomba vonulok, és elkezdem a tisztességes, úriember életet. Éppen itt az ideje, mi? Azt mondod te is? Ah, de közben könnyen éltem, soha semmit meg nem tagadtam magamtól, amire a szívem vágyott; puha párnán aludtam, ínycsalatokat ettem mindig, csak akkor nem, ha hajón voltam. És hogy kezdtem? Mint te, egyszerű matrózként, az árboc mellett.

- Rendben van - mondta a másik -, de most elúszik a régi pénzed, nem? Bristolba nem nagyon tolod be a képed ezután, mi?

- Miért, mit gondolsz, hol a pénz? - kérdezte Silver gúnyosan.

- Bristolban, bankokban és egyéb helyeken - felelte a fiú.

- Csak volt! - mondta a szakács. - Volt, mikor fölszedtük a horgonyt. De most már az én jó öreg asszonykámnál van mind. A *Messzelátót* italmérési engedéllyel, vendégekkel, felszereléssel együtt eladtuk, és a derék öreg lány már útban is van, hogy találkozzék velem. Neked megmondanám, hogy hol, mert megbízom benned, de ez féltékenységet ébresztene a cimborák között.

- És az asszonyodban megbízol? - kérdezte a másik.

- A szerencse lovagjai - felelte a szakács - általában kevéssé bíznak egymásban, és igazuk is van, erre mérget vehetsz. De nekem megvan a magam módszere, nekem aztán meg! Ha egy cimborá egyszer ki akar babrálni velem... egy olyan, úgy gondolom, aki ismer engem... már nincs is ugyanabban a világban, amiben az öreg John. Voltak néhányan, akik féltek Pew-től, és olyanok is, akik féltek Flinttől; de tölem még maga Flint is félt. Félt, és még büszke is volt rá. A legkeményebb banda járt tengeren Flinttel; maga az ördög is rettegett volna tengerre szállni velük. Nohát, mondhatom neked, nem szoktam hencegni, és magad is látod, milyen könnyen barátokozom. De mikor én szállásmester voltam! *Bárányok*, s ez még mindig nem elég jó szó, olyanok voltak a Flint öreg kalózái. Ó, egészen nyugodtan érezheted magad az öreg John hajóján.

- Nohát, most megmondhatom - válaszolta a kölyök -, egy negyedrészt ennyire sem tetszett nekem ez az egész ügy, míg veled nem beszélgettem, John; de most itt a kezem rá.

- Derék kölyök vagy és okos is - felelt Silver, és kezét rázott vele, de oly szívélyesen, hogy a hordó belerázkódott -, és soha nem láttam jobb formájú legényt, aki a szerencse lovagjai közé illik.

Ekkorra már kezdtem érteni a kifejezéseiket. Azon, hogy a „szerencse lovagja”, ők nyilvánvalóan sem többet, sem kevesebbet nem értettek, mint közönséges kalózt, és a kis jelenet, melyet végighallgattam, utolsó felvonása volt egy becsületes matróz megrontásának - talán az utolsó, aki még a hajón tartózkodott. De ami ezt a feltevést illeti, hamarosan megkönnyebbültem, mert Silver fütyentésére egy harmadik ember lépett oda, és ült le melléjük.

- Dickkel rendben vagyunk - szólt Silver.

- Ó, tudtam, hogy Dick közénk való - válaszolt a kormányos, Israel Hands, hangja. - Nem bolond ez a Dick, nem bizony. - Megforgatta a bagóját, és köpött egyet. - De nézd csak - folytatta -, valamit tudni akarok, Barbecue: meddig kell még nekünk játszani ezt a komédiát; mint egy átkozott markotányoshajón? Torkig vagyok már Smollett kapitánnyal. Eleget nyaggattott, a ménköbe is! Be akarok menni abba a kabinba, be én. Köll nekem az elemózsiájuk meg a boruk meg minden.

- Israel - szólt Silver -, a fejed nem valami jó, sosem is volt. De rám hallgatni azt tudsz, gondolom; legalábbis a két füled elég nagy hozzá. No, hát én csak annyit mondok: szépen lefekszel a kuckódba, keményen élsz, lágyan beszélsz, és józan maradsz, míg meg nem adom a jelszót, és erre mérget vehetsz, fiacskám.

- No, hát nem is mondtam, hogy nem; vagy talán mondtam? - dörmögte a kormányos. - Csak azt kérdeztem, hogy mikor. Ezt mondom.

- Mikor?! A mindenségit! - kiáltott Silver. - No jó, ha olyan nagyon akarod tudni, megmondom, hogy mikor. Itt van ez az elsőrendű tengerész. Smollett kapitány; ő irányítja az átkozott hajónkat. Itt van a lovag és a doktor a térképpel és mifenével - én nem tudom, hogy hol tartják. Te se tudod, mondod te. Jó, hát én úgy gondolom, ez a lovag és ez a doktor megtalálják a kincset, és segítenek is nekünk hajóra rakni, a mindenségit! Akkor aztán majd meglátjuk. Ha biztos volnék felőletek, akkor még vissza is hajóztatnám magunkat Smollett kapitánnyal, mielőtt odavágnék.

- Ejnye, hiszen mind tapasztalt tengerészek vagyunk, egytől egyig, úgy gondolom.

- Mind komisz matrózok, ezt akartad mondani - horkantott Silver. - El tudunk kormányozni valahogyan, de ki adja meg az irányt? Ezen csúsztok el mind, uracskáim, az elsőtől az utolsóig. Ha rajtam állna, akkor hagynám, hogy Smollett kapitány legalábbis a passzát-szelek sodrába visszavigyen minket, akkor nem történhetnék meg az az átkozott eltévedés, és az, hogy napi egykanálnyi vízzel kell beérni. De ismerem a fajtátokat. Ezért végzek velük a szigeten, mihelyt a pénz a fedélzeten van; pedig hát kár. De ti nem nyugosztok, míg le nem isszátok magatokat: Fene belétek, kevereg a gyomrom, hogy ilyenekkel kell együtt vitorláznom!

- Csigavér, Hosszú John! - kiáltott Israel. - Ki keresztezi az utadat?

- Hát mit gondoltok, hány hatalmas hajót láttam én már összezúzva és hány büszke fickót aszalódni a napon, a *Kivégzések kikötőjében*?! - kiáltotta Silver. - És mindez mindig a miatt a nagy sietség miatt. Minden csak hamar, hamar, hamar! Figyeltek rám? Én láttam már egyet-mást a tengeren, láttam bizony. Ha csak kis ideig nyugton maradtok, csak addig, míg a szél sodrába visszakerülünk, akkor mind hintóban járhattok utána, úgy bizony. De ti nem ezt akarjátok. Rumot akartok a pofátokba holnap, aztán bánjátok is ha lógtok.

- Mindenki tudja, hogy jól prédikálsz, John; de voltak többen, akik éppolyan jól értettek a hajózás mesterségéhez, mint te - mondta Israel. - És azok szerették a cirkuszt, igen. Nem voltak olyan dölyfösek, és nem vetették meg az italt, hanem szerették a mulatozást, mint vidám cimborákhoz illik. Mindegyik ilyen volt.

- Úgy? - kérdezte Silver. - No és hol vannak most? Pew ilyen volt, és koldusként halt meg, Flint is, őt meg a rum ölte meg, Savannah-ban. Derék fiúk voltak, az igaz! De hol vannak most?

- És hogy tesszük el őket láb alól - kérdezte Dick -, mit csinálunk velük?

- Ez az én emberem! - kiáltott a szakács elismerően. - Ezt nevezem üzleti érzéknek. Hát mit gondoltok? Partra tesszük őket egy lakatlan szigeten? Ez England kapitány módszere volt. Vagy lemészároljuk őket, mint megannyi barmot? Így tett volna Flint vagy Billy Bones.

- Billy, az értett is hozzá - szólt Israel. - Az volt a szavajárása: „A halott nem harap.” No, de most ő maga is halott; most aztán tudja, mi igaz ebből, mi nem; és ha volt izgága ember, aki révbe ért, az Billy volt.

- Igazad van - mondta Silver. - Kemény volt és elszánt. Hanem idehallgass: én jó ember vagyok... úriember, ahogy mondani szoktátok... de most komoly dologról van szó. A kötelesség kötelesség, cimborák. Én a halálra szavazok. Ha már a parlament tagja leszek, és a saját hintómban kocsikázok, nem akarom, hogy ezek közül a tengeri jogászok közül akár egy is hazajöjjön váratlanul, mint ördög az imádság közepébe. Várni! Ezt mondom én; de mikor eljön az ideje, akkor csak nyugodtan kizsigerelni őket.

- John - kiáltott a kormányos -, férfi vagy a talpadon!

- Megállj csak, Israel, majd látsz te még külön dolgokat is - szólt Silver. - Csak egyet kötök ki magamnak. Trelawneyt magamnak követelem. Az ő borjúfejét ezzel a két kezemmel nyiszálom le a testéről. Dick - tette hozzá félbeszakítva önmagát -, ugorj csak, mint derék kölyökhöz illik, és hozz nekem egy almát, hogy megnedvesítem a torkomat.

Képzeltetitek, milyen rémület fogott el! Kiugrom és elrohanok, ha össze tudtam volna szedni az erőmet: de szívem és tagjaim valósággal megdermedtek. Halottam, amint Dick fölemelkedik, kezd föl-kászálódni, de akkor valaki alighanem visszanyomta, és Hands hangját lehetett hallani, amint felkiáltott:

- Ó, hagyd a pokolba! Ne szopogasd azt a vacakságot, John.

- Igyunk inkább egy kis rumot.

- Dick - mondta Silver -, megbízom benned. Figyelmeztetlek, hogy meg van mércézve a hordócska. Itt a kulcs, megtölthetsz egy kis kannát, és fölhozod.

Nagy rémületemben is átvillant agyamon a gondolat: bizonyára Mr. Arrow is így jutott a pálinkához, amely aztán tönkretette.

Dick csak rövid ideig maradt távol, azalatt pedig Israel közvetlenül a szakács fülébe suttogott. Csak egy-két szót kaphattam el, és mégis megtudtam néhány fontos újságot; mert egyéb beszédtröredékek mellett, melyek mind ugyanarra a szándékra vonatkoztak, ez az összefüggő mondat volt hallható: „Azok közül egy sem akar csatlakozni.”

Tehát még mindig voltak hűségesebb emberek a hajón.

Mikor Dick visszatért, a hármás mindegyik tagja, egyik a másik után, fogta a kancsót, és ivott - egyik a „szerencsére”, másik az „öreg Flintre”, míg maga Silver, mint valami dalocskát hangoztatta: „Igyunk magunkra, és lesd a szelet; a pénzt zsebeled, a kalácsot nyeled.”

Ugyanakkor valami világosság érte a szememet a hordóban; föltekinttem, és láttam: fölkel a hold; beüzüstözte a farvitorla tetejét, és féhéren csillogott az elülső vitorla széloldalán; csaknem ugyanebben a pillanatban fölhangzott a figyelő őr kiáltása: „Föld, hahó!”

HADITANÁCS

Egyszerre zajos lábdobogás hallatszott a fedélzeten. Hallottam, amint az emberek dübörögve tódultak fel a hátsó kabinokból. Ekkor én egy szempillantás alatt kiugrottam hordómból, lebuktam az elülső vitorla mögé, négykézláb másztam a kormány felé, és éppen jókor bújtam ki a nyílt fedélzeten, hogy csatlakozhassam Hunterhoz és Livesey doktorhoz, akik a hajó orra felé rohantak.

Itt már összegyűlt az egész legénység. A hold feljöttével csaknem egyidejűleg eloszlott a köd is. Messze, tőlünk délnyugatra, egymástól néhány mérföldnyire két alacsony dombot láttunk és mögöttünk egy harmadik, magasabb dombot, amelynek csúcsát még mindig köd borította. Mind a három domb alakja élesen és kúpszerűen rajzolódott ki.

Ennyit láttam, szinte álomban, mert még mindig nem tértem magamhoz iszonyatos félelmemből, mely egy-két perccel azelőtt hatalmában tartott. Azután Smollett kapitány hangját hallottam, amint parancsokat osztogatott. A *Hispaniola* néhány fokkal jobban nekifeküdt a szélnek, és most olyan irányban haladt, hogy éppen a sziget keleti oldalát kellett elérnie.

- Most pedig, emberek - szólt a kapitány, mikor mindenki a helyén volt -, van-e köztetek valaki, aki már látta ezt a szigetet?

- Én, uram - válaszolt Silver. - Vízet vettem itt fel egy kereskedelmi hajóra, melyen szakács voltam.

- A horgonyzóhely, ha jól sejtem, a déli oldalon van, egy kis szigetecske mögött? - kérdezte a kapitány.

- Igen, uram, *Csontváz-sziget*nek nevezik. Egykor kalóztanya volt, és dolgozott a hajónkon egy tengerész, aki ismerte az összes itteni neveket. Az a domb ott észak felé az *Előárbochalom*, mert három domb van itt egy sorban, és déli irányban vonulnak, elő-, fő- és hátsó árboch, uram. De a főhalmot... az a vastag ott ni... a felhővel a tetején... általában *Messzelátó*nak nevezik, mert ott tartották a figyelőiket, mikor a hajójuk itt horgonyzott, tisztogatás céljából. Mert engedelmével, uram, itt tisztogatták meg mindig a hajójukat.

- Van nálam egy térkép - szólt Smollett kapitány -, nézze meg, ez az a hely?

Hosszú John szeme majd kiugrott, mikor átvette a térképet; de mert a papiros egészen újnak látszott, rögtön tudtam, hogy csalódás vár rá.

Ez nem az a térkép volt, melyet mi Billy Bonesládájában találtunk, hanem annak pontos másolata. Minden meg volt jelölve rajta - nevek, magaslatok, szorosok -, csak a vörös keresztek és a széljegyzetek hiányoztak. Bármennyire bosszankodott is Silver, volt annyi lelkiereje, hogy eltitkolja.

- Igen, uram - mondta -, ez az, minden bizonynal; nagyon szépen rajzolták meg. Kinek a munkája lehet, kíváncsi vagyok rá. A kalózok az ilyesmihez túlságosan tudatlanok voltak. Aha, itt van „Kidd kapitány horgonyzóhelye” - pontosan így nevezte tengerésztársam is. Innen erős áramlat visz déli irányba és aztán megint északra a nyugati part mentén. Igaza volt uram - mondta -; mikor a szél irányában maradt, és a sziget széloldali partja felé tartott. Legalábbis, ha az volt a szándéka hogy horgonyt vessen, és itt vesztegeljen, mert erre bizony ezeken a vizeken nincs alkalmasabb hely.

- Köszönöm, barátom - szólt Smollett kapitány. - Később is igénybe fogom vermi a segítségét. Elmehet.

Megdöbbenem azon, hogy milyen hidegvérrel vallotta be Hosszú John a szigetre vonatkozó ismereteit; és be kell vallanom, csaknem kivert a verejték, mikor láttam, hogy éppen felém közeledik. Bár semmiképpen sem tudhatta, hogy az almás hordóból kihallgattam tanácskozássukat, mégis ekkor már úgy borzadtam kegyetlenségétől, kétszínűségétől és hatalmától, hogy mikor kezét a karomra tette, alig tudtam leplezni megrettenésemet.

- Hej - mondotta -, ez aztán a kedves kis hely, ez a sziget... kedves kis hely egy partraszálló legény számára... Itt fürödhetsz, fára mászhatsz, vadkecskére vadászhatsz, és azokon a dombokon úgy ugrálhatsz magad is, mint a kecske. Micsoda? Még engem is fiatalra varázsol: majd-hogynem elfelejtem a falábamat. Majdhogynem... Az bizony remek dolog, ha valaki fiatal, és tíz lábujja van, erre mérget vehetsz. Ha egy kis fölfedező útra akarsz indulni, csak szólj az öreg Johnnak, ő majd ad egy kis útravaló elemózsiát.

Azzal barátságosan vállamra veregetve tovább bicegett, és leereszkedett a hajó belsejébe.

Smollett kapitány, a lovag és Livesey doktor beszélgettek a fedélzet hátsó részén, és bármennyire égtem is a vágytól, hogy elmondjam nekik, amit hallottam, nem mertem őket nyíltan félbeszakítani. Mialatt még mindig azon töprengtem, hogy valami elfogadható kifogást találjak; Livesey doktor odaszólitott maga mellé. Lent felejtette a pipáját, és minthogy a dohány rabja volt, arra akart kérni, hogy hozzam föl neki; de mihelyt elég közel értem hozzá, ahhoz, hogy beszélhessek, és mások mégse hallhassanak meg, rögtön kitört belőlem a szó.

- Doktor úr, engedje meg, hogy beszéljek. Vigye le a kapitányt és a lovagot a kabinba, és aztán találjon valami ürügyet, hogy lehívathasson engem. Borzalmas hírt kell közölnöm.

A doktor kissé elsápadt, de a következő pillanatban visszanyerte önuralmát.

- Köszönöm, Jim - szólt hozzám fordulva egész hangosan -, csak ezt akartam tudni - mintha valami kérdésre feleltem volna meg.

Ezzel sarkon fordult, és a másik kettőhöz csatlakozott. Egy ideig beszélgettek, és bár egyikük sem mutatott megdöbbenést, a hangját sem emelte fel, még csak egy füttyentést sem hallatott, mégis bizonyos voltam felőle, hogy Livesey doktor közölte velük a kérésemet; mert rögtön ezután a kapitány valami rendelkezést adott Job Andersonnak, és erre a jelzősíp az egész legénységet a fedélzetre szólította.

- Fiúk! - szólt Smollett kapitány. - Néhány szavam van hozzátok. Ez a föld, melyet megpillantottunk; utazásunk célja. Trelawney úr, aki, mint mindnyájan tudjuk, bőkezű úriember, éppen most kérdezett tőlem egyet-mást, és mivel elmondhattam neki, hogy a fedélzeten minden ember, fönt is, lent is, egyaránt teljesítette a kötelességét, még hozzá úgy, hogy jobban kívánni sem lehet, nos hát... ő meg én meg a doktor lemegyünk a kabinba, hogy igyunk a ti egészségetekre, és ti is kaptok grogot, hogy igyatok a mi egészségünkre és szerencsénkre. Megmondom én nektek, hogy mit gondolok erről: én bizony ezt nagyon derék dolognak tartom. És ha ti is úgy vélekedtek, mint én, akkor kiáltsatok lelkes tengerészjeljente arra az úriemberre, akinek ezt köszönhetjük.

Az „éljen” - természetesen - felharsant; és olyan hangos és szívből jövő volt, hogy be kell vallanom, alig tudtam elhinni, hogy ugyanezek az emberek a vérünkre szomjaznak.

- Még egy éljente Smollett kapitányra! - kiáltotta Hosszú John, miután az első elhangzott.

Ezt is éppolyan lelkesen kiáltották.

Erre a három úriember lement a kabinba, és nem sokkal később parancs jött, hogy Jim Hawkinsot hívatják.

Mindhármukat az asztal körül ülve találtam, egy üveg spanyol bor és egy kis malagaszőlő volt előttük, a doktor ontotta a füstöt, parókája az ölében feküdt, és ez, tudtam, mindig azt jelentette, hogy izgatott. A hátsó ablakot kinyitották, mert meleg és holdfényes volt az éjszaka.

- Nos, Hawkins - szólt a lovag -, neked valami mondanivalód van. Ki veled!

Engedelmeskedtem a fölszólításnak, és amilyen röviden csak tudtam, elmondtam Silverék beszélgetésének minden részletét. Senki sem szakított félbe, míg be nem fejeztem, sőt még csak meg sem moccant egyikük sem; kezdettől végig nem vették le rólam a szemüket.

- Jim - szólt végre Livesey doktor -, foglalj helyet.

És leültettek az asztalhoz, maguk közé, töltöttek nekem egy pohár bort, és teletömték a kezemet malagaszőlővel. És mind a hárman, egyik a másik után, egy-egy meghajlással megköszönve jó szolgálatomat, az én egészségemre, szerencsémre és bátorságomra ittak.

- Nos, kapitány - szólt a lovag -, önnek volt igaza, és én tévedtem. Beismerem, hogy számár vagyok, és várom az ön rendelkezéseit.

- Én éppen olyan számár vagyok, uram - válaszolta a kapitány. - Sohasem hallottam még olyan legénységről, amely, ha fellázadni készült, bizonyos jelekkel el ne árulta volna magát előre olyan ember előtt, akinek helyén van a szeme, hogy meglássa a galádságot, és megtegye a kellő lépéseket. De ezt a legénységet - tette hozzá - egyszerűen nem értem.

- Kapitány - mondta a doktor -, engedelmével: itt Silverről van szó. Nagyon figyelemreméltó ember...

- Valóban, figyelemreméltó látvány lesz, ha majd egy vitorla keresztrúdján fog lógni, uram - felelte a kapitány. - De ezek csak szavak, és nem vezetnek semmire. Három-négy dolgot látok, amit tekintetbe kell venni, és Trelawney úr engedelmével meg fogom nevezni őket.

- Ön a kapitány, uram, öné az első szó - mondta Trelawney úr méltóságteljesen.

- Először is - kezdte Smollett úr -, tovább kell folytatnunk utazásunkat, mert már nem fordulhatunk vissza. Mihelyt kiadnám a parancsot visszafordulásra, azonnal fellázadnának. Másodszor: van időnk, legalábbis addig, amíg a kincset meg nem találták. Harmadszor, vannak még hűséges embereink is. Mert hát, uram, előbb vagy utóbb úgyis verekedésre kerül a sor; és az én indítványom az, hogy ragadjuk üstökön az alkalmat, ahogyan mondani szokás, és egy szép napon, mikor legkevésbé várják, csapjunk közéjük. Gondolom, számíthatunk az ön hazulról hozott szolgálóira, Trelawney úr?

- Mint enmagamra - jelentette ki az uraság.

- Három ember - számítgatta a kapitány -, velünk együtt hét, ezt a Hawkinsot is beleszámítva. Most lássuk csak, ki becsületes a legénység közül.

- Legvalószínűbb, hogy Trelawney saját emberei - mondotta a doktor. - Azok, akiket akkor fogadott föl, mikor még nem botlott bele Silverbe.

- Nem - felelte az uraság -, éppen Hands volt az egyik emberem.

- Én is azt hittem, hogy Handsben megbízhatom - tette hozzá a kapitány.

- És ha az ember meggondolja, hogy ezek valamennyien angolok! - tört ki a lovag. - Uram, legszívesebben az egész hajót a levegőbe röpíteném!

- Hát uraim - szólt a kapitány -, sok jót nem mondhatok. Türelemmel kell várunk, engedel-mükkel, és jól nyitvatartani a szemünket. Tudom, hogy ez próbára teszi az embert. Kelleme-sebb lenne nyomban közibük vágni. De ezen nem segíthetünk: előbb meg kell ismernünk az embereinket. Türelemmel várni és lesni a kedvező szelet, ez az én nézetem.

- Ez a Jim itt - mondta a doktor - jobban segítségünkre lehet, mint bárki más. Az emberek vele szemben nem gyanakodnak, ő pedig olyan fiú, aki mindent észrevesz.

- Hawkins, tőled nagyon sokat remélek - tette hozzá a lovag.

Erre aztán nagy csüggedés szállt meg, teljesen tehetetlennek éreztem magam és mégis: a körülmények különös alakulása folytán, valóban én voltam az, aki által megmenekültünk. Közben pedig bármennyit beszéltünk is, a huszonhat közül csak hét ember volt, akire biztosan számíthattunk: s e hét közül is egy még gyermek volt, úgyhogy az ő tizenkilenc emberükkel a mi részünkről csak hat felnőtt állt szemben.

3. KALANDJAIM A PARTON

HOGYAN KEZDŐDTEK KALANDJAIM?

A sziget képe, mikor másnap reggel a fedélzetre mentem, egészen megváltozott. A szél teljesen elült, nagy utat tettünk meg az éjszaka, és most nyugodtan vesztegeltünk, a lapos keleti parttól körülbelül félmérföldnyi távolságban délkeletre. Felületének nagy részét szürkés erdő borította. Igaz, hogy az alacsonyabb partokon sárga földcsíkok törték meg ezt az egyenletes szint, másutt meg magas, a fenyőfélékhez tartozó fák, melyek a többiek közül kiemelkedtek - néhol magányosan, néhol csoportosan; de különben a sziget egyhangú, szomorú képet mutatott. A dombok hegyes, meztelen sziklakkal, kopáran magasodtak a növényzet fölött. Mindegyiknek különös alakja volt, legkülönösebb pedig a *Messzelátónak*, mely a sziget minden dombjánál három- vagy négyszáz lábbal magasabb volt. Ennek majdnem mindegyik oldala meredek lejtőkben futott fel, s a csúcsa hirtelen le volt vágva, mintha szobortalpazatnak készült volna.

A *Hispaniola* ide-oda hányódott az óceán hullámain. A vitorlarudak recsegték eresztékeikben, a kormánylapát ide-oda csapkodott, és az egész hajó csikorgott, nyögött, dobálta magát, dülöngélt. Görcsösen bele kellett kapaszkodnom a kötelekbe, és a világ szédítően forgott a szemem előtt, mert bár elég jó tengerész voltam, míg az út tartott, az, hogy egy helyben állunk és jobbra-balra hányódunk, mint valami palack, olyasmi volt, amit sohasem tudtam émelység nélkül elviselni, különösen így reggel, éhgyomorra.

Talán ez volt az oka - talán a sziget képe, szürke, mélabús erdőivel, zord sziklacsúcsaival, és a hullámverés, melyet láttunk is, hallottunk is, amint tajtékzik és mennydörög a lejtős parton -, elég az hozzá, hogy bár a nap fényesen és melegen sütött, bár a parti madarak halásztak és rikácsoltak körülöttünk, és az ember azt hinné, hogy aki oly hosszú időt töltött tengeren, boldog, ha végre szárazföldre léphet, mégis inamba szállt a bátorságom, mint mondani szokás; és e pillanattól kezdve a *Kincses-szigetnek* még a gondolatát is gyűlöltem.

Kemény reggeli munka várt ránk, egy csöpp szél sem volt, s így csónakokat kellett leeresztenünk legénységgel, és a hajót három vagy négy mérföld távolságra kellett vontatnunk - először a sziget csúcsa körül, aztán be a szűk szoroson a *Csontváz-sziget* mögött fekvő kikötőbe. Önként jelentkeztem az egyik csónakba, ahol természetesen semmi dolgom sem akadt. A hőség tikkasztó volt, és az emberek morogva, káromkodva végezték munkájukat. Anderson volt az én csónakom parancsnoka, és ahelyett, hogy féken tartotta volna a legénységet, ő szitkozódott a lehangosabban és a legcsúnyábban.

- No, jó - szólt, és egyet káromkodott -, ez sem tart örökké.

Ezt nagyon rossz jelnek tekintettem; mert az emberek egészen eddig a napig fűgén és készségesen végezték feladatukat, de maga a sziget pusztaság látása már meglazította a fegyelem kötelékeit.

Hosszú John egész utunkon a kormányos mellett állt, és irányította a hajót. Úgy ismerte a szorost, mint a saját tenyerét, és bár a mérőönt kezelő ember mindenütt több vizet talált, mint amennyit a térkép jelzett, John egyszer sem tévovázott.

Az apály és dagály itt alapos munkát végzett, és ezt a bejáratot úgy vágta ki, mintha ásóval dolgozott volna.

Éppen ott állapodtunk meg, ahol a horgony állt a térképen, mintegy harmadmérföldnyire mindkét parttól; egyfelől a szárazföld, másfelől a *Csontváz-sziget* feküdt. A fenék tiszta homok volt. Horgonyunk loccsanására madarak egész felhői rebbentek fel, keringtek és rikoltoztak a fák fölött, de alig telt el egy perc, már újra le is szálltak, és minden elcsöndesült.

A kikötőt egészen körülzárta a szárazföld, erdők rejtették el, melyeknek fái szinte a víz széléig értek; a part nagyrészt lapos volt, a dombok csúcsai pedig körben emelkedtek, egészen amfiteátrumszerűen, az egyik itt, a másik ott, a harmadik amott. Két kis folyó, jobban mondva: két kis mocsárér torkollott ebbe a tóba, és a lomboknak ezen a partrészen valami élénk méregzöld fényük volt. A hajóról semmit sem láttunk a házból vagy a palánkból, amely körülvette, annyira eltakarták a fák, és ha nincs a hajólépcsőházban a térkép, azt hittük volna, hogy mióta a sziget kiemelkedett a tenger mélyéből, mi vagyunk az elsők, akik itt lehorgonyoztunk.

Szellő sem rebbent, hang sem hallatszott, csak fél-mérföldnyi távolságból a partok és a sziklázátonyok mentén a hullámtorlás moraja. Valami különös, dohos szag terjengett a horgonyzóhely körül, ázott levelek és nedves fatörzsek illata. Láttam, amint a doktor egyre szimatolt, mint aki rossz tojásba kóstolt.

- Nem tudom, hol a kincs; de a parókámba fogadok, hogy láz, az van itt.

Ha az emberek viselkedése már a csónakban is riasztó volt, úgy valósággal fenyegetővé vált, mikor visszatértek a fedélzetre. Összebújtak egymással a fedélzeten, és dörmögve beszélgettek. A legkisebb parancsot is sötét tekintettel fogadták, morogva és hanyagul teljesítették. Úgy látszott, még a legénység becsületes részét is megfertőzte ez a nyavalya, mert egyetlenegy ember sem akadt a fedélzeten, aki jó példát mutatott volna a többieknek. Világos volt, hogy lázadás lebegett a fejünk fölött, mint egy viharfelhő.

És nemcsak mi, a kabinpártiak vettük észre a veszedelmet. Hosszú John kemény munkában volt, csoportról csoportra járt, osztogatta a jó tanácsokat; ami pedig a példaadást illeti, senki sem tudott volna nála jobb példát mutatni. Szinte túltett önmagán készség és udvariasság dolgában; csupa mosolyt ragyogtatott mindenkire. Ha egy parancs elhangzott, John egy pillanat alatt a mankóján termett, a világ legvidámabb „Igen, igen, uram!”-jával az ajkán. És ha már nem akadt egyéb tennivaló, egyik nótáról a másikra gyűjtött, mintha ezzel akarná a többiek elégedetlenségét palástolni.

E borús délután minden borús jelensége közül Hosszú Johnnak ez a nyilvánvaló buzgó igyekezete volt a legnyugtalanítóbb.

Tanácsot tartottunk a kabinban.

- Uram - szólt a kapitány -, ha még egy parancsot megkockáztatok, az egész legénység nekünk rohan. Mert, amint látja, így áll a dolog. Tegyük fel, hogy kapok egy durva feleletet. Ha visszautasítom, egy szempillantás alatt előkerülnek a bicskák; ha pedig lenyelem a sértést, Silver rögtön látni fogja, hogy valami van a dolog mögött, és vége a játszmának. Szóval, csak egy ember van, akire számíthatunk.

- És ki ez? - kérdezte a lovag.

- Silver, uram - válaszolt a kapitány -, ő éppúgy igyekszik elfojtani a nyugtalanságot, mint ön vagy én. Ez valami hirtelen duzzogás; Silver hamarosan kibeszélné belőlük, ha alkalma volna erre, és én éppen azt javaslom, hogy adjuk meg neki ezt az alkalmat. Adjunk a legénységnek szabadságot, hogy a délutánt a parton tölthessék. Ha mind elmennek, akkor megvédjük ellenük a hajót. Ha egyikük sem megy: nos, akkor tartjuk a kabint, és Isten óvja a becsületes ügyet! Ha csak egy részük távozik, akkor jegyezze meg a szavamat, uram: Silver úgy fogja őket visszahozni a fedélzetre, mint a kezes bárányokat.

Így határoztunk. Töltött pisztolyt osztottunk ki minden megbízható embernek. Huntert, Joyce-ot és Redruthot bizalmunkba fogadtuk, és ők az újságot kisebb meglepetéssel és nagyobb lelkiyugalommal fogadták, mint vártuk volna; azután pedig a kapitány fölment a fedélzetre, és beszédet intézett a legénységhez.

- Fiaim - mondta nekik -, nehéz napunk volt, mind fáradtak és kedvetlenek vagyunk. Egy kis kirándulás a partra senkinek sem fog megártani - a csónakok még a vízen vannak; beülhettek a ladikokba, és akinek tetszik, elmehet a partra erre a délutánra. Napnyugta előtt egy félórával ágyúlövessel adok jelt a visszatérésre.

Azt hiszem, a buta fickók mind úgy gondolták, hogy mihelyt partra érnek, csupa kincsbe fognak botlani; mert egy pillanat alatt mindnek elpárolgott a rossz kedve, és olyan éljenzésbe fogtak, hogy egy távoli hegy is visszhangzott belé, s a madarak megint felrebbentek, s rikoltozva röpködtek a horgonyzóhely körül.

A kapitány okosabb volt annál, semhogy ott maradjon. A következő pillanatban már eltűnt szem elől, Silverre hagyva a kirándulás rendezésének feladatát. És azt hiszem, nagyon is okosan tette. Ha a fedélzeten marad, még csak nem is színlelhette volna sokáig, hogy nincs tisztában a helyzettel. A helyzet olyan világos volt, mint a nap. Silver volt a kapitány, és bizony neki is meglehetősen lázongó legénysége volt. A becsületes matrózok - mert nemsokára meggyőződhettem róla, hogy ilyenek is voltak a fedélzeten - nagyon bárgyú fickók lehettek. Vagy még inkább, gondolom, az volt az igazság, hogy az egész legénységet elkedvetlenítette a főkolomposok példája - csakhogy egyeseket erősen, másokat kevésbé: a megmaradt egynéhány becsületes legényt már nem lehetett többé lázadásra rávenni, sem szép szóval, sem fenyegetéssel. Mert más dolog hanyagnak és mogorvának lenni, és megint egészen más lázadást szítani a hajón, és meggyilkolni egy csomó ártatlan embert.

Végül mindazonáltal, összehozták a társaságot. Hatan maradtak a fedélzeten, a többi tizenhárom, Silvert is beleszámítva, elkezdett csónakba szállni.

Ekkor jutott eszembe az első azok közül a bolond ötletek közül, melyeknek olyan nagy részük volt életünk megmentésében. Ha egyszer Silver hat embert hagyott hátra, világos volt, hogy a mi pártunk nem foglalhatja el, és nem védheti meg a hajót, és mivel csak hat ember maradt ott, ugyanolyan világos volt az is, hogy a kabinpártnak ezen a délutánon semmi szüksége sem volt az én segítségemre. Rögtön az jutott eszembe, hogy partra szállok. Egy röpké pillanat alatt átcusszantam a korlát fölött, és összekuporodtam a legközelebbi csónak orrában a vitorlavászon alatt, a csónak pedig ugyanebben a pillanatban el is indult.

Senki sem vett észre engem, csak az első evezős, aki rám is szólt:

- Te vagy az, Jim! Hajtsd le a fejed!

De Silver a másik csónakból szigorúan átnézett, és kiáltva tudakolta, vajon én vagyok-e az, és ettől a perctől kezdve bánni kezdtem, amit tettem.

A legények versenyt eveztek a part felé. De az én csónakom, minthogy már némi előnnyel indult - könnyebb súlyú és ügyesebb emberek ültek benne -, messze megelőzte a másikat, s a csónak orra már a parti fába ütközött, én pedig megragadtam egy ágat, kiugrottam a csónakból, s belevetettem magam a legközelebbi cserjés sűrűségébe, míg Silver és a többiek még mindig vagy százyardnyira voltak mögöttünk.

- Jim, Jim! - hallottam Silver felharsanó hangját.

De gondolhatjátok, nem sok ügyet vettem rá, s a bokrokon áttörve, futottam az orrom után, míg végül már nem tudtam tovább vágatni.

AZ ELSŐ CSAPÁS

Nagyon örültem, hogy kifogtam Hosszú Johnon; kezdtem nagyon jól érezni magam, és érdeklődéssel tekintetem szét a különös szárazföldön, amelyre kerültem.

Keresztülgázoltam egy ingoványos területen, mely tele volt fűzfával, kákával és különös, idegenszerű mocsári növényekkel; ezután pedig egy hullámos homokpuszta szegélyére kerültem, melyet mérföldnyi hosszúságban néhány fenyő és egy csomó girbegurba fa tarkított. Az utóbbiak növése a tölgyre hasonlítottak, de leveleik olyan halványak voltak, mint a fűzfalevelek. Messze a puszta közepén magasodott az egyik domb, két különös sziklacsúccsal, melyek élénken ragyogtak a napfényben.

Most éreztem először életemben a felfedezés örömét. A sziget lakatlan volt; hajóstársaimat messze magam mögött hagytam, semmi más élőlény nem került utamba, csak néma vadállatok és szárnyasok. Ide-oda kószáltam a fák között. Helyenként virágzó növényekre bukkantam, melyek ismeretlenek voltak számomra, másutt kígyókat láttam, egyik föl is emelte a fejét egy sziklapárkányról, és rám sziszegett olyanféle hangon, mint a bűgőcsigáé. Nem is sejtettem, hogy halálos ellenséggel kerültem szembe, és hogy ez a hang a csörgőkígyó hírhedt kereplése volt.

Azután egy hosszú cserjéshez értem, melyet ezek a tölgszerű fák alkottak - amint később megtudtam, örökzöld tölgyeknek nevezik őket -; úgy nőttek a homokban, mint a tövisbokrok, az ágaik különös módon összevissza görbültek, lombzatuk sűrű volt, mint a kunyhók zsúpfedele. A cserjés az egyik homokdomb tetejéről indult lefelé - és terjeszkedett, egyre szélesedve és magasodva -, míg el nem érte egy széles és náddal borított mocsár szélét, amelyen keresztül a legközelebbi kis folyócska hatolt a horgonyzóhely felé. A mocsár gőzölgött az erős napsütésben, és a párán keresztül a *Messzelátó* körvonalai remegtek.

Egyszerre csak valami sürgés-forgás keletkezett a káka között, egy vadkacsa hápogva röpült fel, egy másik követte, és nemsokára az egész mocsár fölött nagy felhőkben kerengtek a visongó szárnyasok. Rögtön gondoltam, hogy bizonyára néhány társam közeledik a mocsár partján. Nem is tévedtem, mert hamarosan meghallottam egy nagyon távoli és gyöngye emberi hangot, amely, miközben tovább füleltem, egyre közelebb és hangosabb lett.

Ez nagyon megrémített, és gyorsan a legközelebbi örökzöld tölgy lombjai alá rejtőztem, s ott kuporogtam, nesztelenül, mint egy egér.

Egy másik hang felelt, majd az előbbi, amelyben most felismertem Silver hangját, újra átvette a szót, és hosszú áradatban ontotta, a másik csak itt-ott szakította meg. A hangjukból ítélve, komolyan beszéltek, majdhogynem szenvedélyesen; de egyetlen értelmes szót sem tudtam kivenni belőle.

Végül is úgy tetszett, mintha a beszélők szünetet tartottak volna, sőt talán leültek, mert nemcsak hogy nem jöttek már közelebb, hanem a madarak is lassan-lassan megnyugodtak, és kezdtek visszatelepedni a fészkeikbe a lápon.

És most kezdtem úgy érezni, hogy elhanyagolom kötelességemet; mert ha már olyan esztelenül vakmerő voltam, hogy partra szálltam ezekkel a haramiákkal, a legkevesebb, amit tehetek az, hogy kihallgatom a tanácskozásukat, és hogy nyilvánvaló és magától értődő kötelességem, hogy a földön kúszó fák oltalma alatt olyan közel lopózzam hozzájuk, amilyen közel csak lehetséges.

Elég pontosan meg tudtam állapítani a beszélgetők hollétét, nemcsak hangjukból, hanem annak a néhány madárnak a viselkedéséből is, amely még mindig riadtan keringett a betolakodók feje fölött.

Négykézláb csúszva, lassan, de állandóan közeledtem feléjük; míg végül is; fölemelve fejemet a lombok között, tisztán leláttam egy kis, zöld fákkal sűrűn körülvelt völgybe a mocsár mellett, ahol Hosszú John Silver és a legénység egy másik tagja egymással szemben állottak és társalogtak. A nap éppen rájuk sütött, Silver ledobta a kalapját maga mellé a földre, és széles, sima, fehér arcát, mely az izzadságtól ragyogott, szinte könnyörögve fordította a másik felé.

- Cimbora - mondta neki -, ez azért van, mert aranyat érsz nekem!... Aranyat, erre mérget vehetsz! Ha nem sajnáltalak volna meg, hát azt hiszed, itt volnék most, hogy figyelmeztesselek? A dolog el van határozva... ezt te már nem változtatod meg; csak azért szólok, hogy a nyakadat megmentsd, ezt is ha a vadabbak egyike megtudná, hol lennék én, mi? Mondd meg nekem, hol lennék?

- Silver - szólt a másik ember, és én megfigyeltem, hogy nemcsak az arca volt vörös, hanem olyan rekedten beszélt, mint egy varjú, és a hangja is remegett, mint a kifeszült kötéll. - Silver - mondotta -, öreg vagy és becsületes is, legalábbis annak tartanak, pénzed is van, ami sok szegény matrónak nincs, bátor ember is vagy, ha nem tévedek. És azt akarod nekem mondani, hogy téged is félrevezetett az a hitvány banda? Nem! Isten látja a lelkemet, inkább levágatom a kezemet. Ha a kötelességem ellen vétenék...

Ebben a pillanatban hirtelen lárma szakította félbe. Íme egy becsületes matrónra akadtam - sőt ugyanabban a percben egy másiktól is hír érkezett. Mert messze az ingovány irányából egyszerre dühös kiáltás hallatszott, majd feleletül reá egy másik, utána pedig iszonyatos, elnyújtott sikoltás. A *Messzelátó* szikláit hosszán, sokszoros visszhangot vertek; madarak egész serege elsötétítve az eget, s szörnyű zsbongást csapva, újra felröppent. És még sokáig zúgott agyamban ez a halálüvöltés, mikor a csönd már újra átvette birodalmát, és csak a leereszkedő madarak szárnycsattogása és a távoli hullámverés moraja zavarta meg a délután bágyatag csendjét.

Erre a hangra Tom felugrott, mint a megsarkantyúzott paripa, de Silvernek szempillája sem rezdült. Nyugodtan állott a helyén, könnyedén támaszkodva mankójára, és úgy figyelte társát, mint az ugrásra kész kígyó.

- John! - szólt a matrón, kinyújtva a kezét.

- Le a kézzel! - kiáltott rá Silver, és a gyakorlott tornászó fürgeségével és biztonságával, egy lépést ugrott hátrafelé.

- Le a kézzel, ha úgy tetszik, John Silver - szólt a másik. - Nagyon fekete lehet a lelkiismereted, ha félsz tőlem. De az ég szerelmére, mondd meg nekem, mi volt ez?

- Ez? - válaszolt Silver tétován mosolyogva, de egyébként óvatosabban, mint valaha; a szeme széles arca közepén nem volt nagyobb, mint egy gombostűfej, de úgy ragyogott, mint egy üvegszilánk. - Hogy mi volt ez? Ó, azt hiszem, hogy Allan volt.

És ekkor a szegény Tom szeme fölcsillant, mint egy hősé.

- Allan! - kiáltotta. - Akkor nyugodjék békében a lelke, mint igaz tengerészhez illik! Ami meg téged illet, John Silver, sokáig voltál a pajtásom, de most már többé nem vagy az. Ha úgy pusztulok is el, mint egy kutya, a kötelességem teljesítése közben halok meg. Megöletted Allant, ugye? Őlj meg engem is, ha tudsz. De én nemet mondok.

Azzal a derék fiú tünetően hátat fordított a szakácsnak, és lassan megindult a part felé. De a sors nem engedte, hogy messzire mehessen. John egy kiáltással belekapaszkodott egy faágba, kirántotta hóna alól a mankót, és ezt az otromba hajítófegyvert megforgatva röpítette át a levegőn. A szegény Tomot irtózatos erővel, éppen a hegyével találta el, méghozzá a két váll között, a háta közepén. A szerencsétlen felemelte kezeit, jajkiáltást hallatott, és lezuhant.

Vajon súlyosan vagy könnyen sérült-e meg, ki tudná megmondani? Valószínű, a hang után ítélve, hogy rögtön eltörött a hátgerince. De nem volt ideje, hogy magához térjen, mert Silver, aki faláb és mankó nélkül is fürge volt, mint egy majom, a következő pillanatban már rá is vetette magát, és kétszer markolatig beledöfte a kését a védtelen testbe. Rejtekhelyemről hallottam hangos lihegését, miközben lesújtott áldozatára.

Nem tudom, hogy mi is az az ájulás, de annyit tudok, hogy a következő percekben a világ ködbe borult, és forogni kezdett velem; Silver és a madarak és a *Messzelátó* magas orma körbe-körbe, hanyatt-homlok táncolni kezdtek a szemem előtt, és fülemben mindenfajta harangok és távoli hangok zúgtak.

Mikor újra magamhoz tértem, a szörnyeteg már rendbe szedte magát, mankója a hóna alatt volt, kalapja a fején. Közvetlenül előtte feküdt Tom mozdulatlanul, a gyepen; de a gyilkos ügyet sem vetett rá, nyugodtan tisztogatta véres kését egy csomó fűben. Minden más éppen olyan volt, mint azelőtt, a nap könnyörtelenül ontotta sugarait a gőzölgő mocsárra és a hegy ormára; s magam is alig tudtam elhinni, hogy itt éppen az imént gyilkosságot követek el, és csak néhány perce annak, hogy egy emberi életet oltottak ki kegyetlenül, a szemem láttára.

De John most a zsebébe nyúlt, kihúzott egy sípot, különböző füttyjeleket adott, s a hang messze süvöltött a forró levegőben. Természetesen nem ismertem a jeladás értelmét, de nyomban felébresztette minden félelmemet. Esetleg rám akadnak. Két embert máris meggyilkoltak a hűséges matrózok közül: Tom és Allan után nem kerülhet rám a sor?

Rögtön kikecmeregtem a lombok közül, és amilyen sebesen, és amilyen csöndben csak tudtam, visszakúsztam az erdő nyíltabb része felé. Míg ezen mesterkedtem, hallottam, hogy kurjongatnak egymásnak a vén kalóz és társai, és a veszélynek ez a hangja szárnyakat kölcsönzött nekem. Mihelyt kiszabadultam a sűrűből, elkezdtem rohanni, ahogy még sohasem rohantam azelőtt, nem sokat törődve menekülésem irányával, csak minél távolabb jussak a gyilkosoktól, és futás közben egyre jobban elhatalmasodott rajtam a félelem, mely végül szinte az örületbe csapott.

Valóban, lehetett-e valaki elhagyatottabb nálam? Ha fölhangzik az ágyúlövés, hogy merészeljek csónakba szállni ezekkel a sátánfickókkal, akiken még megérezni a vérszagot? Vajon az első, aki észrevesz engem, nem tekeri-e ki a nyakamat, mint egy csirkéét? Vajon maga az eltűnésem nem bizonyítja-e előttük eléggé riadalmamat, tehát végzetes tájékozottságomat is. Mindennek vége - gondoltam magamban -, isten veled *Hispaniola*, isten veletek, lovag, doktor és kapitány! Számomra nincs más hátra, mint az éhhalál, vagy hogy elpusztuljak a lázadók kezétől.

Mint mondom, egész idő alatt egyre futottam, s anélkül, hogy észrevettem volna, közeljutottam a kétcsúcsú dombocskához, és a szigetnek arra a részére kerültem, ahol az örökzöld tölgyfák ritkábban nőttek, és külsőre meg terjedelemre inkább erdei fáknek látszottak. Itt-ott elszórva akadt köztük néhány fenyő; némelyik ötven, némelyik hetven láb magasságot ért el. A levegőnek sokkal frissebb volt itt a lehelete, mint odalenn a mocsár mellett.

És ekkor egy újabb riadalom kényszerített, hogy dobogó szívvel megálljak.

A SZIGETLAKÓ

A domboldalról, mely meredek volt és köves, egy marék kavics megcsuszamlott, és csörögve, ugrándozva gördült le a fák között. Ösztönszerűen arrafelé fordultam, és észrevettem, hogy valami alak nagy gyorsasággal egy fenyőfa törzse mögé lapul. Mi volt, ember, medve vagy majom, azt nem tudtam kivenni. Sötét és bozontos volt; többet nem láttam. De annyira meg-rémültem ettől az új jelenségtől, hogy meg kellett állnom.

Most már úgy látszott, kétfelől elvágták az utamat; mögöttem a gyilkosok, előttem ez a leselkedő meghatározhatatlan valami. És a már ismert veszélyek egyszerre kevésbé aggasztó-nak tündek előttem, mint azok, amelyeket még csak nem is ismertem. Még maga Silver sem látszott olyan félelmetesnek, mint ez az erdei lény. Sarkon fordultam, és folyton fürkészően hátratekintgetve, megkezdtem a visszavonulást a csónakok irányában.

Az ismeretlen alak rögtön újra előbújt, és nagy kerülővel elém akart jönni. Fáradt voltam, az igaz, de ha olyan friss lettem volna, mint reggel fölkeléskor, akkor is be kellett volna látnom, hogy hiába venném fel a versenyt fürgeségben ilyen ellenféllel. Úgy suhant egyik fától a másikig, mint az őz; ember módra, két lábon szaladt ugyan, de még sohasem láttam embert így futni, majdnem kétrét görbedve. Pedig ember volt, afelől már nem lehetett kétség. Kezdem visszaemlékezni arra, amit az emberevőkről hallottam. Már-már ott tartottam, hogy segítségért kiáltok. De az a pusztá gondolat, hogy még ha vademberrel is, de emberrel van dolgom, némiképpen megnyugtató, és ugyanolyan arányban kezdett föléledni Silvertől való félelmem. Megálltam tehát, és körülnéztem, hogy valami módját találjam a menekülésnek. Amint így töprengtem, eszembe jutott a pisztolyom. Mihelyt átláttam, hogy nem vagyok teljesen védtelen, újra fellobbant szívemben a bátorság. Elhatároztam, hogy farkasszemem nézek a szigetlakóval, és gyors léptekkel feléje indultam.

Ekkor egy másik fatörzs mögött lapult, de úgy látszik, éber szemmel kísérte minden mozdulato-mat, mert abban a pillanatban, ahogy az ő irányába fordultam, újra előbújt, és egy lépést tett felém. Aztán habozni kezdett, visszahúzódott, majd megint közeledett, végre csodálkozásomra és megrökönyödésemre térdre vetette magát, és összekulcsolt kezét könyörögve előre-nyújtotta.

Erre aztán megint megálltam.

- Kicsoda maga? - kérdeztem.

- Ben Gunn - felelte, és hangja rekedten és érdesen nyikorgott, mint egy rozsdás lakat. - Én vagyok a szegény Ben Gunn, én bizony; nem beszéltem keresztény lélekkel három éve már.

Most láthattam, hogy éppen olyan fehér bőrű ember, mint én, és az arcvonásai még kellemesek is. A bőre, ahol kilátszott a ruhája alól, fekete volt a naptól, még az ajka is egészen sötét volt, kék szeme meghökkentően csillogott ki ebből a sötét arcból. Ami a rongyosságot illeti, a koldusok között, akiket csak láttam vagy elképzéltem magamban, ő lehetett volna a király. Öreg vitorlák és hajóponyvák cafataiba volt burkolva, és ezt a rendkívüli folttömeget a legváltozatosabb és legképtelenebb kapcsok egész rendszere tartotta össze: rézgombok, fadarabkák, összebogozott kátrányos madzagok. A dereka körül egy rézcsatos bőrszíjat viselt, amely az egyetlen ép darab volt egész ruházatában.

- Három éve! - kiáltottam. - Hát hajótörést szenvedett?

- Nem, cimbora - szólt -, kitettek.

Már hallottam erről, és tudtam, hogy ez a borzalmas büntetés elég gyakori a kalózok között: a vétkeket egy kevés puskaporral és puskával kiteszik a partra, és otthagyják egy elhagyott szigeten.

- Kitétek, három éve - folytatta -, és azóta vadkecskéken, bogyon és kagylón éltem. Bárhova kerüljön is az ember, mondom én, tud magán segíteni. De, cimbora, sóvárgok valami keresztény táplálék után. Talán lesz is nálad egy darab sajt, vagy mi? Ó, hány hosszú éjszakán álmodtam én sajtról, pirított kenyérről... és felébredtem, és megint csak itt találtam magamat.

- Ha valaha megint vissza tudok jutni a hajóra - mondtam -, fonszámra kaphat sajtot.

Közben a szigetlakó megtapogatta a kabátom posztóját, simogatta a kezemet, vizsgálta a cipőmet, és általában, ha szünetet tartott beszéd közben, gyermeki örömet mutatott, hogy egy embertársa közelében lehet. De utolsó szavaimra felfigyelt, és valami ijedt ravaszsággal kérdezte:

- Ha valaha megint vissza tudsz jutni a hajóra, azt mondd? - ismételte meg szavaimat. - Hát ki az, aki ebben megakadályoz?

- Nem maga, azt tudom - hangzott a válaszom.

- Ebben igazad van - kiáltotta. - Hát téged... hogy hívnak téged, cimborám?

- Jim - mondtam neki.

- Jim, Jim - szólott, láthatóan tetszett neki a név. - Nos hát, Jim, én olyan csúnya életet éltem; hogy te szégyellnéd még meghallgatni is. Például, ha így rám nézel, gondolnád, hogy az én anyám... nagyon jámbor asszony volt?

- Hát bizony, nemigen - feleltem.

- Pedig hát - mondta -, nagyon-nagyon jámbor volt. És én is nagyon derék, jóra való fiú voltam, és olyan gyorsan fűjtam a katekizmust, hogy senki sem tudta megkülönböztetni az egyik szót a másiktól. És lásd, ez lett belőlem, Jim, és az egész úgy kezdődött, hogy fej vagy írást játszottunk az áldott sírköveken! Úgy kezdődött, de tovább ment ám! Az anyám meg is mondta, és előre megjósolt nekem mindent, meg bizony, a jámbor asszony. De a gondviselés hozott ide. Meghánytam-vettem én az egészséget ezen a pusztaszigeten, és megint jámbor ember lett belőlem. Rá nem vehetnél engem arra, hogy csak *ennyi* rumot igyam, kivéve természetesen az áldomás kedvéért, amint hozzájuthatnék. Megesküdtem rá, hogy jámbor életet fogok élni, és tudom is a módját. És Jim - szólt körülnézve, és a hangját a suttogásig tompítva -, tudd meg, hogy én gazdag ember vagyok.

Biztosra vettem, hogy a boldogtalan fickónak meghibbant az esze elhagyatottságában, és ez nyilván meg is látszott az arcomon, mert hevesen ismételte állítását.

- Gazdag, gazdag vagyok, ha mondom! És mondom neked valamit: embert csinállok belőled, Jim. És még áldani fogod a jó csillagodat, hogy az első ember voltál, aki rám akadt!

Ekkor hirtelen árnyék ereszkedett az arcára, keményen megszorította a kezemet, s mutatóujját fenyegetve emelte a szemem elé.

- De Jim, most mondd meg az igazat! Ugye, nem Flint hajója az? - kérdezte.

Egy szerencsés ötletem támadt. Arra gondoltam, hogy szereztem egy szövetségtestvért, s azért rögtön feleltem neki:

- Nem Flint hajója, hiszen Flint már halott, de megmondom magának az igazat, amint kívánta... vannak néhányan Flint emberei közül a hajón, és éppen ez a mi balszerencsénk.

- Az egyik nem egy... féllábú? - nyögött a szigetlakó.

- Silver? - kérdeztem.

- Ah, Silver - mondta -, igen, az a neve!

- Ő a szakács és a főkolompos is.

Még folyton a csuklómát szorongatta, és erre akkorát rántott rajta, hogy majd kificamodott.

- Ha a Hosszú John küldött téged ide - mondta -, akkor vége az életemnek, azt tudom. De mit gondolsz, hol vagy te tulajdonképpen?

Egy pillanat alatt átgondoltam a helyzetet, és feleletképpen elmeséltem neki az egész utazásunk történetét, meg hogy micsoda veszedelmes helyzetbe kerültünk. Mohó érdeklődéssel hallgatta minden szavamat, és mikor az elbeszélést befejeztem, megveregette az arcomat.

- Derék gyerek vagy, Jim - mondta -, és most belekerültetek a kutyaszorítóba valamennyien, mi? Hát meg kell bízni Ben Gunnban... Ben Gunn majd eligazítja a dolgokat. Mit gondolsz, vajon a ti lovagotok nagylelkű lesz-e velem szemben, ha segíték rajta... Ha egyszer most benne van a kutyaszorítóban, amint elmondtad.

Biztosítottam őt róla, hogy a lovag a legbőkezűbb ember a világon.

- Jaj, de nézd csak - felelte Ben Gunn -, nem arra gondolok, hogy valahol őrizzem a kapuját, vagy hordjam a libériáját vagy ilyesmit; ez nem az én esetem, Jim, hanem arról van szó, vajon átengedne-e koncnak, mondjuk, úgy ezer fontot a pénzből, amit már amúgy is a magaménak mondhatnék.

- Biztos vagyok róla, hogy meg fogja tenni - mondtam. - Különben is megegyeztünk, hogy mindenkinek része lesz belőle.

- És haza is segít? - tette hozzá nagy ravaszságra valló pillantással.

- Hogyne! - kiáltottam föl. - Igazi úriember. Azonkívül, ha megszabadulunk a többiektől, szükségünk lesz a maga segítségére, hogy hazamehessünk a hajón.

- Ah - mondta -, persze, persze - és nagyon megkönnyebbültnek látszott.

- No, hát elmondom neked - folytatta. - Ennyit elmondok neked, de többet nem. Én Flint hajóján voltam, amikor elrejtette a kincset; ő és vele együtt hat legény, hat kemény tengerész. Majdnem egy hétig maradtak a parton, míg mi többiek ide-oda cirkáltunk a sziget körül az öreg *Rozmáron*. Egy szép napon felröppent a jelzés, és íme Flint egymaga jön felénk egy kis csónakon, a feje meg be van kötve egy kék kendővel. A nap éppen fölkel, és neki halálsápadt volt az arca. De megjött, annyi szent, és a többi hat halott volt - halott volt, és el is volt temetve. Hogyan csinálta, azt egyikünk sem tudta kitalálni. Harc, gyilkosság és hirtelen halál... annyi bizonyos... és egymaga volt hat ellen. Billy Bones volt a kormányos; Hosszú John a szállásmester; ezek megkérdezték tőle, hogy hol van a kincs. Ah - mondja ő -, partra szállhattok és kereshetitek, ha úgy tetszik - mondja, de ami a hajót illeti, annak még el kell indulni, hogy többet is szerezzen, a mennydörgős mennykőbe is! - Ezt mondta.

- No, hát három évvel ezelőtt egy másik hajón szolgáltam, mikor a szemünkbe tűnt megint ez a sziget. „Fiúk - mondtam -, itt van valahol Flint kincse eltemetve, szálljunk csak partra, és keressük meg!” A kapitánynak sehogy sem tetszett a dolog, de a cimborák mind beleegyeztek, és azzal kikötöttünk. Tizenkét napig keresték a kincset, és mindennap csúnyább szavakkal szidtak engem, míg egy szép reggelen a matrózok mind visszamentek a hajóra. „Ami téged illet, Benjamin Gunn - mondták -, itt egy puska meg egy ásó meg egy csákány. Itt maradhatsz, és megkeresheted Flint pénzét, a tiéd.”

- Elég az hozzá, hogy három éve vagyok itten, és egy falat kereszténynek való táplálék nem sok, de annyi sem került a számba. És most nézz csak ide, nézz rám! Hát úgy nézek én ki, mint egy matróz? Ugye nem? Nem is voltam az, mondom én is.

Azzal hunyorított egyet, és újra keményen megbökte az oldalamat.

- El ne felejtse ezt elmondani, Jim, de ugyanezekkel a szavakkal - folytatta. - „Nem is volt ő sohasem az” - ezekkel a szavakkal. „Három éve ezen a szigeten lakik, éjjel-nappal, szép és rossz időben, és olykor, ha eszébe jutott, egy imádságra gondolt (ezt mondod neki), és olykor talán öreg édesanyjára gondolt, ha ugyan él még (mondod majd neki), de Gunn idejének legnagyobb része azzal telt el, hogy valami mással volt elfoglalva.” És ekkor oszt bökd meg az oldalát, mint én most a tiédet.

És azzal a legbizalmasabb módon újra oldalba bökött.

- Aztán... - szólt -, aztán tovább folytatod; és azt mondod neki: „Gunn derék ember (mondod neki), és bizony sokkal jobban megbízik - jegyezd ezt meg magadnak, sokkal, de sokkal jobban - egy született úriemberben, mint ezekben a szerencse lovagjaiban, mert hát ő maga is az volt.”

- No jó - mondtam - egy szót sem értek abból, amit itt nekem elmondott. De az különben most teljesen mindegy; mert hogy kerülök vissza a hajóra?

- Ah - szólalt meg Ben Gunn -, éppen itt van a kutya eltemetve. Hát tudd meg, hogy itt van az én csónakom, amit a saját két kezemmel faragtam. Itt tartom a fehér szikla alatt. Ha bekövetkezik a legrosszabb, besötétedés után megkockáztathatjuk vele a dolgot. Hű - pattant föl -, hát ez micsoda?

Mert ebben a percben, bár még egy-két órára voltunk a napnyugtától, a sziget összes visszhangjai fölriadtak, és bögve feleltek egy ágyúdörgés hangjára.

- Megkezdtek a harcot! - kiáltottam. - Jöjjön utánam.

Azzal, megfélemlkezve minden félelemről, rohanni kezdtem a horgonyzóhely felé: a kitett matróz pedig, kecskebőr rongyaiban, szorosán mellettem futott, gyorsan és könnyedén.

- Balra, balra - mondta -, bal felé tarts, Jim cimbor! A fák alá, siess! Itt lőttem le az első kecskémet. Azóta persze nem merészkedik ide egy sem; mind ott gubbaszt azokon a csúcsokon, úgy félnek Benjamin Gunntól. Ah, itt van a cimtenem - bizonyára cintermet akart mondani. - Látod a sírhalmokat? Ide szoktam jönni olykor-olykor és imádkozni, mikor azt hittem, hogy vasárnap körül járhat az idő. Nem olyan, mint egy kápolna, de sokkal ünnepélyesebb annál. És aztán mondd el, hogy Ben Gunn bizony szűkiben volt mindennek, sem papja nem volt, még csak bibliája sem, lobogója sem... mondd ezt el.

Így beszélt, míg egymás mellett futottunk, nem várva és nem is kapva feleletet.

Az ágyúlövésre elég hosszú szünet után puskaropogás következett.

Megint egy kis szünet, és akkor, nem egészen egy negyedmértöldnyire előttem, az erdő fölött megpillantottam a lengedező Union Jacket.

4. A CÖLÖPVÁR

A DOKTOR FOLYTATJA AZ ELBESZÉLÉST: HOGYAN HAGYTÁK EL A HAJÓT

Körülbelül fél kettő lehetett - tengerész nyelven szólva, a harmadik harangütés ideje - mikor a két csónak elindult a *Hispaniolától* a part felé. A kapitány, a lovag meg én a kabinban a teendőkről beszélgettünk. Ha csak egy fuvallat szellőnk van, rávetjük magunkat a hat visszamaradt lázadóra, eloldjuk a kötélünket, és neki a tengernek! De állandó szélcsend volt, és hogy a baj teljes legyen, Hunter azzal a hírrrel jött le, hogy Jim Hawkins is beszállott az egyik csónakba, és partra ment a többiekkel.

Sohasem jutott eszünkbe, hogy Jim Hawkins megbízhatóságában kételkedjünk; de aggódtunk a testi épségéért. Tekintetbe véve a legénység ingerült kedélyállapotát, aligha lehetett sok reményünk abban, hogy még egyszer viszontláthassuk a fiút. Fölszaladtunk a fedélzetre. A szurok szinte forrt az eresztékekben, a körülöttünk terjengő undorító szag egészen beteggé tett; ha valaha ember a bűzből megérezte a mocsárlázat és dizentériát, akkor ez itt volt, ezen az undok horgonyzóhelyen. A hat gazfickó morogva gubbasztott egy vitorla árnyékában, a hajó előrészen, láttuk, hogy a csónakokat kikötötték a parton; mindegyikben egy-egy ember ült, közvetlenül ott, ahol a folyócska a tengerbe szalad. Egyikük a *Lillubuller*ot füttyörészte.

A várakozás kínos volt, azért elhatároztuk, hogy Hunter és én a kis ladikban átevezzük a partra, hogy kifürkéssük a helyzetet.

A csónakok jobboldalt értek partot, de Hunter meg én egyenesen nekivágtunk, abban az irányban, ahol a térképen a cölöpvár volt. A két őrszem, mikor a csónaknál észrevett bennünket, mintha zavarba jött volna; a *Lillubullero* hirtelen megszakadt, és láttam, amint összesúgtak, hogy mitévők legyenek. Ha eltávoztak volna hírt vinni Silvernek, minden másképpen történhetett volna, de fölteszem, hogy szigorú parancsot kaptak, s azért elhatározták, hogy nyugton maradnak a helyükön, és folytatják a *Lillubuller*ot. A partnak itt egy kis hajlása volt, és én úgy kormányoztam, hogy ez közénk kerüljön; így még mielőtt kikötöttünk volna, elvesztettük szem elől a ladikot. Kiugrottam, és futni kezdtem, amennyire mertem; egy nagy selyem zsebkendőt kalapom alá terítettem a meleg ellen, és két pisztolyt lövésre készen szorongattam a kezemben.

Százyardnyi utat sem tettem meg, és már a cölöpvárhoz értem.

A következő kép tárult elém: egy dombon - majdnem a tetején - tiszta vízű forrás fakadt. Nos, ezen a dombon, mégpedig a forrás körül, egy erős cölöpvárat emeltek, amely szükség esetén akár negyven embert is befogadhatott, és amelynek minden oldalán lőrések voltak. Körös-körül széles tisztást vágtak, és az egész munkát betetézte egy hat láb magas palánk, minden ajtó vagy más nyílás nélkül, s ez sokkal erősebb volt, semhogy rövid idő alatt vagy nagy megerőltetés nélkül le lehetett volna dönteni, de sokkal nyíltabb is, semhogy az ostromlóknak védelmül szolgálhatott volna. A gerendavárban tartózkodók mindenképpen a kezükben tarthatták őket; nyugodtan elhelyezkedhettek védett állásukban, és onnan úgy szedhették le támadóikat, mint a szalonkákat. Csupán jól résen kellett lenniük, és bőséges élelmiszer-ellátásra volt szükségük: mert hacsak nem teljesen váratlanul ütnek rajtuk, akár egy egész ezred ellen is tarthatják az épületet.

Ami különösen megnyerte tetszésemet, az a forrás volt. Mert bár a *Hispaniola* kabinjában elég tágasan voltunk, elegendő fegyverrel és lőszerrel, sok ennivalóval és kitűnő borokkal ellátva, egy dologról mégis megfélemedtünk - nem volt ivóvizünk. Éppen ezen gondolkodtam, mikor egy jajkiáltás vert visszhangot a szigeten, egy ember halálkiáltása.

Az erőszakos halál nem volt újdonság előttem - hiszen szolgáltam én Ő Királyi Fensége, a cumberlandi herceg alatt, és Fontenoy alatt magam is megsebesültem -, de emlékszem, a pulzusom szörnyű gyorsan lüktetett. „Jim Hawkinsnak vége” - ez volt az első gondolatom.

Sokat jelent, ha az ember jó darabig katona volt, de még többet jelent az, ha orvos. A mi mesterségünkben nem szabad sok időt vesztegetni. Így hát én is rögtön összeszedtem minden eszemet, minden időpazarlás nélkül visszarohtam a partra, és a ladikba ugrottam.

Jó szerencsére az evező Hunterban mesterére talált. Röpültünk a víz fölött, egykettőre a hajó mellett voltunk, és én a fedélzeten termettem.

Láttam, hogy mind meg voltak rendülve, ami természetes volt.

A lovag ott ült, fehérén, mint a vászon, mert arra gondolt a jó lélek, hogy micsoda bajba kevert bennünket, és nem sokkal jobb állapotban találtuk a hajón maradt legények egyikét.

- Íme, egy ember - szólt Smollett kapitány, felé bökve a fejével -, aki még nem tanult bele a mesterségébe. Kis híján elájult, doktor, mikor meghallotta a kiáltást. Még egy evezőcsapás, és a fickó a mi pártunkhoz csatlakozik.

Közöltem tervemet a kapitánnyal, és aztán közös erővel megállapítottuk a kivitel minden részletét.

Az öreg Redruthot a folyosóra állítottuk a kabin és a hajó eleje közé, három-négy töltött puskával és egy ágybetéttel, amely védelmül szolgált. Hunter ladikjával a hajó hátsó nyílásához evezett, és Joyce meg én megraktuk a ladikot puskaporos dobozokkal, muskétákkal, kétszer-sültes zsákokkal, hordóba rakott disznóhússal, egy pálinkás hordócskával és megbecsülhetetlen orvosságos ládikámmal.

Azalatt a lovag és a kapitány kimentek a fedélzetre, és az utóbbi odahívta a kormányost, aki a hajón maradtak között az első ember volt.

- Mister Hands - mondotta -, itt vagyunk mi ketten, mindegyikünk egy pár pisztollyal a kezében. Ha hatuk közül bármelyik valamilyen jelet mer adni, az a halál fia.

Nem csekély volt a megrökönyödésük; egy kis tanácskozás következett, és egymás után hanyatt-homlok lerohantak a lépcsőn, a hajó elején, bizonyára azzal a szándékkal, hogy hátulról fognak megkerülni bennünket. De mikor megpillantották Redruthot, aki a lécekkal szegett folyosón várt rájuk, valamennyien visszacompolyogtak a hajó elejére és egy emberi fej megint feltűnt a fedélzet nyílásán.

- Vissza, kutya! - kiáltott rá a kapitány.

A fej újra lebukott; és egyelőre semmit sem hallottunk a hat erősen csüggedt tengerész felől.

Azalatt összevissza dobálva mindent, ami csak kezünk ügyébe akadt, megterheltük a ladikot, amennyire csak mertük. Joyce és én a hátsó nyíláson bújtunk ki, és újra a part felé igyekeztünk, amennyire csak az evezők vinni tudtak bennünket.

Ez a második utunk eléggé megriasztotta a parti öröket. A *Lillubullero* újra megszakadt, és még mielőtt a kis parti kiszögellésnél elvesztettük volna őket szem elől, egyik közülük a partra suhant és eltűnt. Megfordult a fejemben egy percre, hogy megváltoztatom tervemet, és elpusz-

títom a csónakjaikat, de attól félttem, hogy Silver és a többiek a közelben lehetnek, és talán mindent elveszítünk, ha túl sokat akarunk.

Hamarosan partot értünk, ugyanott, ahol az előbb, és hozzáfogtunk a cölöpvár fölszereléséhez. Mindhárman nehezen megrakodva nekivágtunk az első útnak, és átdobáltuk készletünket a palánkon. Aztán Joyce ott maradt örnek - egy ember, az igaz, de fél tucát töltött puskával -, Hunter és én visszatértünk a ladikhoz, és megint megrakodtunk. Így dolgoztunk tovább anélkül, hogy akár egy lélegzetvételnyi pihenőt is tartottunk volna, míg az egész rakomány biztos helyen nem volt; akkor a két szolga elhelyezkedett a cölöpvárban, én pedig erőmet megfeszítve visszaveztem a *Hispaniola* mellé.

Még egy ladik rakománnyal megpróbálkozni merészebb dolognak látszott, mint amilyen valójában volt. Azok ugyan számukat tekintve természetesen nagy előnyben voltak, viszont nálunk voltak a fegyverek. A parton levő emberek közül egynek sem volt puskája és mielőtt pisztolylövésnyi közelségbe juthattak volna, legalább fél tucattal végzünk - ezzel bátorítottuk magunkat.

A lovag most már teljesen magához térve, a hátsó ablaknyílásnál várt rám. Megragadta a kötélvéget, megerősítette, aztán újra nekiestünk, hogy megrakjuk a csónakot azzal, amire az életben maradásunkhoz még szükségünk volt. Sonka, puskapor, kétszersült volt a rakomány; azonkívül csak egy-egy muskétát és rövid kardot kapott mindegyikünk: a lovag, én, Redruth és a kapitány. Ami fegyver és puskapor maradt; azt bedobáltuk a harmadfél fonal mélységű vízbe, úgy, hogy messze alattunk láthattuk csillogni a napfényben a fényes acélt, a tiszta, fövényes tengerfenéken.

Ekkorára már elérkezett az apály ideje, és a hajó himbálózni kezdett horgonya körül. A két csónak irányából gyengén idehallatszott, amint az emberek kurjongattak egymásnak, és bár ez megnyugtatót minket Joyce és Hunter felől, akik ettől messze keletre voltak, mégis arra intette társaságunkat, hogy jó lesz indulnunk.

Redruth visszavonult folyosói őrhelyéről, és beugrott a csónakba, amellyel aztán a hajó orra felé kerültünk, hogy Smollett kapitány kényelmesebben csatlakozhassék hozzánk.

- Hát emberek - szólta a kapitány -, halljátok, amit mondok?

A hajó mélyéről semmi felelet nem érkezett.

- Hozzád szólok, Abraham Gray - hallod, hozzád szólok!

Még mindig semmi válasz.

- Gray - ismételte Smollett kapitány kissé hangosabban -, én most elhagyom ezt a hajót, és megparancsolom neked, hogy kövesd a kapitányodat. Tudom, hogy tulajdonképpen becsületes legény vagy, és lehet, hogy a bandából a többiek sem olyan hitványak, mint amilyenek mutatják magukat. Itt van kezemben az órám; harminc másodperc meggondolási időt adok, hogy csatlakozz hozzám.

Egy kis szünet következett.

- Gyere hát, pajtás - folytatta a kapitány -; miért töprengsz olyan sokáig? Az életemet és ezeket a jó uraknak az életét kockáztatom minden elvesztegetett másodperccel.

Hirtelen dulakodás zaja hallatszott, néhány ütés, aztán előrontott Abraham Gray, egyik orcáján egy késszűrással, és odafutott a kapitányhoz, mint a vizsla a füttyszóra.

- Önnel vagyok, uram - mondta.

A következő pillanatban ő és a kapitány mellénk csusszantak a ladikba: eltasztottuk magunkat a hajótól, és megindultunk.

A hajótól hát megszabadultunk, de még nem voltunk a parton, a cölöpvárunkban.

A DOKTOR FOLYTATJA AZ ELBESZÉLÉST: A LADIK UTOLSÓ FORDULÓJA

Ez az ötödik forduló egészen más volt, mint az előzőek. Először is ez a dióhéjnyi ladik, amelyben kuporogtunk, borzasztóan túl volt terhelve. Öt felnőtt férfi és közülük három - Trelawney, Redruth és a kapitány - hat lábnál magasabb, máris több volt, mint amennyit elbírt volna. Tegyük hozzá a puskaport, sonkát és kétszersületes zsákokat! A ladik pereme hátul a víz színéig ért. Több ízben becsapott a hullám, és a nadrágom meg a kabátom szárnya csuromvíz lett.

A kapitány parancsára jobban elhelyezkedtünk a ladikban, és sikerült is kissé egyenletesebben haladnunk. Mindamellett így is alig mertünk lélegzetet venni.

Hozzájárult mindehhez, hogy az apály következtében erős, örvénylő áram keletkezett, mely nyugati irányban átszelte a medencét, és aztán dél felé és a tenger felé haladt, azon a szoroson keresztül, amelyen mi reggel bejöttünk a kikötőbe. Maga a sok forgatag is veszélyt jelentett túlterhelt ladikunknak, de a legrosszabb az volt, hogy az áram eltérített bennünket a helyes iránytól, és messze vitt az alkalmas kikötőtől, még a parti kiszögellésen is túl. Ha rábízuk magunkat az áramlatra, akkor a csónakok mellett érünk partra, ahol a kalózok minden pillanatban megjelenhetnek.

- Nem tudom a csónakot a cölöpvár felé irányítani, uram - szóltam a kapitányhoz. Én kormányoztam, míg a kapitány és Redruth, két friss erő, húzták az evezőket. - Az áramlat állandóan eltérít az iránytól. Nem tudják jobban meghúzni az evezőket?

- Anélkül, hogy el ne árasztanók vízzel a csónakot, nem - felelt a kapitány. - Tartsa csak keményen a lapátot, uram, kérem, tartsa csak keményen, míg azt nem látja, hogy győzött.

Megpróbáltam, és azt tapasztaltam, hogy az áram nyugat felé sodor bennünket, hacsak teljesen keleti irányba nem terelem a ladikot, vagy éppen derékszögben, ahhoz a vonalhoz, amelyet tulajdonképpen követnünk kellene.

- Ilyen módon sohasem fogunk partra kerülni - mondtam.

- Ha ez az egyetlen irány, amelyben haladhatunk, uram, hát akkor állandóan ebben kell haladnunk - válaszolt a kapitány. - Víz ellen kell mennünk. Mert látja, uram - folytatta tovább -, ha egyszer elkerülünk a célunktól a víz irányában, akkor nehéz megmondani, hogy hol érhetünk partot, s amellet annak is ki vagyunk téve, hogy a ladikokkal mellénk kerülnek: míg ha az úton haladunk tovább, az áram hamarosan gyöngébb lesz, és aztán visszakapaszkodhatunk a part mentén.

- Az áramlat máris enged, uram - szólt Gray, aki a csónak orrában ült. - Tessék egy kissé lazábban tartani a kormányt.

- Köszönöm, barátom - szóltam, mintha semmi sem történt volna; mert hallgatólagosan mindnyájan abban egyeztünk meg, hogy úgy fogunk vele bánni, mintha mindig közénk tartozott volna.

A kapitány hirtelen megszólalt, és úgy éreztem, a hangja kissé megváltozott.

- Az ágyú! - mondta.

- Gondoltam erre - szóltam, mert biztosra vettem, hogy a cölöpvár bombázására gondolt. - Sohasem lesznek képesek partra hozni az ágyút, és ha mégis meg tudnák tenni, akkor sem tudják átvonszolni az erdőn.

- Nézzen csak hátra, doktor! - válaszolt a kapitány.

A hosszú kilencfontos ágyúról teljesen megfélemedtünk; és íme, most legnagyobb rémületünkre az öt gazfickó ott sürgölődött körülötte, leszedve róla a zubbonyát, ahogyan az erős, kátrányos ponyvát nevezték, amelybe bele volt burkolva. És ez még semmi, de hirtelen eszembe villant, hogy a hozzátartozó golyókat és puskaport is ott hagytuk mellette; egy szekercecsapás, és minden rendelkezésre állt a fedélzeten tartózkodó gonoszoknak.

- Israel volt Flint kapitány tüzére - szólt Gray rekedt hangon.

Most már aztán mindent kockára téve, egyenesen a kikötő felé irányította a ladikot. Közben már annyira kievickéltünk az áramlat sodrából, hogy még a szükséges óvatos evezés mellett is engedelmeskedett a ladik a kormánylapátnak, s így egyenesen a célunk felé terelhettem. De ebből meg az a baj származott, hogy míg az általam tartott irányban haladtunk, a ladik oldalát és nem az élet fordítottuk a *Hispaniola* felé, s így akkora célpontot nyújtottunk, mint egy csűr kapuja.

Nemcsak láttam, hanem hallottam is, amint az a borvirágos pofájú csirkefogó, Israel Hands ledobta a fedélzeten az ágyúgolyót.

- Ki a legjobb lövő? - kérdezte a kapitány.

- Trelawney úr, kétségkívül - válaszoltam.

- Trelawney úr, megtenné nekem azt a szívességet, hogy a fickók egyikét lepuffantja? Handset, ha lehetséges! - szólt a kapitány.

Trelawney hideg volt, mint az acél. Megvizsgálta puskája ravaszát.

- No - szólt a kapitány -, csak ügyesen azzal a puskával, uram, különben elmeríti a ladikot. Mindenki tartsa az egyensúlyt, míg a lovag céloz.

A lovag fölemelte puskáját, az evezést abbahagytuk, s mindnyájan az ellenkező irányba dőlünk, hogy a ladik meg ne billenjen: mindez olyan kitűnőem sikerült, hogy egy csöpp vizet sem kaptunk.

Azok közben megforgatták az ágyút a tengelye körül, és Hands, aki a töltőrúddal a löveg toroka körül forgolódott, természetesen a legjobb célpontnak kínálkozott. Mégsem volt szerencsénk, mert éppen, amikor Trelawney tüzelt, Hands lehajolt, a golyó a feje fölött süvöltött el és a többi négy közül esett el az egyik.

A jajkiáltás, amit hallatott, nemcsak a társai között, a fedélzeten keltett visszhangot, hanem a parton is felüvöltött egy csomó hang, és amikor abba az irányba néztem, láthattam, amint a többi kalóz előcsörtet a fák közül, és mind a csónakjaik felé tódulnak.

- Itt jönnek a csónakok, uram - szóltam.

- Akkor előre - kiáltott a kapitány. - Azzal sem törődhetünk, hogy megtelünk-e vízzel. Ha nem tudunk partot érni, akkor vége mindennek.

- Csak az egyik csónakba szálltak, uram - tettem hozzá -, a másiknak a legénysége - úgy látszik - a part mentén akarja elválni az utunkat.

- Akkor melegük lesz a szaladástól - felelte a kapitány -, tudja mi az, ha egy tengeri patkány a szárazra kerül. Nem is tőlük félek én, hanem az ágyúgolyótól. Hiszen a feleségem szobalánya sem tudna eltéveszteni bennünket. Figyelje, Trelawney úr, hogy mikor lobban fel a kanóc, és mi akkor visszatartjuk a csónakot.

Közben jó darabot mentünk előre, amennyire egy ilyen megterhelt sajkától kitelt, és nem is kaptunk sok vizet. Most már közel jártunk a parthoz, még harminc-negyven evezőcsapás, és feneket érünk, mert az apály máris szabaddá tett egy keskeny homokcsíkot a sűrű fák alatt. A legénység csónakjától nem kellett félnünk többé, a kis parti kiszögellés már eltakarta szemünk elől. Ugyanaz az áram, mely olyan kegyetlenül késleltetett bennünket, elégtételt szolgáltatott nekünk, mert most ellenfeleinket késleltette. Az egyetlen veszély az ágyú felől fenyegetett.

- Ha merném - szólt a kapitány -, megállanék, és még egy embert leszednék.

De hiába, azokon meglátszott, hogy semmi sem fogja őket megakadályozni az ágyú elsütésében. Mégcsak pillantásra sem méltatták elesett társukat, bár a sebe sem volt halálos, mert észrevettem, hogy igyekezett elvándorolni.

- Vigyázz! - kiáltotta a lovag.

- Hátra! - kiáltotta a kapitány, tüstént utána, mintha csak a visszhangja lett volna.

- És ő meg Redruth olyan iramban kezdtek visszafelé evezni, hogy a ladik fara teljesen víz alá került. Ugyanabban a pillanatban dördült el az ágyú. Ez volt az első, amit Jim meghallott, mert a lovag lövésének zaja nem ért el hozzá. Hogy merre csapott le a lövedék, azt egyikük sem tudta volna pontosan megmondani, de azt hiszem, a fejünk fölött ment el, és a szele nagyban hozzájárulhatott a mi szerencsétlenségünkhöz.

Egyszóval a ladik a farával lassan süllyedni kezdett a három láb mélységű vízben, és én meg a kapitány egymással szemben állva, csakhamar feneket értünk a lábunkkal. A másik három tökéletes fejest ugrott, és csuromvizesen prüszkölve került megint felszínre.

Egészen eddig még nem történt baj. Mindnyájan életben maradtunk, és biztonságban kigázolhattunk a partra. De minden készletünk a víz fenekén hevert, s ami még rosszabb volt, az öt puskából csak kettő maradt használható állapotban. Én az enyémet fölkaptam a térdemről, és ösztönösen a fejem fölé tartottam. Ami a kapitányt illeti, ő a szíjával a vállára akasztotta a magáét, de mint előrelátó férfiúhoz illik, az agyával fölfelé. A másik három puskát elmerült a ladikkal együtt.

Még növelte aggodalmunkat, hogy máris hallottunk a part mentén, a fák alatt közeledő hangokat; és nemcsak az a veszély fenyegetett, hogy ilyen félnyomórék állapotban elválnak bennünket a cölöpvártól, de arra is félve kellett gondolnunk, vajon Hunternek és Joyce-nak, ha egy fél tucat ember megtámadja őket, lesz-e elég lélekjelenlétük, hogy megállják a sarat? Hunter kemény legény, azt tudtuk, de Joyce esete már kétes volt; tisztességes, illetudó ember, nagyszerű inas, aki ért a ruhatisztogatáshoz, de nem éppen alkalmas arra, hogy harcos legyen.

Ezek jártak az eszünkben, míg kigázoltunk a partra, olyan gyorsan, ahogy csak bírtunk, magunk mögött hagyva a szegény ladikot és minden puskaporunknak meg élelmünknek legalább a felét.

A DOKTOR FOLYTATJA AZ ELBESZÉLÉST: AZ ELSŐ NAP HARCA VÉGET ÉR

Összeszedtük minden erőnket, és rohantunk az erdőrészeleten keresztül, amely most elválasztott bennünket a cölöpvártól. Minden lépésnél közelebről és közelebről hangzottak a kalózok kiáltásai. Hamarosan már a lábdobogást is hallhattuk, amint futottak, és az ágak recsegését, amint keresztültörtettek egy kis cserjésen.

Kezdtém belátni, hogy nem kerülhetjük el a komoly összetűzést, és megvizsgáltam a puskám závarzatát.

- Kapitány - szóltam -, Trelawney a mesterlövő. Adja át neki a puskáját, mert az övé használhatatlan.

Puskát cseréltek; Trelawney, hallgatagon és hidegvérűen, amilyen a felfordulás kezdete óta volt, egy pillanatra hátramaradt, hogy megnézzze, használható-e a fegyver. Ugyanakkor észrevettem, hogy Gray is fegyvertelen, és átadtam neki a kardomat. Mindnyájunk számára öröm volt nézni, amint szemöldökét összeráncolva a markába köpött, és nagyot suhintott a kardlap-pal a levegőben. Testének minden mozdulatából kitűnt, hogy új emberünk meg fogja szolgálni a béréért.

Még negyven lépés, és az erdő szélére érkeztünk: előttünk állott a cölöpvár. A palánkot körülbelül déli oldalának közepén értük el, és szinte ugyanabban a percben hét lázadó - Anderson Jobbal, a csónakmesterrel az élen - hangos üvöltéssel felbukkant a délnyugati saroknál.

Egy pillanatra, mintha megdöbbenek volna; de mielőtt még magukhoz tértek, nemcsak nekem és a lovagnak, hanem Hunternak és Joyce-nak a cölöpvárból is elég ideje volt a tüzelésre. A négy lövés elég rendetlenül dörrent egymás után, de meghozta a kívánt eredményt: az egyik támadó rögtön elesett, a többi pedig habozás nélkül hátat fordított, és eltűnt a fák között.

Újra töltöttünk, aztán a palánk külső oldala mentén odamentünk, hogy megnézzük az elesett ellenséget. Halott volt, mint a kő - szíven találta a golyó.

Már örvendezni kezdtünk a sikerünknek, mikor éppen abban a szempillantásban pisztoly dördült el a bokrok alatt, és egy golyó pontosan a fülem mellett füttyült el, aztán szegény Tom Redruth megtántorodott, és teljes hosszában végigzuhant a földön. Mindketten, a lovag is, én is viszonoztuk a lövést, de minthogy csak vaktában célozhattunk, bizonyára a puskaaporunkat tékozoltuk vele. Aztán újra töltöttünk, és figyelmünket szegény Tom felé fordítottuk.

A kapitány és Gray már megvizsgálták, és én fél szemmel láttam, hogy minden hiába.

Azt hiszem, hogy visszatüzelésünk gyorsasága még egyszer szétszórta a támadókat, mert most minden további zaklatás nélkül átemelhettük a szegény vadórt a palánkon keresztül. A vérző, hörgő embert bevittük a cölöpvárba.

Szegény öreg fickó, sem a meglepetésnek, sem a panasznak, a félelemnek, vagy akárcsak a megadásnak egy hangja sem hagyta el az ajkát, a zavargás kitörésétől kezdve egészen eddig a percig, amikor lefektettük a házban, hogy nyugodtan meghalhasson.

Úgy feküdt még az imént az ágybetét mögött a hajó folyosóján, mint egy trójai hős, minden parancsot szó nélkül és jól teljesített, legföljebb dörmögött egyet magában. Ő volt a legidősebb a mi társaságunkból, jó húsz évvel idősebb mindüknél, s most ezen a derék, mogorva szolgán volt a sor, hogy elköltözzék közülünk. A lovag letérdelt melléje a földre, és megcsókolta a kezét, sírva, mint egy kisgyerek.

- El kell patkolnom, doktor? - kérdezte az öreg.
- Tom, kedves pajtásom - mondtam -, nemsokára haza fogsz érni.
- Szeretnék még egyszer középük durrantani a puskával - felelte.
- Tom - szólt a lovag -, mondd, hogy megbocsátasz nekem...
- Hát illenék hozzám, hogy ilyesmit mondjak önnek, lovag? - volt a válasz. - De ha már megkérdezte, legyen meg az akarata, ámen!

Néhány percnyi szünet után azt mondta, úgy gondolja, hogy valaki elmondhatna egy imádságot.

- Ez a szokás, uram - tette hozzá mentegetőzve. És nem sokkal ezután egyetlen szó nélkül kilehelte lelkét.

Azalatt a kapitány, akin csodálkozva láttam, mennyire kiduzzad a melle és minden zsebe, kezdte kirakni a legkülönbözőbb tárgyakat - a brit nemzeti zászlót, a bibliát, egy gombolyag erős madzagot, tollat, tintát, a hajónaplót, és néhány font dohányt. Talált egy karcsú fenyőszálat, amely lehántva feküdt a palánkon belül és a cölöpvár sarkában, ahol a fatörzsek derékszögben keresztezték egymást, Hunter segítségével felállította. Aztán fölmászva a háztetőre, saját kezével ráerősítette és fölhúzta a zászlót.

Ez - úgy látszott - nagy megkönnyebbülést szerez neki. Visszament a ház belsejébe, és kezdte számba venni a készleteinket, mintha semmi más nem történt volna a világon. De fél szemmel Tom haláltusáját kísérte, és mikor ez véget ért, egy másik lobogóval előlépett, és tiszteletteljesen a holttestre terítette.

- Ne bánkódjék, kedves uram - mondta megszorongatva a lovag kezét. - Ővele minden rendben van. Én nem félték olyan embert, aki kapitánya és ura iránti kötelességét teljesítve esett el. Talán a hittudomány szempontjából nem egészen így van, de aényt nem lehet letagadni.

Aztán engem vont félre.

- Dr. Livesey, hány hét múlva várja ide ön és a lovag a kíséőhajót? - kérdezte.

Azt feleltem neki, hogy ez nem hetek, hanem hónapok kérdése; ha nem érünk haza augusztus végére, Blandley utánunk küld egy másik hajót, de sem előbb, sem később.

- Ön is kiszámíthatja - mondtam.

- Hát bizony - válaszolt a kapitány, megvakarva a fejét -, ha tekintetbe vesszük is a gondviselés minden lehető segítségét, akkor is azt mondhatom, hogy szépen belekeveredtünk a hínárba!

- Hogy érti ezt? - kérdeztem.

- Nagy kár, uram, hogy nem tudtuk megmenteni azt a másodík szállítmányt. Ez az én véleményem - szólt a kapitány. - Ami a puskaport és a golyót illeti, azzal rendben volnánk. De az élelemnek nagyon szűkiben vagyunk, nagyon szűkiben... olyan szűkiben, Livesey doktor, hogy talán jobb is, ha egy szájjal kevesebben vagyunk.

S azzal a lobogó alatt heverő holttest felé intett.

E pillanatban nagy zúgással, süvöltéssel egy ágyúgolyó röpült el magasan a cölöpvár teteje fölött, és messze az erdőben csapott le.

- Ohó - kiáltotta a kapitány -, csak durrogtassátok el a puskaporotokat! Márís éppen eléggé kevés puskaporotok van, fiam.

Második kísérletük alkalmával jobban céloztak, mert a golyó a palánkon belül csapott le, nagy porfelhőt vert föl, de semmiféle kárt nem okozott.

- Kapitány - szólt a lovag -, a ház teljesen láthatatlan a hajó fedélzetéről. Egészen bizonyosan a lobogóra céloznak. Nem lenne okosabb bevonni?

- Bevonni a lobogómat! - kiáltott a kapitány. - Nem, uram, nem én! - És alighogy kimondta e szavakat, úgy hiszem, mindnyájan egyetértettünk vele. Mert ez nemcsak törhetetlen tengerészhez illő büszkeség volt, hanem jó fortélynak is bizonyult: megmutatta ellenségeinknek, hogy nem is hederítünk az ágyúzásukra.

Egész este folytatták a lövöldözést. Golyó golyó után röpült el a ház fölött, vagy esett a ház elé, vagy pedig a homokot verte fel a kerítésen belül; de olyan magasan kellett célozniok, hogy a golyó fáradtan hullott le, és a puha fűvénybe fűrődött.

Nem kellett visszapattanástól félnünk, és bár az egyik belevágódott a háztetőbe, és a padlót is áttörte, csakhamar megszoktuk ezt a játékot, és annyit se törődünk vele, mint a krikettel.

- Egy hasznunk azért lesz belőle - jegyezte meg a kapitány. - Az erdő előttünk bizonyára tiszta. Az apály is megtette a magáét, a ladikunk már nyilván szárazon van. Kérek önkénteseket a sonkák behordására.

Gray és Hunter léptek elő elsőnek. Jól fölfegyverkezve kilopóztak a palánkon, de vállalkozásuk eredménytelennek bizonyult. A lázadók vakmerőbbek voltak, mintsem vártuk volna, vagy pedig jobban megbíztak Israel tüzeri művészetében. Négyen vagy öten azzal voltak elfoglalva, hogy elhordták készleteinket, keresztülgázolva velük a sekély vízen az egyik csónakig, amely a közelben tartózkodott, és egy-egy evezőcsapással igyekezett szilárdan tartani magát az áramlat sodra ellen.

Silver a csónak farában ülve rendelkezett; és minden legénynek a kezében egy-egy muskéta volt, amely valamely titkos rejtekhelyükről kerülhetett elő.

A kapitány leült a naplója mellé, és bejegyzése így kezdődött:

Alexander Smollett, parancsnok; David Livesey, hajóorvos; Abraham Gray, hajóács; John Trelawney, tulajdonos; John Hunter és Richard Joyce, a tulajdonos szolgái, szárazföldi emberek - ennyien maradtak hűségesek a hajó népéből - tíz napra való szűkös élelemmel, a mai napon partra szálltak, és kibontották a brit lobogót a cölöpvár felett a Kincses-szigeten. Tom Redruth, a tulajdonos szolgája, szárazföldi, elesett a lázadók golyójától, James Hawkins hajóinas...

Ugyanekkor én is szegény Hawkins sorsán tünődtem.

A szárazföld felől kiabálás hallatszott.

- Valaki szólítgat bennünket - szólt Hunter, aki az ablaknál éppen őrt állt.

- Doktor! Lovag! Kapitány! Halló, Hunter, maga az? - hangzottak egymás után a kiáltások.

Odarohantam az ajtóhoz, idejében ahhoz, hogy lássam, amint Jim Hawkins épen és sértetlenül átmászott a palánkon.

JIM HAWKINS ISMÉT ÁTVESZI AZ ELBESZÉLÉST: TÁBOROZÁS A GERENDAVÁRBAN

Amint Ben Gunn észrevette a brit lobogót, megállt, engem is megállítva a karomnál fogva és leült.

- Nohát! - mondta. - Ezek biztosan a te barátaid.

- Sokkal valószínűbb - feleltem -, hogy ezek a lázadók.

- Ugyan! - kiáltott fel Ben. - Hiszen egy ilyen helyen, ahová senki más be nem dugja az orrát, csak a szerencse lovagjai, Silver inkább a kalózlobogót tűzné ki, nekem elhiheted. Nem, nem, ezek a te barátaid. Már csatározás is volt, és úgy látom, hogy nem a te barátaid húzták a rövidebbet, és most itt vannak a parton az öreg cölöpvárban, amelyet sok-sok évvel ezelőtt épített Flint. Haj, haj! Annak helyén volt az esze, annak a Flintnek! Egyedül a rum tudott vele megbirkózni, más emberfia nem. Nem is félt ő senkitől sem, nem bizony, csak Silvertől... - Silver volt az a jómadár.

- Jól van - mondtam -, lehet, hogy így van, s bár így volna: annál több okom van rá, hogy továbbrohanjak, és csatlakozzam a barátaimhoz.

- Nem úgy, cimbora - felelt Ben -, nem úgy! Te derék fiú vagy, ha nem tévedek, de mégiscsak fiatal fiú, - s ezzel mindent megmondtam. De Ben Gunn agyafűrt gyerek, az ám. Még rummal sem lehetne odacsalni engem, ahová most te igyekszel... még rummal sem, míg saját szememmel nem látom azt a ti született úriembereteket, és nem kapom meg a becsületszavát. Te meg el ne felejtsd, amit most mondok: „Ben Gunn sokkal, de sokkal inkább (fogod neki mondani) megbízik egy született úriemberben” - és aztán oldalba bököd őt.

Azzal harmadszor is megbökött, ugyanazzal a ravasz arckifejezéssel.

- És ha szükség lesz Ben Gunnra te tudod, hol lehet ráakadni, Jim. Ugyanott, ahol ma ráakadtál. És aki érte megy, az tartson egy fehér holmit a kezében, és egyedül jöjjön. Ja igaz, azt is mondd meg: Ben Gunn-nak - mondd majd - megvannak a maga okai.

- Jól van - mondtam -, azt hiszem, hogy mindent értek. Magának valami közölnivalója van, és szeretné látni a lovagot vagy a doktort, és ott kereshetem, ahol ma bukkantam magára. Ennyi az egész?

- És hogy mikor, azt nem is kérdezed? - tette hozzá. - Hát körülbelül déltől kezdve, egészen a hatodik harangütés idejéig.

- Jó - mondtam -, és most már mehetnek?

- Nem felejtetted el? - kérdezte újra aggódó arckifejezéssel. - „Sokkal, de sokkal inkább”, és „megvannak a maga okai”, ezt mondd. „Megvannak a maga okai”, ez a fődolog. Úgy beszélünk egymással, mint férfi a férfival. Jól van - szólt, de még mindig belém kapaszkodott -, azt hiszem, most elmehetsz, Jim. És Jim, ha Silvert meglátod, ugye, nem árulod el Ben Gunnt? Harapófogóval sem lehet kiszedni belőled a titkot, ugye? Azt mondd, hogy nem. És ha ezek a kalózok a parton töltik az éjszakát, mit szólnál hozzá, ha reggelire néhány özvegygel több lenne a világon?

Ekkor hatalmas dörrenés vágott a szavába, és egy ágyúgolyó süvöltött el a fák között, ágakat sodort le, s a homokba fűrődött, alig százyardnyira attól a helytől, ahol mi ketten beszélgettünk. A következő pillanatban mindketten más-más irányba rohanni kezdtünk.

Ezután egy jó órán át sűrű dörrenések rázkódtatták meg a szigetet, és a golyók zúgó visszhangot keltve száguldottak az erdön keresztül. Rejtekhelyről rejtekhelyre szaladtam, míg ezek az iszonyatos lövedékek - legalábbis úgy képzeltem - állandóan a sarkamban voltak. De a bombázás vége felé, bár még mindig nem merészkedtem a cölöpvár irányába kerülni, mert ott csapkodtak le a golyók a legsűrűbben, mégis valahogy megerősítettem a szívemet; s egy kelet felé tett nagy kerülő után bemásztam a part menti fák közé.

A nap éppen leáldozott, a tengeri szellő susogva járt a lombok között, és a kikötő szürke víztükrét fodrozta. Az apály messzire elhagyta a partot, és hatalmas homokterületek maradtak szabadon. A levegő hűvössége a nappali hőség után megborzongatott a kabátomon keresztül is. A *Hispaniola* még mindig ott feküdt, ahol horgonyt vetett, de észrevettem, hogy már a Jolly Roger - a kalózos fekete lobogója - röpködött az árboca fölött. Míg kikandikáltam a fák közül - még egy vörös lobbanás és még egy dörrenés következett. Ez volt az utolsó ágyúgolyó.

Egy kis ideig ott feküdtem, és figyeltem a sürgés-forgást, mely a támadást követte. Az emberek valamit szekerével hasogattak szét a fővenyparton a palánk közelében, később felfedeztem, hogy a mi szegény ladikunk volt az. Távolabb, a folyó torkolatának közelében, nagy táborház égett a fák között, és közte meg a hajó között az egyik csónak folyton jött-ment, a matrózok pedig, akiket délután még olyan rossz hangulatban láttam, most úgy ordítottak evezés közben, mint a gyermekek. De a hangjukban volt valami, ami elárulta, hogy rumot ittak.

Végre úgy gondoltam, hogy most már visszatérhetek a cölöpvár felé. Jó messze voltam az alacsony, homokos földnyelven, amely kelet felől határolja a kikötőket és apály idején összefügg a *Csontváz-szigettel*; és mikor talpra ugrottam, valamivel távolabb, a földnyelv mentén megpillantottam egy különálló, elég magas, sajátságosan fehér színű sziklát, mely az alacsony bokrok közül emelkedett ki. Rögtön eszembe jutott, hogy ez lehet az a fehér szikla, amelyről Ben Gunn beszélt, és ha egy szép napon talán szükségünk lesz egy ladikra, tudni fogom, hogy hol keressem.

Aztán addig barangoltam a fák között, míg el nem értem a cölöpvár hátsó, szárazföld felé eső részét, és a hűséges társaság hamarosan meleg fogadtatásban részesített.

Gyorsan elmeséltem a kalandjaimat, aztán körülnéztem. A cölöpvár ácsolatlan fenyőtörzsekből volt összeróva, a falak éppúgy, mint a tető és a padló. Ez utóbbi több helyen egy lábnyi vagy másfél lábnyi magasságban emelkedett a homokos talaj fölé. A kapu előtt pitvar volt, ez alatt pedig egy kis forrás bugyogott, és ontotta vizét egy meglehetősen különös, mesterséges medencébe. Nem volt más a medence, mint egy hatalmas, vasból való hajóüst, melynek kiverték a fenekét, és - mint a kapitány mondta - egészen a „vízvonallig” a homokba süllyesztették.

A házfalakon kívül alig maradt valami a cölöpvárban, de az egyik sarokban egy kőlap feküdt, amely tűzhelyül szolgált és egy ócska rozsdás vasrostély a parázs számára.

A homokdomb lejtőjén és a cölöpvár egész területén kiirtották a fákat, hogy fölépíthessék a házat, és a tönkökön láhattuk, hogy milyen pompás és magas ligetet pusztítottak ki itt. A fák kivágása után a termőföld nagy részét elmosta az eső, vagy belepte a futóhomok, csak ott, ahol a kis forrás kanyargott lefelé az üst alól, maradt zölden a homok közt egy vastag mohaszőnyeg, néhány páfrány és alacsony kúszóbokor. Nagyon közel a palánk körül - védelem szempontjából, úgy mondták, túl közel - az erdő tovább virult magas és sűrű fáival, csupa fenyő a szárazföld felől, de a tenger felőli oldalon sok örökzöld tölgyfa is vegyült közéjük.

A hűs esti szél, amelyről már beszéltem, a durván összetákoltt építmény minden hasadékan keresztül sűrített, és állandóan behintette a padlót finom homokosóval. Homok volt a szemünkben, homok a fogaink között, homok a vacsoránkban, homok táncolt a forrásban, az üst fenekére, az egész világ forrott, mint a víz a leveses fazékban. A kéményünk egy négyszögletes

lyuk volt, a háztetőbe vágva, a füstnek csak kisebb része távozott el rajta, a többi a házban kavargott, állandóan köhögünk és könnyeztünk tőle.

Mind e bajokhoz hozzájárult, hogy Graynek, új társunknak, föl kellett kötnie az arcát a vágás miatt, melyet akkor kapott, mikor elpártolt a lázadóktól, a szegény öreg Tom Redruth pedig még mindig ott feküdt temetetlenül a fal mellett, holtan, az Union Jack alatt.

Ha tétlenül ülve maradunk, mindnyájunkat elfog a búbánat, de Smollett kapitány nem az az ember volt, aki ezt tűrte volna. Mindannyiunkat maga elé rendelt, és fölosztotta közöttünk az örökös sorrendjét. A doktor, Gray és én kerültünk sorra először, a lovag, Hunter és Joyce utánunk. Bár nagyon fáradtak voltunk, kettőt elküldött tüzelőfáért, a másik kettőnek sírt kellett ásni Redruth számára, a doktort kinevezték szakácsnak, engem odaállítottak őrnök az ajtó elé, maga a kapitány pedig jött-ment közöttünk, tartotta bennünk a lelket, és mindenütt segített, ahol szükség volt rá. Időről időre a doktor megjelent az ajtóban, hogy egy kis friss levegőt szívjon, és megpihentesse a szemét, melyet nagyon mart a füst, és mindannyiszor volt egy szava hozzám.

- Ez a Smollett kapitány - mondta egyszer - derekabb ember nálam. És ha én mondom ezt, az sokat jelent, Jim.

Mikor másodszor kijött, egy darabig hallgatott. Aztán félrehajtotta a fejét, és rám nézett.

- Olyan ember ez a Ben Gunn, akiben meg lehet bízni? - kérdezte.

- Nem tudom, uram - válaszoltam. - Nem vagyok egészen bizonyos benne, vajon teljesen épeszű-e?

- Ha egyáltalában feltehető, hogy az, akkor úgy is van - felelt a doktor. - Egy embertől, aki három éven át a körmét rágta egy elhagyott szigeten, Jim, nem lehet azt várnunk, hogy olyan épeszűnek lássék, mint te vagy én. Nem való az egészséges emberi természetnek. Azt mondd, sajtra van gusztusa?

- Igen, uram, sajtra - feleltem.

- Nos hát, Jim - szólt az orvos -, látod, mire jó, ha az ember válogatós az eledelében. Láttad már a tubákos szelencémet, ugye? És sohasem tapasztaltad, hogy egy szem dohányt szippantottam volna; a tubákos szelencémben ugyanis egy darab parmezán sajtot tartok - ez Olaszországban készült sajt, amely nagyon tápláló. Nos, ezt Ben Gunnak szánom!

Mielőtt a vacsorát elköltöttük volna, eltemettük az öreg Tomot a homokba, aztán néhány percig fedetlen fővel körülállottuk a sírját az esti szélben. A két ember jó sok tüzelőfát hordott be, de a kapitány még korántsem volt elégedett; rázta a fejét, és kijelentette, hogy „holnap sokkal élénkebben kell a dologhoz látni”. Majd miután megettük a húsunkat, és mindegyikünk kapott egy jókora pohár szíverősítőt; a három vezér összeült a sarokban tanácskozni kilátásaink felől.

De egykettőre kifogytak minden bölcsességükből, mert a készletünk oly szűkös volt, hogy tudtuk, az éhség megadásra fog kényszeríteni bennünket, mielőtt még segítség érkezne. Legfőbb reményünk az volt, s ebben valamennyien megegyeztünk, hogy sorra pusztítjuk a kalózoikat, míg vagy beadják a derekukat, vagy odébbállnak a *Hispaniolával*. Tizenkilenc emberükből már csak tizenöten maradtak, két másik megsebesült, és az egyik - akit az ágyú mellől szedett le a lovag - legalábbis súlyos sebet kapott, ha azóta meg nem halt. Valahányszor csak alkalom kínálkozott, azt meg kellett ragadnunk, mégpedig a legnagyobb óvatossággal, hogy megmentsük a saját életünket. Amellett két hathatós szövetségesünk volt: a rum és az éghajlat.

Ami az előbbit illeti, bár mintegy félmérföldnyi távolságra voltunk a lázadóktól, késő éjszakáig hallottuk a kurjongatásaikat és gajdolásukat; ami pedig az éghajlatot illeti, a doktor a parókájába fogadott, hogy ott, ahol tábort ütöttek, a mocsárban és orvosságok nélkül, legalább a felük lázbetegnek fog feküdni egy hét leforgása előtt.

- Így hát - tette hozzá -, ha nem tudnak bennünket halomra lőni az első alkalommal, boldogok lehetnek, ha kereket oldhatnak a vitorlásan. Mégiscsak hajón lesznek, és újra kezdenek kalózmesterségüket, legalább én így képzelem.

- Az első hajón, amelyet életemben elvesztettem! - mondta Smollett kapitány.

Holtfáradt voltam, elképzelve; s mikor végre elaludtam - mert előbb jó ideig hánykolódtam a kemény derékaljon -, úgy aludtam, mint a bunda.

A többiek már régen talpon voltak, megreggeliztek, és legalább félakkora rakás tüzelőfát hordtak újra össze, mikor nagy láрма és sürgés-forgás ébresztett föl.

- Fehér zászló! - szólt valaki mellettem, s rögtön utána egy másik meglepetten kiáltotta:

- Silver maga jön!

Erre már fölugrottam, kidörzsöltem szememből az álmat, és odarohantam az egyik lőrészhez.

SILVER KÖVETSÉGBEN

Annyi bizonyos, hogy két ember állott a palánkon kívül, az egyik egy fehér kendőt lobogtatott, a másik, nem kisebb személyiség, mint maga Silver, nyugodtan állt mellette.

Még nagyon korán volt, és - azt hiszem - a leghidegebb reggel, amióta csak hajóra szálltam; a fagy velőkig hasított. Fejünk fölött az ég tiszta és felhőtlen, a fák csúcsai rózsaszínűek a felkelő nap fényében.

De ott, ahol Silver állott a hadsegédjével, még minden árnyékban feküdt, és térdükig ért az alacsony, fehér köd, mely az éj folyamán kúszott ide az ingoványból. A hideg és a köd együttvéve nem sok jót mesélt a szigetről. Nyilvánvaló volt, hogy nyirkos, lázat tenyésztő és egészségtelen hely.

- Mindenki maradjon odabenn, emberek - szólt a kapitány -, tízet teszek egy ellen, hogy törbe akarnak csalni bennünket.

Aztán rászólt a kalózra:

- Ki jár ott? Állj, vagy lövök!

- Fehér zászló! - kiáltotta Silver.

A kapitány a pitvarban állott, kellő óvatossággal, nehogy lesből valami lövés érje. Először felénk fordult, és kiadta rendeleteit:

- A doktor őrsége foglalja el a helyét! Doktor Livesey álljon az északi oldalra, kérem, Jim keletre, Gray nyugatra. A másik őrség töltsen meg a fegyvereket! Szaporán, emberek és óvatosan!

Aztán megint a lázadók felé fordult.

- És mit akarnak azzal a fehér zászlóval? - kérdezte.

Ez alkalommal a másik ember válaszolt:

- Silver kapitány engedélyt kér a bebocsátásra, uram, hogy fegyverszünetet kössünk.
- Silver kapitány! Nem ismerem. Ki az? - kiáltja vissza a kapitány. Aztán hallottuk, amint magában dörmögte: - Kapitány? Hitemre mondom, gyors előrelépés!

A Hosszú John maga felelt:

- Én, uram. Ezek a szegény emberek engem választottak meg kapitánynak, az ön dezertálása után, uram - különös nyomatékkal ejtette ki a „dezertálás” szót. - Készen vagyunk arra, hogy ismét szót fogadjunk, ha megegyezésre tudunk jutni; egészen őszintén. Csak arra akarom önt kérni, Smollett kapitány, hogy hajam szála se görbüljön meg a cölöpvárban, és ha távozom, legalább egypernyi kíméleti időt, mielőtt egy puskát elsütnének!

- Tudja meg - szólt Smollett kapitány -, hogy egyáltalán nem óhajtok szóba állni magával. Ha beszélni akar velem, beléphet ide, ennyi az egész. Árulás csak maguktól várható; de akkor isten irgalmazzon maguknak!

- Ennyi elég nekem, kapitány! - kiáltott fel vidáman a Hosszú John. - Egyetlen szó elég nekem öntől. Tudom, ki az úriember, erre mérget vehet.

Láttuk, hogy a fehér zászlót vivő ember mindenáron vissza akarta tartani Silvert. Nem is volt ezen semmi csodálkoznivaló, amilyen lóhátról beszélt velük a kapitány. De Silver hangosan a szeme közé nevetett, és hátra ütötte, mintha az aggodalomnak még a gondolata is elképzelhetetlen lett volna. Aztán odalépett a palánkhoz, átvette rajta a mankóját, fölhúzta a fél lábát, nagy ügyességgel és fürgeséggel mászott át a kerítésen, és minden baj nélkül behuppant a belső oldalra.

Be kell vallanom, hogy a történendő események túlságosan magukra vonták figyelmemet, hogysen valamennyire is használható legyek, valóban máris otthagytam keleti lőrésemet, és a kapitány háta mögé kuporodtam, aki közben leült a küszöbre, és könyökével a térdére támaszkodva fejét a tenyerébe hajtva állhatatosan bámulta a rozsdás vaslábaspól a homokdomb oldalában csörgedező forrást. Azt füttyörészte maga elé: „Jertek, legények és lányok.”

Silvernek iszonyatos fáradtságába került, míg föl tudott kapaszkodni a dombra. A meredek lejtőn, a puha homokon, a három vastag fatuskó között a féllábú matróz a mankójával olyan ügyefogyott volt, mint egy zátonyra került hajó. De ő, mint igazi férfi, némán küszködött, és addig bukdácsolt, míg a kapitány elé nem ért, aki előtt a legudvariasabban tisztelgett. Az öltözetével is kitett magáért; hatalmas rézgombokkal sűrűn kirakott kék kabátja egészen a térdét verte, míg a fejébe egy finom, zsinóros kalapot csapott.

- Megérkeztünk hát, barátom - szólt a kapitány, fölemelve a fejét. - Legjobb lesz, ha leül ide.

- Nem hajlandó a ház belsejébe engedni engem, kapitány? - kérdezte panaszos hangon a Hosszú John. - Ahhoz, hogy idekinn a homokon üljek, nagyon hideg van, uram.

- Bizony, Silver - szólt a kapitány -, ha tetszett volna magának az, hogy tisztességes ember maradjon, most is ott ülhetne a konyhájában. Maga rendezte így a dolgot. Maga vagy az én hajószakácsom, és akkor udvariasan bánnék magával... vagy Silver kapitány, közönséges lázadó és tengeri rabló, és akkor mehet az akasztófára.

- No no, kapitány úr - válaszolt a hajószakács, a fõlszólítás szerint letelepedve a homokra -, hiszen ön majd csak kisegít engem megint a bajból, mindössze erről van szó. Kellems kis helyet találtak itt, ugye? Ah, hát Jim is itt van? Pálinkás jó reggelt kívánok, Jim! Doktor úr, szolgálatjára! Hiszen olyan jól együtt vannak, akár egy boldog család, mint mondani szokás.

- Ha egyáltalán van valami mondanivalója, barátom, jobb, ha mindjárt megmondja - szakította félbe a kapitány.

- Igaza van, Smollett kapitány - felelt Silver - a kötelesség - kötelesség, annyi szent. Nos, hát nézzék, kérem, ez a tegnapi esti tréfa nagyon jól sikerült önöknek. Nem tagadom, hogy jól sikerült. Néhányan önök közül átkozottul ügyesen bánnak a kapanyéllal. Azt sem fogom letagadni, hogy néhányan az én embereim közül kissé megrendültek... talán mindnyájan megrendültek; talán én magam is, talán azért is jöttem ide tárgyalásba bocsátkozni. De jegyezze meg, kapitány, hogy másodszor ez már nem eshetik meg, az áldóját! Majd mi is öröket állítunk, és kicsit ritkábban nézünk a kancsó fenekére. Ön talán azt hiszi, hogy mindnyájan leittuk magunkat a sárga földig? Elárulom, hogy én józan maradtam, csak elfáradtam, mint egy kutya és ha egy másodperccel korábban ébredek fel, akkor tetten értem volna önöket, annyi szent! Még életben volt az az ember, amikor ráakadtam, úgy bizony.

- Nos? - szólt Smollett kapitány, a legnagyobb hidegvérrel.

Mindaz, amit Silver elmondott, rejtély volt a kapitány előtt, de azt senki sem vehette észre a hangjából. Ami azonban engem illet, kezdtem valamit sejteni. Eszembe jutottak Ben Gunn utolsó szavai. Az a gyanúm támadt, hogy talán ő volt az, aki megtisztelte látogatásával a kalózokat, míg azok részegen heverték a tűz körül, és így örömmel számígtattam, hogy már csak tizennégy ellenfelet kell elintéznünk.

- Nos hát - szólt Silver -, ennyi az egész; mi meg akarjuk szerezni azt a kincset, és meg is fogjuk szerezni, ez a mi álláspontunk! Önök meg szeretnék minél előbb menteni az életüket, azt hiszem, ez az önök álláspontja. Van egy térképük, ugye?

- Az meglehet - felelte a kapitány.

- Ó, hát persze hogy van, hiszen jól tudom - folytatta Silver - azért nem kell olyan fitymáló hangon beszélni a szegény emberrel; az csak rossz vért szül, erre mérget vehetnek. Az egyetlen kívánságunk az, hogy tessék azt a térképet nekünk adni. Különben nem voltunk semmi rossz szándékkal önök ellen, legalább én nem.

- Énrám ilyesmivel nem hat, barátom - szakította félbe a kapitány. - Pontosan tudjuk, hogy milyen szándékkal voltak maguk irántunk, de füttyültünk rá, mert amint látják, most úgyszólván tehetetlenek velünk szemben.

És azzal a kapitány nyugodtan a kalóz szeme közé nézett, és a pipáját kezdte tömködni.

- Ha Abraham Gray... - tört ki Silverből az indulat.

- Ugyan hagyja! - kiáltott föl Mr. Smollett. - Gray nem mondott el semmit, és nem kérdeztem tőle semmit, sőt mi több, szívesen látnám, ha maga meg ő meg ez az egész sziget szilánkokban repülne a levegőbe a tenger közepéről. Tudja meg, hogy ez az én véleményem a kérdésről, kedves barátom.

Ez a kis felfortyanás, úgy látszik, csillapító hatással volt Silver kedélyére. Előbb egyre mérgesebben izgett-mozgott, most azonban összeszedte magát.

- Bizonyára - szólt újra. - A világért sem akarnék vitába bocsátkozni afelől, hogy egy úriember adott esetben mit tart tengerészhez illő viselkedésnek, és mit nem. De látom, hogy ön éppen pipára akar gyújtani, kapitány úr, azért engedelmet kérek, ha magam is azt teszem.

Azzal megtömte a pipáját, és rágyújtott; és a két ember egy darabig némán ült egymással szemben, füstkarikákat fújva; majd egymás arcát vizsgálgatta, majd a dohányt nyomkodta le, majd előrehajolt, és köpött egyet. Olyan szórakoztató volt nézni őket, mint egy színelőadást.

- Nos - kezdte újra Silver -, ennyi az egész; önök ideadják a térképet, hogy hozzájuthassunk a kincshez; aztán abbahagyják ezt a mulatságot, hogy szegény tengerészekre lövöldözzenek, és beverjék a fejüket alvás közben. Ezt teszik önök, mi pedig a következő két dolog között ajánlunk fel választást: vagy hajóra szállnak velünk együtt, mihelyt a kincset biztonságba helyeztük, és akkor kötelezem magamat, becsületszavamra, hogy valahol épségben partra rakjuk önöket. Vagy, ha ez nincs ínyükre, mert attól félnek, hogy egyik-másik emberem goromba lesz, vagy talán valami régi kölcsönt akar visszaadni, akkor itt maradhatnak, nem bánjuk. Egyenlően megosztjuk önökkel a készleteinket, és én ebben az esetben kötelezem magam, hogy föl hívom az első hajót, melyet útközben meglátok, és ideküldöm, hogy fölszedje önöket. Nos, azt elismeri, hogy ez aztán beszéd! Nem számíthattak udvariasabb eljárásra, mi? És én remélem - szólt fölemelve hangját -, hogy itt a cölöpházban mindnyájan megértették a szavamat, mert amit egynek mondtam, az szól a többinek is.

Smollett kapitány fölállott a küszöbről, és kiverte a hamut pipájából a bal keze tenyerébe.

- Ennyi az egész? - kérdezte.

- A legeslegutolsó szavam, a mennydörgős ménkűbe is! - felelt John. - Ha visszautasítják, ezentúl csak puskagolyó alakjában látnak.

- Nagyon helyes - szólt a kapitány. - Most pedig hallgassa meg, amit én mondok. Ha egyenként, fegyver nélkül idejönnek elé, akkor megígérem, hogy mind vasra verem magukat, és hazaviszem magukat Angliába ahol rendes törvényszék elé kerülnek. Ha ezt nem akarják, hát a nevem: Alexander Smollett, kitűztem a királyom lobogóját, és magukat a poklok mély-séges fenekére küldöm. A kincset pedig nem tudják megtalálni. A hajót nem tudják elindítani, egy ember sincs maguk között, aki hajóval bánni tudna. Nem győzhetnek le bennünket - íme, ez a Gray is el tudott szabadulni öt emberük közül. A hajójuk vasra van verve, Silver mester, szélmentes parton vannak maguk, meg fogják látni. Itt állok, és ezt mondom magának; és ezek az utolsó jó szavak, amiket hall tőlem, mert úgy segítsen engem az ég, ha még egyszer szemem elé kerül, hát golyót küldök a hasába. Elkotródhat, barátom. Hordja az irháját, egy-kettő, futólépés!

Silver arca valóságos látványosság volt; a szeme majd kiugrott mérgében. Kirázta a parazsat a pipájából.

- Nyújtsa a kezét, hogy fölkelhessek! - kiáltotta.

- Nem én! - válaszolt a kapitány.

- Nem nyújtja a kezét senki? - ordította.

Egyikünk sem mozdult. A legocsmányabb szitkokat mormolva, négykézláb mászott a homokban a kapufélfáig, amelybe belekapaszkodva megint talpra állhatott, és mankójára támaszkodhatott. Aztán beleköpött a forrásba.

- Itt van a véleményem magukról - kiáltotta. - Egy óra sem telik bele, és úgy befütök ebbe az öreg cölöpházatokba, hogy úgy fog égni, mint egy rumos hordó. Nevesetek csak, a ménkűbe is, nevesetek! Nem telik el egy óra és a másvilágon fogtok nevetni. És aki meghal, az jár még a legjobban.

Retteneteseket káromkodva eldöcögött, aztán lebotorkált a homokdombon, és négy-öt sikertelen kísérlet után végre keresztülsegítette őt a palánkon a fehér zászlós legény, akivel a következő pillanatban eltűnt a fák között.

AZ OSTROM

Amint Silver eltűnt, a kapitány, aki minden mozdulatát szemmel tartotta visszafordult felénk a ház belsejébe, de Gray kivételével senkit sem talált az őrhelyén. Ez volt az első alkalom, hogy haragudni láttuk.

- Őrség! - ordította. És miután mindnyájan visszasompolyogtunk a helyünkre, ezt mondta: - Gray, föl fogom jegyezni nevedet a naplóba, te vagy az egyetlen, aki teljesítette a kötelességét, mint derék tengerészhez illik. Trelawney lovag, csodálkozom az ön viselkedésén, uram. Doktor, azt hittem, hogy ön egykor a király kabátját viselte. Ha Fontenoy mellett is így teljesítette a kötelességét, akkor jobb lett volna, ha otthon marad.

A doktor őrsége ismét a lőréséknél állt, a többiek pedig buzgón töltötték a tartalék fegyvereket, mindegyiknek vérpiros volt az arca, elgondolhatjátok, és ahogyan mondani szokás, szerettek volna a föld alá bújni szégyenükben.

A kapitány egy ideig szótlanul nézett maga elé, aztán megszólalt:

- Barátaim - mondta -, Silvernek megadtam a magáét, szántsándékkal forráztam így le, és nem telik bele egy óra amint mondotta, itt lesznek a nyakunkon. Sokkal kevesebben vagyunk, azt nem is kell említenem, de védett helyről harcolhatunk, és egy perccel előbb még hozzátettem volna ehhez, hogy fegyelem is van köztünk. Nem kételkedem, hogy el tudjuk őket páholni, csak önök is akarják.

Aztán körüljárt, és mint megjegyezte, látta hogy mindenütt tiszta a levegő. A ház két keskenyebb oldalán, keleten és nyugaton, csak két-két lőrésünk volt; a déli oldalon, ahol a pitvar állott, szintén kettő, az északi oldalon azonban öt. Kerek húsz muskéta állott hetünk rendelkezésére; a tüzelőfát négy halomba raktuk össze, asztal alakban, mindegyiket egy-egy fal közepe táján, és mindegyik ilyen asztalon elegendő lőszer és töltött fegyver hevert, hogy a védők keze ügyében legyen. A közepén a kardok feküdtek, szépen elrendezve.

- Oltsátok el a tüzet - parancsolta a kapitány -, a fagy már elmúlt, és semmi szükségünk, hogy a füst elhomályosítsa a szemünket.

Trelawney lovag maga cipelte ki a vasrostélyt, és homokkal temette be a parazsat.

- Hawkins még nem reggelizett. Hawkins, lásd el magad, és rögtön vissza a helyedre, ott edd meg - folytatta Smollett kapitány. - Szaporán, fiacskám, Hunter osszon ki egy kis pálinkát minden embernek!

És míg ez megtörtént, a kapitány teljesen egyedül elkészült a védelem tervével.

- Doktor, ön foglalja el az ajtót - folytatta. - De ne tegye ki magát a lövéseiknek; maradjon a házban, és tüzeljen a pitvaron keresztül. Hunter, maga foglalja el a keleti oldalt, itt ni. Joyce fiam, maga álljon oda nyugatra. Trelawney lovag, ön a legjobb lövő, ön és Gray foglalják el ezt a hosszú északi oldalt az öt lőréssel, innen fenyeget a legnagyobb veszély. Ha idáig tudnak jutni, és a saját ablakainkon keresztül tüzelnek ránk, akkor benn vagyunk a csávéban. Hawkins, mi ketten nem sokat érünk a tüzelésnél, itt hátul maradunk, és segítünk a puskákat töltögetni.

A kapitánynak igaza volt, a levegő kezdett felmelegedni. A nap mihelyt a bennünket körülvevő fák fölé kapaszkodott, máris minden erejével ráfeküdt a tisztásra és egy szippantással felszívott minden párát. Nem sokkal később a homok már izzott, és faházunk fenyőcölöpein olvadni kezdett a gyanta. A zubbonyokat és kabátokat ledobtuk magunkról, az inget feltéptük a nyakunkon, és egészen vállig felgyúrtuk; mindegyikünk ott állt őrhelyén a hőség és a feszült várakozás lázában.

Elmúlt az egy óra.

- Ördög vigye őket! - szólt a kapitány. - Így elunjuk az életünket. Gray, füttyentsd ide őket!

És ebben a pillanatban észrevettük a támadás első jeleit.

- Kérem, uram - szólt Joyce -, ha meglátok egyet, rögtön tüzeljek?

- Már megmondtam, hogy igen! - kiáltott rá a kapitány.

- Köszönöm, uram - válaszolt Joyce rendületlen udvariasságával.

Egy ideig semmi sem történt, de a kapitány megjegyzése mindnyájunkat éberré tett, és megfeszített figyelemmel néztünk és füleltünk - a lövészek tüzelésre készen tartották fegyverüket, a kapitány a ház közepén állt összeszorított fogakkal, s ráncba vont homlokkal. Így telt el néhány másodperc, mikor Joyce hirtelen fölkapta puskáját, és elsütötte. Alighogy a csattanás elhangzott, megjött rá kívülről a többszörös válasz egy elhúzódó sortűz alakjában, lövés lövés után, mint egy csapat vadlúd, a palánk minden oldaláról. Számos golyó érte a cölöpházat, de egyik sem csapott be, és amint a füst eloszlott, tisztán láthattunk, a palánk és a körülötte fekvő erdő olyan nyugodtnak és elhagyottnak tűnt, mint azelőtt. Egy ág sem mozdult, egyetlen puskacső csillanása sem árulta el ellenségeink közellétét.

- Eltalálta az emberét? - kérdezte a kapitány.

- Nem, uram - válaszolta Joyce. - Nem hinném, uram.

- Legjobb mindig az igazat megmondani - mormogott Smollett kapitány. - Töltsd meg a fegyverét, Hawkins. Mit gondol, hányan lehetnek az ön oldalán, doktor?

- Pontosan tudom - szólt Livesey doktor. - Három lövés esett erről az oldalról. Láttam a három villanást... kettőt szorosan egymás mellett... egyet távolabb, nyugat felől.

- Három! - ismételte a kapitány. - És hányan vannak az ön oldalán, Trelawney lovag?

De erre már nem volt olyan könnyű a válasz. Észak felől igen sok lövés érkezett - hétre becsülte a lovag, nyolc vagy kilenc lehetett Gray számítása szerint. Kelet és nyugat felől csak egyet-egyet lőttek. Nyilvánvaló volt tehát, hogy az ostrom észak felől fog történni, míg a többi három oldalról csak színlelt támadással fognak bennünket nyugtalanítani. De Smollett kapitány nem változtatta meg intézkedéseit. Úgy okoskodott, ha a kalóznak sikerült átjutni a palánkon, akkor elfoglalhatnak minden védtelen lőrést, és úgy durranthatnak le bennünket saját erődünkben, mint a patkányokat.

Nem is hagytak nekünk hosszú időt az okoskodásra. Hirtelen egy kis csoport kalóz tört elő az erdőből hangos hajrával az északi oldalon, és rohant egyenesen a palánknak. Ugyanabban a pillanatban a fák közül egy puskagolyó keresztülsüvített az ajtón, és szilánkokra tépte a doktor muskétáját.

Az ostromlók, mint a majmok vetették át magukat a kerítésen. A lovag és Gray újra meg újra tüzeltek; három ember elesett, egyik fejjel előre a tisztásra, kettő hátra a külső oldalon. De ezek közül az egyik, úgy látszik, sokkal jobban megijedt, mint amennyire megsebesült, mert egy szempillantás alatt újra talpon volt, és azon nyomban eltűnt a fák között.

Kettő a fűbe harapott, egy megszaladt, négynek sikerült megvetnie a lábát a palánkon belül, míg az erdő oltalma alatt hét vagy nyolc ember, akiknek mindegyike, úgy látszik, több puskával volt ellátva, szüntelenül erős, bár teljesen eredménytelen tűz alatt tartotta a cölöpvárat.

A négy támadó, aki átjutott a palánkon, egyenesen az épületnek rohant, nagyokat kurjantva, futás közben ordítva, a többiek pedig a fák közül visszaüvöltöttek, hogy bátorítsák őket. Számos lövés esett részünkről, de az embereink olyan izgatottak voltak, hogy egyik sem talált. A négy kalóz egy pillanat alatt fönn volt a domb tetején, a nyakunkon.

Job Andersonnak, a kormányosnak feje megjelent a középső lőrésnél.

- Csak nekik, fiúk, bátran! - ordította mennydörgő hangon.

Ugyanebben a pillanatban egy másik kalóz megragadta Hunter puskáját a csövénél, kicsavarta a kezéből, keresztültaszította a lőrésen, és egy szédítő ütéssel úgy vágta mellbe a szegény fickót, hogy az eszméletlenül terült el a földön. Ezenközben egy harmadik, sértetlenül futva, megkerülte a házat, hirtelen az ajtónál termett, és kardjával nekiesett a doktornak.

A helyzetünk teljesen megfordult. Egy perccel előbb még fedezékből tüzeltünk a védtelen ellenségre, most mi voltunk oltalom nélkül, és egyetlen csapást sem tudtunk viszonzni.

A cölöpvár tele volt füsttel, és ennek köszönhattuk viszonylagos biztonságunkat. Kiáltások, nagy zavar, pisztolyvillanások és dörrenések és egy hangos felhördülés zúgtak összevissza a fülemben.

- Kifelé, legények, kifelé, és odakünn szálljatok velük szembe! A kardokat! - kiáltotta a kapitány.

Fölkaptam egy kardot a halom tetejéről, és valaki mellettem ugyanakkor megragadott egy másikat, miközben valaki mély sebet ejtett a csuklómon, én azonban alig éreztem. Kírontottam az ajtón, a tiszta napfényre. Valaki a sarkamban volt, de nem tudom, kicsoda. Közvetlenül előttem a doktor kergette ellenfelét lefelé a dombról, és éppen, amikor pillantásom ráesett, csapott le rá kardjával, úgy, hogy az hatalmas vágással az arcán, kapálódzva hanyatt vágódott.

- Kerüljétek meg a házat, legények! Kerüljétek meg! - kiáltotta a kapitány, és még a nagy kavarodásban is észrevettem valami változást a hangjában.

Gépiesen engedelmeskedtem, kelet felé fordultam, és magasra emelt karddal megkerültem a ház sarkát. A következő percben szembetalálkoztam Andersonnal. Nagyot ordított, megforgatta handszárját a feje fölött, s az megcsillant a napfényben. Annyi időm sem volt, hogy megijedjek, hanem éppen mielőtt a csapás lesújtott volna egy szempillantás alatt félreszökkenem, lábam megsűszött a puha homokban, és bukfacezve gurultam le a lejtőn.

Mikor először kirohantam az ajtón, a többi kalóz már megrohanta a sáncot, hogy végezzen velünk. Egyik emberük, fején egy piros hálósipkával, kardját szájában tartva, már a tetőre is fölért, és átvette az egyik lábát. Mindez oly rövid ideig tartott, hogy mikor újra lábra tudtam állni, még mindenkit ugyanabban a helyzetben láttam, a vörös sipkás fickót még mindig félúton a kerítés tetején, egy másikat pedig, amint éppen kidugta a fejét a palánk tetején. És mégis, ez alatt a lélegzétvételnél is idő alatt a küzdelem eldőlt, és a győzelem a miénk lett.

Gray, aki a sarkamban volt, levágta a hatalmas termetű csónakmestert, mielőtt még az magához tért volna a zavarból, amely céljavesztett csapása miatt elfogta. Egy másikat a lőrésnél lőttek le, éppen, amikor a házba akart tüzelni; haldokolva feküdt, kezében a még füstölő pisztollyal. Egy harmadikat, amint észrevettem, a doktor intézett el, egyetlen csapással. A négy közül, aki átmászott a palánkon, csak egy maradt sértetlen, s az kardját a csatatéren hagyva most halálfélelemtől üzetve, újra kifelé mászott.

- Tüzelj! Tüzelj a házból! - kiáltotta a doktor. - És ti, fiúk, vissza a fedezékbe!

De senki sem fogadta meg a szavát; egyetlen lövés sem dördült el, s az utolsó ostromlónak is sikerült elmenekülnie, és eltűnnie a többiekkel az erdőben. Három másodperc alatt nem maradt más hátra az egész ostromló csapatból, csak az öt halott, négy a palánkon belül, egy kívül.

A doktor, Gray és én teljes sebességgel rohantunk vissza az oltalmazó házba. Mert az élve maradt kalózok hamarosan visszatérhettek oda, ahol puskáikat hagyták, és a tüzelés bármelyik percben újra megindulhatott volna.

A ház belseje ekkor már valamennyire megtisztult a füsttől, és egy szempillantás alatt láthattuk - mekkora árat fizettünk a győzelemért. Hunter még mindig kábult állapotban feküdt; Joyce keresztüllőtt fejjel feküdt a lőrése mellett, s meg sem mozdult többé. A középben pedig a lovag a kapitányt támogatta, s egyik sápadtabb volt a másikinál.

- A kapitány megsebesült - szólt Trelawney úr.

- Elszaladtak a zsidványok? - kérdezte Smollett kapitány.

- Már amelyik tudott - válaszolt a doktor -, de legyen nyugodt, öten közülük már nem fognak többé szaladni ebben az életben.

- Öten! - kiáltott föl a kapitány. - No hát, így már jobb. Öten hárommal szemben, maradunk négyen kilenc ellen. Sokkal jobb arány, mint amilyennel indultunk.

- Akkor heten voltunk tizenkilenc ellen, vagy legalábbis azt gondoltuk, ami egyre megy.*

* A lázadók nemsokára már csak nyolcan voltak, mert az a matróz, akit Trelawney lovag az ágyú mellől lőtt le, még aznap este belepusztult sebébe. De ezt a hűséges társaság természetesen csak később tudta meg.

5. AZ ÉN TENGERI KALANDOM

HOGYAN KEZDŐDÖTT TENGERI KALANDOM?

A lázadók nem jöttek vissza, még csak egy lövés sem hangzott többé a fák közül. „Erre a napra megkapták az adagjukat” mint a kapitány megjegyezte. Mi maradtunk a ház gazdái, és háborítatlanul megvizsgálhattuk a sebesülteket, elkészíthettük az ebédet. A lovag és én a főzéshez láttunk, künn a ház előtt, dacolva minden veszéllyel, de még kint is alig bírtunk magunkkal, olyan iszonyatot keltett bennünk a doktor betegeinek hangos jajgatása.

A nyolc ember közül, akiket lövés ért a harcban, csak három lélegzett még: az a kalóz, akit a lőrésnél ért a golyó, Hunter és Smollett kapitány. Az első kettőn már nem lehetett segíteni; a kalóz már a doktor kése alatt meghalt, és Hunter, bár mindent megtettünk, amit csak tehettünk ezen a világon, nem nyerte vissza többé az eszméletét. Még hangosan hörögve, elhúzta az egész napon keresztül, mint odahaza az öreg kalóz a gutaütés után; de mellcsontját bezúzta a golyó, és a koponyája betörött esés közben; s még aznap éjjel, észrevétlenül elköltözött Teremtőjéhez.

Ami a kapitányt illeti, az ő sebei súlyosak voltak ugyan, de nem életveszélyesek. Semelyik szervét nem érte sérülés. Anderson golyója - mert Job volt az, aki először rálőtt - eltörte a lapockáját, és érintette a tüdőt, de nem komolyan. A második lövés csak a lábikra néhány izmát találta.

- Biztosan föl fog gyógyulni - mondta a doktor -, de addig... ami pedig jó néhány hét... nem szabad sem járnia, sem a karját mozdítania és hacsak lehet, még beszélnie sem.

Az én véletlenül kapott sebem a csuklómon csak szúnyogcsípés volt. Livesey doktor tapaszt ragasztott rá, és ráadásul meghúzta a fületem.

Ebéd után a lovag és a doktor egy ideig a kapitány mellett ültek és tanácskoztak, miután pedig szívük szerint kibeszélték magukat, nem sokkal dél után, a doktor fölvette kalapját és pisztolyait, derekára csatolta kardját, zsebre vágta a térképet, egy puskával a vállán átmászott a palánk északi oldalán, és gyors léptekkel eltűnt a fák között.

Gray és én egymás mellett ültünk a cölöpvár másik végében, hogy ne halljuk tisztjeink tanácskozását. Gray kivette szájából a pipáját, és elfelejtette visszadugni, annyira megdöbbenette ez a látvány.

- Mi ez, az ördögbe is! - mondta. - Hát megbolondult az a Livesey doktor?

- Miért bolondult volna meg? - mondtam. - Ő az utolsó közöttünk, akiről ezt lehetne hinni.

- Hát pajtás - szólt Gray -, lehet, hogy nem bolondult meg, de ha ő nem bolond, akkor én vagyok az, ezt jegyezd meg!

- Pedig én tudom. - feleltem -, a doktornak megvan a maga terve. És ha nem csalódom, akkor most Ben Gunnt keresi föl.

Amint később kiderült, igazam volt; de közben, míg a házban fojtó volt a hőség, és a kis homoktiszta palánkon belül izzott a délutáni napfényben, én már egy másik gondolatot kezdtem forgatni a fejemben, mely korántsem volt olyan helyesnek mondható. Tudniillik, irigyelni kezdtem a doktort, aki a fák hús árnyékában bandukol, körülötte madárszó és kellemes fenyőillat, míg én ott sültöm a pokol forróságában, ruhám odaragadt a gyantás cölöphöz,

és annyi vér volt körülöttem, annyi szegény holttest feküdt körös-körül, hogy olyan irtózás fogott el, amely szinte fölért a félelemmel.

Mialatt a padlót mostam föl a vértől, s utána az ebédnél használt evőeszközöket, ez az irtózás és irigység egyre fokozódott,- míg végre, mikor egy kenyeres zsák közelébe értem, és senki sem figyelt rám, megtettem az első lépést elillanásom érdekében, és mindkét kabátzsebemet megtöltöttem kétszersülttel.

Lehet, hogy bolond voltam: annyi bizonyos, hogy meggondolatlan és vakmerő cselekedetre szántam rá magamat; de elhatároztam, hogy olyan elővigyázatosan hajtom végre, ahogyan csak tudom. Bármilyen történjék is velem, ez a kétszersült másnap estig legalább az éhenhalástól megment.

A legközelebbi dolog, amire rátettem a kezemet, egy pár pisztoly volt, és minthogy puskaporos szaru és golyó már volt a birtokomban, úgy éreztem, hogy eléggé föl vagyok fejezve.

Ami a tervemet illeti, az magában véve nem is volt rossz. Elhatároztam, hogy leosonok azon a homokos földnyelven, amely a horgonyzóhelyet kelet felől elválasztja a nyílt tengertől, aztán fölkeresem a fehér sziklát, melyet tegnap este fedeztem föl, és meggyőződöm róla, vajon ott rejtette-e el Ben Gunn a maga lélekvesztőjét; még ma is azt hiszem, hogy ezt érdemes volt megtennem. De mert bizonyos voltam benne, hogy nem fogok engedélyt kapni az erőd elhagyására nem volt más hátra, minthogy búcsúzás nélkül távozzam, és akkor surranjak ki, mikor senki sem veszi észre; ez pedig olyan helytelen módja volt cselekedetemnek, mely az egészet elrontotta. De hát gyerek voltam, és makacs.

Végre az események úgy alakultak, hogy pompás alkalom kínálkozott a szökésre. A lovag és Gray a kapitány sebeinek kötözésével voltak elfoglalva, a part felé vezető út nyitva állott. Mint a nyíl suhantam át a kerítés fölött, és eltűntem a fák sűrűjében; mielőtt még távollétemet észrevehették volna, már a társaim hangja sem ért volna utol.

Ez volt a második bolond tettem, mely még sokkal rosszabb volt, mint az első, mert ennek következtében csak két ép ember maradt a ház védelmére; de éppúgy, mint az első, ez a tettem is mindnyájunkat közelebb vitt a megmeneküléshez.

Figyelmesen nekivágtam a sziget keleti partjának, mert elhatároztam, hogy a tenger felőli oldalon kúszom végig a földnyelven, nehogy a hajóról valamiképpen észrevegyenek. Már késő délutánra járt az idő, bár még mindig tartott a forróság és a napsütés. Amint előrenyomultam a magas fák között, már messziről hallottam nemcsak a hullámok állandó moraját, hanem még valami zúgást is a levelek és suhogást az ágak között, ami arra mutatott, hogy a tengeri szél ezúttal a szokottnál is erősebb.

Nemsokára megcsapott a hideg légáramlat; még csak néhány lépést tettem, és kiértem a nyílt erdőszélre; előttem terült el a napsugaras kék tenger a látóhatárig, a hullámok pedig tajtékosan, harsogva verődtek a partnak.

Sohasem láttam nyugodtnak a tengert a *Kincses-sziget* körül. Perzselő napsütésben is, tökéletes szélcsendben is, amikor a tenger tükre sima és kék, ezek a nagy parti hullámok mégis éjjel-nappal szüntelenül mennydörögve csapkodtak a sziget külső szélein, és nem hiszem, hogy volt olyan hely a sziget mélyén, ahová lármájuk el ne hallatszott volna.

A hullámtorlás közelében nagy örömmel lépkedtem előre, s mikor úgy hittem, hogy eléggé messze lehetek dél felé, akkor néhány sűrű bokor védelme alatt nagy ügyel-bajjal fölmásztam a földnyelv gerincére.

Mögöttem volt a tenger, előttem a horgonyzóhely. A tengeri szél, mintha csak szokatlan hevedése folytán hamarabb kitombolta volna magát, már elhallgatott; könnyű, változékony széláramlatok váltották föl déli és délkeleti irányból, melyek nagy ködfelhőket tereltek maguk előtt; a kikötő, mely elől a *Csontváz-sziget* elfogta a szelet, ólmos mozdulatlanságban feküdt, mint mikor először ideérkeztünk. Ez a töretlen tükörlap a legnagyobb pontossággal adta vissza a *Hispaniola* képét az árboccsúcstól, amelyen a Jolly Roger lebegett, egészen a víz színéig.

Mellette volt az egyik csónak, Silver ült a tatjában - őt mindig megismertem -, két másik ember pedig a hajó hátsó korlátja fölött hajolt ki, az egyik piros sapkában - ugyanaz a gazfickó, akit néhány órával azelőtt a palánk tetején láttam lovagolni. Úgy látszott, hogy beszélgetnek és nevetgélnek, bár ekkora - több mint egymérföldnyi - távolságból természetesen egy szavukat sem hallottam. Egyszer csak borzasztó, földöntúli sikoltás ütötte meg a fülemet, melytől először rettentően megijedtem, bár hamarosan ráismertem Flint kapitány hangjára, sőt, még azt is hittem, hogy ki tudom venni a madarat tarka tollaival, amint gazdája csuklóján gubbasztott.

Néhány perc múlva a csónak elevezett a hajó mellől, és a part felé tartott, a piros sapkás és társa pedig lement a kabinba.

Körülbelül ugyanekkor a nap is lebukott a *Messze-látó* mögött, és mivel a köd rohamosan sűrűsödött, most már gyorsan szállt le a sötétség. Láttam, hogy ha még az este meg akarom találni a lélekvesztőt, nem szabad időt vesztegetnem.

A fehér szikla, bár a bokrok közül eléggé látható volt, még mindig mintegy nyolcadmérfnövel lejjebb feküdt a földnyelv mellett, és nem kis időmbe került, míg a bozót között kúszva - gyakran négykézlábra ereszkedve - hozzá tudtam férközni. Csaknem éjszaka volt már, mikor kezemmel megérintettem felületét. Éppen alatta egy rendkívül szűk, zöld fűvel borított barlangocska rejtőzött a homok és a szigeten sűrűn termő haraszt között; a mélyedés közepén egy kis kecskebőr sátrat pillantottam meg, amilyent Angliában a cigányok szoktak magukkal hordani.

Leugrottam a mélyedésbe, fölemeltem a sátor egyik lapját, s íme, ott volt Ben Gunn lélekvesztője - saját kezével készítette; ha valami valaha házi készítmény volt, hát ez aztán az: otromba, görbe tákolmány, görcsös fából, szőrével befelé fordított kecskebőr huzattal bevonva. Rettenetesen szűk volt, még az én számomra is, és alig tudom elképzelni, hogyan tarthatott a víz színén egy felnőtt embert! Egy apró ülés volt benne, olyan alacsonyan, amilyen alacsonyan csak lehetett, valami támasztóléc volt az orrában és egy dupla evező.

Azelőtt nem láttam olyan lélekvesztőt, amelyet a régi britek használtak, de azóta a szemem elé került egy, és így nem adhatok jobb fogalmat Ben Gunn ladikjáról, mintha azt mondom, hogy olyan volt, mint a legelső és legrosszabb lélekvesztő, amit ember valaha összetákolott. De mindenesetre rendelkezett a lélekvesztők legfontosabb jó tulajdonságával: olyan könnyű volt, hogy bárhová el lehetett cipelni.

Most, hogy megtaláltam a csónakot, azt hinnétek, egyelőre elegendő is volt a csatangolásból; csak hogy közben újabb ötletem támadt, amely olyan lelkesedéssel töltött el, hogy azt hiszem, még akkor is megvalósítottam volna, ha maga Smollett kapitány állt volna az utamba; ugyanis azt terveztem, hogy az éj leple alatt odasiklom a *Hispaniolához*, elvágom a horgonykötelét s szabadjára bocsátom, érjen partot ott, ahol tetszik neki. Mert szilárd volt a föltevés, hogy a lázadóknak a délelőtti kudarc után nincs őszintébb vágyuk, mint hogy fölszedjék a horgonyt, és nekivágjanak a tengernek. Úgy gondoltam, hogy ezt nagyszerű lesz megakadályozni, s most, mikor láttam, hogy a hajóörököt csónak nélkül hagyták, a dolog még csak nem is tűnt különösen kockázatosnak. Leültem hát, és vártam, míg beáll a teljes sötétség, közben pedig kedvemre jóllaktam a kétszersültből. Tízezer éjszakából sem válogathattam volna ki erre a

célra alkalmasabbat. A köd most eltakarta az egész égboltot. Mihelyt a nap utolsó sugarai kihunytak és eltűntek, koromsötétség borult a *Kincses-szigetre*. Mikor végre vállamra kaptam a lélekvesztőt, és kibotorkáltam vele a mélyedésből, ahol vacsorámat elköltöttem, már csak két pont látszott az egész kikötőben.

Egyik a nagy tűz volt a parton, ahol a kalózok visszavert csapata tivornyázott a mocsárban. A másik csak egy elmosódott fényfolt a sötétségben. A horgonyzó hajó fekvését jelezte. A *Hispaniola* az apály következtében megfordult - most az orrával állt felém -, az egész hajón csak a kabinban volt világosság; amit én láttam, nem volt egyéb, mint a hátsó ablakból kiszűrődő lámpafény visszfénye a ködben.

Az apály már jó ideje tartott, úgyhogy széles és nedves homokparton kellett keresztülgázolnom - néha bokán felül besüppedt a lábam -, mielőtt a visszahúzódó víz szélét elértem, és nem kis erőfeszítembe és ügyességembe került, míg fenekével lefelé el tudtam helyezni a lélekvesztőt a víz felületén.

AZ APÁLYBAN

A lélekvesztő - elég alkalmam volt megismerni, mielőtt búcsút vettem volna tőle - igen biztonságos volt olyan valakinek, aki nem nagyobb és súlyosabb nálam: jól úszott, és hasznavehetőnek bizonyult, de szörnyű nehezen lehetett boldogulni vele, mert csökönyös és ferde volt. Tehettél, amit akartál - folyton félresiklott az egyenes irányból, és legszívesebben körbe-körbe forgott.

Maga Ben Gunn is elismerte, hogy „bajos vele, míg az ember ki nem ismeri a viselkedését”.

Annyi szent, hogy én nem ismertem a „viselkedését”: Fordult az minden irányban, csak arra nem, amerre kellett; a legtöbbször oldalvást haladt, s bizonyos vagyok benne, hogy ha nincs segítségemre az apály, sohasem érem el a hajót. De szerencsémre, lapátolhattam, ahogy akartam, az apály sodra egyre beljebb vitt, s így oly szépen utamba került a *Hispaniola*, hogy alig téveszthettem volna el az irányt.

Először csak úgy rémlett előttem, mint valami folt, amely még a sötétségnél is feketébb, aztán egyszerre alakot kezdett ölteni a hajótest meg az árbocok, és a következő pillanatban - nekem legalábbis úgy tetszett (mert minél közelebb jutottam, annál gyorsabb lett az apály sodra) - odakerültem a horgonykötél mellé, és belefogóztam.

A horgonykötél úgy megfeszült, mint az új húrja, és olyan erővel, hogy egyre rángatta a horgonyt. A hajó teste körül a sötétségben az örvénylő ár úgy zúgott és csobogott, mint egy kis hegyi patak. Ha egyet vágok a matróbicskával, a *Hispaniola* szépen elsuhan az apály sodrában.

Ez eddig szép lett volna, de nyomban az is eszembe jutott, hogy a megfeszült horgonykötél, ha hirtelen elvágják, van olyan veszedelmes, mint a rúgós paripa. Tízet egy ellen: ha olyan vakmerő vagyok, és elvágom a *Hispaniolát* a horgonyától, akkor csónakostul bukfencet vettem volna a víz fölött.

Ez teljesen kiverte a szándékomat a fejemből, és ha a sors megint nem kedvezett volna nekem, akkor le kellett volna tennem a tervemről. De a könnyű légáramlatok, melyek délkelet és dél felől megindultak, az éj beállta után délnyugat felől kezdtek fújdogálni. Éppen, mialatt tűnődtem, egy szélroham érkezett, megkapta a *Hispaniolát*, és az apály árja ellenébe hajtotta; legnagyobb örömömre éreztem, hogy a horgonykötél enged a szorításom alatt, és a kezem, mellyel megmarkoltam, egy másodpercre víz alá kerül.

Erre hirtelen eltökéltem magam, kivettem a bicskám, fogammal fölnyitottam, és a kötél szálait egymás után elvágtam, míg az egész hajót már csak két szál tartotta.

Ezután csöndesen maradtam, és vártam az alkalmat, hogy ezeket is elvághassam, ha majd a következő szélroham tovább lazítja feszességüket.

Közben egész idő alatt hallottam a hangos beszélgetés zaját a kabin felől; de az igazat megvallva annyira el voltam foglalva más gondolatokkal, hogy alig füleltem oda. Most azonban, mikor nem akadt egyéb dolgom, kezdtem jobban fölfigyelni.

Az egyik hangban ráismertem Israel Handséra, a kormányoséra, aki a régi időkben Flint kapitány tüzére volt. A másik természetesen az én piros hálósipkás barátom volt. Mind a ketten nyilvánvalóan már alaposan a kancsó fenekére néztek, de azért még folytatták az ivást: míg én ott hallgatóztam, egyikük részeg kurjongatással föltépte a hátsó ablakot, és kihajított rajta valamit, amiről gondoltam, hogy egy üres palack lehetett. De nemcsak részekek voltak, hanem veszettül dühösek is. A káromkodás úgy hullott, mint a jégeső, és egyre-másra olyan kitörések következtek, hogy biztosra vettem: az ügy verekedéssel végződik. De a civakodás minden egyes alkalommal elsimult, a hangok valamivel halkabban dörmögtek tovább, míg be nem állott egy újabb válság, és éppen úgy, mint az előzőek, ez is elmúlt baj nélkül.

A parton láthattam a nagy tábortűz fényét, amint nyájasan lobogott a part menti fák között. Valaki egy bús, régi, egyhangú matrónótát énekelt, a hangját minden verssor végén leeresztve és megreszkettetve, s a dalnak, úgy látszik, nem volt addig vége, míg az énekes ki nem fogyott a türelemből. Utazásunk közben nemegyszer hallottam, és megjegyeztem belőle ezeket a szavakat:

*Csak egy matróza maradt élve,
Bár hetvenötlet szállt a vízre.*

Arra gondoltam, hogy ez a nóta túlságosan is fájdalmas olyan társaság számára mely a délelőtt folyamán oly súlyos veszteségeket szenvedett. De mindabból, amit tapasztaltam, rég megtanultam, hogy ezek a kalózok érzéketlenebbek voltak, mint maga a tenger, amelyen vitorláztak.

Végre megérkezett a szellő; a vitorlás megbillent, és közelebb jött hozzám a sötétben; éreztem, hogy a horgonykötél még jobban meglazul, és ekkor kemény erőfeszítéssel keresztülvágtam az utolsó szálakat.

A szellő nemigen érte az én ladikomat, s így csaknem egy szempillantás alatt odasodrótam a *Hispaniola* elejéhez. Ugyanebben a pillanatban a vitorlás lassan sarkon fordult, és szépen megindult az áramlaton át.

Elkezdtem dolgozni az evezőmmel, mint az eszeveszett, mert minden pillanatban attól kellett tartanom, hogy a hajó a víz alá nyom; de mivel láttam, hogy nem tudom a ladikomat nyomban ellökni tőle, egyenesen a fara felé igyekeztem. Itt végre sikerült elmaradnom a veszedelmes szomszédától - és éppen, amikor megadtam az utolsó lökést, kezembe akadt egy vékony kötél, mely a fedélzetről a hátsó korláton keresztül lógott le. Rögtön megmarkoltam. Hogy mi volt a célom vele, azt nehezen tudnám megmondani. Először csak ösztönös cselekedet volt; de amint a kezemben tartottam, és éreztem, hogy oda van erősítve a hajóhoz, úrrá lett fölöttem a kíváncsiság, és elhatároztam, hogy egy pillantást vetek az ablakon át a kabin belsejébe.

Előbbre és előbbre csúsztattam kezem a kötélen, így nyomultam közelebb a hajóhoz, és mikor úgy gondoltam, hogy már eléggé közel vagyok hozzá, megkockáztatva a legnagyobb veszélyt, félig fölemelkedtem, s így megpillanthattam a kabin mennyezetét és belsejének egy kis részét.

Ezalatt a vitorlás és kised kísézője, vígan siklott az öböl vizén keresztül: valóban már egy irányban voltunk a tábortúzzal. A hajó, mint a matrózok mondani szokták, hangosan „csevegett”, amint átszelte a hömpölygő, csobogó hullámok sokaságát; s amíg az ablakpárkányon be nem tekintettem, nem tudtam megérteni, hogy az örök miért nem riadnak föl. De elég volt egyetlen pillantás, és az alattam ingó fölborulással fenyegető ladikból nem is mertem egy pillantásnál többet vetni a kabinba. Láttam, amint Hands és társa halálos dulakodásban, egymás torkát markolászva akaszkodtak össze.

Ismét leereszkedtem az evezőpadra, s éppen idejében, mert majdnem felborultam. Egy ideig nem láttam mást, mint ezt a két dühödt, vérpiros arcot, amint egymás mellett himbálóznak a füstös lámpa alatt; becsuktam a szememet, hogy újból hozzászoktassam a sötétséghez.

A végtelen ballada végre végéhez érkezett, és a tábortűz körül az egész megfogyatkozott legénység rágyújtott a karénekre, amelyet annyiszor hallottam:

*Heten a halott ládján -
Yo-ho-ho, meg egy üveg rum!
A többivel végzett a rum s a sátán -
Yo-ho-ho, meg egy üveg rum!*

Éppen arra gondoltam, hogy a rum meg a sátán ebben a percben milyen buzgón végzi munkáját a *Hispaniola* kabinjában, mikor meglepetésemre egy hirtelen lökés érte a lélekvesztőt. Ugyanabban a pillanatban megingott, és mintha irányt akart volna változtatni. Az áramlat sebessége eközben - különös módon - fokozódott.

Tüstént kinyitottam a szememet. Körülöttem mindenütt apró hullámfödrek táncoltak, éles freccsenéssel csaptak át egymáson, és könnyedén foszforeszkáltak. Maga a *Hispaniola*, amelynek nyomában néhány yardnyira engem is még mindig sodort az ár, mintha megtántorodott volna, és láttam, hogy árbocai egyet billentek az éjszaka sötétjében; valóban, amint jobban megfigyeltem, már bizonyos voltam benne, hogy a hajó déli irányba fordul.

Hátranéztem, és a szívem nagyot dobbant. Egyenesen mögöttem lobogott a tábortűz. Az áramlat derékszögben megfordult, magával hurcolta a karcsú vitorlást és a kicsiny, táncoló lélekvesztőt; egyre gyorsabb iramban, egyre erősebb ringással, egyre hangosabb locsogással, örvénylőbb forgással tartott a szoroson át a nyílt tenger felé.

Hirtelen nagyot zökkent előttem a vitorlás, talán húsz fokkal is eltért irányától; nyomban ezután egyik kiáltás a másikat követte a fedélzeten. Hallottam, hogyan dobognak a lábak a kabin lépcsőjén, és tudtam, hogy a két részeg legalábbis megszakította a dulakodást, és ráeszmélt a szerencsétlenségre.

Lefeküdtem, és meglapultam a nyomorúságos ladik fenekén, és áhítatosan a Teremtőnek ajánlottam lelkemet. Biztos voltam benne, hogy a szoros kijáratnál valami zátonyra kerülünk, melyen tombolva törnek meg a hullámok, és ahol minden bajomnak egyszerre vége szakad. És bár a halál gondolatát talán el tudtam viselni, közeledő végzetemmel nem bírtam szembenézni.

Valószínűleg órákon keresztül feküdtem így, állandóan ide-oda dobáltak a hullámok, egyszer-másszor végiglocsolt a röpködő tajték, s nem volt pillanat, melyben ne vártam volna, hogy a következő zuhanásnál elér a halál.

Fokozatosan erőt vett rajtam a bágyadtság; rettegéseim közepette is valami zsibbadás, valami hirtelen kábulat borította el agyamat, míg végre megkönyörült rajtam az álom; ott hevertem hullámvert lélekvesztőmön, és álmodtam az édes otthonról, meg az öreg *Benbow Admirális*ról.

UTAZÁS A LÉLEKVESZTŐBEN

Fényes nappal volt, mikor felébredtem, és láttam, hogy csónakommal a *Kincses-sziget* délnyugati csúcsa körül hányódom. A nap már fönn járt az égen, de még elrejtette előlem a *Messzelátó* hatalmas tömege, mely ezen az oldalon félelmetes szikláival szinte a tengerig ért.

A *Horgonycölöp-fok* és a *Keresztárboc-halom* a könyökömnél feküdtek: a domb kopáron és feketén, a hegyfok negyven-ötven láb magas szirtekkel körülvéve, és legördült sziklák hatalmas tömegével szegélyezve. Alig egy negyedmérföldnyire lehettem a szárazföldtől, és első gondolatom az volt, hogy partra evezek.

De ezt a tervemet hamar feladtam. A leomlott sziklák között üvöltő táncot jártak a torlódó hullámok; minden másodpercben nagy zajjal verődtek vissza a habok, nehéz tajték csapott magasra és hullott újra alá; szinte láttam magamat, hogy ha közelebb merészkedem, mint zúzódok halálra a meredek parton, vagy hiába feszítem meg minden erőmet, hogy fölkapaszkodjam a kiugró szirtekre.

És ez még nem volt minden; egyszerre csak hatalmas, nyálkás testű szörnyetegeket vettem észre, amint szorosan egymás mellett mászkáltak a lapos, tábla alakú köveken, vagy hangos ordítással vízbe vetették magukat - olyanok voltak, mint megannyi hihetetlen nagyságú házatlan csiga -, s egyszerre negyvenen vagy hatvanan verték föl a hegyeket ugatásukkal.

Azóta megtudtam, hogy tengeri oroszlánok voltak, teljesen ártalmatlan lények. De rút külsejük, ráadásul a megközelíthetetlen tengerpart és a magas hullámverés teljesen elvette a kedvem a partraszállási kísérlettől. Úgy éreztem, szívesebben halok éhen a tengeren, mintsem hogy ilyen veszedelmekkel szálljak szembe.

Közben pedig úgy gondoltam, hogy jobb alkalom is kínálkozik számomra. A *Horgonycölöp-foktól* északra széles, lapos part terül el, melyen apály idején hosszú, sárgás homokkal borított földcsik marad szabadon. Ettől északra ismét egy másik hegyfok fekszik - az *Erdős-fok*, ahogy a térképen jelölve van -, ezt hatalmas, örökzöld fenyőfák lepik el, melyek egészen a tenger széléig lehúzódnak.

Visszaemlékeztem arra, amit Silver mondott az áramlatról, amely északi irányba halad végig a *Kincses-sziget* egész nyugati partja mentén; és mivel észrevettem, hogy máris ennek a sodrába kerültem, jobbnak láttam, ha magam mögött hagyom a *Horgonycölöp-fokot*, és minden erőmet a nyájasabb külsejű *Erdős-foknál* történendő partraszállási kísérlethez tartogatom.

A tengeren hatalmas, sima hullámok sorakoztak. A szél enyhén, egyenletesen fújt dél felől, az áramlattal egy irányban, úgyhogy a lágyan hömpölygő hullámok nem törtek meg, hanem töretlenül vonultak előre.

Ha ez másképpen történik, régen elpusztultam volna; de még így is meglepetve tapasztaltam, milyen ügyesen és biztosan siklik a víz felett az én apró, könnyű ladikom. Gyakran, amint nyugodtan feküdtem hanyatt az alján, és csak a szemem sarkából néztem át a pereme fölött, láttam a rettentő kék hullámtömeget, amely egyenesen a fejem fölött tornyosult, és a lélekvesztő mégis, mintha rugókon táncolt volna, a túlsó oldalon leszállt a hullámvölgybe oly könnyedén, mint a madár.

Egy kis idő múlva nagyon vakmerő lettem, és fölültem, hogy kipróbáljam, mennyire értek az evezéshez. De egy lélekvesztőnél a súlyelosztás legkisebb változása is igen nagy változást idéz elő, és erősen megváltoztatja a ladik viselkedését. Alighogy megmozdultam, a lélekvesztő abbahagyta eddigi lengé, táncos szökdelését, és egyenesen lerohant a víz lejtőjén, olyan mere-

deken, hogy egészen elszédített, aztán tajtékot fröcskölve, mélyen belevágta orrát a következő hullám oldalába.

Egészen átáztam, megrémültem, és gyorsan visszafeküdtem régi helyzetembe, mire a lélekvesztő visszanyerte előbbi egyensúlyát, és éppolyan kecsesen siklott velem tovább a habok között, mint azelőtt. Nyilvánvaló volt, hogy nem szabad ellenkezni vele, és ekképpen, minthogy sehogyan sem tudtam befolyásolni a futását, milyen reményem maradt, hogy valaha partot érek?

Szörnyen megijedtem, de azért nem vesztettem el a fejemet. Először is matrózsapkámmal nagyon óvatosan, lassan kimertem a vizet a ladikból, aztán a szememet ismét a lélekvesztő peremére szegezve, tanulmányozni kezdtem, hogyan tud olyan könnyedén keresztülsiklani a nagy hullámokon.

Úgy tapasztaltam, hogy egy-egy hullám, nem az a hatalmas, sima vízhegy, amilyenek a partról vagy a hajó fedélzetéről látszik; ormok, fennsíkok és völgyek váltakoznak benne. A lélekvesztő, ha nem zavarta senki, olyan ügyesen fordult mindig az oldalak felé, hogy úgyszólván átfurakodott ezeken az alacsonyabb helyeken keresztül, és kitért a meredek lejtők és magas, leomló hegycsúcsok elől.

- Nos hát - gondoltam magamban.- nyilvánvaló, hogy így kell fekve maradnom, amint vagyok, nem szabad megbolygatnom az egyensúlyt; de az is kétségtelen, hogy kidughatom a ladik oldala fölött az evezőt, és időről időre a simább részeken egyet-kettőt lökhetek vele a szárazföld felé.

A gondolatot rögtön tett követte. Könyökömre támaszkodva feküdtem, a legkényelmetlenebb helyzetben és hébe-hóba egy-egy gyöngé rántással igyekeztem a ladik orrát a part felé terelni.

Nagyon fárasztó és lassú munka volt, de szemlátomást mégis teret nyertem; egyre inkább közeledtem az *Erdős-fok* felé, és bár kétségtelen volt, hogy nem fogom elérni ezt a pontot, mégis néhány száz yarddal közelebb jutottam kelet felé. Láttam a friss zöld fák csúcsait, amint egyszerre hajlongtak a szélben, és biztosra vettem, hogy baj nélkül érem el a következő hegyfokot.

A legfőbb ideje volt, mert iszonyúan kezdett kínozni a szomjúság. A napsugarak tüze felülről és ezerszeres visszatükröződésük a habokról, a rám hulló és rajtam párolgó tengervíz, mely még az ajkamat is sóval vontá be, egyesült erővel égette a torkomat, és gyötrő fejfájást okozott. Amint a közvetlen közelből megpillantottam a fákat, majd elepedtem a vágyakozástól, de az áramlat csakhamar túlvitt a kikötésre alkalmas helyen, és mikor föltárult előttem a nyílt tenger, olyasmit láttam, ami arra indított, hogy tervemet megváltoztassam.

Egyenesen előttem, alig egy félmérföldnyire tőlem, megpillantottam a *Hispaniolát*, kibontott vitorlákkal. Biztosra vettem természetesen, hogy elfognak, de annyira kínozott a szomjúság, hogy nem tudtam volna megmondani, vajon örüljek-e, vagy bánkódjam erre a gondolatra; és mielőtt még bármi elhatározásra jutottam volna, olyan meglepetés kerített hatalmába, hogy csak bámultam és csodálkoztam.

A *Hispaniolának* a fő- és két csúcsvitorlája volt kifeszítve, és a gyönyörű fehér vászon úgy ragyogott a napfényben, mint a hó vagy az ezüst. Mikor először pillantottam meg, valamennyi vitorlát szél duzzasztotta és körülbelül északnyugati irányban, azt hittem, hogy a fedélzeten levők meg akarják kerülni a szigetet, és úgy akarnak visszajutni a horgonyhelyre. De aztán mindinkább nyugatra fordult, s már arra gondoltam, hogy észrevettek engem, és most üldözni kezdenek. Végre azonban egyenesen szembefordult a széllal, visszavetődött, aztán ott himbálódzott egyhelyben ügyefogyottan, petyhüdt vitorlákkal.

- Ügyetlen fickók - mondtam magamban -, még mindig tökrészegek lehetnek. - És arra gondoltam, hogyan állította volna őket talpra Smollett kapitány.

Közben a hajó lassanként megint oldalra került, a szél megint belekapott vitorláiba, úgyhogy egy-két percig sebesen szállt előre, majd ismét szél ellen fordult, és mozdulatlan maradt. Ez így ismétlődött újra meg újra. Előre-hátra föl-le, északra, délre, keletre és nyugatra a *Hispaniolát* céltalan csapkodó lökések sodorták ide-oda s a vége mindig az volt, hogy a vitorlák ernyedten csüngtek le az árbocfáról. Nyilvánvaló volt, hogy senki sem kormányozza. S ha így áll a dolog, hol van a legénység? Vagy holtrészezen hevernek, vagy elhagyták a hajót - találgattam magamban -, s így talán, ha fel tudok kerülni a fedélzetre, visszavezethetem a hajót a kapitányhoz.

Az áramlat most a lélekvesztőt és a vitorlást egyforma sebességgel hajtotta dél felé. Ami az utóbbit illeti, olyan rendetlenül, szeszélyesen haladt, és néha oly sokáig vesztegelt egy helyben, hogy semmi teret sem nyert, még jó, ha nem veszített. Csak volna annyi merszem, hogy felüljek, és evezni kezdjek, bizonyosan utolérhetném. Volt a tervemnek valami kalandos íze, ami lelkesített, és az elülső lejárattal mellett heverő vizeskanna láttán növekvő bátorságom megkétszereződött.

Fölemelkedtem - azonnal a nyakamba zúduló új tajtékelhő fogadott -, de ezúttal makacsul megmaradtam szándékom mellett; minden erőmmel és a legnagyobb óvatossággal eveztem a kormányos nélküli *Hispaniola* után. Egyszer olyan hatalmas zuhanyt kaptam, hogy meg kellett állnom, és vizet lapátolnom, közben szívem, mint a madár szárnya verdesett; de fokozatosan beletanultam a mesterségbe, és oly ügyesen vezettem a lélekvesztőt a habok között, hogy csak olykor-olykor kapott egy ütést az orrába és én egy maréknyi tajtéket az arcomba.

Most már rohamosan közeledtem a vitorláshoz; láttam, hogyan csillog a napfényben a kormányrúd rézverete, amint az ide-oda hánykolódik, de még egy lélek sem mutatkozott a fedélzeten. Nem gondolhattam mást, mint hogy egészen elhagyatott! Ha pedig nem, akkor az emberek részegen hevernek odalent, ahol talán rájuk is zárhatom az ajtót, és bármit tehetek a hajóval.

Egy idő óta a vitorlás azt tette, ami számomra a lehető legrosszabb volt - egy helyben állt. Orrával csaknem teljesen délnek fordult, és természetesen egész idő alatt ide-oda hánykolódott. Mindannyiszor egy kissé megduzzadtak a vitorlái, és ez egy pillanat alatt megint a szél irányába terelte. Azt mondtam, hogy ez volt számomra a lehető legrosszabb, mert akármilyen tehetetlennek is látszott ebben a helyzetben, noha a vitorlái akkorát csattantak, mint az ágyúlövés, és minden mozdítható dolog fel-alá gördült a fedélzeten, mégis egyre elillant előlem, nemcsak az áramlat sebességénél fogva, hanem azért is, mert hatalmas tömegét egész erejével oldalba kapta a szél.

Végre azonban elérkezett az én pillanatom. A szellő néhány másodpercre egészen elcsendesedett, s az áramlat fokozatosan félreterelte a hajót, úgyhogy a *Hispaniola* lassanként megfordult a tengelye körül, és végül is tatját kínálta nekem a még nyitott kabinablakkal és az asztal fölött libegő lámpával, mely fényes nappal is még egyre égett. A fővitorla mozdulatlanul csüngött, mint egy zászló. Ha nem hajtja az áramlat, a hajó meg sem moccan.

A legutóbbi percekben még teret is veszítettem, de most megkétszerezve minden erőmet, még egyszer megkíséreltem, hogy üldözésem eredményes legyen.

Még százyardnyira sem voltam tőle, mikor hirtelen újra utolérte a szél, belekapaszkodott az egyik vitorla csücskébe, és azzal a hajó megint röplüni kezdett, szinte csak horzsolva a vizet, mint a fecske.

Először kétségbeesés környékezett, de a következő pillanatban már öröm váltotta föl. A hajó egyet fordul és oldalával került felém, majd még egyet, míg a felét, a kétharmadát, majd a háromnegyedét meg nem tette a bennünket elválasztó távolságnak. Már láttam is a hullámokat, amint az előrésze alatt sustorognak. Mérheterlenül nagyoknak tűnt előttem, olyan mélyen voltam alatta a lélekvesztőben.

Aztán hirtelen észre tértem. Alig volt időm arra hogy cselekedjem, és kimeneküljek a veszélyből. Éppen az egyik hullám tetején voltam, mikor a vitorlás átszelte a másikat. A hajórúd a fejem fölött volt. Talpra ugrottam, és a lélekvesztőt a víz alá rúgva fél kézzel elkaptam az ormányrudat, lábammal a vitorlakötelekbe kapaszkodtam, így lógtam kifulladásig, lihegve, mikor egy tompa ütés elárulta, hogy a hajó lerohanta és elsüllyesztette ladikomat, így hát a *Hispaniola* foglya lettem.

BEVONOM A JOLLY ROGER-T

Alighogy elhelyezkedtem a rúdon, a csúcsvitorla csattant egyet, és az ellenkező oldalon duzzadt meg, akkora durranással, mint egy ágyú. A hajó egész testében megrendült az ellenkező irányú lökéstől; de a következő pillanatban, minthogy a többi vitorla még megfeszült, a csúcsvitorla visszacsattant, aztán ernyedten lelógott.

Engem azonban majdnem belevágott a tengerbe; most már nem is vesztegettem az időt, hanem visszakúsztam, végig az ormányrúdon, míg fejjel előre a fedélzetre nem buk fenceztem.

A hajó előrészenek szélmentes oldalán voltam, és a fővitorla, amely még mindig megfeszült, eltakarta előlem a hátsó fedélzet egy részét. Egyetlen lelket sem láttam. A padlódeszkák, melyeket a lázadás óta nem súroltak föl, számos lábnyomtól tarkállottak, és egy letört nyakú üres palack ide-oda gurult a vízkieresztő résekben, mint valami élőlény.

A *Hispaniola* most hirtelen egyenesen a szél mentébe került. A csúcsvitorlák hangosat csattantak mögöttem, a kormányrúd átsapott a másik oldalra; az egész hajó félelmetesen fölemelkedett és megremegett, s ugyanabban a pillanatban a fővitorla rúdja nyöszörgő hangot adó vásznával befelé lendült, és föltárta előttem a hátsó fedélzet szél alatti részét. Ott hevert a két hajóór, annyi bizonyos: piros sapkás barátom a hátán, mereven, mint egy fejszenyél, kiterjesztett karokkal, mintha keresztbe feszítették volna, a fogai kilátszottak nyitott ajkai közül: Israel Hands pedig a korlátnak dőlt, álla a mellére hanyatlott, keze előrelógott a fedélzetre, s napbarnított arca oly fehér volt, mint a viaszgyertya.

A hajó egy darabig ágaskodott, és oldalt szökkenett, mint a csökönyös paripa, a vitorlák hol egyik, hol másik oldalon duzzadtak meg, a rúd ide-oda csapkodott; míg az árboc föl nem nyögött a nagy megfeszüléstől. Olykor-olykor könnyű tajtékfelhő röppent át a korláton, és egy hullám keményen megdöngette a hajó oldalát: ez a hatalmas, mindennel fölszerelt vitorlás ennyivel nehezebben viselte az idő viszontagságait, mint az én házilag készült, ferde oldalú lélekvesztőm, mely ekkor már a tenger fenekén pihent.

Pirossapkásunk a vitorlás minden egyes szökkenésére jobbra-balra gurult; de - kísérteties volt nézni - ez a nyers bánásmód sem testtartásán, sem merev vigyorgásán nem változtatott. A zökkenésekre, mintha Hands is mindjobban magába roskadt volna; lassanként végigterült a fedélzeten, a lába mindjobban előrecsúszott, egész teste a tat felé hanyatlott, úgyhogy az arca lassanként eltűnt előlem. Végül pedig már nem láttam belőle egyebet, mint fülét és egyik barkója kopott fürtöcskéjét.

Ugyanakkor fekete vérfoltokat vettem észre körülöttük a deszkákon; biztosra vettem, hogy részeg dühükben legyilkolták egymást.

Míg így néztem és bámultam, egy csöndes pillanatban, mikor a hajó nem mozdult, Israel Hands kissé megfordult, és halk nyögéssel visszaküzdötte magát abba a helyzetbe, amelyben először megpillantottam. A nyögés, amely kint és halálos gyöngeséget árult el, a nyitott lecsüngő állkapocs, egyszerre a szívemig hatott. De mikor visszaemlékeztem a beszélgetésre, melyet az almás hordóból hallgattam ki, megint eltűnt belőlem minden könnyörület.

A tat felé vettem utamat, míg a főárbc elé nem értem.

- Följöttünk a fedélzetre, Hands úr? - kérdeztem gúnyosan.

Nagy kínnal felém fordította a szemét, de sokkal bágyadtabb volt, semhogy ki tudta volna fejezni meglepetését. Csak arra volt képes, hogy egyetlen szót mondjon: „Pálinkát!”

Úgy láttam, hogy nincs sok vesztegetni való időm; kikerülve a vitorlarudat, mely megint átcsapott a fedélzetre, hátrasiettem, és a légszőkön leszaladtam a kabinba.

Volt itt olyan felfordulás, hogy elképzelni sem lehet. Mikor a térkép után kutattak, minden lakatot letörtek. A padló csupa iszap volt; a gazemberek itt ültek össze inni meg tanácskozni, miután bejárták táboruk körül a mocsarat. A falak, amelyek ragyogó fehérre voltak festve és arannyal beszegve, piszkos kezek nyomait viselték. Az üres palackok tucatszámra csörrentek össze a szoba sarkaiban, követve a hajó himbálózását. A doktor egyik orvosi könyve nyitva feküdt az asztalon, a lapok fele kiszakítva, valószínűleg fidibusznak. A középén pedig még mindig füstös világot vetett a lámpa, homályosan és barnán, mint a sötét festék.

Lementem a pincébe; az összes hordók eltűntek, a palackok közül pedig hihetetlen mennyiséget ürítettek ki és dobtak félre. Kétségtelen, hogy mióta a lázadás kitört, egyetlen ember sem lehetett egy pillanatig sem józan.

Amíg így kutattam mindenfelé, találtam egy üveget, melyben maradt még egy kevés pálinka Hands számára; magamnak pedig előkerítettem egy kis kétszersültet, befőttem, egy nagy marék malagaszőlőt és egy darab sajtot.

Mindezzel fölmentem a fedélzetre, letettem a saját holmimat a kormányrúd mögé, jó messze a kormányos keze elől, majd odamentem a vizeskannához, jó nagyot húztam belőle, és aztán, de csak aztán nyújtottam oda Handsnek a pálinkát.

Legalább egy meszelyre valót hörpintett föl belőle, mielőtt letette.

- Aj, haj - szólalt meg -, a mennykőbe is, de jólesett ez a kis itóka!

Én ezalatt lekuporodtam a saját vackomban, és enni kezdtem.

- Nagyon megsebesült? - kérdeztem.

Fölmordult, vagy inkább azt mondhatnám, ugatott:

- Ha itt volna a hajón az a doktor - mondotta -, egy-két ügyes fogással hamar talpra állítana; de hát látod; nincs már nekem szerencsém, az az én bajom. Ez a kutya meg itten, hát ez bizony halott - tette hozzá a piros sapkás felé intve. - Különben sem volt tengerész. Hanem hát te honnan pottyantál ide?

- Én bizony, azért jöttem ide, hogy birtokomba vegyem a hajót, Hands úr - feleltem -, és maga lesz szíves további intézkedésig engem kapitányának tekinteni. - Elég savanyú képpel nézett rám, de nem szólt semmit. Egy kis szín már kezdett mutatkozni az orcáin, de azért még nagyon betegnek látszott, és hol arrébb csúszott, hol nyugodtan maradt, aszerint, hogy a hajó merre dőlt.

- Egyébként - folytattam -, nem bírom nézni ezt a lobogót, Hands uram; engedelmével be fogom vonni. Inkább semmi, mint ez.

És ezzel, megint elkerülve a vitorlarudat, odarohantam a zászlózsineghez, leszedtem az átkozott fekete lobogót, és a tengerbe hajítottam.

- Isten tartsa meg a királyt - mondtam, és meglobogtattam a sapkámat -, és ezzel vége Silver kapitányságának!

Hands rám szegezte szúrós, alattomos tekintetét, bár állát nem emelte föl a melléről.

- Azt hiszem - szólt végül -, azt hiszem, Hawkins kapitány úr, ön azért szívesen venné, ha valahogy partra juthatnánk. Talán beszélhetnénk erről!

- Miért ne - válaszoltam -, nagyon szívesen, Hands úr. Rajta beszéljen! - Azzal visszamentem az ennivalómhoz, és jó étvággal nekiláttam.

- Ezt az embert - kezdte, bágyadt pillantást vetve a holttest felé - O'Briennek hitták; és egy ronda ír volt... Ez az ember meg én, kibontottuk a vitorlát, és vissza akartunk fordulni. No de ő most már halott; halott, mint a tuskó; és hogy ki fogja kezelni a vitorlát, azt bizony el nem tudom képzelni. Te nem vagy az az ember, annyi bizonyos, hacsak én egy kis útbaigazítást nem adok. Hát idehallgass, te ellátsz engem étellel-itallal, valami öreg nyakravalóval vagy zseb-kendővel bekötöd a sebemet, ennyi az egész; én pedig megmondom neked, mit kell tenni a vitorlával. Ez aztán tisztességes üzlet, azt hiszem!

- Igen ám, de egyet megmondhatok - feleltem, hogy én nem akarok visszamenni Kid kapitány kikötőjébe, hanem az a szándékom, hogy az *Északi-torkolat*ba jussak, és ott szépen homokra futtassam a hajót.

- Tudtam én azt mindjárt! - kiáltott fel a kalóz. - Utóvégre nem vagyok én olyan tökkelütött. Van nekem szemem, vagy mi? Én szerencsét próbáltam, de rajtavesztettem, most te vagy a soron, te fogtad el a jó szelet előlem. Az *Északi-torkolat*ba? Jól van, én nem válogathatok, nem én! Abban is segítségedre lennék, ha egyenesen a *Kivégzések kikötőjébe* akarnád vinni a hajót. A ménkübe is! Segítségedre, bizony.

Nos, ahogyan én láttam, az ajánlat nem is volt esztelen. Nyomban egyezséget kötöttünk. Három perc múlva a *Hispaniola* könnyedén suhant a szélben a *Kincses-sziget* partja mentén, s minden reményünk megvolt rá, hogy még a délelőtt folyamán elérjük az északi csúcsot, aztán még a dagály bekövetkezése előtt ismét leereszkedünk egészen az *Északi-torkolatig*, mikor is nyugodtan part mellé állhatunk a hajóval, és megvárhatjuk, míg az apály megengedi, hogy kilépjünk a szárazra.

Ekkor megkötöttem a kormányrudat, és lementem saját ládámhoz, abban találtam egy puha selyemkendőt, amelyet az édesanyámtól kaptam. Ezzel segitettem Handsnek bekötni a nagy vérző szúrt sebet, melyet a combjába kapott. Azután evett egy keveset, és még egy-két kortyot hörpintett a pálinkából, szemlátomást kezdett magához térni, egyenesebben ült, hangosabban és tisztábban beszélt, szóval mindenképpen úgy nézett ki, mint egy más ember.

A szél bámulatosan kedvező volt. Úgy röptünk előre, mint a madár, a sziget partjai elsuhan- tak mellettünk, és a kilátás minden pillanatban változott. Nemsokára elhagytuk a dombos vidéket, és egy lapos, homokos, törpefenyővel gyéren benőtt part mellett haladtunk el, majd csakhamar ezen is túljutottunk, és megkerültük a sziklás csúcsot, melyben a sziget az északi oldalon végződik.

Nagyon büszke voltam parancsnoki tisztemre, és tetszett nekem a derült, napfényes időjárás és a sokféle, változatos kilátás, amit a part nyújtott. Volt elegendő friss vizem, sok jófajta ennivalóm, a lelkiismeretem pedig, mely állandóan furdalt szökésem miatt, most megnyugo-

dott, hogy ilyen jó fogást csináltam. Azt hiszem, többet nem is kívánhattam volna magamnak, kivéve a kormányos tekintetét, mely gúnyosan követte minden mozdulatomat a fedélzeten, és azt a különös mosolyt, mely állandóan az arcán játszadozott. Volt ebben a mosolyban valami a fájdalomtól és gyöngeségből - egy öreg ember dült mosolygása; de emellett egy csöpp megvetés és az árulás árnyéka is látszott az arckifejezésén, amint ravaszul, szüntelenül csak figyelte a munkámat.

ISRAEL HANDS

A szél kedvünkre járt, és nyugati irányba csapott át. Annál könnyebben tehattük meg utunkat a sziget északkeleti sarkától az *Északi-torkolat* bejáratáig. De minthogy nem volt horgonyunk, és addig nem mertük a hajót a part közelébe vinni, míg az ár jóval följebb nem emelkedett, maradt még elég időnk mindenre. A kormányos megtanított rá, hogyan kell a hajót megállítani, jó néhány kísérlet után sikerült is a dolog, aztán mindketten csöndben ültünk és újra falatoztunk.

- Kapitány - szólalt meg végre Hands, ugyanazzal a kellemetlen mosollyal -, itt fekszik az én öreg cimborám, O'Brien; gondolom, örülnék, hogyha megszabadulnánk tőle. Én ugyan rendszerint nem vagyok olyan kényes, és nem nagyon bánkódom, hogy elláttam a baját, de azért nem tartom őt valami különös dísz tárgynak sem, mi a véleményed?

- Nem vagyok én elég erős ehhez, aztán meg nem is szeretem az ilyen munkát. Felőlem itt feküdhetsz akármeddig - mondtam.

- Szerencsétlen egy hajó ez a *Hispaniola*, Jim - folytatta Hands hunyorgatva. - Rengeteg sok embert öltek meg ezen a hajón... egész csomó szegény tengerész lett oda, mióta te és én fölszálltunk rá Bristolban. Soha ilyen piszok balszerencsét nem láttam, nem én! Itt volt ez az O'Brien, most meg... vége van, ugye? Hát én nem vagyok tudós, te meg tudsz írni és olvasni; hát hogy egyenesen kimondjam, mit gondolsz, aki egyszer meghalt, az biztosan meghalt, vagy azt hiszed, hogy megint föléledhet.

- Megölheti a testet, Hands uram, de nem a lelket, ezt már tudnia kellene - válaszoltam. - Ez az O'Brien a másvilágon van, és talán éppen figyel bennünket.

- Hát ez bizony kellemetlen - mondta a kalóz. - Úgy látszik, hogy a gyilkossággal csak időt vesztegetünk. Mindegy, azért a lelkek már nem sokat számítanak, amennyire én láttam. Most hát nyíltan megmondtad a véleményedet, én pedig nagyon hálás lennék, ha megint lemennél abba a kabinba, és hoznál nekem... ejnye, a ménkü a csontjaimba... a nyelvemen van a szó, no, hát hozz nekem egy üveg bort, Jim... ez a pálinka itt kissé nehéz a fejemnek.

No hát, a kormányos hebegését sehogy sem találtam természetesnek; azt pedig, hogy inkább bort kíván, mint pálinkát, egyáltalán nem hittem el neki. Az egész kertelés csak ürügyül szolgált valamire. Azt akarta, hogy elhagyjam a fedélzetet... ennyit világosan láttam, de hogy mi volt a célja vele, azt el sem tudtam képzelni. Sohasem mert a szemembe nézni, a tekintete jobbra-balra, föl-alá járt, egyszer fönn az égen, majd hirtelen végigsiklott O'Brien hulláján. Közben pedig folyton mosolygott; és a nyelvét olyan büntudatosan, zavartan forgatta, hogy egy kiskgyerek is megmondhatta volna: ez az ember valami csalárdságot forgat a fejében. Mindazonáltal nyomban feleltem neki, mert tudtam, hogy mi válik javamra, és azt is, hogy egy ilyen mélységesen buta fickó előtt bármeddig el tudom titkolni minden gyanakvásomat.

- Egy kis bort? - mondtam. - Az jobb is. Fehéret vagy vöröset?

- Hát én azt hiszem, az egykutya nekem, cimborám - válaszolta ő -, csak legyen erős, és legyen sok, akkor nincs baj.

- Rendben van - feleltem -, majd portói bort hozok, Hands úr, csak kutatnom kell, míg megtalálom.

Azzal, amilyen zajjal csak tudtam, lerobogtam a lépcsőn, lerántottam a lábamról a cipőt, csendesen átszaladtam a léces folyosón, fölmásztam az elülső létrán, és kidugtam a fejemet a hajó elején lévő följáratnál. Tudtam, hogy innen nem fog várni, de nem mulasztottam el a legkisebb óvatosságot sem. És valóban, legrosszabb sejtelmem igaznak bizonyult.

A kalóz föltápáskodott roskadt helyzetéből a kezére és térdére; és bár a lába észrevehetően nagyon fájt mozgás közben - mert hallottam, amint elfojtott egy nyögést -, mégis elég gyors ütemben vonszolta át magát a fedélzeten. Egy fél perc alatt elérte a bal oldali vízlékeket, és egy kötélcsomóból előhalászott egy hosszú kést, vagy jobban mondva kurta tört, melyet markolatig vér szennyezett. Egy pillanatig, előretolt állkapoccsal alaposan szemügyre vette, kipróbálta tenyerén a hegyét, aztán gyorsan elrejtette zubbonya ráncában, és visszabotorkált régi helyére, a korlát mellé.

Ez volt minden, amit tudni akartam. Israel visszanyerte mozgási képességét, most már fegyvere is volt, és mivel annyira törekedett rá, hogy egy percre megszabaduljon tőlem, nyilvánvalóan engem szemelt ki áldozatának. Hogy aztán mi volt a szándéka - vajon megkísérelte volna, hogy keresztülvánszorogjon a szigeten az *Északi-torkolattól* egészen a mocsárban ütött táborig, vagy pedig, hogy elsüsse a *Hosszú Johnt*, abban bízva, hogy a bajtársai lesznek az elsők, akik a segítségére sietnek, azt természetesen nem sejtettem.

Mégis, biztosan éreztem, hogy egy ponton megbízhattam benne, minthogy itt érdekeink találkoztak, és ez a vitorlás irányítása volt. Mind a ketten azt kívántuk, hogy a hajó biztonságban, védett helyen kerüljön parthoz, és azután, ha eljön az ideje, ismét elindulhasson, oly kevés fáradsággal és oly veszélytelenül, amennyire csak lehetséges. Nyugodt voltam afelől, hogy míg ez meg nem történik, mindenképpen kímélni fogja az életemet.

Míg így meghánytam-vettem az ügyet elmémben, a testem sem volt rest. Visszalopózkodtam a kabinba, magamra rántottam a cipőmet, találomra megragadtam az egyik palackot, és újra megjelentem vele a fedélzeten.

Hands úgy hevert ott, ahogyan elhagytam, összecsuklott, mint egy bicska, a szempilláját leeresztette, mintha túl gyöngé lenne ahhoz, hogy a napfényt elviselje. Mégis fölpillantott a közeledtemre, kitekerte az üveg nyakát, mint akinek nagy gyakorlata van ebben, jó kortyot húzott belőle, elismételve a kedves köszöntőjét: „Sok szerencsét!”. Aztán egy ideig nyugodtan hevert, majd előszedve egy kis sodrott dohányt, megkért, hogy vágjak neki egy kis bagóralót.

- Vágj egy harapásralót belőle - mondta -, mert nincs késem, és alig van erőm hozzá. Ah, Jim, azt hiszem, nekem már végem is van. Vágj egy kis bagóralót, ez lesz úgyis az utolsó, fiacskám, aztán nekivágok a hosszú útnak, semmi kétség.

- Jól van - mondtam -, vágok magának egy kis dohányt, de ha én a maga helyébe volnék, és olyan rosszul érezném magam, akkor belefognék egy imádságba, amint keresztény emberhez illik.

- Minek? - szólt ő. - Mondd csak meg nekem, miért?

- Minek? - kiáltottam én. - Ezt most kérdezi tőlem a halál küszöbén? Megszegte az esküjét, bűnben, hazugságban és vérben élt; ebben a percben is itt hever a lába előtt egy ember, akit maga ölt meg, és még azt kérdezi, hogy miért? Miért! Hát hogy az Úristen irgalmazzon magának, Hands úr, nem másért!

Kissé elragadott a hév, mert a véres kés járt az eszemben, melyet a zsebébe rejtett, és amellyel gonosz szándékában az életemre tört. Ő azonban hatalmas kortyot húzott a boros palackból, és szokatlanul ünnepélyes hangon kezdett beszélni:

- Harminc éven át jártam a tengereket - mondta -, láttam jót és rosszat, szerencsét és balsorsot, napfényt és vihart, éhséget, késelést és minden mást. No hát, megmondhatom neked: sohasem láttam még, hogy a jóságból valami jó származott volna. Én azt becsülöm, aki először odavág, a holt ember nem harap... ez az én véleményem... ámen, úgy legyen. Most pedig ide figyelj - tette hozzá hirtelen egészen más hangon -, elég volt ebből a bolond beszédből. Az ár elég magasan áll most, kövesd csak az utasításaimat, Hawkins kapitány, akkor szép simán partra jutunk, és rendben leszünk.

Mindent összevéve, nem állt előttünk több, mint két mérföldnyi út, de a hajózás itt meglehetősen nehéz; az északi kikötő bejárata nemcsak szűk és sekély, hanem keletnyugati fekvésű volt, úgyhogy a vitorlással nagyon óvatosan kellett bánni, ha be akartunk vele jutni. Azt hiszem, hogy nagyon derék és fürge alantas voltam, azt meg biztosan tudtam, hogy Hands kitűnő kormányos; mert olyan ügyesen haladtunk előre, és tértünk jobbra-balra, elsurranva a homokpadok mellett, hogy öröm volt nézni.

Alighogy elhagytuk a bejáratot, a szárazföld teljesen körülvett bennünket. Az *Északi-torkolat* partjait éppolyan sűrű erdőség borította, mint a déli horgonyhelyét; de a területe hosszabb és keskenyebb volt, és valóban egy folyó torkolatának a benyomását keltette, aminthogy az is volt. Közvetlenül előttünk, a kikötő déli végén, egy hajóroncsot láttunk, a végső romba dőlés állapotában. Nagy, háromárbcos hajótest volt, de olyan régóta ki lehetett téve az idő viszontagságainak, hogy nagy, csöpögő hínárleplek borították, a fedélzeten pedig gizgaz vert gyökeret, és ezek a bokrok most dúsan virágoztak. Szomorú látvány volt, de arról tanúskodott, hogy védett és nyugodt kikötőbe értünk.

- Hát - szólt Hands - ide figyelj. Pompás hely ez arra, hogy partra futtassuk a hajót. Finom sima homok, szellő se fúj körülöttünk, csupa fa és a virágok úgy nyílnak azon az öreg hajón, mint a kertben.

- De ha egyszer zátonyon vagyunk - kérdeztem tőle -, hogyan szabadíthatjuk meg újra a hajót?

- Hát így - felelte -, fogsz egy kötelet, és apály idején partra viszed ott a túlsó oldalon; az egyik vastag fenyő köré kötöd, aztán visszajössz vele, és körültekered a horgonycölöpöt, aztán pedig megvárod a dagályt. Ha megjön a magas vízállás, minden erőddel meghúzod a kötelet, és a hajó lesiklik a zátonyról, szelíden, mint a kezes bárány. Most pedig, fiam, láss munkához. Már nagyon közel vagyunk, a hajó pedig még túlságosan erős iramban van. Jobbra egy kevésbé, úgy... lassan... kissé balra... lassan... lassan!

Így adta a parancsokat, én pedig lélegzetvisszafojtva engedelmeskedtem, míg végre hirtelen fölkiáltott:

- No most, kicsikém, fordulj!

Hevesen megrántottam a kormányt, a *Hispaniola* nagyot kanyarodott, és orrával nekiment az alacsony, cserjés partnak.

Ez utóbbi mozdulatok izgalma egy kissé elvonta a figyelmemet, és a kormányost már nem tartottam olyan élesen szemmel, mint eddig. Most is olyan érdeklődéssel vártam, mikor fog a hajó feneket érni, hogy egészen megfeledkeztem az életemet fenyegető veszélyről; kinyújtottam a nyakamat a jobb oldali korlát fölött, és néztem, hogyan szeli át a hajó a széles, fodrozódó hullámokat. Minden küzdelem nélkül a halál martaléka lettem volna, ha nem fog el valami hirtelen nyugtalanság, és hátra nem fordítom a fejemet. Lehet, hogy valami halk

recsenés ütötte meg a fületem, vagy pedig a szemem sarkából megláttam a kormányos mozgó árnyékát, talán csak ösztön volt az egész, mint a macskáé; elég az hozzá, hogy amint hátrapillantottam, ott volt Hands, felém közeledett, s már félúton volt, törrel a jobb kezében.

Mindketten hangosan fölkiáltottunk, mikor a tekintetünk találkozott; de az én kiáltásom a rémület hangos sikolya volt, az övé pedig a döfni készülő bika dühordítása. Abban a pillanatban rám is vetette magát, én pedig félreugrottam a hajó tatja felé. E mozdulatom közben kiengedtem kezemből a kormányrudat, az hirtelen visszapattant ellenkező irányban; azt hiszem, ez mentette meg az életemet, mert jó erősen mellbe vágta Handset - egy pillanatra harc-képtelenné tette.

Mielőtt magához tért volna, kimenekültem a sarokból, ahová az előbb beszorított, és most az egész fedélzeten szökellhettem ide-oda. Közvetlenül a főárboc előtt megálltam, kihúztam a zsebemből az egyik pisztolyt, hidegvérrel célba vettem Handset - bár ő ezalatt már meg is fordult, és megint egyenesen nekem tartott -, és megrántottam a ravaszt. A kakas elcsattant, de sem tűz, sem durranás nem követte; a tengervíz tönkretette a závárt. Átkoztam magam hanyagságom miatt. Miért is nem cseréltem ki a puskaport, miért nem töltöttem újra pisztolyaimat már régen? Akkor most nem kellene menekülöm, mint a báránynak a mészáros elől.

Amilyen súlyos volt a sebe, csodálatos gyorsasággal tudott mozogni. Őszülő haja arcába hullott, ábrázata bíborvörös volt a rohanástól és a dühtől. Nem maradt időm, hogy kipróbáljam a másik pisztolyomat, és nem is volt sok kedvem hozzá, mert bizonyos voltam benne, hogy szintén csütörtököt fog mondani. Egy dolgot világosan láttam: nem szabad egyszerűen meghátrálnom előtte, mert akkor hamarosan az elülső sarokba szorít, mint ahogy az imént is majdnem leütött a hajó farában.

Ha egyszer ilyenformán elvágja az utamat, és kilenc tízhüvelyknyire belém döfi a véres tört, akkor ez az utolsó élményem ezen az árnyékvilágon. Nekiámasztottam tenyeremet a főárbocnak, mely meglehetősen vastag volt, és így vártam őt be, miközben minden idegem pattanásig feszült.

Amint látta, hogy ki akarok bújni előle, ő is megállott; egy-két pillanatig megtévesztő mozdulatokat tett, mire én a megfelelő mozdulatokkal válaszoltam. Olyan játék volt ez, amelyet gyakran játszottunk odahaza a Black Hill sziklái között: de mondhatom, soha ilyen vadul nem dobogott tőle a szívem. Mégis alapjában véve játék volt, és én bíztam abban, hogy kifogok rajta: öreg már ez a tengerész. Valóban, a bátorságom most már teljesen visszatért, úgyhogy megengedhettem magamnak néhány futó gondolatot arról, milyen vége lesz az ügynek; de bár bizonyos voltam benne, hogy sokáig tudom húzni-halasztani, semmi reményét sem láttam a megmenekülésnek.

Így álltak a dolgok, mikor a *Hispaniola* hirtelen nagyot zökkent, megingott, egy pillanatig sűrölte a homokot, aztán gyorsan, mint a villámcsapás, oldalt billent, úgyhogy a fedélzet negyvenöt fokos szöveget képezett a földdel, és vagy egy hordórávaló víz keresztülzuhant a lékeken, aztán nagy tócsa alakjában ott maradt a fedélzet és a korlátfal között.

Abban a másodpercben mindketten nagyot bukfenceztünk, aztán majdnem szorosán egymás mellett legurultunk a lékekig; a halott piros sapkás, még mindig kiterjesztett karral, utánunk csúszott. Valóban olyan közel voltunk egymáshoz, hogy a fejem beleütközött a csónakmester lábába, akkora csattanással, hogy a fogaim összeverődtek. Ennek az ütésnek és minden másnak ellenére én voltam előbb talpon, mert Hands nekigurult a holttestnek. A hajó hirtelen billenése alkalmatlanná tette a fedélzetet a menekülésre, valami új egérutat kellett találnom, mégpedig tüstént, mert ellenfelem már csaknem megragadott. Sebesen, mint a gondolat, fölugrottam a

hátsó árboc kötélletrájára, föl kúsztam rajta, fürgén váltogatva a két kezemet, s lélegzetet sem vettem, míg föl nem értem a kereszttrúdra.

Csak a gyorsaságom mentett meg: a tör alig föllábnnyira alattam csapott le, amint fölfelé igyekeztem, és ott állott Israel Hands tátott szájjal és felfelé fordított ábrázattal, mint a meglepetés és a csalódás szobra.

Mínt hogy így egy percet nyertem a magam számára nem vesztegettem el az időmet, hanem újra megtöltöttem a pisztolyt, most tehát az egyik kifogástalan állapotban volt, de én a kétszeres biztonság kedvéért a másikat is újra töltöttem.

Amint Hands észrevette, hogy mivel foglalatoskodom, mintha a villám sújtotta volna, kezdte megérteni, hogy ellene fordult a kocka: de egy kevés észrevehető habozás után nehézkesen ő is belekapaszkodott a kötélletrába, és a törrel fogai között, lassan és nagy kínnal kezdett fölfelé mászni. Sebesült lábát csak végtelenül lassan és nagy nyögések közepette tudta maga után húzni, s én már régen szép nyugodtan elkészültem a munkámmal, mikor ő még alig ért föl az út harmadrészig. Ekkor, mindkét kezemben egy pisztollyal, így szóltam hozzá:

- Még egy lépést előre, Hands úr, és kiloccsantom az agyvelejét! A holt ember nem harap, tudja jól! - tettem hozzá kuncogva.

Nyomban megállott. Láttam az arckifejezésén, hogy gondolkozni próbál, de az olyan lassan és fáradságosan ment, hogy új, biztonságos helyzetemben hangosan nevetni kezdtem. Végre egyszer-kétszer nagyot nyelve, az arcán még mindig azzal a zavart kifejezéssel, beszélni kezdett. A beszéd kedvéért ki kellett vennie szájából a tört, egyébként azonban nyugodt maradt.

- Jim - mondta -, úgy látom, mindketten zsákutcába kerültünk,- és fegyverszünetet kell köt-nünk. Ha nem jön közbe ez a zökkenés, hát akkor nem menekülsz előlem. De hát nekem nincs szerencsém, nincs bizony; és azt hiszem, be kell vonnom a lobogót, ami, beláthatod, nehezemre esik, öreg, tapasztalt tengerész létemre, ilyen hajósinas előtt, mint te vagy, Jim.

Mosolyogtam magam elé, és csak úgy ittam a szavait, olyan büszkén, mint a kakas a sövényen, mikor egy szempillantás alatt hátralendült a jobb karja a válla fölött. Valami nyilként keresztülsüvített a levegőn, ütést éreztem, utána éles fájdalmat, és íme, a vállam az árbochoz volt szegezve. A szörnyű fájdalom és egy pillanatnyi meglepetés következtében - nem merném mondani, hogy saját akaratomból, mert annyi bizonyos, hogy nem tudatosan céloztam, elsült mind a két pisztoly, és azzal kihullott a kezemből. De nemcsak a pisztolyok estek le; a kormányos fojtott üvöltéssel kiengedte kezéből a kötélhágcsót, és fejjel előre a vízbe zuhant.

NYOLCFORINTOS

A hajó fölbillenése következtében az árbocok messze kinyúltak a víz fölé, és mikor lenéztem ülőhelyemről a keresztrudak között, nem volt más alattam, mint az öböl vize. Hands, aki nem jutott föl ilyen magasra s így közelebb volt a hajóhoz, a korlát mellett hullott a tengerbe. Vérhabos tajték közepette felbukott a felületre még egyszer, aztán újra elmerült, örökre. Amikor a víz megint elsimult, láttam összegörcbülten a tiszta, fényes fővényen, a hajótest árnyékában. Egy-két hal suhant el holtteste mellett. Néha-néha amint a víz megrezdült, ő is mozdulni látszott, mintha fel akart volna emelkedni. Pedig, mondhatni, többszörösen is halott volt, golyót kapott és megfulladt, s most már a halak eledelül szolgál, ugyanazon a helyen, ahol engem szándékozott lemészárolni.

Alighogy erről megbizonyosodtam, kezdtem magam rosszul érezni, ájulás és borzadály környékezett. A meleg vér lecsurgott hátamon és mellemen. A tör, ahol odaszegezte vállamat az árbochoz, úgy égett, mint a tüzes vas; de nem annyira ez a fájdalom vert le, mert ezt egyetlen hang nélkül el tudtam volna viselni, hanem inkább a rémület, hogy leesem a keresztrúdról, abba a csöndes, zöld színű vízbe, a kormányos hullája mellé.

Mindkét kezemmel a kötélbe kapaszkodtam, hogy belefájdultak a körmeim, és becsuktam a szememet, mintha így akartam volna elhárítani a veszélyt. Lassanként eszméltre tértem, érverésem nyugodtabb lett, és újra uralkodni tudtam magamon.

Első gondolatom az volt, hogy kirántom a töröt; de akár azért, mert nagyon erősen bevágódott az árbocfába akár mert az idegeim cserbenhagytak, elálltam ettől a gondolattól, és ugyanakkor hevesen összerázkódtam. Különös, de ez az összerázkódás megtette a dolgot. Valóban, a kés egy hajszál híján teljesen célt tévesztett volna; csak egy bőrdarabkánál fogva tartott engem, ez pedig az összerázkódás következtében elszakadt. Igaz, hogy a vér annál hevesebben ömlött, de én szabadabbá lettem, és most már csak a kabátom és az ingem kötött az árbochoz.

Egy hirtelen rándítással ezt is eltéptem, aztán a jobb oldali kötélhágcsón visszaereszkedtem a fedélzetre. Nagy megrendülésemben a világ minden kincséért sem mertem volna azon a kötélhágcsón lemászni, amelyről Israel az imént a vízbe zuhant.

Lementem a kabinba és amennyire tudtam, bekötöztem sebemet; nagyon égett, és még mindig vérzett, de nem volt sem mély, sem veszélyes, és nem is nagyon akadályozta a karomat a mozgásban. Aztán körülnéztem, és minthogy a hajó bizonyos értelemben az enyém volt, elhatároztam, hogy megtisztítom az utolsó utastól - a halott O'Brientől.

A holttest, amint említettem, legurult a korlát mellé, és most ott feküdt; mint valami borzalmas, tehetetlen bábu; életnagyságban, az igaz, de mennyire hiányzott róla az élet színe, az élet bája! Ebben a helyzetében könnyen el tudtam bánni vele; és minthogy megszoktam már a gyászos kalandokat, s ezzel elvesztettem minden félelmemet a halottaktól, egyszerűen megragadtam a mellénél, mintha csak egy zsák korpa lett volna és jókora lendítéssel átvetettem a korláton. Hangos csobbanással esett a tengerbe; piros sapkája felbukkant, és úgy úszkált tovább a víz felületén. Mikor elsimultak a habok, láthattam, amint szorosan Israel mellett hevert, s mindketten együtt remegtek a víz rezgő mozdulataival. O'Brien, bár még elég fiatal volt, egészen megkopaszodott. És kopasz feje ott feküdt gyilkosa térdei között, és a fűrgé halak ide-oda siklottak mindkettőjük fölött.

Most hát egyedül maradtam a hajón: a tengerár éppen megfordult. A nap már lemenőben volt, úgyhogy a nyugati part fenyőinek árnyéka végigfeküdt az öblön, és sűrű csíkokat rajzolt a fedélzetre. Az esti szellő megindult, és bár a kétsúcsú domb kelet felől eléggé fölfogta az erejét, a kötélet elkezdett halkán, magában muzsikálni, míg a henye vitorlák ide-oda csapkodtak.

Láttam, hogy veszély fenyegeti a hajót. A csúcsvitorlát hamar bevontam, és összegöngyölítve a fedélzetre helyeztem, de a fővitorla keményebb munkát rótt rám. Természetesen, mikor a hajó oldalt billent, a vitorlarúd túlhajolt a fedélzeten, és a csúcsával meg egy-két láb széles vásznával a víz alá került. Tudtam, hogy az még veszélyesebbé teszi a dolgot, de a feszülés olyan erős volt, hogy szinte féltem hozzányúlni. Végre kivettem a késemet, és elvágtam a felhúzóköteleket. A vitorla csúcske nyomban esett, a szabadon engedett vászon szélesen lebegett a víz fölött, és minthogy a csigakötelet, bárhogy rángattam, nem tudtam megmozdítani, ennyi volt az egész, amit el tudtam végezni. A többiben a *Hispaniolát* a jó szerencsére kellett bíznom, akárcsak magamat.

Közben az egész kikötő árnyékba borult. Az utolsó sugarak, emlékszem, az erdő egy tisztásán törtek elő, és szikrázva mint a gyémánt, ragyogtak a hajóroncs virágos köpenyén. Kezdett

hűvös lenni, az apály sebesen haladt a tenger felé, és a hajó mind jobban és jobban a vitorlarúdjai csúcsára fordult.

Előrekapaszkodtam, és átnéztem a korláton. A víz elég sekélynek látszott, ezért az elvágott horgonykötelet a nagyobb biztonság kedvéért mindkét kezemmel megragadva óvatosan leereszkedtem a fedélzetről.

A víz alig ért a derekamig: a talaj szilárd volt, és hullámnyomok díszítették. Jókedvűen gázoltam ki a partra, otthagyva a *Hispaniolát*, mely az oldalán feküdt, míg a fővitorlája szélesen terült el a víz felszínén. Csaknem ugyanakkor a nap is lebukott, és a tengeri szellő halkán zümmögött a szürkületben, a hajladozó fenyőfák között.

Végre megszabadultam a tengertől, s nem is üres kézzel tértem vissza róla. Ott hevert a kalóztól megtisztított vitorlás, készen arra, hogy saját embereink lépjenek fedélzetére, és újra tengerre szálljanak rajta. Semmi sem esett volna jobban, mint rögtön otthon teremni a cölöpvárban és eldicsekedni hőstetteimmel. Valószínűnek látszott, hogy egy kicsit meg fognak szidni a szökésért, viszont kivághattam döntő érvnek a *Hispaniola* visszaszerzését, és reméltem, maga Smollett kapitány is el fogja ismerni, hogy nemhiába vesztegettem el az időmet.

Ilyen gondolatok között, kitűnő hangulatban indultam hazafelé, hogy minél előbb társaim közé jussak, a cölöpvárba. Emlékeztem, hogy a folyók közül, melyek a *Kidd kapitány öblébe* torkolltak, a leginkább keletre fekvő, a kétcsúcsú domb oldalából tőlem bal kéz felé eredt. Megindultam tehát ebben az irányban, hogy ott gázoljak át rajta, ahol még sekély. Az erdő elég ritkás volt, és az alacsonyabb fák között haladva, csakhamar megkerültem a domb sarkát, és nem sokkal később átvágtam a patakon: a víz még a térdemig sem ért.

Így jutottam annak a helynek a közelébe, ahol Ben Gunnal, a kitett matrózzal találkoztam: most még óvatosabban lépkedtem, és jól körülnéztem. Majdnem teljesen beállott a sötétség, és amint fölnéztem a két hegycsúcs közötti szakadékra valami reszkető fényt vettem észre az égboltozaton, s azt hittem, hogy a szigetlakó most főzi a vacsoráját, lobogó tűz mellett. Mégis csodálkoztam magamban, hogy ennyire gondatlan. Mert ha én észrevettem ezt a fényt, akkor Silver éppúgy megláthatja amott a mocsárban, a part mentén ütött táborban.

A sötétség egyre sűrűsödött; nem tehettem mást, mint hogy még akadályokkal sem törődve, egyenesen törjek céloim felé: mögöttem a kétcsúcsú domb, jobb kezem felől a *Messzelátó* mindjobban beleolvadt a sötétségbe. Alig volt egy-két halvány csillag az égen; hol a bokrok között botlottam meg, hol meg homokgödörbe gurultam.

Egyszer valami fényesség érte a szememet. Fölnéztem, néhány sápadt holdsugár világította meg a *Messzelátó* ormát, és a fák között nemsokára egy széles, ezüstös golyó emelkedett föl lassan. Fölkelt a hold.

Ez segítségemre volt abban, hogy gyorsan tegyem meg utam hátralevő részét, és hol lépésben, hol nekiiramodva, türelmetlenül igyekeztem a cölöpvár felé. Mégis, amint beléptem az előtte elterülő erdőbe, nem voltam gondatlan, hanem meglassítottam lépteimet, és kissé óvatosabban haladtam. Csúnya véget ért volna kalandom, ha tévedésből saját társaim lóttek volna le.

A hold magasabbra és magasabbra hágott, sugarai itt-ott szélesen bevilágították az erdő ritkásabb részeit; s ekkor a fák között egyszerre egy más színű fény tűnt föl előttem. Vörös volt és meleg, olykor-olykor kissé elsötétedett... mintha egy örömtűz hamvadó parazsa lett volna.

Sehogyan sem tudtam elképzelni, mi lehet.

Végre elérkeztem a nagy tisztás szélére. Nyugati vége már ragyogó holdfényben úszott, a többi része és maga a cölöpvár még fekete árnyékban feküdt, csak itt-ott futott végig rajta egy-egy hosszú, ezüstös fénycsík. A ház túlsó oldalán hatalmas tűz lohadt fénylő parázssá, és nyugodt,

vörös visszfényt árasztott maga körül, amely különös ellentétben volt a hold lágy halványságával. Egy lélek sem mozdult, s a szél zúgásán kívül hang sem hallatszott.

Csodálkozva álltam meg és talán egy kis félelemmel is. Nem volt a mi szokásunk, hogy nagy tüzet rakjunk, sőt, a kapitány parancsára inkább kissé fukarul bántunk a tüzelőanyaggal; kezdtem magamban aggódni, hogy távollétemben valami baj történhetett.

Lopózva kerültem meg a keleti sarkot; folyton az árnyékban maradtam, és ott, ahol a sötétség a legsűrűbb volt, átmásztam a palánkon.

Hogy a biztosnál is biztosabb legyek, négykézláb, nesztelenül kúsztam el a ház sarkáig. Amint közelebb jutottam, a szívem hirtelen és rendkívül megkönnyebbült. Önmagában véve nem valami kellemes zaj ütötte meg a fülemet, és máskor gyakran panaszkodtam is miatta: de most olyan jólesett, mint a muzsika mikor meghallottam, hogy a barátaim milyen hangosan és békésen horkolnak együtt álmukban. Még a tengerészörszem kiáltása, a gyönyörű „Minden rendben!” sem hangzott soha megnyugtatóbban a fülemnek.

Közben azonban egy dolog kétségtelennek bizonyult: csapnivaló rossz őrséget tartottak. Ha most Silver és a legényei osontak volna be hozzájuk, egy lélek sem érte volna meg a reggelt.

Így állnak a dolgok - gondoltam magamban -, ha a kapitány sebesülten fekszik. Újra kemény szemrehányást tettem magamnak, amiért ilyen veszedelmes helyzetben elhagytam őket, mikor olyan kevesen vannak ahhoz, hogy őrt állítsanak.

Közben az ajtóhoz értem és fölálltam. Odabenn koromsötét volt, úgyhogy szemem nem tudta a dolgokat megkülönböztetni egymástól. Ami a hangokat illeti, a horkolók egyenletes fűrészelése mellett időről időre valami könnyű nesz, valami suhogás és percegés hallatszott, amit sehogy sem tudtam megmagyarázni.

Kezemet előrenyújtva lassan beljebb mentem. Le fogok feküdni a saját helyemre - gondoltam magamban hangtalanul nevetve -, és aztán majd gyönyörködöm a csodálkozó arcokban, mikor reggel itt találunk.

A lábam beleütközött valamibe, ami erre megmozdult - az egyik alvó lába volt; az megfordult és felnyögött, de nem ébredt fel.

És ekkor váratlanul egy rikoltó kiáltás hasított bele a sötétségbe:

- Nyolcforintos, nyolcforintos, nyolcforintos, nyolcforintos, nyolcforintos! - és így tovább szünet és szöveg nélkül, mint egy apró malom zakatolása.

Silver zöld papagája. Flint kapitány! Az ő csőrének kopogását hallottam az imént valami fakérgen; egyetlen ember sem lett volna jobb őrszem, mint a papagáj, mely most ezzel a kiállhatatlan rikoltozással jelezte megérkezésemet.

Időm sem volt arra, hogy magamhoz térjek. A papagáj éles, metsző hangjára az alvók mind fölriadtak és talpra ugrottak; és egy hatalmas káromkodás kíséretében fölcsendült Silver hangja:

- Ki jár itt?

Megfordultam, hogy kiszaladjak, hevesen nekiütköztem valakinek, visszapattantam, és egyenesen a karjai közé futottam egy másiknak, aki erre átölelt, és erősen magához szorított.

- Fáklyát ide, Dick - szólt Silver, miután így nyakon csíptek engem.

Az egyik ember kiment a házból, és nyomban visszatért egy lobogó szövétnekkal.

6. SILVER KAPITÁNY

AZ ELLENSÉG TÁBORÁBAN

A fáklya vörös fénye megvilágította a ház belsejét, és láttam, hogy legborzalmasabb sejtésem valóra vált. A ház és a készletek a kalózok kezében voltak: ott volt a konyakos hordócska, ott a sonka és a kétszersült, mint azelőtt; és ami megtízszerezte rémületemet: semmi nyoma a foglyoknak. Csak azt hittem, hogy valamennyien elpusztultak, és fájdalom hasított a szívembe, amiért nem pusztulhattam el velük együtt.

Mindössze hat kalóz volt jelen, több nem maradt életben közülük. Öten körülállottak, vörösén és puffadtan, amint hirtelen fölriadtak részegségük álmából. A hatodik csak a könyökére tápászkodott: halálosan sápadt volt, és a vérfoltos kötés a feje körül arról tanúskodott, hogy nemrég sebesült meg, és még rövidebb idő előtt kötözték be. Eszembe jutott az a legény, aki a nagy támadás alkalmával lövést kapott, és visszaroht az erdőbe; nem kételkedtem benne, hogy ő az.

A papagáj, tollazatát tisztogatva ott ült Hosszú John vállán.

Ő maga úgy vettem észre, kissé halványabban és komorabban nézett maga elé, mint rendesen. Még mindig a finom posztóruha volt rajta, melyet követi küldetése teljesítésekor viselt, de siralmas állapotban, bemocskolva sárral és megtépve az erdő hegyes tuskéitől.

- Itt van hát Jim Hawkins - mondotta -, a mindenit! Csak úgy idecsöppent, mi? Látod, fiam, ezt jó néven veszem tőled.

Azzal letelepedett egy pálinkáshordóra, és elkezdte tölteni a pipáját.

- Adj egy kis tüzet abból a fáklyából, Dick - mondta aztán rágyújtott és folytatta: - Köszönöm, elég lesz, tűzd a lámpát a fahasábok közé! Ti pedig, urak, ledűlhetek megint! Nem kell állva maradnotok Hawkins úr kedvéért; ő nem fog ezért megharagudni, erre mérget vehettek. Így hát fiam, Jim - s megnyomkodta a dohányt -, itt vagy megint, egészen kellemes meglepetésére a szegény öreg Johnnak. Már akkor tudtam, hogy ügyes legényke vagy, mikor először megláttalak, hanem erre az esetre igazán nem számítottam, nem én!

Minderre, gondolhatjátok, semmit sem feleltem. Odaállítottak háttal a falnak, s így néztem szembe Silverrel, látszatra remélem, elég bátran, de szívemben sötét kétségbeesés tanyázott.

Silver nagy lelkinyugalommal szippantott egyet-kettőt a pipájából, aztán újra beszélni kezdett:

- No hát látod, Jim, ha már itt vagy, hát elárulom neked néhány gondolatomat. Én mindig szerettelek, mint eszes legénykét, mintha csak saját magamat látnám benned, fiatalon és csinosan. Mindig is akartam, hogy csatlakozz hozzánk, vedd ki részedet a kincsből, s légy te is a szerencse lovagja és most, kis kakasom, azzá is kell lenned; Smollett kapitány kiváló tengerész, azt kész vagyok mindenkor elismerni, de ami a fegyelmet illeti nagyon szigorú „A kötelesség - kötelesség”, szokta mondani, és igaza van. Azért jobb is, ha nem kerülsz eléje. Még a doktor is halálosan haragszik rád. „Hálátlan semmirekellő” - ennyit mondott rólad. De hogy rövidre fogjam az egész históriát: a saját pereputtyodhoz úgysem mehetsz többé vissza, mert azok nem kérnek belőled, és ha nem akarsz toborozni magadnak egy harmadik legénységet, ami talán nehezen menne, akkor nincs más hátra, mint Silver kapitányhoz csatlakozni.

Ennyire hát megvolnánk. Barátaim tehát még életben vannak, és bár részben elhittem, amit Silver mondott, hogy a kabinpárt szökésem miatt fölháborodott ellenem, szavai mégis inkább megkönnyebbülést szereztek nekem, semmint lesújtottak.

- Nem akarom emlegetni, hogy a kezeink között vagy - folytatta Silver -, bár nem tagadhatom, tudod jól. De én mindig többre becsültem az okos szót, és sohasem tapasztaltam, hogy haszon származott volna a fenyegetésből. Ha kedvedre van a szolgálát, hát akkor csatlakozhatsz, ha pedig nincs, hát akkor, Jim, csak mondj nyugodtan nemet - nyugodtan és szabadon, cimbora, és ha ennél szebb ajánlatot tett valaha is halandó tengerész, akkor szakadjon rám a ház.

- Felelnem kell tehát? - kérdeztem reszkető hangon. Az egész csúfondáros beszéd alatt éreztettk velem, hogy halálos fenyegetés lebeg fölöttem, és arcom égett, szívem gyötrelmesen zakatolt.

- Fiam - szólt Silver -, senki nem sűrget. Szedd össze magad. Egyikünk sem kerget, cimbora és az idő, amint látod, nagyon kellemesen múlik a társaságodban.

- Jól van - mondtam egy kissé bátrabban -, ha már válaszolnom kell, akkor kijelentem, hogy jogom van tudni, mi hogyan történt, miért vannak maguk itt, és hol vannak az én barátaim?

- Hogy mi történt? - ismételte az egyik kalóz, mély mordulással. - Ó, boldog ember volna aki tudná, hogy mi hogyan történt!

- Talán befognád a szádát, míg hozzád nem beszélek, barátom - fõrmedt Silver durván a közbeszólóra. Aztán megint az előbbi nyájas hangon válaszolt nekem: - Tegnap reggel, Hawkins úr, lejött hozzánk Livesey doktor, fehér zászlóval. Aszondja: „Silver kapitány, becsaptak benneteket. Oda a hajó!” Hát bizony lehet, hogy megittunk egy üveggel az este, és énekeltünk is egyet, hogy jobban tudjuk körbeadogatni. Nem mondom, hogy nem, legalábbis egyikünk sem nézett a hajó felé. Most odamentünk, hát a ménkűbe is! Eltűnt az öreg bárka. Sohasem láttam egy rakás bolondot bambábban körülnézni, és mérget vehetsz rá, ha mondom, hogy én néztem a legbambábban. „Hát - mondja a doktor -, egyezzünk meg!” Megegyeztünk, ő meg én, és most itt vagyunk: készletek, pálinka, cölöpvár, a tűzifa amit olyan gondosan fölvágtatok, egyszóval, hogy úgy mondjam, az egész áldott hajó, az árboccsúctól az ostorgerendáig. Ami őket illeti, ők elballagtak; én bizony nem tudom, hol lehetnek.

Megint nagyot szippantott a pipájából.

- És nehogy abba a kis fejedbe találj denni - folytatta -, hogy te is be voltál foglalva a szerződésbe, hallj az utolsó szavakat, amiket váltottunk: „Hányan vannak önök - mondtam én - készen a kivonulásra?” - „Négyen - mondja ő -, négyen és egyikünk sebesült. Ami azt a fiút illeti, nem tudom, hol lehet, az ördög vitte volna el - mondja ő -, de nem is törődöm vele. Már torkig vagyunk vele.” Így mondta.

- Ennyi az egész? - kérdeztem.

- Ennyi az egész, amit az orrodra akarok kötni, fiacskám - válaszolta Silver.

- És most választanom kell?

- Most bizony választanod kell, arra mérget vehetsz - szólt Silver.

- Hát akkor - feleltem - nem vagyok én olyan bolond, hogy ne tudnám nagyon is jól, milyen sors vár rám. Hadd történjék velem a legrosszabb, keveset törődöm vele. Elég embert láttam már meghalni, mióta magukba botlottam. De van még egy-két közölnivalóm a maguk számára - szóltam, és ekkor már egészen elfogott az izgalom -, s az első, amit mondani akarok, ez: itt vannak maguk a kátyúban, se hajó, se kincs, se ember, az egész vállalkozásuk hajótörést

szenvedett, s ha éppen tudni akarják, hogy ki intézte ezt így - hát én! Én voltam az almás hordóban azon az estén, mikor megláttuk a szárazföldet, és én hallgattam ki, amit beszéltek, maga John meg Dick Johnson meg Hands, aki most a tenger fenekén hever, és elmondtam minden szavukat, még mielőtt letelt volna az az óra. Ami pedig a vitorlást illeti, én voltam, aki elvágta a horgonykötelet, és én voltam, aki megöltém azt a két embert, akit a hajó fedélzetén hagytak, és én voltam, aki a hajót olyan helyre rejtettem, ahol sohasem fog ráakadni egyikük sem. Nekem van jogom nevetni, kezdettől fogva kezemben volt az ügy minden szála; nem félek maguktól jobban, mint egy légytől. Öljenek meg, ha úgy tetszik, vagy kíméljenek meg. De egyet mondok, és ez utolsó szavam. Ha megkímélik az életem; akkor feledjük el, ami történt, és ha maguk bűnösök, kalózkodásért a törvényszék elé kerülnek, akkor hajlandó vagyok mindannyiukon segíteni, annyira amennyire tudok. Most hát magukon a választás sora. Öljenek meg még egy embert, és rontsák a saját ügyüket, vagy kíméljenek meg, és lesz egy tanújuk, aki megmenti magukat az akasztófától.

Megálltam, mert kifogytam a lélegzetből, és legnagyobb csodálkozásomra egyikük sem mozdult, hanem mint megannyi borjú, bámult rám. S amíg ők még egyre álmélkodtak, újra kitört belőlem a szó.

- Most pedig, Silver úr - mondtam -, azt hiszem, maga itt a legkülönb ember, hát arra kérem, ha a dolog végzetesre fordul velem, értesítse róla a doktort, és mondja el, hogyan fogadtam.

- Nem fogom elfelejteni - szólt Silver olyan különös hangsúlyozással, hogy a világért sem tudtam kitalálni, vajon nevet-e a kérésemen, vagy pedig megindította őt a bátorságom.

- És én még egyet hozzáteszek - kiáltott föl az öreg mahagóniarcú tengerész - Morgannak hívták -, akit először a Hosszú John vendéglőjében láttam, a bristoli rakodóparton -, azt teszem hozzá, hogy ő volt az, aki fölismerte a Fekete Kutyt!

- Jól van, figyeljete ide - folytatta a hajószakács -, én is hozzáteszek még egyet, a ménkübe is! Ő volt ugyanaz a fiú, aki kicsalta Billy Bonestól a térképet. Egyszóval, Jim Hawkinson csúszunk el mindnyájan.

- És ezért ez a jutalma! - kiáltott Morgan nagyot káromkodva. És azzal föl pattant, olyan gyorsan, mint egy húszéves legény, és kirántotta a kését.

- El onnan! - ordított rá Silver. - Ki vagy te, Tom Morgan? Talán azt hiszed, hogy te vagy a kapitány itt, mi? Az ördögbe, mindjárt rendre tanítalak! Húzz velem ujjat, és odakerülsz, ahova már előbb vagy utóbb annyian kerültek teelőtted is a legutóbbi harmincegynéhány év alatt... az egyik az árbochrúdra, az áldóját! A másik a korláton keresztül a tengerbe, és mindnyájan a halakat hizlalták. Még nem akadt ember, aki a szemem közé nézett, és aztán jó napot látott volna, Morgan erre mérget vehetsz.

Morgan megállott, de rekedt mormogás hallatszott a többiek felől.

- Tomnak igaza van - szólt az egyik.

- Eleget túrtem már, hogy egy ember bosszantson - tette hozzá a másik -, akasszanak föl, ha el fogom tűrni, hogy most te folytasd, John Silver.

- Van valaki az urak között, aki talán ki akar kezdeni velem? - ordított föl Silver, és fenyegetően előrehajolt ülő helyzetéből a hordócskáról, míg a pipa még mindig égett a jobb kezében. - Csak ki vele, mi bánt benneteket, egyiktek sem néma, azt hiszem. Akinek szüksége van valamire, meg fogja kapni. Azért éltem ennyi ideig, hogy egy ilyen rumoshordó kölyke oda merje dugni a pofáját, és meg merje fogni azt a kötelet, aminek én tartom a másik végét? Tudjátok jól a módját, mindnyájan a szerencse lovagjai vagytok, ugye? Nos én készen vagyok. Fogjon meg

egy kardot, aki meri, s mankó ide, mankó oda, megtekintem, milyen színű a vére, mielőtt még elszínám ezt a pipát.

Senki sem mozdult, senki sem felelt.

- Hát így vagyunk? - tette hozzá, a pipát visszadugva a szájába. - Szép kis banda, ha az ember így végignézi rajtatok. Egyitek sem ér sokat a küzdelemben, nem bizony. De talán még megértitek a szót. Én vagyok itt a kapitány, mert engem választottatok. Én vagyok itt a kapitány, mert egy hosszú tengeri mérfölddel különb vagyok mindnyájatoknál. Egyitek sem mer velem megvívni, mint a szerencse lovagjához illik, akkor hát a ménkübe is, engedelmességedni fogtok, erre mérget vehettek. Nekem tetszik ez a fiú, sohasem láttam különbet. Többet ér ő, mint akármelyik patkány közületek ebben a házban, és csak annyit mondom: meg ne lássam, hogy valamelyitek kezét mer emelni rá!... Csak ennyit mondom, és erre mérget vehettek.

Ezután hosszú szünet következett. Még mindig a fálnak támaszkodva álltam, a szívem úgy zakatolt, mint egy pöröly, de azért egy halvány reménysugár kezdett derengeni benne. Silver is nekidült a fálnak, karját keresztbefonva, pipával a szájában, olyan csendes-szelíden, mintha csak templomban lett volna, de a pillantását lopva körül-körül jártatva és a szeme sarkából állandóan figyelemmel kísérve párthíveit. Azok viszont egyre jobban összebújtak a cölöpvár szögletében, és sugdolózásuk halk sziszegése folyton a fülemben járt, mint egy folyó zúgása. Föl-föltekintettek, egyik a másik után, és a fáklya vörös világa megvilágította dúlt arcukat, de szemüket nem felém, hanem Silver felé fordították.

- Úgy látszik, egy rakás mondanivalótok van - jegyezte meg Silver, messze kiköpve maga elé. - Zendítsetek rá, hadd halljam, vagy hagyjátok abba!

- Bocsánatot kérek, uram - felelt az egyik a legények közül -, ön nagyon hamar készen van egyik-másik törvényünkkel, de talán lesz szíves a többit is szem előtt tartani. Ez a hajósnép elégedetlen; ennek a hajósnépnek megvannak a maga jogai, mint bármelyik másnak, azt merem állítani. És az ön saját törvényei szerint fölteszem, hogy jogunk van egymással tárgyalni. Bocsánatot kérek, uram, elismerem, hogy ön a kapitány jelenleg: de én is követelem a jogaimat, és kimegyek, hogy odakünn tanácskozzunk.

És ezzel a fickó, egy hosszú, beteges arcszínű, sárga szemű, mintegy harmincöt éves legény, ékes matróztisztelgéssel, hideg nyugalommal az ajtó felé indult, és eltűnt a házból. A többi, egyik a másik után követte példáját, mindegyik tisztelgett távozás közben, mindegyik mondott valami mentegetőzést.

- A törvények értelmében - szólt az egyik.

- Matróztanács - mondta Morgan.

Ilyen megjegyzések kíséretében sorban kivonultak, és magunkra hagytak engem és Silvert a fáklya mellett.

A hajószakács rögtön kivette szájából a pipát.

- No, most idefigyelj, Jim Hawkins - mondta - olyan halkán, suttogva, hogy éppen csak meg lehetett érteni -, tudd meg, hogy egy fél deszkaszál sem választ el a haláltól, sőt, ami annál sokkal rosszabb, a kínzástól. Ezek most el akarnak engem csapni. De jegyezd meg, én melletted vagyok, jóban-rosszban. Előbb nem ez volt a szándékom, nem, addig, amíg el nem mondtál mindent. Már kétségbeestem, hogy elvesztettük a sok pénzt, és ráadásul még föl is fognak akasztani. De láttam azonnal, hogy benned emberemre akadtam. Azt mondtam magamban: Segítség Hawkinson, John, és Hawkins meg fog segíteni téged. Te vagy az ő utolsó ütőkártyája,

és a mennydörgős ménkübe, John, ő lesz a tiéd! Csak vállvetve előre, mondom. Megmentesz magadnak egy jó tanút, aki meg fogja menteni, a nyakadat!

Kezdttem homályosan érteni az egészet.

- Úgy gondolja, hogy minden elveszett? - kérdeztem.

- Úgy, bizony, az áldóját! - válaszolt John. - Oda a hajó, oda a nyakunk - így áll a dolog. Amint kinéztem abba az öbölbe, Jim Hawkins, és láttam, hogy nincs már ott a vitorlás... hát én kemény legény vagyok, de mégis föladtam a játékot. Ami azt a bandát és tanácskozásukat illeti, jegyezd meg magadnak, hogy mind futóbolondok és gyávák. Meg fogom menteni az életedet a kezük közül, ha tudom. De nézz ide, Jim - életem életért -, te viszont megmented Hosszú John-t az akasztófától.

Zavarba estem, olyan reménytelennek látszott, amit kért - éppen ő, a vén kalóz, a főkolompos.

- Ami módomban áll, azt meg fogom tenni - szóltam.

- Áll az alku! - kiáltott föl Hosszú John. - Bátran beszélsz, fiam, és a ménkübe is, megint van egy kis reménységem.

Odabicegett a fáklyához, amely a farakásba volt tűzve, és újra pipára gyújtott.

- Érts meg, Jim - szólt visszatérve -, nem üres kobak ül az én nyakamon, nem bizony. Most én is a lovag pártján állok. Tudom, hogy te valahol biztonságba helyezted azt a hajót. Hogyan tudtad véghezvinni, arról sejtelmem sincs, de elég az hozzá, hogy a hajó biztonságban van. Sejttem, hogy túljártál Hands és O'Brien eszén. Sohasem bíztam meg valami különösen egyikükben sem. De figyelj rám! Én nem teszek föl kérdéseket, és nem engedem, hogy a többiek föltegyenek. Tudom, mikor van vége a játéknak, és tudom, hogy milyen legénykében lehet megbízni. Ó, milyen fiatal vagy... te meg én nagyszerű dolgokat vihetnénk véghez, együtt!

Egy kis konyakot eresztett ki a hordóból egy bádóg bögrébe.

- Nem akarsz kóstolni, cimbora? - kérdezte; és mikor visszautasítottam, így szólt: - Jó,- hát hadd húzok egyet magam, Jim. Szükségem van egy kis szíverősítőre, mert nyakunkon a baj. És ha már bajról van szó, vajon minek adta a kezembe az a doktor a térképet, Jim?

Az arcomon olyan természetes csodálkozás tükröződhetett, hogy John látta: minden további kérdezősködés szükségtelen.

- Pedig ideadta mégis - mondta -, és valami van mögötte kétségtelenül... valami biztosan van mögötte, Jim... jó vagy rossz.

Azzal még egyet hörpintett a pálinkából, és megrázta hatalmas szőke fejét, mint aki elkészült a legrosszabbra.

MEGINT A FEKETE FOLT

Jó ideje tartott már a kalózok haditanácsa, mikor egyikük visszatért a házba és megismételve ugyanazt a tisztelgést, amely az én szememben kissé csúfondárosnak tetszett, engedelmet kért arra, hogy egy pillanatra elvihesse a fáklyát. Silver rövidesen beleegyezett, a követ újra eltűnt, és mi ketten sötétben maradtunk.

- Kezd fújni a szél, Jim - szólt Silver, aki ekkor már egészen barátságos és bizalmas hangon beszélt velem.

A legközelebbi lőrészhez fordultam, és kinéztem rajta. A nagy tűz parazsa már majdnem kihunyt, olyan halványan derengett, hogy megértettem, miért volt szükségük az összeesküvőknek a fáklyára. Körülbelül a lejtő közepe táján egy csoportba verődtek, az egyik tartotta a fáklyát, egy másik térdelő helyzetben volt a közepén, és láttam, amint a kezében egy nyitott kés pengéje különböző színeket játszott a hold és a fáklya fényében. A többiek mind kissé lehajoltak, mintha a térdelő mozdulatait figyelték volna. Azt is ki tudtam venni, hogy nemcsak kés, hanem könyv is volt nála, és még mindig csodálkoztam azon, hogyan kerül ilyen ide nem illő dolog a kezükbe, mikor a térdelő alak felállott, és az egész társaság együtt megindult a ház felé.

- Csak jöjjenek, fiúk... csak jöjjenek - szólt Silver vidáman. - Van még egy lövésre való a puskámban.

Az ajtó kinyílt, és az öt ember egymás hegyin-hátán betódult; egyik társukat előretaszigálták. Az más körülmények között nevetséges látvány lett volna, amint lassú léptekkel előremerészkedett, habozva rakta egymás mellé lábát, de csukott jobb kezét egyenesen maga elé tartotta.

- Rajta, rajta, fiam - kiáltott Silver -, nem eszlek meg. Ide azzal, léhűtő, tudom én a törvényeket, tudom jól, nálam nem esik a követségnek bántódása.

Erre a biztatásra a kalóz már bátrabban lépett előre, átadott valamit Silvernek, de azért még fűrgébben osont vissza a társai közé.

A hajószakács megnézte, mit kapott.

- A fekete folt! Gondoltam... - jegyezte meg. - Vajon honnan szerezhettetek papirost? Mi az, ejha, nézz csak ide, ez nem hoz szerencsét! A bibliából vágátok ki ezt a lapot. Ki az a bolond, aki egy bibliába belevágott?

- Itt van ni! - szólt Morgan -, itt van! Mit mondtam nektek? Nem lesz ennek jó vége, megmondtam.

- Most már megtörtént, hogy mind így határozatok - folytatta Silver. - Most már aztán mindnyájan lógni fogtok, az bizonyos. De melyiktek az az ájtatos mulya fickó, akinek bibliája volt?

- Dick - szólt az egyik.

- Dick volt az? Akkor Dick elmehet imádkozni - szólt Silver. - Az ő szerencséjének bizony vége, vége a Dick szerencséjének, erre mérget vehettek.

Ekkor azonban a sárga szemű, hosszú matróz közbevágott:

- Elég volt a fecsegésből, John Silver - mondta. - Ez a hajósnép egyhangú határozata értelmében küldte neked a fekete foltot, amint a szabályok előírják, csak fordítsd meg a lapot, olvasd el, mi van odaírva. Aztán beszélhetsz.

- Köszönöm, George - válaszolt a hajószakács. - Te mindig nagyon buzgó legény voltál, és tudod a törvényeket könyv nélkül, George, mint örömmel tapasztalom. No, hadd lássuk, mit is irtok. Ah, „Elcsapva” - ennyi az egész? Nagyon csinos, az már igaz, mintha csak nyomtatva volna, meg mernék rá esküdni. A te kézírásod, George? Hiszen te lassanként vezető ember leszel ezek között a tengerészek között! Legközelebb te leszel a kapitány, nem is csodálkoznék rajta. De adjátok csak ide megint azt a fáklyát, lesztek olyan szívesek? Ez a pipa nem szelel.

- Gyerünk már - szólt George -, nem fogod többé bolondítani ezt a legénységet. Tréfás ember vagy, mint szavaidból is látszik, de most vége a kapitányságodnak, talán szállnál le arról a hordóról, és segítenél a szavazásban.

- Úgy hiszem, azt mondtad, hogy ismered a törvényeket - felelt Silver megvető hangon. - De ha te nem ismered, hát ismerem én, azért itt maradok és várok, még mindig a kapitányotok vagyok - várok, előadjátok a panaszaitokat, és én megfelelek rá; addig azonban ez a fekete folt nem ér egy lyukas garast sem. Aztán majd meglátjuk.

- Ó - válaszolt George -, úgy látszik, mintha semmiről nem tudnál, de mi valamennyien megelégtünk már a dolgot. Először is megbuktál ezzel az úttal, vakmerőség lenne, ha tagadni akarnád. Másodszor, kiengedted az ellenséget ebből a csapdából, mégpedig minden ok nélkül. Miért akartak kijutni innen? Azt nem t'om, de világos, hogy ki akartak jutni. Harmadszor, nem engedted, hogy rájuk támadjunk a mocsárnál. Ó, keresztüllátunk mi rajtad, John Silver... Kétszínű játékot folytatsz, ez a kifogásunk ellened. És aztán negyedszer, itt van ez a fiú!

- Ennyi az egész? - kérdezte Silver nyugodtan.

- Éppen elég! - vágta vissza George. - Mindnyájan lógni fogunk, és aszalódni a napon, amiért te kátyúba vitted a dolgot.

- Jól van hát, ide figyeljtek, megfelelek én erre a négy pontra; sorban, egymás után megfelelek rájuk. Megbuktam ezzel az úttal, mi? Nos, mindnyájan tudjátok, mi volt az én szándékom, és mindnyájan tudjátok azt is, hogyha azt valósítottuk volna meg, akkor ma éjjel is ott ülnénk még a *Hispaniola* fedélzetén; mindnyájan életben és egészségben és a bendőnk teli a jó szilvás gombóccal, és a kincs a hajón, a ménkübe! De hát ki keresztelte az utamat? Ki kötötte meg a kezemet, nekem, a törvényes kapitánynak? Ki fenyegetőzött a fekete folttal azon a napon, mikor partra szállottunk, és ki kezdte ezt a táncot? Ó, szép kis tánc ez... abban egyetértek veletek, és nagyon hasonlít a matróztánchoz, amelyet a kötél végén szoktak ropni a *Kivégzések kikötőjében*, London városában. De hát kinek a műve ez, ha nem Andersoné és Handsé és a tiéd, George Merry! És most te maradtál, mint egyetlen ebből az izgága bandából és az ördögbe is, még neked áll följebb, és kapitány akarsz lenni helyettem... te, aki miatt annyian elsüllyedtek közülünk! A mindenségit! Ez aztán a legvakmerőbb matrózmesén is túltesz!

Silver szünetet tartott, és láttam George és a többiek arcán, hogy szavai nem hangzottak el hiába.

- Ennyit az első pontra! - kiáltott a vádlott, letörölve a verítéket a homlokáról, mert olyan hevesen beszélt, hogy szinte belerendült a ház. - Hát szavamra mondom, undorodom tőle, hogy veletek szóba álljak. Nincs sem eszetek, sem emlékezőtehetségetek, és nem értem, mi a csudának engedett az anyátok benneteket a tengerre! A tengerre! A szerencse lovagjainak! Azt hiszem, szabólegényeknek jobban beváltatok volna.

- Folytasd, John - szólt Morgan -, felelj meg a többi vádra!

- Ah, a többire! - válaszolt John. - Szép kis rakás van belőle, mi? Azt mondjátok, hogy ez a vállalkozás kátyúba jutott. Ah! az ördögbe, ha meg tudátok érteni, mennyire kátyúba jutott, akkor néznétek csak nagyot! Olyan közel vagyunk az akasztófához, hogy máris fáj a nyakam, ha rá gondolok. Talán már láttátok az akasztottakat, amint láncba verve lógnak, madarak keringenek körülöttük, és a matrózok odamutogatnak feléjük, amint az árral elhajóznak mellettük: „Ki az ott? - kérdi az egyik. - Az ott? Hát ki más, ha nem John Silver. - Jól ismertem - mondja egy másik.” - És hallják a láncok csörömpölését, míg a hajó a következő bójához nem ér. Nos, hát ennyire vittük most, valahány anyaszülőtte van köztünk, hála öneki meg Handsnek meg Andersonnak és egyéb ilyen futóbolondnak közületek. Ha pedig a negyedik pontra akartok választ, hát ez a fiú itten, ördög vigyen benneteket, nem túszt a kezünkben? Egy túszt akartok eltenni láb alól? Nem, azt már nem; ő lehet a mi utolsó mentségünk, nem is csodálnám. Megölni ezt a fiút! Nem én, pajtások! És mi a harmadik pont? Ó, a harmadik pontra is bőven van felelnivalóm. Talán ti semmibe veszitek, hogy egy igazi, iskolát végzett orvos jön

mindennap ide, hogy megvizsgáljon titeket, téged John, a törött fejjel... Meg téged, George Merry, akit még hat órával ezelőtt a hideg rázott, és még ebben a percben is sárga tőle a szemed, mint a citromhéj. Vagy talán azt sem tudjátok, hogy egy kísérohajó jön még mögöttünk, mi? Pedig hát jön, és nem is fog sokáig várni magára, és akkor majd meglátjuk, ki fog örülni annak, hogy egy tús van a kezünk között. Ami pedig a második pontot illeti, hogy miért kötöttem velük békét? Hát ti jöttetek térden csúszva elém, hogy tegyem meg... ti voltatok a csüggedtek, és éhen is vesztetek volna, ha meg nem teszem... De hát mindez semmi! Hanem ide nézzetek - ezért tettem!

Azzal ledobott eléjük a földre egy darab papirost, amelyre rögtön ráismertem... nem volt egyéb, mint a térkép a sárga papíron, a három piros kereszttel, amelyet viaszosvásznonba burkolva találtam a kapitány ládájának a fenekén. Hogy miért adta neki a doktor, azt képtelen voltam megérteni.

De ha én nem tudtam magyarázatot adni, még hihetlenebbnek tűnt a dolog a még életben maradt kalózok előtt. Úgy vetették rá magukat, mint a macskák az egérre. Kézről kézre járt, egyik a másik markából tépte ki; káromkodva, kiabálva és gyerekesen kacagva vizsgálgatták, az ember azt hihette volna, nemcsak hogy kezükbe került az arany, hanem már tengeren vannak vele teljes biztonságban.

- Igen - mondta az egyik -, ez Flinté, annyi szent. J. F. és alatta a rovás a megtört hurokkal, mindig így írta alá a nevét.

- Nagyon szép - szólt George -, de hogyan állunk vele odább, ha nincs hajónk?

Silver hirtelen föl pattant, és egyik kezével a falnak támaszkodva rárivallt:

- No, most figyelmeztetek, George, ha még egyszer kinyitod a pofádat, hát kihívlak, és megmérkőzöm veled. Hogyan? Hát tudom én azt? Nem neked kellene azt megmondanod?... Neked és a többieknek, akik miatt elveszett a vitorlásom, mert belekontárkodtatok a munkámba, hogy a pokol tüze égessen meg!? De nem, azt te sosem találod ki, nincs annyi lelemény benned, mint egy svábbogárban. De szépen beszélni, azt tudsz, George Merry, és azt is fogod tenni, erre mérget vehetsz.

- Jól mondtad - szólt az öreg Morgan.

- Jól, meghiszem azt - felelte a hajószakács. - Ti elvesztettétek a hajót: én meg megtaláltam a kincset. Ki a derekabb ember? Most pedig lemondok, az áldóját! Válasszátok kapitányotoknak azt, akit akartok, nekem elég volt belőle.

- Silver! - kiáltották mind. - Éljen Barbecue! Barbecue a kapitányunk!

- No lám, hát így vagyunk? - kiáltott föl a szakács. - George, azt hiszem, még várnod kell egy darabig, míg rád kerül a sor, pajtás, és ezer szerencséd, hogy nem vagyok bosszúálló természetű. Nem is voltam soha életemben. És most, cimborák, mi lesz ezzel a fekete folttal? Ez bizony már semmit sem ér, mi? Dick eljátszotta a szerencsését, és tönkretette a bibliáját, ennyi az egész.

- De talán még használ valamit, ha megcsókolom a könyvet, nem? - mormogta Dick, aki láthatóan kényelmetlenül érezte magát, amiért ilyen bajt zúdított a saját fejére.

- Egy biblia, amelyből kitéptek egy lapot! - felelte Silver gúnyos hangon. - Nem ér az semmit, nem használ az többet, mint egy nótáskönyv.

- Nem többet? - kiáltott Dick kissé fölvidulva. - Azt hiszem, az is ér valamit.

- Nesze, Jim, itt van számodra egy különlegesség - szólt Silver, és odalökte elém a papirost.

Kerek papirosdarab volt, körülbelül akkora, mint egy tallér, egyik oldala üres, mert a könyv utolsó lapjából vágták ki, a másikon egy-két vers a Jelenések könyvéből - a többiek között ezek a szavak, melyek élesen bevésődtek az emlékezetembe. „De kinn maradnak az ebek és gyilkosok.” A nyomtatott lapot fáklyakorommal feketítették be, mely máris kezdett lemállani, és bepiszkította ujjaimat; az üres oldalon ugyanazzal az anyaggal ez a szó állt: „Elcsapva!” Még most is birtokomban van ez a furcsaság, de semmi nyoma rajta többé az írásnak egy kaparáson kívül, melyet mintha egy ember a hüvelykujja körmével karcolt volna oda.

Ezzel végződött az éjjeli esemény. Kevéssel utána még egyszer körüljárt a pálinkás üveg, s aztán lefeküdtünk aludni. Silver bosszújának külső jele csak az volt, hogy George Merryt állította ki őrszemnek, s halállal fenyegette, ha nem lesz engedelmes.

Sokáig tartott, míg be tudtam hunyni a szemem, és az ég tudja, volt elég anyagom a gondolkozásra: eszembe jutott az ember, akit délután megöltem, aztán a saját veszélyes helyzetem, és mindenekfölött az a különös játék, amelyet most Silver a szemem láttára űzött - egyik kezével keményen összetartva a kalózkodat, a másikkal pedig minden lehető és lehetetlen eszközt megragadva, hogy különbékét köthessen, és megmentse a maga nyomorult életét. Ő maga békésen aludt, és hangosan horkolt; de bármilyen gonosz volt is, én a szívem mélyén sajnáltam őt, ha arra gondoltam, milyen sötét veszélyek környezik, és milyen szégyenletes vég várakozik rá az akasztófán.

BECSÜLETSZÓRA

Csengő, erőteljes kiáltás ébresztett föl álmomból - mindnyájunkat fölébresztett, mert észrevettem, hogy az őrszem is összerázkódik a kapufélfá mellett, amelynek dőlve elszundított. A kiáltás az erdő széléről hangzott föl:

- Cölöpvár, hó! Itt a doktor!

Csakugyan a doktor volt. Bár boldog voltam, hogy ezt a hangot hallom, mégis, boldogságom nem volt ürem nélküli. Zavartan gondoltam a fegyelemsértésre és a szökésre, mely a lelkiismeretemet nyomta, és mikor láttam, hogy ezáltal milyen sorsra jutottam - milyen társaságba kerültem, és milyen veszélyek környékeztek -, szégyenemben nem mertem volna a szemébe nézni.

Úgy látszik, sötétben kelhetett föl, mert még alig virradt meg; és amikor odarohantam az egyik lórészhez, és kitekintettem rajta, láttam, hogy mint a múltkor Silver, ő is térdig járt a ködben.

- Ön az, doktor úr? Szép jó reggelt kívánok, uram! - kiáltott föl Silver, aki egy pillanat alatt teljesen fölébredt, és ragyogott a jókedvtől. - Friss és vidám, amint látom; és ki korán kel, aranyat lel, mint a közmondás tartja. George fiam, szedd össze magad, és segítsd át Livesey doktort a hajókorláton. Mindnyájan jól vannak a betegei, jól és vidáman.

Így fecsegett, a domb tetején állva, mankójával a könyöke alatt, és egyik kezével nekitámaszkodott a gerendaház falának - egészen a régi John, hangban, viselkedésben és szavajárásában.

- Van egy kis meglepetésünk is az ön számára, uram - folytatta. - Egy kis idegen van közöttünk... he, he, he! Egy új vendég és lakótárs, uram, olyan friss és eleven, mint a menyét; úgy aludt, mint a tuskó, John mellett, egymásnak dőlve aludtunk egész éjjel.

Livesey doktor ezalatt átmászott a palánkon, a szakács közelébe ért, és észrevettem, hogy megváltozott a hangja mikor ezt kérdezte:

- Csak nem Jim?

- De bizony, Jim, testestől-lelkestől - felelte Silver.

A doktor hirtelen, némán megállott, és csak egy-két másodperc múlva tudott újra megmozdulni.

- Jól van, jól van - szólt végre -, első a kötelesség, azután jön a szórakozás, mint maga mondaná, Silver. Először végezzünk a betegeinkkel!

Aztán belépett a házba, és mogorván biccentve felém, munkához látott a betegek között. Mintha semmitől sem tartott volna, pedig tudta jól, hogy ezek között az áruló ördögök között csak egy hajszálon függ az élete. Úgy csevegett a betegeivel, mintha rendes, hivatászerű látogatását végezné egy békés angol családnál. A bánásmódja úgy látszik, hatással volt az emberekre, mert úgy viselkedtek vele szemben, mintha semmi sem történt volna köztük - mintha még mindig hajóorvos volna, és hűséges közmatrózok vennék körül.

- Maga már egészen jól van, barátom - szólt a bekötött fejű fickóhoz -, pedig ha valakinek hajszálon függött az élete, az maga volt; olyan kemény lehet a koponyája mint a vas. Hát, George, hogy állunk? Az arcszíne gyönyörű, annyi bizonyos: jól tönkrement a mája. Aztán bevette az orvosságot, ember?

- Igen, igen, uram, bevette, annyi szent - válaszolt Morgan.

- Mert látják, amióta a lázadók doktora lettem, vagy jobban mondva fegyházdoktor - folytatta Livesey doktor a legnyájasabb modorban -, becsületbeli feladatnak tekintem, hogy egy embert se veszítsek el György király (Isten áldása rajta!) és az akasztófa számára.

A gazemberek egymásra néztek, de azért hallgatagon lenyelték az elevenükbe vágó megjegyzést.

- Dick nem jól érzi magát, uram - szólt az egyik.

- Nem? - kérdezte a doktor. - No, lépj elő, Dick, és nyújtsd ki a nyelvedet. Hát bizony, csudál-nám, ha jól érezné magát! Olyan a nyelve, hogy franciát lehetne vele ijeszteni. Ez is megkapta a lázat.

- No tessék - jegyezte meg Morgan -, ezt annak köszönheti, hogy eltépte a bibliáját.

- Ezt annak köszönheti... hogy a ti szavakat használjam... hogy mindnyájan nagy szamarak vagytok - vágott vissza a doktor -, és nincs annyi sütnivalótok, hogy meg tudnátok különböz-tetni a jó levegőt a mérgestől, a száraz talajt a nyomorúságos, fertőző mocsártól. Nagyon valószínűnek tartom... bár ez természetesen az én magánvéleményem... hogy mindnyájan be fogjátok adni a kulcsot, mielőtt ezt a maláriát ki lehetne verni a testetekből. Tanyát ütni az ingoványban micsoda ötlet?... Maga korántsem olyan bolond, mint a társai, de úgy látszik, magának sincs a legcsekélyebb fogalma sem az egészségtan szabályairól.

- Nos - tette hozzá, miután sorban beadta nekik az orvosságot, és azok, valóban mulatságos volt nézni, milyen alázatosan fogadták rendelkezéseit, mintha nem is véres kezű kalózok és lázadók, hanem árvaházi gyermekek lettek volna. - Mára megvolnánk. Most pedig szeretnék egy-két szót beszélni ezzel a fiúval, ha megengeditek.

És azzal hanyagul felém intett a fejével.

George Merry az ajtónál állott, éppen valami keserű orvosságot vett be, köpködve és öklendezve, de az orvos kívánságának hallatára azonnal megfordult, és vérvörös képpel kiáltotta: Nem! - és nagyot káromkodott melléje.

Silver tenyerével a hordóra csapott.

- Csö-ö-önd! - ordította, és valósággal úgy nézett körül, mint egy oroszlán. - Doktor úr - folytatta aztán a rendes hangján -, én már gondoltam erre, tudván, hogy ön kedveli ezt a gyereket. Mi mindnyájan mélységesen hálásak vagyunk az ön szívességéért, és amint látja, megbízunk önben, hisz úgy nyeljük az orvosságot, mintha grog volna. Azt hiszem, kívánsága teljesítésére találtam olyan módot, amely bizonyára valamennyiünknek megfelel: Hawkins fiam, add a szavadat, mint egy úriember... mert bár szegény családban születted, mégiscsak fiatal úriember vagy... add a szavadat, hogy nem ugrasz meg előlünk!

Készségesen megígértem.

- Akkor, doktor úr - szólt Silver -, legyen szíves átmászni ezen a palánkon, és ha egyszer a túlsó oldalon van, lehozom a fiút a belső oldalra ott, azt hiszem, kényelmesen elbeszélgethetnek a léceken keresztül. Jó napot, uram, és minden tiszteletünket a lovagnak és Smollett kapitánynak.

Az elégtelenség kitörése, melyet addig csak Silver fenyegető pillantása tartott vissza, azonnal bekövetkezett, mihelyt a doktor elhagyta a házat. Silvert kereken azzal vádolták, hogy kétszínű játékot űz... különbékét akar kötni a maga szakállára... fölládozza saját cinkostársainak és áldozatainak az érdekeit; egyszóval, éppen azzal, amiben valóban sántikált. Ebben az esetben olyan indokoltnak láttam, hogy nem tudtam elképzelni, miképpen fogja lecsillapítani a haragjukat. De hát sokkal különb volt valamennyinél, és az éjszaka aratott diadalával nagy hatalmat nyert fölöttük. Valamennyit bolondnak és tökféjűnek nevezte, és kijelentette, hogy föltétlenül szükséges a doktorral beszélnem, megint a térképet vágta az arcukba, és megkérdezte tőlük, vajon a megegyezést azon a napon akarják-e megszegni, mikor éppen a kincs fölkutatására indulnak.

- Nem, az ördögbe, nem! - kiáltotta. - Akkor kell megszegnünk az egyezséget, mikor eljön az ideje; addig pedig hitegetem a doktort, ha pálinkával kellene is kenegetnem a csizmáit.

Ezután pedig megparancsolta nekik, hogy rakjanak tüzet, ő maga hóna alá kapva mankóját, s másik kezével a vállamra támaszkodva, otthagya őket zavart hangulatukban, miután szóáradatával így inkább elnémította, mint meggyőzte társaságukat.

- Lassan, fiam, lassan - szólt hozzám. - Egy szempillantás alatt a nyakunkon lehetnek, ha úgy látják, hogy sietni találunk.

Így hát óvatosan lépkedtünk a homokon keresztül arrafelé, ahol a doktor a palánkon kívül várakozott ránk, és mikor olyan közel jutottunk egymáshoz, hogy könnyen szót válthattunk, Silver megállott.

- Ugye, megjegyzi, amit most tettem, doktor - mondta -, és ez a fiú is megmondhatja majd, hogyan mentettem meg az életét, amiért elcsaptak, ez így igaz! Doktor, ha egy ember oly közel kormányoz a szélhez, mint én... és még az utolsó leheletével is, ami a testében maradt, fej vagy írást játszik... nem veszi rossz néven talán, hogy egy-két jó szót kérek? Ne felejtse el, kérem, soha, hogy nemcsak az én életem... hanem ezé a fiúé is kockán forog, azért nyilatkozzék rólam kedvezően doktor, és nyújtson egy kis reménysugarat, az ég szerelmére.

Silver egészen más ember lett, amióta idejött velem, és hátat fordított a barátainak meg a cölöpháznak: az orcái mintha egészen beestek volna, a hangja reszketett; sohasem láttam emberi lelket levertebb hangulatban.

- Mi az, John? Csak nem fél? - kérdezte Livesey doktor.

- Doktor, én nem vagyok gyáva! Nem, nem én... még ennyire sem! - és azzal csettintett egyet az ujjával. - Ha az volnék, nem mondanám. De őszintén bevallom, kiráz a hideg, ha az akasztófára gondolok. Ön jó ember és becsületes, még sohasem láttam önnél derekabb embert! És nem fogja elfelejteni, ami jót tettem, éppolyan kevésbé, mint ahogy nem fogja elfelejteni a rosszat, jól tudom. Most pedig félreállok... nézze... és magára hagyom önt Jimmel. Ezt is a javamra fogja írni, ugye? Mert nem kis dolog az, amit tettem, nem bizony.

Ezeket mondva visszavonult néhány lépésnyire, ahol már nem hallhatta beszélgetésünket, leült egy fatönkre, és elkezdett füttyörészni; ültő helyében időről időre körültekingetett, hol engem és a doktort tartva szemmel, hol azokat a lázongó haramiákat, amint ott jöttek-mentek a homokban, a buzgón élesztgetett tűz és a ház között, ahonnan sonkát és kétszersültet hordtak elő, és a reggelihez készülődtek.

- Hát, Jim - szólt a doktor szomorúan -, szóval ide kerültél. Amit főztél, meg kell enned, fiam. Tudja isten, a szívem mélyén nem hibáztatlak, de annyit meg kell mondanom, akár jólesik, akár nem: amíg Smollett kapitány egészséges volt, nem mertél volna elszökni, de mikor seblázban hevert, és nem tudta megakadályozni a szökésedet, ördögbe is, gyávaság volt tőled!

Megvallom, ekkor sírva fakadtam.

- Doktor - mondtam -, kíméljen meg egy kissé. Eleget vádoltam magam úgylis; az életemet eljátszottam mindenképpen, és már régen halott volnék, ha Silver nem áll ki értem; és doktor, higgye el, én meg tudok halni... beismerem, rá is szolgáltam... de a kínzástól félek. Ha kínzásra kerülne a sor...

- Jim - szakított félbe a doktor, és hangja egészen megváltozott. - Jim, ezt nem tűrhetem. Vessd át magad és fussunk el.

- Doktor - feleltem -, a szavamat adtam.

- Tudom, tudom! - kiáltotta. - De arra most nem lehetünk tekintettel, Jim. Magamra vállalom az egészséget, szégyent, vádat, mindent, fiam, de nem hagylok itt. Ugorj át! Egy ugrás, és kint vagy, aztán úgy eliramodunk, mint az antilopok.

- Nem - feleltem -, ön nagyon jól tudja, hogy ezt maga sem tenné meg, sem ön, sem a lovag, sem a kapitány; én sem akarom megtenni. Silver megbízott bennem, a szavamat adtam, tehát visszamegyek. De, doktor, ön nem engedte, hogy befejezzem a mondanivalómat. Ha arra kerülne a sor, hogy kínvallatásra fognak, lehet, hogy el fogom árulni, hol a hajó; mert én megkerítettem a hajót, részben a szerencse segítségével, részben a kockázat vállalásával, s most ott van az *Északi-torkolatban*, a déli parton, az árterületen. Nem sokkal a dagály kezdete után biztosan szárazra kerül.

- A hajó! - kiáltott föl a doktor.

Sietve elmeséltem neki a kalandjaimat, és ő csöndben végighallgatott.

- Van ebben valami végzetszerű - jegyezte meg, amint a végére értem. - Lépten-nyomon te vagy az, aki megmented az életünket, és most talán azt hiszed, hogy mi majd engedjük veszni a tiédet? Nagyon csúnya viszonzás lenne, fiam. Te derítetted ki az összeesküvést, te akadtál rá Ben Gunnra - ez a legjobb, amit valaha tettél, vagy tenni fogsz, ha kilencven évig élsz is. Ó, Jupiterre mondom, ha már Ben Gunnról beszélünk! Ez maga az eleven ördög. Silver - kiáltott a doktor -, Silver! Egy jó tanácsot akarok adni magának - folytatta, amint a szakács közelebb jött. - Ne nagyon igyekezzék megtalálni azt a kincset.

- Uram, én mindenre kész vagyok - szólt Silver -, ez azonban lehetetlen. Bocsánatot kérek, de csak úgy menthetem meg a magam és a gyerek életét, ha elindulnak a kincs föl kutatására, azt kérem, elhiheti!

- Jól van, Silver - szólt a doktor -, ha így áll a dolog, akkor még egy lépéssel továbbmegyek: legyen elkészülve a legrosszabbra, ha meg fogja találni.

- Uram - szólt Silver -, beszéljünk komolyan, ez sok is meg kevés is. Hogy mi az ön szándéka, miért hagyta el a cölöpházat, miért adta nekem azt a térképet, azt nem tudom, sejtelmem sincs róla. Mégis elfogadtam az ön ajánlatán, csukott szemmel, és anélkül, hogy egy reménykeltő szót kaptam volna. De ez most már több a soknál. Ha el nem mondja nekem nyíltan, hogy mire gondol, csak szóljon, és én hagyom, hadd történjék, aminek történnie kell.

- Nem - szólt a doktor elgondolkozva -, nincs jogom, hogy többet mondjak; nem egyedül az én titkom, Silver, különben szavamra, megmondanám. De azért elmegyek olyan messze, amennyire csak merészelek, sőt még tovább is; mert ha jól sejttem, a kapitány úgylis ki fogja érte porolni a parókámat! Először is egy csöpp reményt öntök magába: Silver, ha mi mind a ketten élve kerülünk ki ebből a farkasveremből, mindent meg fogok tenni, kivéve a hamis esküt, hogy megmentsem magát!

Silver arca, sugárzott.

- Ennél többet akkor sem mondhatna, ha a tulajdon anyám volna! - kiáltotta.

- Ez az első engedmény - tette hozzá a doktor. - A második egy jó tanács: tartsa a fiút a közelében, és ha segítségre lesz szüksége, csak kiáltson. Megyek, és igyekszem segítségére lenni, ez is megmutatja, vajon csak bolondjában beszéltem-e. Isten veled, Jim!

Azzal Livesey doktor kezét szorított velem a palánkon keresztül, bólintott Silvernek, és sietős léptekkel eltűnt az erdőben.

A KINCSKERESÉS - FLINT ÚTMUTATÓJA

Jim - szólt Silver, mikor egyedül maradtunk -, én megmentettem az életedet, de te is megmentetted az enyémet, s ezt nem fogom elfelejteni. Láttam, hogy a doktor intett neked, hogy fuss el vele... láttam a szemem sarkából, és azt is láttam, hogy te azt mondtad: nem! Olyan tisztán láttam, mintha csak hallottam volna. Jim, ezt a javadra írom; ez volt számomra az első reménysugár, mióta az a támadás kudarcot vallott, és ezt neked köszönhetem.

- Most pedig, Jim, el kell indulnunk felkutatni azt a kincset, méghozzá lepecsételt parancssal, amit nem szeretek; nekünk most vállalva, szorosan össze kell tartanunk, és így meg fogjuk menteni az életünket, rossz végzet és balszerencse ellenére.

Éppen ekkor az egyik ember a tűz mellől odakiáltott nekünk, hogy készen van a reggeli; hamarosan odatelepedtünk valamennyien a homokba a kétszersült és a kisütött sózott hús mellé. A kalózok akkora tüzet raktak, hogy ökröt lehetett volna sütni fölötte, és olyan forróság volt mellette, hogy csak a szél irányából lehetett megközelíteni, és így is csak a legnagyobb óvatossággal. Ugyanilyen tékozló módon vagy háromszor annyit főztek, mint amennyit el tudtunk fogyasztani; egyikük pedig - ostobán röhögve - az összes maradékot a lángok közé hajigálta, mire azok még magasabban lobogtak, és pattogtak a szokatlan tüzelőtől. Soha életemben nem láttam még embereket, akik gondtalanabban néztek volna a másnap elé; minden tevékenységük a mohó evés-ivásban merült ki. Tekintetbe véve, hogy hogyan pusztították az élelmet, és milyen kevéssé törődtek az őrállítással, látnom kellett, hogy bármilyen vakmerő verekedők voltak is, teljesen alkalmatlanok lettek volna egy hosszabb hadműveletre.

Silver, amint Flint kapitánnyal a vállán ott falatozott köztük, egy szóval sem róttá meg őket gondatlanságukért. És ez annál inkább meglepett, mert előbb még azt hittem, hogy sohasem mutatkozott ravaszabbnak, mint ez alkalommal.

- Hej, haj, cimborák - szölt -, szerencsétetek, hogy itt van Barbecue, aki gondolkozik helyettetek ezzel a fejével, ni! Megvan, amit akartam. Annyi bizonyos, hogy azok hatalmukba kerítették a hajót. Hol tartják, azt még nem tudom. De ha egyszer megtaláltuk a kincset, akkor körül-nézünk egy kicsit, és ráakadunk. Akkor pedig, cimborák, ha miénk a hajó, miénk a győzelem.

Így okoskodott tovább, miközben szája tele volt sült szalonnával, így tartotta ébren a reményüket és bizalmukat, és úgy sejtettem, a magáét is ezzel élesztgette.

- Ami a túsunkat illeti - folytatta -, az az érzésem, ez volt az utolsó beszélgetése azokkal, akiket annyira szeret. Megtudtam a híreket, amikre szükségem volt, és ezt köszönöm neki, de ezzel vége is mindennek. Majd pórázra fogom, ha elindulunk a kincs kutatására, és hát, amíg még történhetik valami, úgy vigyázunk rá, mint az aranyra, hiszen tudjátok: egyelőre. Ha majd egyszer birtokunkban lesz a hajó is meg a kincs is, és mint víg cimborák mind kint járunk a tengeren, akkor majd megbeszéljük Hawkins úr ügyét, és kiadjuk neki a maga részét minden kedvességéért, legyetek nyugodtak.

Nem csoda, hogy az emberek most már jókedvre derültek. Én viszont szörnyűségesen elcsüggedtem. Ha a terv, amelyet most előadott, kivihetőnek bizonyulna, akkor Silver, ez az immár kétszeres áruló, habozás nélkül alkalmazni fogja. Hiszen megvetette a lábát mind a két táborban, és nem kételkedtem benne, hogy inkább fogja választani a vagyont és szabadságot a kalózok között, mintsem a pusztá menekülést az akasztófa alól, mert a mi oldalunkon legföljebb ennyit remélhetett.

És még akkor is, ha úgy hoznák a körülmények, hogy kénytelen lenne megtartani Livesey doktornak tett ígéretét, még akkor is, mennyi mindenféle veszély leselkedett ránk! Milyen végzetes perc lenne, ha társainak a gyanúja bebizonyosodnék, és nekem meg neki harcolnunk kellene pusztá életünkért... neki, a nyomoréknak és nekem, a gyerekeknek... öt erős és fűrge tengerésszel!

Tegyük még hozzá e kettős aggodalomhoz a titokzatosságot, amely még mindig ott lebegett az én barátaim viselkedése fölött; érthetetlen kivonulásuk a cölöpvárból, a térkép megmagyarázhatatlan kiszolgáltatása; vagy ami talán még érthetlenebb volt, a doktor figyelmeztetése Silver számára: „Legyen elkészülve a legrosszabbra, ha meg fogja találni”. Bizonyára elhiszitek, hogy nem nagy étvággal reggeliztem, és nem valami könnyű szívvel indultam meg őreim mögött a kincs keresésére.

Különös látványt nyújthattunk annak, aki végignézett volna bennünket; mindnyájan szurtos matróruhában, és rajtam kívül valamennyien állig fölfegyverezve. Silver két puskát is magára akasztott... egyiket elöl, a másikat hátul... azonkívül egy hatalmas kardot tűzött az oldalára, és szárnyas kabátja minden zsebébe egy-egy pisztolyt dugott. És hogy teljessé tegye ezt a fölszerelést: ott gubbasztott a vállán Flint kapitány, tücsköt-bogarat, összefüggéstelen tenge-rész kifejezéseket karattyolva. Nekem egy zsineget kötöttek a derekamra, s így engedelmesen követtem a hajószakácsot, aki a kötél másik végét fogta, hol szabad kezében, hol erős fogai között. Mindennél inkább medvetáncoltatóhoz lehetett volna hasonlítani.

A többiek különbözőképpen voltak fölszerelve; egyesek csákányokat és ásókat cipeltek - mert ez volt az első, amit a *Hispanioláról* a partra szállítottak -, mások hússal, pálinkával és kétszersülttel látták el magukat a déli étkezéshez. Megfigyeltem, hogy minden élelmiszer a mi készletünkből származott, és így meggyőződhettem arról, mennyire igaza volt Silvernek, mikor az éjjel szónoklatot tartott. Ha nem köti az egyezséget a doktorral, akkor neki és lázadó-

társainak - minthogy hajójuk már nem volt - csupán tiszta vízzel és elejtett vaddal kellett volna beérniük. A víz kevésbé lett volna ínnyükre; a tengerészek rendszerint rossz vadászok, és mivel olyan kevés élelmiszerral látták el magukat, az sem valószínű, hogy bővíben lettek volna a puskapornak.

Elég az hozzá, hogy ekként fölszerelve, mindnyájan nekivágtunk az erdőségnek... még a betört fejtű is, akinek pedig mindenképpen jobb lett volna az árnyékban maradnia; és így baktattunk libasorban a partra, ahol két csónak várakozott ránk. Még ezek is magukon viselték a kalózkok részeg tombolásának nyomait, az egyikben törött volt az evezőpad, és mindkettőt elborította az iszap, a piszok. A biztonság kedvéért mindkettőt magunkkal kellett vinnünk; ezért elosztottunk a kettőben, és úgy evezünk át a kikötőn.

Mialatt evezünk, egy kis vita támadt a térkép fölött. A vörös kereszt természetesen sokkal nagyobb volt, semhogy pontos megjelölésszámba mehetett volna, és a hátlapon levő megjegyzések - amint hallani fogjátok - kissé kétértelműeknek bizonyultak. A szöveg - az olvasó emlékezhetik rá - ez volt:

Magas fa a Messzelátó lejtőjén, egy fokkal északra az észak-északkeleti iránytól. Csontváz-sziget kelet-délkelet és kelet felé. Tíz láb.

A magas fa volt tehát a legfőbb megjelölés. Nos, egyenesen előttünk a kikötő partját egy kétháromszáz láb magas fennsík határolta, amely észak felé a *Messzelátó-domb* déli lejtőjéhez csatlakozott, dél felé azután újra fölemelkedett a meredek sziklás csúcs felé, melyet *Hátsóárboc-halom*nak neveztek. A fennsík tetejét sűrűn borították a különböző magasságú fenyőfák. Lépten-nyomon előfordult, hogy egy-egy hatalmasabb példány negyven-ötven lábbal is a szomszédai fölé emelkedett, de hogy ezek közül melyik volt az a bizonyos „magas fa”, amelyre Flint kapitány gondolt, azt csak a helyszínen és csak az iránytű segítségével lehetett eldönteni.

Mindezek ellenére ki-ki már a csónakból kiszemelte a maga kedvenc fáját, mielőtt még a fél utat megtettük volna, csak Hosszú John vonogatta a vállát, és intette őket, hogy legyenek türelemmel, míg oda nem érnek.

Silver parancsára lassan evezünk, nehogy idő előtt kifáradjunk, és elég hosszú út után a második folyócska partján kötöttünk ki, mely a *Messzelátó* egy erdős szakadékába ereszkedett le. Innen bal felé tartva, kezdtünk fölkapaszkodni a fennsík tetejére.

Eleinte a nehéz, agyagos talaj és dús, mocsári növényzet erősen akadályozta előrehaladásunkat; de a domboldal fokozatosan meredekebbé és kövesebbé lett lábunk alatt, a növényzet is más jelleget öltött, az erdő már nem volt olyan sűrű. Valóban a sziget legszebb része felé közeledtünk. A mocsári fű helyét erős illatú rekettye és mindenféle virágzó dudva foglalta el. Itt-ott zöld szerecsendió cserjék nőttek, közöttük pedig, hatalmas törzsével és széles árnyékával egy-egy fenyő; ezek fűszeres illata összevegyült a többiekével. Amellett a levegő is hűs volt és üdítő, és ez a tiszta, napfényes időben nagyszerűen fölfrissített bennünket.

A társaság legyező alakban széteszlott, kurjongatva és ugrándozva haladt előre. A középén, jóval a többiek mögött, Silver és én követtük őket. Én pórázra kötve, ő pedig nagyokat fújva csetlett-botlott a csuszamlós kavicson. Időnként még oda is kellett nyújtani a karomat, különben elvettette volna a lépést, és hátrafelé lebukfencezett volna a domboldalon.

Körülbelül egymérföldnyi utat tettünk meg így, és közeledtünk a fennsík pereme felé, mikor bal felől a szélső ember elkezdett hangosan kiabálni, mintha megborzadt volna valamitől. Kiáltás kiáltásra következett, és a többiek mind elkezdtek rohanni feléje.

- Nem találhatta meg a kincset - szólt az öreg Morgan, aki jobb felől nyargalt el mellettünk -, hiszen az a dombtetőn van.

Valóban, ahogyan láthattuk, mikor mi is odaértünk a helyszínre, egészen másvalami feküdt ott. Egy jó magas fenyő tövében emberi csontváz feküdt, zöld folyondárral körülfonva, mely az apróbb csontokat kissé föl is emelte; néhány ruhacafát volt rajta. Azt hiszem, egy pillanatra mindnyájunkon végigfutott a hideg.

- Tengerész volt - szólt George Merry, aki bátrabban, mint a többiek, egészen a közelébe ment, és a ruhafoszványokat vizsgálhatta. Legalábbis ez valódi matrózszővet.

- Helyes, helyes - szólt Silver -, valószínű is; azt hiszem, egyiktek sem várta, hogy egy püspököt találunk itt. De hogyan hevernek itt ezek a csontok? Sehogy sem természetes módon.

Valóban, második pillantásra lehetetlennek tetszett, hogy ez a holttest természetes helyzetben fekszik. Mert néhány kisebb eltéréstől eltekintve, (ami talán a madarak műve volt, melyek a holttestből táplálkoztak vagy az iszalag indáié, melyek lassanként beborították a maradványokat) az ember egészen egyenesen feküdt - a lába az egyik irányba mutatott, a keze pedig a feje fölé emelve, mint egy bűváré, éppen az ellenkező irányba.

- Valami kezd derengeni az én öreg tökfejemben - jelentette ki Silver. - Itt az iránytű; ott a *Csontváz-sziget* dombjának a legteteteje úgy mered ki, mint egy szemfög. Nézzétek csak meg a fekvést ezeknek a csontoknak az irányában.

Megtörtént. A holttest egyenesen a sziget irányába mutatott, és az iránytű valóban úgy jelezte: kelet-délkelet és kelet felé.

- Mindjárt gondoltam - kiáltott föl a szakács - ez itt útmutató. Ez mutatja nekünk a sarkcsillagot és a csengő tallérokat. De a ménkübe is! A hideg fut rajtam végig, ha Flintre gondolok. Nincs itt tévedés, ez az ő tréfái közül való. Egyedül ő meg a hat legény jártak itt; mindnyájukat leölte, ezt az egyet pedig ide fektette, mégpedig az iránytű segítségével, teringgettét! Hosszú csontok, sárga haj. Ez bizony nem más, mint Allardyce. Emlékszel még Allardycera, Tom Morgan?

- Még pénzzel is tartozott nekem, és a késemet is magával vitte a partra - felelte Morgan.

- Ha már késről van szó - szólt egy másik - miért nem találjuk itt a holmiját? Flint nem az az ember volt, aki kifosztja egy matróz zsebét, aztán meg a madaraknak nincs ilyesmire szükségük, azt hiszem.

- A mindenségit! Ennek igaza van! - kiáltotta Silver.

- Pedig nincs itt semmi - szólt Merry, aki még egyre a csontok között kotorászott -, még egy rézfitying vagy egy tubákos doboz sem. Nem értem ezt a dolgot.

- Bizisten, én sem - adott neki igazat Silver - Nem értem, és nem is tetszik nekem. Hanem ezer golyóbis, cimborák, ha most Flint élne, melegünk lenne itt, nekem is, nektek is. Hatan voltak, és mi is hatan vagyunk; azokból pedig csak csont maradt.

- Tulajdon szememmel láttam őt holtan - szólt Morgan. - Billy vitte be a szobába. Ott feküdt előttem, két rézgarassal a szemén.

- Meghalt... az bizonyos, hogy meghalt, és a föld alatt van - szólt a bekötött fejű fickó -, de ha van valaki, akinek a szelleme kísért, akkor az Flint. Lelkemre mondom, csúnyán halt meg Flint, nagyon csúnyán.

- Úgy ám, csúnyán - jegyezte meg egy másik -, először dühöngött, aztán rumért ordított, közben meg énekelt. „Heten a halott ládján”, ez volt az egyetlen nótája cimborák; én mondom őszintén nektek, azóta sem éreztem magam jól, ha ezt a nótát hallottam. Nagy meleg volt, az ablak nyitva, én meg ott állok, hallom letről ezt a régi nótát, egészen tisztán, világosan... és utána az ő halálhörgését.

- Jól van, jól van - vágott közbe Silver -, most már elég ebből a beszédből. Halott, és nem sétál többé, az bizonyos; legalábbis nappal nem. A macska sem törődik vele. Rajta, keressük az aranyat.

Újra megindultak, az igaz; de bár nappal volt, meleg és verőfényes, a kalózok már nem szerteszéledve és kiáltozva futkároztak az erdőben, hanem összegújva haladtak, és fojtott hangon beszélgettek. A halott tengeri rabló emléke megfélemlítette őket.

A KINCSKERESÉS - HANG A FÁK KÖZÖTT

Mihelyt elértük a fennsík szélét, az egész társaság letelepedett, részben mert a riadalom elkedvetlenítette őket, részben azért, hogy Silver és a betegek kipihenhessék magukat.

Mínt hogy a fennsík kissé nyugat felé hajlott, erről a pihenőhelyről tág kilátás nyílt minden irányban. Előttünk, a fák csúcsai felett, elláttunk az *Erdős-fokig*, melyet fehér tajték övezett; ha hátratekintettünk, nemcsak a horgonyzóhelyet és a *Csontváz-szigetet* láthattuk, hanem túl a földszoroson és a keleti lapályon, a nyílt tenger hatalmas tükrét is. Fejünk fölött meredeken emelkedett a *Messzelátó*, itt-ott magányos fenyőszálakkal és feketéllő szakadékokkal. Más hang nem hallatszott, csak a csapkodó hullám távoli zúgása, mely minden oldalról felénk szállott, meg a tömérdek rovar zümmögése a fű között. Sehol egy ember, a vízen sehol egy vitorla; a határtalan térség is növelte az elhagyatottság érzését.

Silver ülőhelyzetében tájékozódni próbált az iránytű segítségével.

- Három „magas fa” van itt - szólt -, körülbelül a *Csontváz-sziget* vonalában. A *Messzelátó* lejtője, úgy gondolom, azt az alacsonyabban fekvő pontot jelzi. Gyerekjáték most már megtalálni azt a limlomot. Kedvem lenne előbb megebédelni.

- Semmi étvágyam sincs - dünnyögte Morgan. - Ha Flintre gondolok, az elég nekem.

- Ugyan, fiam, adj hálát a jó csillagoknak, hogy meghalt már - szólt Silver.

- Csúf ördög volt - vetette közbe megborzongva egy harmadik kalóz -, azzal a kék folttal az arcán.

- Az a sok rumtól volt - szólt Merry. - Kék! Bizony kék volt, az igaz. Ez a helyes kifejezés.

Mióta rábukkantak arra a csontvázra és gondolataik állandóan akörül forgolódtak, egyre halkabb és halkabb lett a beszédük, és most már szinte suttogásba ment át, úgyhogy a társalgás hangja alig zavarta az erdő csendjét. S akkor hirtelen, az előttünk levő fák sűrűjéből fölcsendült egy vékony, magas hang, és rákezdett a jól ismert dallamra és szövegre:

*Heten a halott ládján -
Yo-ho-ho, meg egy üveg rum!*

Sohasem láttam iszonyatosabban rémült arcokat, mint most a kalózokét. Mintegy varázsütésre elhagyta minden szín az arcukat; néhányan felugrottak, mások szomszédjukba kapaszkodtak; Morgan a földre vágódott.

- Ez Flint, hogy a... - kiáltott föl Merry.

A dal elnémult, ugyanolyan hirtelen, mint ahogyan fölcsendült... szinte azt lehetett volna mondani, hogy az ütem közepén szakadt félbe, mintha valaki rátette volna a tenyerét az énekes szájára. Ahogy a távolból, a napfényben, a tiszta levegőben, a zöld lombok közül hangzott, nekem úgy tűnt, hogy valami kellemes, vidám dal; annál furcsább volt a hatás, melyet társaimra tett.

- Gyerünk - szólt Silver, hamuszínre vált ajakkal kapkodva a szó után -, így nem jutunk semmire. Készülődjünk! Munkára fel! Furcsa dolog ez, nem ismerem a hangot: de úgy látszik, valaki csúfot üz belőlünk... valami húsból és vérből való ember, erre mérget vehettek.

Beszéd közben lassan visszatért a bátorsága és vele együtt valamennyire az arcszíne is. A többiek is kezdtek hallgatni erre a bátorításra, és kissé már magukhoz is tértek, amikor megint fölcsendült ugyanaz a hang... ezúttal nem énekelve, hanem mint egy gyöngé, távoli kiáltás, mely még halkabb visszhangot keltett a *Messzelátó* szakadécai között.

- Darby M'Graw - jajongott (mert ez a helyes kifejezés, ha erről a hangról beszélünk) -, Darby M'Graw, Darby M'Graw - hallatszott újra, újra meg újra, aztán kissé hangosabban, egy káromkodás kíséretében, melyet nem írok le -, ide azzal a rummal, Darby!

A kalózok lába gyökeret vert, szemük kidülledt. A hang már régen elnémult, s ők még mindig szótlanul, rémülten meredtek maguk elé.

- Most már biztos, hogy ő az! - zihálta az egyik. - Gyerünk innen!

- Ezek voltak az utolsó szavai - nyögött Morgan -, az utolsó szavai az életben.

Dick előrántotta a bibliáját, és folyékonyan imádkozni kezdett. Jó nevelésben lehetett része ennek a Dicknek, mielőtt a tengerre és ilyen rossz társaságba került volna!

Silver azonban még most sem adta föl a küzdelmet. Hallottam, amint a fogai vacognak, de azért még mindig nem adta meg magát.

- Senki ezen a szigeten nem hallott soha Darbyról - dűnnyögte -, csak mi, akik itt vagyunk. - Aztán pedig végső erőfeszítéssel így kiáltott: - Cimborák, azért vagyok itt, hogy megszerezsem azt a kincset, és sem ördög, sem ember vissza nem tarthat! Én sohasem félttem Flinttől életében sem, és szembenézek vele a halála után is, a mindenségig! Hétszáz ezer font fekszik itt valahol eltemetve, alig egy negyedmértföldnyire tőlünk. Mikor történt meg, hogy egy igazi szerencse lovagja meghátrált ennyi tallér elöl egy iszákos vén tengerész miatt, akinek kék foltos volt a pofája - és még hozzá halott is?

De semmi jele nem mutatkozott annak, mintha a követőiben újra feléledt volna a bátorság, sőt e tiszteletlen szavak hallatára még csak növekedett a rémületük.

- Hagyd abba, John! - szólt Merry. - Ne kezdj ki a kísértettel.

A többiek pedig még felelni sem tudtak az ijedségtől. Elfutottak volna külön-külön, ha mertek volna; de a félelem összetartotta őket; szorosan John mellé húzódtak, mintha az ő vakmerőségétől vártak volna segítséget. John pedig egész szépen leküzdötte magában a gyöngeségét.

- Kísértet? Jól van, lehetséges - mondotta. - De van valami, amit nem tudok megmagyarázni. Visszhangja volt a hangnak. Hát ki látta valaha, hogy kísértetnek árnyéka lett volna? No hát akkor mi a csodát csinál a visszhanggal? Azt szeretném tudni. Ez nem természetes, mi?

Ez az érvelés elég gyöngének tetszett előttem. De az ember sosem tudja, mivel lehet hatni a babonás népekre, így őszinte csodálkozásomra George Merry nagyon megkönnyebbült.

- Az ám, igazad van - mondta. - Hiába, te csak mindig fején találsz a szöveget, annyi bizonyos! Munkára cimborák! A legénységünk rossz nyomon van, úgy látszik. Ha visszagondolok rá, hát Flint hangjához hasonlított, elismerem, de azért mégsem volt az az erélyes hang - mégsem! Inkább másvalakinek a hangjához hasonlított - inkább...

- Akármilyen legyek, ha nem Ben Gunnéhoz! - ordított föl Silver.

- Persze, az volt - kiáltott Morgan felpattanva - Ben Gunn hangja volt!

- Az ugyan nem sokat változtat a dolgon, vagy igen? - kérdezte Dick. - Ben Gunn sincs itt személyesen, éppúgy, mint Flint.

De az idősebb legények gúnyos nevetéssel fogadták ezt a megjegyzést.

- Ki törődik Ben Gunnal? - kiáltott Merry. - Akár élő, akár holt, senki sem törődik veled.

Egészen különös volt, milyen egykettőre összeszedték magukat, és arcuk milyen hirtelen visszanyerte természetes színét. Nemsokára vidáman beszélgettek egymással, csak időnként figyeltek föl, nem sokkal később pedig, minthogy újabb hang nem hallatszott, vállukra kapták a szerszámokat, és megindultak; elől ment Merry, kezében Silver iránytűje, hogy el ne térjenek a *Csontváz-sziget* jelezte egyenes vonalról. Igazat mondott: élt-e vagy halott volt Ben Gunn, vele senki sem törődött.

Csak Dick tartotta még mindig kezében a bibliáját, és menet közben ijedt pillantásokkal tekintett maga köré. De senki sem érzett vele, sőt Silver még csúfolni is kezdte gyávaságáért.

- Megmondtam neked - szólt hozzá -, megmondtam, hogy tönkretetted a bibliádat. Ha már arra sem jó, hogy esküdj rá, azt hiszed, hogy egy kísértet majd sokat törődik veled? Még ennyit sem! - és azzal megint csettintett egyet vastag ujjával, míg egy pillanatra megállva mankójára támaszkodott.

De Dicket nem lehetett megvigasztalni, s hamar észrevettem, hogy a fiún erőt vett a betegség; sőt a hőség, a kimerültség és a rémület fokozódott, egyre magasabba szökött a láza, amit Livesey doktor előre megjósolt.

Kellemes volt a járás itt, a szabadban, a hegytetőn; utunk kissé lefelé vitt, mert amint említettem, a fennsík nyugat felé hajlott. A fenyőfák, nagyobbak és kisebbek, nagyon elszórva nőttek itt, és még a szerezsendió- és azaleabokrok között is széles tisztásokra sütöttek a napsugarak. Amint körülbelül északi irányban átvágtunk a szigeten, az egyik oldalon mindjobban megközelítettük a *Messzelátó* lejtőjét, másfelől pedig mind tágasabb kilátás nyílt előttünk a sziget nyugati öblére, ahol nemrég annyit hányódtam-vetődtem a lélekvesztőben.

Elértük az első magas fát, megvizsgáltuk, de nem bizonyult az igaznak. Ugyanaz történt a másodikonál. A harmadik csaknem kétszáz lábnyi magasba emelkedett a sűrű cserjék közül, igazi növényóriás volt; vörös törzse olyan vastag volt, akár egy parasztház, széles árnyékában egy egész század gyakorlatozhatott volna. A tenger felől kelet-nyugati irányból egyformán szembetűnő volt, úgy, hogy mint hajózási jelzést fel kellett volna venni a térképre.

De az én társaim érdeklődését nem az alakja keltette föl, inkább az a tudat izgatta őket, hogy terebélyes koronája alatt valahol hétszáz ezer font van elásva, aranyban.

A pénz gondolata mennél közelebb jutottak, annál inkább elnyomta előbbi ijedelmüket. Szemük égett, lábuk gyorsabban és könnyebben lendült előre, egész lelküket lekötötte ez a vagyon, az életre szóló pazarlási lehetőség, mely itt feküdt, és kínálkozott mindannyiuk számára.

Silver dörmögve botorkált a mankóján; orrlyukai kitágultak és remegtek; káromkodott, mint egy örült, ha a legyek rászálltak kipirult, fénylő arcára; dühösen rángatta a kötelet, amelyen fogva tartott, és időről időre halálosan fenyegető tekintetet vetett rám. Annyi bizonyos, hogy nem nagyon igyekezett titkolni előttem gondolatait; s én valóban úgy olvastam le őket arcáról, mintha nyomtatva látnám. Az arany közvetlen közelében mindenről megfeledkezett, ígéretei és a doktor figyelmeztetései már csak a múlt emlékei voltak; nem kételkedtem, hogy abban reménykedett: megtalálja a kincset, fölkeres a *Hispaniolát*, és az éj leple alatt hatalmába keríti; elmetszi minden becsületes ember torkát a szigeten, végül elvitorlázik, ahogyan kezdetben tervezte, bűnnel szerzett vagyonával.

Ilyen aggodalmak kínoztak, s ezért nehezemre esett lépést tartani a kincskeresők mohó sietségével. Újra meg újra megbotlottam, ilyenkor rángatta meg durván a kötelet Silver, és vetett felém gyilkos pillantásokat. Dick, aki mögöttünk lépkedett, és sereghajtónak maradt, káromkodásokat motyogott magában, amint a láz egyre jobban gyötörte. Ez is csak fokozta nyomorúságomat, és a legrosszabb az volt, hogy állandóan arra a tragédiára kellett gondolnom, mely egykor ezen a fennsíkon játszódott le, mikor az istentelen kalózvezér kék arcával - akit Savannah-ban ért utol a halál, amint éppen kornyikált, és italért üvöltözött - itt saját kezével irtotta ki hat büntársát. Ez a liget, mely olyan békésen terült el előttünk, akkor halálüvöltésként visszhangzott, amelyeket még most is hallani véltem.

Ekkorra már a cserjés széléhez értünk.

- Hurrá, pajtások, ide valamennyien! - kiáltott Merry, és azzal az elülsők rohanni kezdtek.

De hirtelen, alig tíz yarddal odébb, mindnyájan megálltak. Tompa kiáltás hallatszott. Silver megkettőzte lépteit, és úgy törtetett előre mankójával, mint egy megszállott; a következő pillanatban ő is, én is dermedten álltunk meg.

Egy nagy gödör tátongott előttünk, melyet elég régen áshattak, mert az oldalai beomlottak, s fű nőtt a fenekén. Egy kettétört csákánynyél és néhány csomagolóláda deszkái heverték benne, szétszórta. Az egyik deszkáról leolvastam a tüzes vassal beleégetett *Rozmár* nevet - Flint hajójának a nevét.

Világos volt, mint a nap. Valaki fölfedezte és kifosztotta a rejtkehelyet: a hétszáz ezer fontnak bottal üthették a nyomát!

EGY VEZÉR BUKÁSA

Ilyen kudarcot még nem látott a világ. Mintha villám csapott volna mind a hat emberbe. Silver azonban rögtön magához tért. Egész figyelme megfeszült, mint a versenyparipa idegei a cél előtt, és erre a pénzre irányult; egy pillanat alatt szinte semmivé lett; és mégis visszanyerte lelki egyensúlyát, nem vesztette el a fejét, hanem megváltoztatta tervét, mielőtt még a többiek ráeszméltek volna csalódásukra.

- Jim - suttogta -, fogd ezt, és készülj el a csapásra.

Azzal kezembe nyomott egy kétcsövű pisztolyt.

Ugyanakkor nyugodtan megindult észak felé, és néhány lépés után a gödör már köztünk és a többi öt ember között volt. Aztán rám nézett, és intett a fejével, mintha azt akarná mondani: „most belekerültünk a csávába”, aminthogy szerintem valóban benne is voltunk. Pillantása egyszerre barátságossá vált, de engem annyira fölbószított ez az állandó köpönyegforgatás, hogy nem tudtam magamat tartóztatni, hanem visszasúgtam:

- Szóval megint pártot változtatott?

Nem volt rá ideje, hogy válaszoljon. A kalózkok káromkodva és zajongva egymás után a gödörbe ugráltak, az ujjakkal túrták föl a földet, és dühösen hajigálták félre a deszkákat. Morgan talált egy darab aranyat. A szitkok valóságos áradata közepette mutatta fel. Egy darab kétguineás arany volt, és fél perc alatt kézzel kézzel járt.

- Két guinea! - üvöltötte Merry, és megrázta az öklét Silver felé. - Ez a te hétszázézer fontod, ugye? Te ugyan nagyszerű üzletember vagy, mi? Te híres, aki még sosem puskáztál el semmit, te tökfajú kontár!

- Csak ássatok, fiúk - szólt Silver a legnyugodtabb arcátlansággal -, talán találtok néhány szem mogyorót, nem csodálnám.

- Mogyorót! - ismételte Merry fölsivítva. - Fiúk, halljátok ezt? Mondom nektek, hogy ez az ember rég tudta az egész dolgot. Nézzetek a pofájába, rá van írva.

- Ah, Merry - jegyezte meg Silver -, megint kapitány szeretnél lenni? Nagyon vállalkozó legény vagy, az már igaz!

De akkor már valamennyien Merry pártjára állottak. Elkezdtek kifelé kapaszkodni a gödörből, dühös pillantásokat vetve hátrafelé. Egy dolgot azonban megnyugvással tapasztaltam: mindnyájan a túlsó oldalon kerültek ki belőle.

Így álltunk ott ketten az egyik oldalon és öten a túlsón, közöttünk a gödör; de egyikben sem volt annyi bátorság, hogy megkezdje a harcot. Silver nem mozdult; a mankójára támaszkodva farkasszemet nézett velük, olyan hidegvérrel, amilyennel még sohasem láttam. Bátor ember volt, tagadhatatlan.

Végre, Merry, úgy látszik, azt gondolta, hogy egy kis szónoklat előbbre viszi a dolgot.

- Pajtások - mondta -, ezek csak ketten vannak: az egyik egy vén nyomorék, aki idecsalt bennünket, és elkontárkodta minden dolgunkat, a másik egy kölyök, akinek még ma kiszedem a veséjét. Rajta, pajtások...

Fölemelte a kezét, és nagyot ordítva nyilván támadást akart indítani. De ugyanebben a pillanatban - piff-paff-puff - három puska lövés villant a sűrűségből. Merry fejjel előre belehullott a verembe, a bekötött fejű megfordult tengelye körül, mint egy pörgettyű, s aztán egy-két halálos vonaglással egész hosszában végigvágódott a földön; a többi három pedig kerekét oldott, és teljes erejéből futni kezdett.

Egy szempillantás sem telt bele, és a Hosszú John pisztolya mindkét csövének golyóit beleeresztette a vergődő Merrybe, amikor pedig az haldoklásában utoljára fölemelte rá szemét, így szólt hozzá:

- Azt hiszem, George, leszámoltam veled.

Ugyanakkor füstölgő puskákkal tört elő a doktor, Gray és Ben Gunn, és hozzánk csatlakozott.

- Előre, fiaim - kiáltotta a doktor -, mégpedig kétszeres sebességgel! El kell vágni őket a csónakoktól!

Hatalmas ugrásokkal utánuk iramodtunk, néha mellig süppedve a cserjék közé.

Mondhatom, hogy Silver is igyekezett lépést tartani velünk. Ember el sem képzelheti, hogy ez milyen fáradságába kerülhetett; olyan ugrásokat végzett a mankójával, hogy mellizmai csaknem megszakadtak. A doktor is elcsodálkozott rajta. Mindazonáltal már harminc yarddal maradt el mögöttünk, és a kifulladásához járt közel, mikor elértük a lejtő szélét.

- Doktor - kiáltotta -, nézzenek oda! Nem kell sietni!

Valóban szükségtelen volt minden sietség. A fensík egy nyíltabb részéről láthattuk a három megmaradt kalózt, amint még mindig ugyanabban az irányban rohantak, amelyben elindultak, azaz egyenesen a *Hátsóárboc-halom* felé. Máris köztük és a csónakok között voltunk; így hát mind a négyen leültünk, hogy kifújjuk magunkat, míg Hosszú John verítékét törölgetve lassacskán utolért bennünket.

- Hálás köszönet önnek, doktor - mondta -, éppen a kellő pillanatban érkezett meg, különben nekem és Hawkinsnak végünk! Hát mégis te vagy az, Ben Gunn? - kérdezte. - Derék fickó vagy, azt mondhatom.

- Az vagyok, Ben Gunn, az bizony - felelte a kitett matróz, és zavarában úgy izgett-mozgott, mint egy angolna. - Hát - tette hozzá hosszú szünet után -, Silver úr, hogy van? Nagyon jól, köszönöm, no tessék már mondani.

- Ben, Ben - mormogta Silver -, ha arra gondolok, hogy lefőztél engem!

A doktor visszaküldte Grayt az egyik csákányért, amelyet a lázadók futás közben elhajítottak, aztán, amint kényelmesen leereszkedtünk a dombon, arrafelé, ahol a csónakok feküdtek, néhány szóval elmondta, hogy mi történt. A történetnek, amely mélységesen érdekelte Silvert, elejétől végig Ben Gunn, a félig meghülyült, kitett matróz volt a hőse.

Ben hosszú magányos kóborlásaiban keresztül-kasul a szigeten, ráakadt a csontvázra ő volt az is, aki kifosztotta; megtalálta a kincset is, kiásta (az ő törött csákánynyele hevert a gödörben), és sok fáradságos napjába került, amíg a magas fenyőfa tövéből a hátán elcipelte barlangjába amely a kétesűcsú dombon volt, a sziget északkeleti szögletében. Itt feküdt az biztonságban, már két hónappal a *Hispaniola* megérkezése előtt.

A doktor, mikor a támadás délutánján kicsikarta belőle ezt a titkot - és mikor másnap reggel észrevette, hogy a hajó eltűnt a kikötőből, elment Silverhez, kiszolgáltatta neki a térképet, amelynek már semmi hasznát nem vehette - átadta neki a készleteket is, mert Ben Gunn barlangja bőven el volt látva kecskehússal, amit a kitett matróz maga sózott be -, egyszóval mindent megadott, csak hogy biztonságban eljuthasson a cölöpvárból a kétesűcsú dombra, ahol nem kellett félniök a maláriától, és ahol a pénzt is őrizhették.

- Ami téged illet, Jim - mondotta -, nagyon a szívemen viseltem a te sorsodat is, de elsősorban azokra kellett gondolnom, akik teljesítették a kötelességüket, és hogy te nem azok közé tartoztál, az kinek a hibája volt?

Ma reggel, mikor megtudta, hogy nekem is jelen kellennem annál a borzalmas csalódásnál, amelyet a kalózok számára tartogatott, futva tette meg az egész utat a barlangig, és a lovagra bízva a kapitány ápolását, maga mellé vette Gray-t és a kitett kalózt, a szigetet ferdén átszelve nekivágtak a *Messzelátó* lejtőjének, hogy idejében kéznél legyen a fenyőfa tövében. De csakhamar belátta, hogy a mi társaságunk előbb fog odaérni, azért előreküldte a gyors lábú Ben Gunnt, hogy egyedül tegye meg, amit lehet. Annak pedig eszébe jutott, hogy hajdani hajóstársaiban a babonás hitet kell fölébresztenie, és ez annyira sikerült neki, hogy Gray meg a doktor azalatt idejében megérkezettek, és lesbe helyezkedhettek a kincskeresők célhoz érése előtt.

- Ah - szólt Silver -, milyen szerencsém volt, hogy Hawkins magamnál tartottam! Ön, doktor, bizonyára hagyta és egy csöppet sem bánta volna, hogy az öreg John is felkoncolják.

- Csöppet sem - válaszolt a doktor kedélyesen.

Eközben elértünk a csónakokhoz. A doktor az egyiket szétrombolta a csákánnyal, aztán mindnyájan beszálltunk a másikba, és elindultunk, hogy megkerülve a szigetet, az *Északi-torkolat*ba jussunk.

Nyolc- vagy kilencmérőföldnyi út állott előttünk. Silver, bár félholt volt a fáradtságtól, ugyanúgy evező mellé ült, mint a többiek, és csakhamar sebesen röptünk a sima tengeren. Nemsokára kiértünk a szorosból, és megkerültük a sziget délkeleti sarkát, melynek mentében négy nap előtt bevontattuk a *Hispaniolát*.

Amint elhaladtunk a kétsúcsú domb mellett, láttuk Ben Gunn barlangjának fekete nyílását és mellette egy muskétára támaszkodó emberi alakot. A lovag volt; meglóbogtattuk zsebkendőnket, és háromszoros éljént kiáltottunk, amelybe Silver hangja is éppolyan lelkesen harsant bele, mint bármelyikünké.

Hárommérőföldnyi evezés után, éppen az *Északi-torkolat* bejáratánál mit látnak szemeink? A *Hispaniolát*, amint magában hajókázott! A legutóbbi dagály elszabadította a zátonyról, és ha nagyobb szél vagy erősebb áramlat kerekedik, mint a déli horgonyhelyen, akkor soha többé nem akadunk rá, vagy úgy a homokra szalad, hogy már nem segíthetünk rajta. De így alig érte valami sérülés, kivéve, hogy a fővitorla darabokra szakadt. Hamar előkerítettük a másik horgonyt, és leengedtük a másfél fonal mélységű vízbe. Azután mindnyájan visszaveztünk a Rum-öbölbe, amely a legközelebb esett Ben Gunn kincsesházához, végül pedig Gray egymaga visszament a ladikkal a *Hispaniolához*, ahol az éjszakát őrszemként kellett eltöltenie.

Szelíd lejtő vezetett föl a part felől a barlang bejáratához. A dombtetőn a lovag fogadott bennünket. Hozzám nagyon szíves és kedves volt, semmi célzást nem tett szökésemre, sem nem korholt, sem nem dicsért meg érte. Silver udvarias tisztelgésére egy kissé elpirult.

- John Silver - mondotta neki -, maga hallatlan gazember és csirkefogó, szörnyű galád gazember, igen. Közölték velem, hogy nem hurcolhatom magát törvény elé. Nos hát, nem is fogom megtenni. De a sok halott ember terhelje meg a lelkét, mint megannyi malomkő.

- Köszönöm alázattal, uram - felelte a Hosszú John, újból tisztelegve.

- Semmi köszönöm! - kiáltott a lovag. - Ez súlyos kötelességmulasztás a részemről. Elmehet!

Valamennyien beléptünk a barlangba. Tágas, levegős helyiség volt, amelyben a páfrányborította, tiszta vízű medencében egy kis forrás csörgedezett. A talaját fővény borította. A nagy tűz mellett hevert Smollett kapitány, és egy távoli szögletben, melyet csak homályosan világított meg a láng, nagy halmokban aranypénzt és négyzögletben fölrakott aranyrudakat vettem észre. Ez volt Flint kincse, amelyért olyan hosszú utat tettünk meg, és amely eddig már a *Hispaniola* tizenhét emberének életébe került. Hogy mennyibe került, amíg fölhalmozták, mennyi vérbe és bánatba, hány jó hajó jutott miatta a tenger fenekére, milyen sok derék embernek kellett miatta az élettől megválnia, hány ágyúlövés volt az ára mennyi gyalázat, hazugság és kegyetlenség, azt talán senki sem tudná előszámlálni. Pedig még mindig voltak hárman a szigeten - Silver, az öreg Morgan és Ben Gunn -, akik mind részt vettek ezekben a gonosztettekben, és mind hiába reménykedtek abban, hogy részük lesz a jutalomban.

- Gyere be, Jim - szólt a kapitány. - Egészen derék vagy a magad módján, Jim; de nem hiszem, hogy még egyszer elmennék veled a tengerre. Nagyon kivételes helyzetet foglalnál el az én szememben. Mi az, maga is itt van, John Silver? Mi szél hozta ide, ember?

- Jelentem alássan, szolgálatra jelentkezem, kapitány úr! - felelt Silver.

- Ah - mondta a kapitány, és több szava nem volt hozzá.

Micsoda vacsora volt ezen az estén, valamennyi barátommal magam körül! És micsoda fogások Ben Gunn beszózott kecskehúsával és egyéb csemegével meg egy palack óborral a *Hispanioláról*! Biztos vagyok benne: soha társaság még nem volt vidámabb és boldogabb. És ott volt Silver is; mögöttünk ült, szinte a sötétben, de vidám étvággal falatozott, készen minden szolgálatra, bármire volt szükség; sőt szerényen csatlakozott a nevetésünkhöz - ugyanaz a kedves, udvarias, előzékeny matróz lett, aki az egész utazás alatt volt.

ÉS VÉGÜL

Másnap reggel korán munkához láttunk, mert nem kis dolgot jelentett ilyen kevés embernek ekkora halom aranyat közel egymérföldnyi távolságra cipelni a partig és onnan csónakon hárommérföldnyire a *Hispanioláig*. A három megmaradt gazfickótól nem nagyon zavartattuk magunkat, egyetlen őrszem a dombtetőn elég volt ahhoz, hogy biztosítson bennünket minden hirtelen megrohanás ellen, különben is tudtuk, hogy azok untig megelégtették a harcot.

Így hát a munka gyorsan haladt előre. Gray és Ben Gunn jöttek-mentek a csónakkal, s az alatt a többiek halomra hordták a kincset a parton. Két összekötözött aranyrúd éppen elég teher volt egy felnőtt embernek - örülhetett, ha szép lassan el tudta vinni. Minthogy nekem a teherhordásban nem nagy hasznomat vehettek, egész nap a barlangban szorgoskodtam, ahol a vert pénzt kellett kétszersületes zsákokba töltenem.

Furcsa gyűjtemény volt, akár Billy Bones kincse, annyi mindenféle pénznem volt közte; csak-hogy sokkal nagyobb tömegben és olyan változatosságban, hogy azt hiszem, sohasem szóra-koztam jobban, mint mikor ezt szétválogattam. Angol, francia, spanyol, portugál aranyak, György- és Lajos-tallérok, dublónok, kettős guineák, monédorok és zecchinók. Az utolsó évszázad összes európai királyainak arcképei, különös keleti pénzek, melyeken a veret olyan volt, mint valami kötélfonat vagy pókháló, kerek érmék és négyszögletes érmék, olyanok is, melyek a középben át voltak fúrva, úgyhogy zsinórra fűzve nyakláncként lehetett volna viselni - amilyen pénznem csak volt a világon, az csaknem mind helyet talált ebben a gyűjteményben; ami pedig a számukat illeti, úgy heverték ott, mint ősszel a falevelek, belefájdult a hátam a hajladozásba és minden ujjam a szétválogatásba.

Nap nap után múlt el, és a munka még mindig nem ért véget. Minden este egész vagyron került a hajó fedélzetére, de másnap reggel már újabb vagyron várakozott az elszállításra; ez alatt az egész idő alatt pedig semmit sem hallottunk a három életben maradt lázadóról.

Végre - úgy emlékszem, a harmadik éjszakán -, mikor a doktorral éppen a domb tetején sétáltunk, ahonnan végig lehetett tekinteni a sziget egész sík földjén - az alattunk elterülő sűrű sötétségből a szél távoli zajt hozott felénk, amely félig üvöltés, félig kornyikálás volt. Csak egy foszlány érkezett a fülünkbe, s utána megint csend következett.

- Az ég irgalmazzon nekik, ezek a lázadók.

- Mindnyájan részegek, Livesey úr - hangzott föl mögöttünk Silver szava.

Silver, elfelejtettem megemlíteni, szabadon járt-kelt, és bár naponként visszautasítottuk minden fölkinálkozását, mégis megint úgy viselkedett, mint egy barátságos és kegyben álló alantas. Valóban nagyszerűen tudta elviselni a közmegvetést, és fáradhatatlan udvariassággal igyekezett újra kedvessé tenni magát mindenki előtt. Pedig mondhatom, senki sem bánt vele jobban, mint egy kutyával, kivéve Ben Gunnt, aki még mindig szörnyen reszketett hajdani szállásmesterétől, és engem, akinek valóban volt mit köszönnöm neki. Ámbár, ami azt illeti, nekem okom lehetett rá, hogy még rosszabb véleménnyel legyek róla mint a többiek, mert tanúja voltam, mikor új áruháson törte fejét, fönn a fennsíkon. A doktor elég mogorván felelt is neki:

- Részegek, vagy őrjöngenek - mondta.

- Igaza van, uram - felelt Silver -, de mi azzal édeskeveset törődünk, ön is, én is.

- Gondolom, maga aligha várja tőlem, hogy emberséges embernek tekintsem magát - válaszolt a doktor csípősen -, s így az én érzéseim talán meg fogják magát lepni, Silver mester. De ha tudnám, hogy valóban őrjöngenek - aminthogy bensőleg valóban bizonyos vagyok benne, hogy legalábbis az egyiket leverte lábáról a láz -, akkor kötelességemnek tartanám, hogy elmenjek közéjük, és bármilyen veszélynek tennem is ki a saját bőrömet, mégis orvosi segélyben részesíteném őket.

- Bocsánatot kérek, uram, de azt nagyon rosszul tenné - felelte Silver. - Biztosítom róla, hogy otthagyná drága életét. Én most testestül-lelkestül az önök pártján vagyok, és nem szeretném, ha meggyöngülnének, nem is szólva önről, uram, akinek tudom, hogy mennyi mindent köszönhetek. De azok az emberek odalenn, azok nem tudnák megtartani a szavukat - nem, még ha akarnák sem; s ami több, nem is bíznának meg úgy önben, mint ön bennük.

- Nem - szólt a doktor. - Mert maga az az ember, aki megtartja a szavát, azt jól tudjuk.

Nos, ez volt körülbelül az utolsó jel, ami a három kalóz felől hozzánk érkezett. Egyetlenegyszer hallottunk még egy nagyon távoli puskalövést, valószínűleg vadásztak az erdőben. Tanácsot tartottunk, és elhatároztuk, hogy itt kell őket hagynunk a szigeten - mondhatom, Ben Gunn óriási öröme és Gray élénk helyeslésére. Hagytunk nekik elég sok puskaport és ólmot, a besózott kecskehús nagyobb részét, egy kevés orvosságot és egyéb szükséges dolgokat, szerszámokat, ruhát, egy fölösleges vitorlát, egy-két fonálnyi kötelet, és ráadásul a doktor különös kívánságára ajándékképpen egy csomó dohányt.

Ez volt utolsó tevékenységünk a szigeten. A kincset már előbb beraktároztuk, elegendő vizet vettünk föl, és a kecskehús megmaradt részét is a fedélzetre vittük, arra az eshetőségre, ha valami baj érne. Végre, egy szép reggelen, fölszedtük a horgonyt, ami nem könnyű munka volt, kifutottunk az *Északi-torkalatból*, s árbocunkon ugyanaz a lobogó lengedezett, melyet a kapitány vont föl a cölöpvárra, és amely alatt harcoltunk.

A három fickó, amint hamar kiderült, úgy látszik, jobban szemmel tartott bennünket, semmint gondoltuk. Mert amikor keresztülhaladtunk a szoroson, nagyon közel kellett elmennünk a déli csúcs mellett, és ott láttuk a három jómadarat, amint fölemelt kézzel felénk esedezve, egy homokzátonyon térdeltek. Azt hiszem, mindnyájan szívből megsajnáltuk őket, amiért ilyen nyomorúságos helyen kellett őket hagynunk; de nem kockáztathattunk meg még egy lázadást, és az is kegyetlen kegyelem lett volna, ha hazahozzuk őket az akasztófa számára. A doktor odakiáltott nekik, és elmondta, hol találhatják meg a készletet, amit nekik hagytunk. De azok csak tovább könyörögtek, egyenként nevünkön szólítva bennünket, és isten szent szerelmére kértek, hogy kegyelmezzünk meg nekik, és ne hagyjuk őket meghalni ezen a szigeten.

Végül is, mikor látták, hogy a hajó nem változtatja meg az irányát, és lassanként kiér a hallótávolságból, az egyik - nem tudnám megmondani, hogy melyik - rekedt kiáltással talpra ugrott, vállához kapta a puskáját, és utánunk lőtt; a golyó Silver feje fölött süvöltött el, és átlyukasztotta a fővitorlát.

Ezután fedezéket kerestünk a hajó korlátja mögött, s mikor megint kinéztem, már eltűntek a zátonyról, és amint a távolság növekedett, lassanként maga a homokpad is beleveszett szemem előtt a tengerbe. Végre ezen is túljutottunk és még dél sem volt, mikor leírhatatlan öröömre, a tenger hatalmas kék hullámai között a *Kincses-sziget* legmagasabb sziklája is eltűnt.

Olyan kevés emberünk volt, hogy mindenkinek akadt munkája a fedélzeten - csak a kapitány hevert a pokrócon a hajó farában; innen osztogatta parancsait; mert noha állapota már erősen javult, nyugalomra volt szüksége. A hajót a legközelebbi spanyol-amerikai kikötő felé irányítottuk, mert nem akartuk megkockáztatni a hazautazást, mielőtt friss erőket nem szerződtetünk. Így történt, hogy a kedvezőtlen szél és az újabb viharok miatt teljesen kimerülten, kikötőt értünk.

Éppen napnyugta volt, amikor horgonyt vetettünk egy gyönyörű, erdőkoszorúta öbölben, és egy perc alatt körülvettek bennünket a bennszülöttek csónakjai, akik gyümölcsöt és zöldséget kínáltak eladásra és ajánlkoztak, hogy néhány fityingért fejest ugranak a vízbe. A sok jókedvű ábrázat (kivált a feketék), a déli gyümölcsök zamata és mindenek fölött a városban kigyúló lámpák, igen kellemes ellentétben állottak a sötét és véres emlékekkel, melyeket a szigetről hoztunk magunkkal. A doktor és a lovag kiszálltak, hogy az estét a parton töltsék, és engem is magukkal vittek. Itt találkoztunk egy angol hadihajó kapitányával, beszédbe ereszkedtünk vele, meglátogattuk hajóján, egyszóval olyan pompásan telt el az idő, hogy már pitymallott, mikor visszatértünk a *Hispaniolára*.

Ben Gunn egyedül volt fönn a fedélzeten, s mihelyt odaértünk, csodálatos köntörfalazás után egy vallomással állott elő. Silver eltűnt.

Az egykori kitett kalóz néhány órával ezelőtt elősegítette szökését egy parti csónakban, és most biztosított bennünket, hogy csak azért tette, mert féltette az életünket, mely föltétlenül csúnya véget ért volna, ha „az a féllábú ember itt marad a hajón”. De ez még nem volt minden. A hajószakács nem távozott üres kézzel. Sikerült észrevétlenül átfürészelnie az egyik oldal-falat, elemelt egy zacskó aranyat, talán három-négyszáz guinea értékében, hogy bolyongásai-ban kiségitse.

Azt hiszem, mindnyájan örültünk, hogy ilyen olcsón szabadultunk meg tőle.

Hogy azonban röviden elmondjam a történet végét: fogadtunk a hajóra néhány matrózt, és szerencsére hamar hazaértünk. A *Hispaniola* éppen akkor ért Bristolba, mikor Blandley úr már azzal a gondolattal foglalkozott, hogy fölszerel egy segítőhajót. Csak öten tértek vissza azok közül, akik a *Hispaniolával* tengerre szálltak. „A többivel végzett a rum s a sátán”, amint megérdemelték; bár semmi esetre sem jártunk olyan rosszul, mint az a másik hajó, melyről ők így énekeltek:

*„Csak egy matróza maradt élve,
Bár hetvenötlet szállt a vízre.”*

Mindnyájunknak hatalmas rész jutott a kincsből, és ki-ki saját természetének megfelelően használta föl okosan vagy ostobán. Smollett kapitány ma már visszavonult a tengerről. Gray nemcsak hogy megtakarította a pénzét, hanem hirtelen támadt becsvágyában tanulásra adta a fejét. Azóta már kormányos, és társtulajdonosa egy pompás, tökéletesen fölszerelt vitorlásnak, azon kívül megházasodott és boldog családapa. Ami Ben Gunnt illeti, ő ezer fontot kapott, amit három hét alatt vagy pontosabban tizenkilenc nap alatt elköltött vagy elveszített, mert a huszadik napon már koldult. Ekkor szereztünk neki egy portási állást, amitől már előre félt; most is él még, és nagy népszerűségben áll a falusi fiatalok előtt, bár kissé célpontja minden tréfának; azonkívül nevezetes mint énekes is, vásár- és ünnepnapokon a templomban.

Silver felől azóta sem hallottunk. Ez a félelmetes féllábú tengerjáró ember végre teljesen eltűnt az életemből. De lehet, hogy valahol megtalálta öreg, néger feleségét, és talán még mindig kényelmesen tölti hátralevő napjait, vele és Flint kapitánnyal. Nem irigylem tőle, mert azt hiszem, vajmi kevés reménye lehet arra, hogy a másvilágon vigasztalást talál.

Az ezüstrúd és a fegyverek tudtommal még mindig ott hevernek, ahol Flint elásta őket; annyi bizonyos, hogy énfelőlem nyugodtan heverhetnek. Hat ökörrrel sem lehetne engem újra elvonszolni arra az átkozott szigetre; legrosszabb álmaim mindig azok, melyekben partjai mentén hallom a hullámtorlás mennydörgését, vagy mikor riadtan ugrom föl ágyamból, ha fölharsan Flint kapitány éles rikoltása, mely még most is fülemben cseng: „Nyolcforintos! Nyolcforintos!”

.oOo.